A

KAZINCZY FERENC ÁLTALÁNOS ISKOLA, ÓVODA ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁSI INTÉZMÉNY

ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2011.

I. NEVELÉSI PROGRAM

1. BEVEZETŐ
2. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK
3. KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK
4. A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG
5. A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI ÉS TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI
5.1.. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése
5.1.1. A pedagógus és a szülő együttműködése
5.1.2. A pedagógus és a tanuló együttműködése
5.2. A beilleszkedési és magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek
5.3. A szociálisan hátrányos helyzetű gyerekek segítése
5.4. Gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok az intézményben
A pedagógiai program végrehajtásához szükséges
nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzék
Az intézményen belüli kapcsolattartás formái és rendje

AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁS PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁNAK HELYI TANTERVE
Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja
Az alapfokú művészetoktatás célja, feladata
Az iskola helyi tantervének keretei
TÁNCMŰVÉSZETI ÁG
Néptánc tanszak
Moderntánc tanszak
Társastánc tanszak
KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI ÁG
Képzőművészeti tanszak
Grafika és festészet tanszak
Fém és zománcműves tanszak
Fotó és film tanszak
SZÍN- ÉS BÁBMŰVÉSZETI ÁG
Színjáték tanszak
ZENEMŰVÉSZETI ÁG
Fafúvós tanszak- furulya
Akkordikus tanszak- gitár
Billentyűs tanszak- zongora
Elektroakusztikus tanszak- klasszikus szintetizátor
Záró rendelkezések
Záradék

I. NEVELÉSI PROGRAM

1. BEVEZETŐ

Intézményünkben önállóan a 2000/2001-es tanévtől folyik művészetoktatás. Az ezt megelőző négy évben az ibrányi általános iskola tagintézményeként működtünk. Községünkben valós igény hívta életre az önálló, több tanítvánnyal foglalkozó iskolát.
Intézményünk szoros kapcsolatot épített ki a község hivatalos, civil szervezeteivel. Aktív részesei vagyunk a község mindennapjainak és ünnepeinek. Akik a művészeti foglalkozásokon részt vesznek, hasznos tevékenységre, örömteli időtöltésre lelnek a társaikkal való együttlétben, az alkotó munkában. Közös fellépések, táncelőadások, színházi előadások erősítik az egymáshoz tartozás érzését. Valljuk, hogy személyiséget formálni csak egész személyiségre hatni tudó tanárok segítségével lehet, akik táplálják a tanulók kialakuló érzésvilágát, egyfajta minőségre törő igényességet alakítanak ki bennük.
Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a tanítványokban a művészet megörökítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás a legértékesebb emberi képesség.
A művészetoktatás intenzíven fejleszt számos képességet és az itt tanultak hatékonyan segítik az iskolai munkát. A művészetoktatás nevelő hatását lemérhetjük a közismereti tárgyak elsajátítása során, a tanulók magatartásában, értelmi, esztétikai fejlődésében.
A kiművelt tanítvány mozgáskultúrája hatványozottan gazdagodik, míg a tempó és a dinamika betartása, a tánclépések megtanulása a koncentráció, az önfegyelem állandó jelenlétét feltételezi.
A mozgásművészet elősegíti a tanulók fizikai és szellemi fejlődését, megismerteti őket a mozdulat és a zene viszonyával, az ösztönösség és a tudatosság egyensúlyával.
Gyermekeink bepillanthatnak ebbe a megfoghatatlan és mindig megújuló, testet-lelket gyönyörködtető örökérvényű művészetbe, melyet úgy hívnak: tánc.

2. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

A művészeti nevelés főleg egyéniséget, személyiséget formál. A művészeti iskolába a kisgyermekek általában nem saját elhatározásból jelentkeznek, inkább a szülői akarat érvényesülése a jellemző. Természetesen többségében ez nem öncélú, hanem a gyermek érdeklődését figyelembe vevő döntés. Az ilyen módon összejött csoportból kell a nevelőnek közösséget formálni. A növendékek érdeklődésének sokféleségéből, a csoport személyi összetételében előfordulnak változások, amelyek újabb feladatokat jelentenek. Az egyén és a közösség kapcsolatrendszerében a személyiség fejlődése kihatással van a közösségi lét alakulására, és fordítva egyben meghatározza a nevelés feladatait.
Az alkotó munka hatékony eszköze a személyiségfejlesztésnek: különösen a serdülő korú fiatalok személyiségének kialakulásához, énképének, önismeretének fejlesztéséhez, érzelmei kifejezéséhez járul hozzá. Az alapfokú művészetoktatás a személyiségfejlődés rendkívül érzékeny és meghatározó szakaszában nyújt közösségi élményt, ad hiteles visszajelzést a csoporttagoknak.
Feladataink ezen a területen:

- a társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása,
- kultúrált magatartás és kommunikáció elsajátítása,
- az alkotó készség fejlesztése,
- az érdeklődés felkeltése a kultúra, a társadalmi jelenségek és problémák iránt.
-

A fejlesztés eszközei:

- előadások létrehozása (vizsgák, iskolai ünnepek, versenyek, gálaműsorok),
- színház- és múzeumlátogatások,
- iskolai és iskolán kívüli (civil szervezetek rendezvényei) kulturális programokon való szereplés.

Intézményünkben fontosnak tartjuk a tanárok és a tanítványok közötti tökéletes összhang kialakítását, amely motiválja a tanulókat képességeik kibontásában.

3. KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

Az egyén fejlesztése egy tudatos művészeti tevékenység konkrét feladatrendszerében valósul meg. Az elsajátítás folyamatában, melyben a feladatok mindig konkrétak és egyénre szabottak, a növendék teljes személyiségével vesz részt.
A közösség gazdagítja a személyiséget, értékeit gyarapítja. A próbák, foglalkozások folyamán arról is meggyőződhet a gyermek, hogy a másiknak nyújtott segítsége előmozdítja a tanulás folyamatát. Megváltozik a csoporttársakhoz való viszonya, és ezen keresztül érzelmei is.
A művészeti órák lehetőséget nyújtanak arra, hogy a tanulók a csoportos foglalkozás keretein belül felismerjék a közösség erejét. Az együttalkotás segít kialakítani az alkalmazkodóképességet, a szocializációt, a kommunikációt. A tanulók felelősnek érzik magukat társaik sikeréért is, a beleélő képességük, a segítőkészségük elmélyülhet.

A gyerekek a tanulás folyamatában megélik és megalkotják érzelmeiket, hiszen az együttes tánc, a zene és az éneklés számukra katartikus örömélményt jelent. Állandó késztetést, kíváncsiságot éreznek, hajtja őket az új, az ismeretlen megismerése.
A gálaműsorok, bemutatók és kiállítások alkalmával a tanítványok átélhetik a kultúrához való tartozás élményét. Az ilyen alkalmak mélyítik a csoporton belüli kapcsolatokat, erősítik a közösségi összetartozást.

Feladataink ezen a területen:

- hagyományaink megismertetése (intézményi és községi),
- a tanulói közösség tevékenységének összehangolása,
- intézményünk egyéni arculatának kialakítása.

A fejlesztés eszközei:

- intézményünk és községünk ünnepeinek megtartása,
- iskolai hagyományok teremtése, megőrzése,
- tanórán kívüli foglalkozások biztosítása.

4. A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

Tapasztalatunk szerint valamiben minden gyerek tehetséges. Kérdés, hogy ezt a környezet és a pedagógusok észreveszik-e időben, és biztosítani tudják-e fejlődésüket. A művészetoktatási intézmény feladata, hogy megadjon minden szakmai hátteret és a differenciált képességfejlesztéshez megfelelő óraszámot biztosítson. Hogy a tehetség kibontakozzon, sokféle összetevőnek kell egyszerre érvényesülni. A tehetség megnyilvánulásakor a veleszületett adottságok csak lehetőséget jelentenek. Ezek a tulajdonságok sok feltételtől függenek. Az öröklődés, a családi és társadalmi körülmények, az iskola, a személyes példa, mind hozzátartoznak ahhoz az alaphoz, amely bázisa a tehetség kibontakozásának. Nagyon fontos a kulturált családi háttér, de oktatásunknak ellensúlyozni kell a negatív tendenciákat is.
Iskolánk alapvető feladatai közé tartozik a tehetségek felkutatása, gondozása és kibontakoztatásuk elősegítése. A tehetség önmagában nem elegendő a magas szintű teljesítmény eléréséhez, ehhez kitartás, szorgalom, akaraterő, türelem és gyakorlás szükséges.

A tehetségfejlesztés feladatai:

- személyre szabottan fejleszteni a tanulókat,
- felkészítés versenyekre, ünnepségekre,
- szakirányú továbbtanulásra felkészítés.
-

A tehetségfejlesztés módjai intézményünkben:

- a tehetséges tanulók önállóságra nevelése
- egyéni fejlesztés, differenciálás

5. A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI ÉS TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI

5.1.. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése

Alapvető céljaink megvalósításához elengedhetetlenül szükséges a szülőkkel való egyéni kapcsolattartás. Szükség van a szülői segítségnyújtásra ahhoz is, hogy a problémákat kellő időben felismerjük és együttesen találjuk meg az optimális megoldást. Sikereket csak a családi házzal együttműködve tudunk elérni.

5.1.1. A pedagógus és a szülő együttműködése

Fontosnak tartjuk, hogy a szülőkkel harmonikus kapcsolatot alakítsunk ki, és folyamatosan tájékoztassuk őket gyermekeik előmeneteléről.
A tájékoztatás formái:
* szülői értekezletek, fogadóórák
* tájékoztató füzet
* nyílt napra meghívó
* gálaműsorra meghívó
* közös rendezvényszervezés

5.1.2. A pedagógus és a tanuló együttműködése

A tanítási órák során a tanuló személyiségének megfelelően kell alakítani a tartalmi elvárásokat, a fejlődés ütemét, a beszámoltatás, a szereplések módját, időpontját.
Fontos, hogy minél kevesebb kudarcélmény érje a gyereket, ezért a lehetséges kereteken belül igyekszünk a tantervi követelményeket a képességeiknek megfelelően alakítani. Ugyanakkor a pedagógus akkor végzi felelősséggel munkáját, ha felhívja a szülő és a tanuló figyelmét arra, hogy a tanuló képességei mennyire illeszkednek a tantervi és iskolai követelményekhez.

5.2. A beilleszkedési és magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Egyre több a nehezen nevelhető, magatartási, beilleszkedési nehézségekkel küzdő gyermek. Sok esetben a művészetoktatásba történő bekapcsolódás segíti ezeket a tanulókat. A művészetoktatás segíthet a tanulási kudarcok kezelésében. Egy-egy művészeti ágban jeleskedő gyerek tanulmányi eredménye is javulhat. A zene, a ritmus fejleszti a gyerek figyelmét, reagáló képességét. Kezelhetőbbé válnak a túlmozgásos gyerekek is.

5.3. A szociálisan hátrányos helyzetű gyerekek segítése

Sok család igen szűkös anyagi körülmények között él, ezért Kt. A hátrányos helyzetű tanulóknak a művészetoktatásban térítési díj mentességet biztosít. Így, a szerény jövedelemmel rendelkező családok gyermekei is részt vehetnek a művészetoktatásban. A

szociális hátrányok enyhítésében nagy szerepet tulajdonítunk annak, hogy minden gyerek számára egyenlően jó feltételeket, jó felszerelést, kiváló személyi feltételeket biztosítsunk.

5.4. Gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok az intézményben

Kapcsolatunk kiváló a Gyermekjóléti Szolgálat és a Cigány Kisebbségi Önkormányzat vezetőjével. Az ő segítségükkel könnyen eljutunk a legproblémásabb tanulók szüleihez, közösen oldjuk meg a felmerülő problémákat. Munkánkat gyermek- és ifjúságvédelmi felelős is segíti.

A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE

A többször módosított 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet 7. sz. mellékletében meghatározott, az oktatás feladatellátásához legalapvetőbben szükséges – épület, helyiség berendezés, tárgyi, technikai – eszközkészletet az 1. számú melléklet tartalmazza.

AZ INTÉZMÉNYEN BELÜLI KAPCSOLATTARTÁS FORMÁI ÉS RENDJE

1. A szülőkkel való kapcsolattartás rendje, formái

A szülők folyamatos, többoldalú tájékoztatása nélkülözhetetlen az eredményesség elérésében. A tanulmányi előmenetel során negyedévente tájékoztatást kapnak gyermekük fejlődéséről. A tanszakok választékáról, aktuális terveinkről, sikereinkről értesítést küldünk.
Szívesen látjuk tanulóink családtagjait a nyílt napokon, az alkotó hétvégeken, táborozás során, kirándulások alkalmával, a év végi vizsgabemutatókon. A gyermekek hiányzásairól jogszabályban meghatározott formában azonnal értesítjük a szülőket.

Minden pedagógus a saját osztályainál minden hónap első foglalkozása után fogadóórát tart a szülők részére.
Intézményünk támogatja a helyi szinten szerveződő Szülői Munkaközösségek megalakulását, véleményüket, javaslataikat lehetőség szerint figyelembe veszi.

Szülői részvétel az iskola munkájában
A szülői munkaközösséget az intézményvezető az éves munkatervben rögzített idő-pontban tanévenként legalább kétszer hívja össze, ahol tájékoztatást ad az iskola munkájáról és feladatairól.
Konkrét együttműködésben a szülői választmány elnöke közvetlenül az intézményvetővel tart kapcsolatot. A választmány megbízottja tanévenként egyszer számol be a nevelőtestületnek a szülői választmány tevékenységéről.
A gyermekközösségek (csoportok) szülői munkaközösségével a kapcsolatot közvetlenül a gyermekközösségért felelős pedagógus tartja, aki az intézmény pedagógiai programjába illeszkedő szülői kezdeményezéseket segíti. A szülői munkaközösségek véleményét, javaslatait a szülői munkaközösség vezetői vagy a választott SZMK elnök juttatja el az intézmény vezetőségéhez.
A kezdő gyermekközösségek szüleit a felvételi értesítőn tájékoztatja az intézmény a tanév kezdetét megelőző első szülői értekezletről - a tanév kezdésének zavartalansága érdekében.
Az új közösségek szeptemberi szülői értekezletén bemutatják a csoportban oktató - nevelő pedagógusokat.

Rendkívüli szülői értekezletet hívhat össze az intézményvezető, a munkaközösség elnöke a gyermekközösségben felmerülő problémák megoldására.
Az intézmény valamennyi pedagógusa fogadja a szülőket és szóbeli tájékoztatást ad a gyerekekről. Amennyiben a gondviselő a munkatervben rögzített időpontú fogadóórán kívül is találkozni szeretne gyermeke pedagógusával, telefonon vagy írásban időpontot kell egyeztetni az érintett pedagógussal.

Szülő és iskola közötti kapcsolattartási módok

- tanszaki szülői értekezletek
- fogadóóra
- nyílt napok
- tájékoztató füzet a tanulók előmeneteléről
- iskolai rendezvények, hangversenyek, bemutatók
- faliújság
- alkalmi beszélgetések
- versenyekre való szülői kíséret

2. A tanulókkal való kapcsolattartás rendje és formái

A tanulói kezdeményezésre létrejött Diákönkormányzat munkáját az ezzel megbízott nevelő és az iskola ifjúságvédelmi felelőse koordinálja. Meghallgatják a tanulók javaslatait, és közvetítik az iskolavezetés felé.
Intézményünk támogatja a helyi szinten szerveződő Diákönkormányzat megalakulását, véleményüket, javaslataikat lehetőség szerint figyelembe veszi.

Tanulói részvétel az iskolai szervezetben

A tanulók az iskolai élet minden kérdésében javaslatot tehetnek, megfogalmazhatják kérdéseiket, véleményt nyilváníthatnak, melyet az iskola toleránsan fogad, a kérdésekre választ ad.
A tantestület tiszteletben tartja a tanulók személyiségi jogait, de elvárja a kölcsönös tiszteletet.
A demokrácia gyakorlásának fóruma, az iskolai diákönkormányzat. Nagy segítséget ad a tanulók önfegyelmének és viselkedéskultúrájának alakításában, segíti a továbbtanulást. Működése kiterjed a rend, fegyelem megtartására, az információáramlás szervezésére, kulturális programok lebonyolítására.

A diákönkormányzat az iskolai tanulók közössége. Vezető testületét - a diáktanácsot - az iskola tanulói választják.

A diákönkormányzat az SZMSZ alapján működik, melyet a tanulók fogadnak el és a tantestület hagy jóvá. (A jóváhagyás csak akkor tagadható meg, ha az SZMSZ jogszabálysértő vagy ellentétes az iskolai SZMSZ-el.)

Működése:

A diáktanács kéthavonta ülésezik, de indokolt estben többször is összehívható.
Üléseiken megvitatják a felmerült kérdéseket, döntenek a következő időszak programjairól. Döntéseit nyílt szavazással, többségi határozat alapján hozza meg.

Célja:

- a tanulók érdekeinek képviselete,
- véleménynyilvánítás a diákokat érintő kérdésekben,
- demokratikus jogok gyakorlása.

Növendék és nevelő közötti kapcsolattartási formák

- egyéni elbeszélgetések
- faliújság
- kirándulások
- közös rendezvények.

A PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE

A pedagógiai program jogszabályi alapjai

- Az 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról és módosításai.
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló többször módosított 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet.
- az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 32/1999. (VIII.18.) OM-rendelettel módosított 27/1998. (VI. 10.) MKM-rendelet,
- Az 1/1998 OM rendelet 7. sz. melléklete: Jegyzék a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről.
- Az intézmény érvényes Szervezeti és Működési Szabályzata.

Az oktatás szabályozását, az intézmény működését közvetlenül érintő jogszabályok mellett fontos az önkormányzatokról, az éves költségvetésről, a pedagógus továbbképzésről és az államháztartásról szóló jogszabályok ismerete is.

AZ INTÉZMÉNY JOGI STÁTUSZA

Az intézmény

Neve:	Kazinczy Ferenc Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény
Székhelye:	4511 Nyírbogdány Fő u.3.
OM azonosító:	200629
KSH száma:	1528802
Típusa:	Többcélú közoktatási intézmény(óvoda, általános iskola, alapfokú művészetoktatási intézmény) önállóan működő közszolgáltató közintézmény pénzügyi -gazdasági feladatait, Nyírbogdány Község Képviselő- testületének Polgármesteri Hivatala, mint önállóan és működő és gazdálkodó költségvetési szerv látja el.
Alaptevékenysége:	8520 Alapfokú oktatás
Szakágazati kód:	852010 alapfokú oktatás (kivéve művészeti oktatás) 852020 alapfokú művészeti oktatás
Évfolyamok száma:	8

Művészeti ágak/tanszakok:

Táncművészeti ág:

- néptánc
- modern
- társastánc tanszakok

Képző- ***és iparművészeti ág:*** képzőművészeti

- grafika és festészet
- fém- és zománcművészet
- fotó és film tanszakok

Szín - és bábművészeti ág:

- színjáték tanszak

Zeneművészeti ág:

- furulya
- gitár
- zongora
- szintetizátor tanszakok

Az alapfokú művészetoktatás indításának időpontja: 2000. szeptember 1.

Az intézmény jogállása: Önálló jogi személy, vezetője az igazgató, akit az alapító szerv képviselő-testülete nevez ki

Az intézmény igazgatójának neve: Szilágyiné Sinka Zsuzsanna

Működési területe: Nyírbogdány község közigazgatási területe

Az intézmény képviseletére jogosult: Az intézmény megbízott vezetője

A költségvetési szerv működési köre

a. **Alapító szerv:** Nyírbogdány Község Önkormányzata (4511 Nyírbogdány Kéki u.2)
b. **Irányító szerv:** Nyírbogdány Község Önkormányzatának Képviselőtestülete (4511 Nyírbogdány Kéki u. 2.)
c. **Felügyeleti szerve:** Nyírbogdány Község Önkormányzatának Képviselőtestülete (4511 Nyírbogdány Kéki u. 2.)
d. **Fenntartó:** Nyírbogdány Község Önkormányzata (4511 Nyírbogdány Kéki u.2)

Nevelőtestületi elfogadás dátuma:

Fenntartói jóváhagyás dátuma:

Nyilvánosságra hozatal módja: az iskola honlapján és a tanári szobákban

Tervezett felülvizsgálat időpontja: jogszabály változás esetén

A pedagógiai programot véleményező szakértő neve: Aranyosiné Borsodi Éva

ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁS PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁNAK

HELYI TANTERVE

Az iskola Helyi Tantervében előírt tananyagot és követelményeket a 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelettel módosított 27/1998. (VI. 10.) MKM rendeletben meghatározottak szerint készítettük el.

AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁS KÖVETELMÉNYEI ÉS TANTERVI PROGRAMJA

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. A követelmény és tantervi program szerepe a művészetoktatás tartalmi szabályozásában

1. A közoktatásról szóló, többször módosított 1993. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: közoktatásról szóló törvény) 10. § (3) bekezdése kimondja, hogy a gyermeknek, tanulónak joga, hogy adottságainak, képességeinek, érdeklődésének megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön, képességeihez mérten tovább tanuljon, valamint tehetségének felismerése és fejlesztése érdekében alapfokú művészetoktatásban vegyen részt. Az alapfokú művészetoktatás a művészi kifejezőkészséget alapozza meg, elősegíti a szakmai orientációt, valamint a szakirányú továbbtanulásra történő felkészülést. A művészetoktatás fontos szerepet tölt be a nemzeti hagyományok ápolásában, a nemzeti értékek megőrzésében, a különböző kultúrák iránti nyitottság kialakításában, a kortárs művészet értő befogadásában.

2. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja a művészeti–kulturális műveltség azon elemeit, továbbépíthető alapjait tartalmazza, amelyeket ezekben az intézményekben elsajátíthat minden tanuló. A követelmények és tantervi programok tartalmazzák azokat a követelményszinteket és feltételeket, amelyet minden alapfokú művészetoktatási intézménynek teljesítenie, biztosítania kell.

3. A követelmény és tantervi program a tartalmi szabályozást úgy valósítja meg, hogy az egységes alapra az iskolák, a pedagógusok, a tanulók sokféle, differenciált tevékenysége épülhessen. Lehetőséget ad az iskolafenntartók, a szülők, a tanulók érdekeinek, a pedagógusok szakmai törekvéseinek érvényesítésére, valamint az adott körülmények, feltételek figyelembevételére. Lehetővé teszi, hogy az iskolák és a tanulók a tananyag feldolgozásához, elmélyítéséhez és kiegészítéséhez, a követelmények teljesítéséhez, sajátos szükségleteik, igényeik kielégítéséhez megfelelő idővel rendelkezzenek. E célok érdekében a tantervi program és óraterve az egységes követelményeket úgy állapítja meg, hogy azok teljesítéséhez – átlagos feltételek mellett – a jogszabályokban meghatározott képzési idő keretében lehetőség nyíljon kiegészítő tartalmak és követelmények meghatározására is.

4. A követelmény és tantervi program lehetővé teszi különböző tankönyvek, segédletek és taneszközök alkalmazását, illetve az iskolai pedagógiai programok, ezen belül a helyi tantervek kidolgozását, melyeket a tartalmi szabályozás elengedhetetlen részeiként kezel.

2. Alapelvek, célok

1. Az alapfokú művészetoktatási intézmény a zeneművészet, táncművészet, képző– és iparművészet, valamint a színművészet és bábművészet területei iránt érdeklődő tanulók számára biztosítja készségeik, képességeik fejlesztését, alkotó és önkifejező képességeik kibontakoztatását, tehetségük gondozását. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja (a továbbiakban: követelmény és tantervi program) a speciális művészeti készségek és ismeretek fejlesztését képező tartalmakat és tudásszintet meghatározó alapdokumentum. A követelmény és tantervi program segítséget nyújt ahhoz, hogy az alapfokú művészetoktatás valamennyi hazai intézményében az alapvető nevelési és oktatási tartalmak egységesen és arányosan érvényesüljenek.

2. A követelmény és tantervi program határozza meg azokat a kötelező és alapvető tartalmakat, amelyek adott művészeti ágon belül az alapfokú művészetoktatási intézmények közötti átjárhatóságot biztosítják. Az egységesítést szolgáló közös alapra építhetik az alapfokú művészetoktatási intézmények pedagógiai programjukat, azon belül helyi tantervüket, melyet a helyi igények és célok figyelembevételével fogalmazhatnak meg.

3. Az alapfokú művészetoktatás olyan fejlesztőpedagógiát képvisel, amelyben a hangsúly a követelmények teljesítésével történő képesség– és személyiségfejlesztésen van. A tantervi szabályozás rugalmassága révén hozzájárul az integrált oktatás–nevelés megvalósításához, az esztétikai–művészeti tudatosság és kifejezőkészség kompetenciaterület fejlesztéséhez. A tananyag a különböző művészeti területek azon alapvető tartalmait foglalja magába, amelyek elengedhetetlenül szükségesek a zene–, a tánc–, a képző– és iparművészeti, valamint a szín– és bábművészeti műveltség megalapozásához, a különböző kompetenciák fejlesztéséhez. A tananyag eszköz a tanulók értelmi, érzelmi és kifejezőképességeinek fejlesztésében. A művészetoktatás a készség– és képességfejlesztést, az ismeretgazdagítást a személyiségformálás eszközeként kezeli, követelményeit a gyermek életkori fejlődési jellemzőihez igazítja.

4. A művészetoktatás tantervi programja az egyes művészeti területek követelményeire, a művészeti ágak sajátos nevelési és oktatástörténeti értékeire, a művészeti nevelés tapasztalataira, a művészetpedagógiai és művészetpszichológiai kutatások eredményeire, a magyar művészeti nevelés nemzetközileg is elismert gyakorlatára épül.

3. Az alapfokú művészeti nevelés szerepe a tanulók személyiségfejlesztésében

1. Az alapfokú művészeti oktatás–nevelés a teljes emberré válást (az értelmi és érzelmi nevelés közötti összhangot), a közösségformálást, a szociokulturális hátrányok csökkentését, a kulcskompetenciák fejlesztését, a világ komplex befogadását, az önkifejezést és örömet jelentő alkotás lehetőségét, a tehetséggondozást segíti elő. A különböző művészeti területekkel összefüggő gyakorlati tevékenységek, kreatív feladatok által az ismeretek élményszerűvé, a tanulók sajátjaivá válnak, segítik a mélyebb megismerést, és fejlesztik a kreativitást. A művészetekkel való foglalkozás hozzájárul az észlelés érzékenységének, a kifejezés árnyaltságának fejlesztéséhez.

2. A művészeti tevékenység magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét. A művészeti nevelés biztosítja a tanulás személyes tapasztalati módját. A tanulók élményszerű tapasztalatokon keresztül ismerhetik meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek a zeneművészetben, táncművészetben, képző– és iparművészetben, valamint a szín– és bábművészetben ötvöződnek.

3. Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a művészet megörökítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás az egyik legértékesebb emberi alapképesség.

4. A művészeti nevelés megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az alkotómunka iránti igényét. A rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják ki azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, melyek a művészetek területén az eredményesség összetevői.

5. A művészeti nevelés az alkotó típusú tevékenységek megismertetése által járul hozzá az akarati, az alkotó–alakító cselekvőképesség fejlesztéséhez.

6. A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozót segíti abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, vállalja önmagát, megmutassa a kisebbség értékeit, erősítse a közösséghez való kötődését. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja tartalmi szabályozásának értelmezése

4. A követelmény és a tantervi program

A követelmény és a tantervi program a pedagógiai programokon belül a helyi tantervek és a tantárgyi programok kidolgozásának alapdokumentuma. A követelmény és a tantervi program művészeti áganként határozza meg a nevelő–oktató munka kötelező közös céljait, tartalmazza a nevelő–oktató munka alapjául szolgáló, az egyes tartalmi szakaszokban teljesítendő fejlesztési feladatokat.

Fejlesztési feladat

A fejlesztési feladatok meghatározzák a tanulók képességfejlesztésének különböző területeit, melyek kijelölik, hogy mely kulcskompetenciák fejlesztése kívánatos, a művészeti oktatás folyamata során. A pedagógiai folyamat különböző aspektusaira helyezik a hangsúlyt, figyelembe véve az életkori sajátosságokat, a tananyag felépítését és az egyes évfolyamok követelményeit.

Helyi tanterv

Az a tanterv, melyet egy iskola pedagógiai programjában kitűzött céljainak, alapelveinek megfelelően kiválaszt, vagy összeállít.

A közoktatásról szóló törvény 8/B. §–ának (5) bekezdésében foglaltak alapján az alapfokú művészetoktatási intézményekben folyó nevelő és oktató munka, illetve a helyi tanterv az oktatásért felelős miniszter által – művészeti áganként – kiadott Alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjára épül.

A közoktatásról szóló törvény 45. §–ának (3) bekezdése alapján az alapfokú művészetoktatási intézmény a helyi tantervét az Alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja alapján készíti el, vagy az ily módon készített tantervek közül választ, és azt építi be helyi tantervként pedagógiai programjába. A helyi tanterv összeállításánál lehetőség van a helyi sajátosságok figyelembe vételével történő tantervfejlesztésre.

Követelmények

A tanulói teljesítmény és továbbhaladás értékelésének alapjául szolgáló kritériumrendszer. A követelmény és tantervi program a nélkülözhetetlen ismeretek megértésére, feldolgozására, rendszerezésére, kellő elsajátítására, s ezzel párhuzamosan azok alkalmazására helyezi a hangsúlyt. Mindezzel a tanulóknak az ismeretek eredményes alkalmazását lehetővé tevő jártasságait, készségeit, a tevékenységek széles körében érvényesíthető képességeit, azok fejlődését, fejlesztését kívánja megalapozni úgy, hogy az életkori sajátosságoknak megfelelően, egymásra épülően határozza meg az évfolyamok végén elvárható követelményszinteket.

Kompetenciák

A művészetoktatás során kialakítandó, megerősítendő és fejlesztendő ismeretek, képességek, attitűdök rendszerének leglényegesebb, alapvető elemei, amelyre a fejlesztési célok irányulnak.

Tananyag

Az oktatás és a tanulás kiválasztott, különböző módon (spirális, lineáris, koncentrikus, egyéb) elrendezett ismeretanyaga. A tananyag komplex rendszert alkot, amely több szempontból is csoportosítható, és amelyben domináns szerepet kap az ismeretanyag gyakorlati alkalmazása. A kompetencia alapú tananyag egy adott oktatási program része, amely moduláris felépítésű is lehet, tanuló– és tevékenységközpontú, differenciált módszerek alkalmazására épülő, egyéni fejlesztésre is alkalmas eszközrendszer. Homogén és heterogén csoportokban a tanulók személyes, kognitív, szociális és speciális kompetenciáit fejleszti.

Tanszak

Az oktatásszervezéshez kapcsolódó fogalom. A tantárgyaknak a művészeti ág sajátosságai alapján rendezett csoportja.

Tantárgy

A művészeti ágon belül választott tantervi program.

Főtárgy

Az elsődlegesen kiválasztott tantárgy.

Kötelező tantárgy – kötelezően választható tantárgy

A főtárgy ismeretanyagának feldolgozásához szükséges tantárgy.

Választható tantárgy

A főtárgy ismeretanyagát kiegészítő tantárgy.

Óraterv

A jogszabályokba foglalt tanulási idő pedagógiai céloknak megfelelő felosztása tantárgyak és évfolyamok szerint. Az óratervben hagyományosan heti óraszám szerepel. A helyi tanterv az éves órakeretet megtartva didaktikailag indokolt esetben más óraszám felbontást is alkalmazhat.

Tantervi program

Az oktatás tartalmának, kiválasztásának, elrendezésének, feldolgozásának koncepciója. Funkciója az oktatási folyamat tervszerűségének megalapozása, az oktatás alapvető tartalmi egységeinek meghatározása.

Tantervi tananyagtartalom

A tantervi tananyagtartalomnak általában két szintje van. Az első szinten találhatjuk azt a tantervi tartalmat, amely részletes felsorolás formájában megadja az adott terület, tantárgy legfontosabb témáit, témaköreit, fogalmait, személyeit, műveit. A második szinten találhatjuk azokat a tartalmakat, amelyek több téma együttesét, csomópontjait jelentik, összefüggésekre, kulcsfogalmakra helyezik a hangsúlyt, a kultúraközvetítés szempontjából relevánsak.

Taneszköz

Oktatási eszköz, segédeszköz, tanítási és szemléltető eszköz. Az oktatás folyamatában felhasználható, az oktatás céljainak elérését elősegítő tárgy. A taneszközök lehetnek hangszerek, háromdimenziós (tanári demonstrációs eszközök, tanulói munkaeszközök), nyomtatott (tanári és tanulói segédletek), oktatástechnikai taneszközök (anyagok és egyéb eszközök).

Vizsgakövetelmények

Az egyes tanulói teljesítmények és a jogszabályban rögzített normák összehasonlítására alkalmas kritériumrendszer az oktatási rendszer szakaszainak határain. Az alapfokú művészetoktatási intézményeket érintően a jogszabályban rögzített a művészeti alapvizsga és záróvizsga követelménye. E vizsgakövetelmények az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjára épülnek. Az alapfokú művészetoktatás követelmény és tantervi program alkalmazásának, és a programfejlesztés gyakorlatának fogalmai

5. Oktatási program, (pedagógiai rendszer) a helyi tantervben

A tanítás–tanulás megtervezését–megszervezését segítő, dokumentumok, szakmai eszközök rendszere.

A pedagógiai rendszer jellegzetes komponensei a következők:

1. Tantervi program: tartalmazza a tantárgy tanításának céljait, fejlesztési feladatait, a követelményeket témákhoz, évfolyamokhoz vagy hosszabb ciklusokhoz rendelve, az értékelés elveit, továbbá kijelöli és az időben elrendezi a tananyagot.

2. Pedagógiai koncepció, mely összefoglalja, elméletileg is megalapozza azokat a pedagógiai elveket, amelyeken a program alapul.

3. Modulleírások: részletes leírást adnak egy–egy téma feldolgozásának menetéről, mindenekelőtt a tanulói tevékenységekről és az ajánlott eszközökről.

4. Eszközi elemek, amelyek lehetővé teszik a tervezett tevékenységek megvalósítását:

   a) információhordozók: tankönyvek, kották, szövegek, képek, filmek, hanghordozók, makettek, digitális adathordozók stb.,

   b) feladathordozók: munkafüzetek, feladatlapok stb.,

   c) a kettő kombinációi: szoftverek stb.

   d) Minden olyan további eszköz, mely a feladat megoldását, a tevékenység végzését lehetővé teszi. (Pl. hangszerek, egyéb felszerelések.)

5. Értékelési eszközök, amelyek elősegítik a tanulói teljesítmények javítását, növelését, amelyek a tanuló egyéni fejlődését szolgálják.

6. Továbbképzési programok, melyek során felkészítik a pedagógusokat a program alkalmazására és továbbfejlesztésére.

7. Támogatás: tanácsadás és programkarbantartás külső szakértő és az iskolavezetés részéről.

A szóhasználatot differenciáltabbá tehetjük, ha oktatási programnak az (1), (2), (3) és (4) pontban felsorolt komponenseket nevezzük, programcsomagról akkor beszélünk, ha ezek kiegészülnek az (5) ponttal. A pedagógiai rendszer pedig a (6) és (7) pontokat is tartalmazza.

A programfejlesztés szintjei

1. A modulok szintje: a program elemi egysége a modul, azaz a tanítási (tanulási) egység, a pedagógiailag feldolgozott téma. Itt alapvetően két feladat van: a témák azonosítása (azaz a tananyag kiválasztása) és a témák tanításának megtervezése. Egy modul több variációban készül el aszerint, hogy fiatalabb vagy idősebb tanulóknak szánjuk.
2. Az adatbázis szintje: a modulokhoz eszközi elemeket kell kidolgozni: feladatokat, szemléltető és informatív anyagokat. Ezek azonban professzionális fejlesztés esetén nem kötődhetnek kizárólagosan egyetlen modulhoz, külön adatbázisba szerveződnek, amely háttérként szolgál a legkülönbözőbb modulok számára.
3. A rendszerek szintje: a modulok sorrendje és egymásra épülése természetesen az esetek többségében nem lehet véletlenszerű. A programoknak bejárási utakat kell kínálni (lehetőleg többes számban) a kidolgozott modulokhoz. Bizonyos eszközi elemek szorosan kötődnek ezekhez a bejárási utakhoz. Ilyenek a tankönyvek, az értékelési eszközök, a továbbképzési programok, továbbá a tantervi programok.

AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁS CÉLJA, FELADATA

1. A művészeti nevelés általános célja

A művészeti nevelés a személyiség fejlesztés fontos része. Sajátos tulajdonságokat, képességeket fejleszt.

Épít a gyermek:
- nyitottságára
- fogékonyságára
- esztétikum iránti érzékenységére
- alkotási vágyára

Ezt szem előtt tartva, speciális művészeti ismereteket nyújtva az alkotó munkával együtt járó , pozitív élmények segítségével hozzájárul egy harmonikus kreatív személyiség kialakításához. Ösztönzi a gyermeket a tolerális kapcsolattartásra, együttműködésre.

2. A művészeti területek közös általános követelményei

***Tanulóink tudják, ismerjék*:**

Művészeti emlékeink, hagyományaink ápolásának szokásrendszerét.

Nemzeti, nemzetiségi, etnikai kisebbségi művészet kulturális értékeit.

Európai és egyetemes művészeti kultúra jellemzőit, értékeit.

Kulturált beszéd és magatartási formákat.

Művészetekhez kapcsolódó kommunikációs és metakommunikációs jelrendszert.

Fejlődjön a tanuló:

Kreativitása

Ízlése

Emlékezete

Képzelete

Improvizációs készsége a különböző művészeti területeken

Alkalmazkodó képessége, toleranciája

Gondolkodása

Figyelme

Koncentrációs képessége

Problémaérzékenysége

Alakuljon ki a tanulókban:

A művészetek iránti igény.

Interpretáláshoz szükséges önfegyelem.

Rendszeres munka iránti igény.

A szabadidő kulturált eltöltése iránti igény.

A pedagógusok felelősségteljes feladata felismerni a tehetségeket, tehetséggondozó versenyek szervezésével a tehetségek motiválása.

3. Művészeti iskolánk siker kritériumai

Pedagógiánk alappillére a *gyermekközpontúság.*

- Célunk olyan légkör kialakítása, ahol a tanuló és a tanár egyaránt jól érzi magát. Olyan egyéni élményekhez, sikerekhez juttatni a gyermeket, ahol *önálló művészi gondolatai megvalósulhatnak***.**
- Célunk, hogy a tanuló *önmagához képest* az optimum szintre jusson el. Mindezt a tanítási órákon kívüli előadások, kiállítások, versenyek, találkozók megszervezése növeli.
- A tananyag feldolgozása és az ezekhez kapcsolódó módszereket úgy választjuk meg, hogy az adott szakirány pedagógusa is tudja, hogy az itt folyó nevelés általános művészeti nevelés. Az itt tanuló gyerekek nagy része *művészet*eket értő - *és befogadó* felnőtté fog válni, nem pedig hivatásos művésszé.
- Ösztönözni kívánjuk diákjainkat abban, hogy a programok tervezésének, szervezésének, megrendezésének *alkotó résztvev* legyenek**.**

Olyan *problémamegoldó* egyénné nevelni, aki tudja, hogy a küzdeni tudás a legfontosabb.

4. Feltételrendszer

1. Tárgyi feltételek

A tárgyi feltételeket „Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja” részletesen megfogalmazza. Rövid és hosszú távú tervünk, hogy eszközeinket folyamatosan bővítsük, hogy teljes eszköztárral rendelkezzünk, úgy ahogy a 11/1994.(VI.8.) MKM. 7. számú rendelet melléklete megkívánja. (részletes felsorolás mellékletben).

2**.** Személyi feltételek**.**

A művészeti iskola programjának megvalósításához elengedhetetlen, hogy az adott tanszakokon szakmailag felkészült és megfelelő végzettséggel rendelkező szakemberek tanítsanak. (oklevelek másolata a mellékletben)

5. Művészeti iskolánk szerkezeti felépítése

Hagyományaink, tárgyi és személyi feltételeink alapján a következő művészeti ágak és azok tanszakain kívánunk alapfokú művészeti oktatást indítani.

<u>MŰVÉSZETOKTATÁS</u>

Táncművészeti bábművészeti	Zeneművészeti	Képző- és iparművészeti	Szín-és
ág	*ág*	*ág*	*ág*
Néptánc	Furulya	Képzőművészeti	Színjáték
Moderntánc	Gitár	Grafika és festészet	
Társastánc	Zongora	Fém és zománcművészet	
	Szintetizátor	Fotó és film	
tanszakok	*tanszakok*	*tanszakok*	*tanszak*

6. A képzés struktúrája

A képzés ideje: 8 év minden művészeti ágban

Előképző: 1-2. évfolyam
Alapfok: 1-6. évfolyam

Tanórák időtartama 45 perc*/tanóra.*

AZ ISKOLA HELYI TANTERVÉNEK KERETEI

A művészeti ágak helyi tantervének alapelvei

Az alapfokú művészeti iskolában minden művészeti ág, tanszak esetében a 3/2011. (VI. 10.) MKM rendelet szerinti kötelező követelmények és tantervi program szerint működik. Alapdokumentumai azok a miniszter által kiadott kiadványok, amelyek részletesen tartalmazzák a tantervi programot, kiegészítve a részletes, évfolyamonként meghatározott javasolt tananyaggal, továbbá a kötelező, minimális eszköz és felszerelési jegyzéket meghaladó optimális feladat ellátást szolgáló ajánlott tárgyi feltételeket.
Az alapfokú művészeti iskola helyi programja nem tartalmaz a programtól eltérő tantárgyakat, ezért külön tantárgyi programok nincsenek.
A fejlesztés lehetőségét azonban nem zárjuk ki, azaz felvehetünk más tanszakokat a már működő tanszakok mellé, új tartalmakat emelhetünk be a helyi programba. Lehetőséget próbálunk teremteni arra is, hogy a következő években bővüljön az iskola tevékenységi köre.
A pedagógiai programban helyet kapó helyi program tananyaga azonos a minisztérium által kiadott központi programokkal.

TÁNCMŰVÉSZETI ÁG

"Az emberi természeten kívül egyetlen más élőlény sincs birtokában a testet hangokra mozgató érzés parancsának. Ezt a a ringató parancsot ritmusnak nevezzük, s azt a parancsot, mely a magas és mély hangok összefonódását kormányozza: harmóniának. Ezek együtt pedig a táncot teremtik meg." (Platon)

Az alapfokú táncművészeti oktatás célrendszere és funkciói

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt a tanulók mozgásműveltségének és mozgáskultúrájának sokirányú fejlesztésére, fizikai állóképességének, ügyességének, cselekvő biztonságának, ritmusérzékének, hallásának, tér- és formaérzékének fejlesztésére, gazdagítására. Egészséges életmódra, magabiztosságra, határozottságra, érzelmi nyitottságra neveli. Hozzájárul, hogy a tanulók személyisége nyitottá váljon a közösségi alkotó tevékenység és a művészetek iránt. Kibontakoztatja a tanulók kreativitását, improvizációs képességét, készségét.

A program keretében folyó táncművészeti nevelés alkalmat ad a táncművészet különböző műfajai iránt érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. Figyelembe veszi az életkorra jellemző fizikai és szellemi sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tapasztalataira, folyamatos technikai fejlődésére építve gyarapítja ismereteiket, fejleszti képességeiket és alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon képességeiktől és a szorgalmuktól függően fejleszthetik tánctechnikai, előadói műveltségüket és különféle szakirányú területeken szerezhetnek jártasságot.

A táncművészeti oktatás célja, hogy felkészítse és irányítsa a tehetséges tanulókat a táncművészeti pályára, illetve az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra. A múlt és a jelen hagyományainak és táncművészeti értékeinek megismertetésével és megszerettetésével lehetőséget teremt a tanulók számára életkoruknak megfelelő táncművészeti kultúra és műveltség megszerzésére.

Az alapfokú táncművészeti oktatás általános fejlesztési követelményei

Fejlessze

- a gyerekek és fiatalok mozgáskultúráját,
- testi-lelki állóképességét,
- kapcsolatteremtő képességét.

Neveljen

- egészséges, jó tartású, jó mozgású tanulókat,
- táncművészetet értő közönséget,
- táncot szerető fiatalokat.

Készítsen fel

a szakirányú továbbtanulásra.

Az alapfokú táncművészeti oktatásnak nem célja a hivatásos és versenytáncos képzés, de célja a tehetséges tanulók pályára irányítása, valamint az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra ösztönzése.

NÉPTÁNC TANSZAK

AZ ALAPFOKÚ NÉPTÁNCOKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

A néptánc közérthetősége révén felbecsülhetetlen mértékű segítséget jelent a kultúrák közti kapcsolatteremtésben és az egészséges emberi kapcsolatok kialakításában. Oktatása elősegíti néphagyományunk megismerését, tovább éltetését és újraalkotását, kulturális örökségünk megbecsülését. A Kárpát–medencei tánchagyomány sokszínűsége tükröződik vissza az alapfokú művészetoktatás tantervében. A tanórai keretek mellett fontos szerepet játszik a tánc színpadi megjelenítése is, amely egyrészt a művészi megtapasztalás élményét teszi lehetővé a tanulók számára, másrészt kulturális szerepvállalása révén a nagyközönség számára is hozzáférhetővé teszi táncos hagyományainkat. A néptáncoktatás célrendszerében jelentős szemléletmód-változás következett be, középpontba került a tanulók technikai felkészültségének megalapozása, amely során alkalmassá válnak a különböző táncok újraalkotására, szabad és kötött formákban történő megjelenítésére. Előtérbe került a helyi táncanyag, tánchagyomány tanításának elsődlegessége, amely végigkísérheti az egész oktatási folyamatot. Nagyobb szabadságot biztosít a pedagógus számára a képzés megtervezésében, ugyanakkor biztosítja az intézmények közötti átjárhatóságot. A spirális elrendezés elősegíti, hogy a különböző képességű tanulók a képzési szintek végére azonos módon rendelkezzenek az elvárt ismeretekkel, képességekkel, kompetenciákkal, megteremti az összevont osztályokban történő oktatás kereteit, lehetőségét. A néptánc oktatása során a kulturális értékek közvetítése nem elsősorban a képességek függvénye, hanem a képességek fejlesztésének lehetséges színtere. Lehetővé teszi mindenki számára – beleértve a

kisebbségeket valamint a hátrányos helyzetű gyermekeket is – az önkifejezés és azonosulás esztétikai útjának elérését, segítve ezzel a személyes kreativitás kibontakozását és az egyéniség fejlődését

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

Tantárgyak
Főtárgy:
Népi játék (1–2. előképző évfolyamon)
Néptánc (1–6. alapfokú évfolyamon)

Kötelező tantárgy:
Folklórismeret (3–6. alapfokú évfolyamon)

Kötelezően választható tantárgyak az *összevont osztályokban:*
Folklórismeret
Tánctörténet

Választható tantárgyak:
Népi játék (1–2. előképző évfolyamon)
Néptánc (1–6. alapfokú évfolyamon)
Népzenei alapismeretek (1–6. alapfokú évfolyamon)

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok							
	Előképző		Alapfok					
	1	2	1	2	3	4	5	6
Főtárgy	2	2	3-4	3-4	3	3	3	3
Kötelező tantárgy					1	1	1	1
Kötelezően választható tantárgy			1	1				
Választható tantárgy	2	2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra	2-4	2-4	4-6	4-6	4--6	4-6	4-6	4-6

A fenti táblázat Összes óra rovatában az első számok az ajánlott heti minimális óraszámra, míg a második helyen szereplő számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges időre utalnak.

A képzés évfolyamainak száma: 8 évfolyam (2+6 évfolyam). Az első számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú évfolyamainak számát jelenti

A tanszakok kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevétele mellett a tanuló más tanszak vagy művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok tanítási óráin részt vehet.

A tanítási órák időtartama: 45 perc

A NÉPTÁNCOKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

A néptánc tanszak célja a magyar néptánc és népi kultúra iránti érdeklődés kialakítása és elmélyítése, hagyományaink, kulturális örökségünk továbbéltetése, a mozgáskultúra megalapozása és fejlesztése, a tánc, mint a közösségteremtés és közösségformálás lehetséges eszközének értelmezése.

Kiemelt kompetenciák a néptánc területén

Szakmai kompetenciák

- A táncos képességek – készségek – jártasságok kialakítása és fejlesztése.
- A hagyományos népi játékmód ismerete.
- Korszerű szemléletmód kialakítása a népi kultúra–népélet összefüggő rendszerének értelmezéséhez.
- A tánc általánosan jellemző vonásainak ismerete és gyakorlati alkalmazása.
- A zenéhez igazodó, alkalmazkodó táncos mozgás kialakítása.
- Az improvizáció és a táncszerkesztés törvényszerűségeinek, szabályainak az életkori sajátosságoknak megfelelő ismerete és tudatos alkalmazása.
- A térforma, stílusérzék és mozgásmemória fejlesztése, az alakzatok, formák gyakorlati alkalmazása.
- A táncokhoz kapcsolódó énekek, zenei kíséretek, jellemző viseletek, szokások és a társasági táncélet alkalmainak megismerése.
- A színpad általános törvényszerűségeinek megismertetése.
- Előadói táncos magatartás kialakítása az életkori sajátosságoknak megfelelően.
- A színpadi táncművészet legfontosabb ágazatainak, korszakainak és művészeti alkotásainak megismerése.

Személyes kompetenciák

- Az esztétikai érzék fejlesztése.

- A rendszeres és következetes kitartó munkára nevelés.
- Nyitottságra, valamint a múlt és a jelen értékeinek befogadására nevelés.
- Folyamatos ismeretbővítésen keresztül a szintetikus látásmódra való nevelés.
- A vizuális memória és a képzelőerő fejlesztése.
- A kreativitás és a testi–lelki állóképesség fejlesztése.
- A kommunikáció verbális és nonverbális módjainak alkalmazása.

Társas kompetenciák

- A közösségi alkotás öröme, a közösségi kultúra értékei iránti fogékonyság kialakítása.
- A másság elfogadásának képessége.
- Az önálló döntéshozatal képessége.
- Kezdeményezőkészség, egyéni feladat– és szerepvállalás.
- A kapcsolatteremtő képesség fejlesztése.
- A szabálytudat kialakítása.
- A csoportnorma kialakítása.
- A segítő életmódra nevelés, a szociális érzékenység fejlesztése.
- A közösségi szemlélet kialakítása.
- A környezet megóvásának fontossága.
- Az egészséges életmód igénye.

Módszerkompetenciák

- Az ismeretbefogadás képességének fejlesztése.
- Az intelligens tudás megszerzésére irányuló igény kialakítása.
- Az összefüggések megértésére, a következtetések levonására irányuló fejlesztések.
- Az ismeretek alkalmazásának, újrafogalmazásának képessége.
- A kreatív alkotói folyamatokban való részvétel igényének kialakítása.
- A hatékony önálló tanulásra nevelés.
- Az alkalmazott tudás kialakítása, a képzés során elsajátított ismeretek alkalmazása más környezetben is.
- A tehetség azonosítása, tehetséggondozás, mentorálás, nyomon követés.

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

A művészeti alapvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása.

A művészeti alapvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá.

Vizsga tantárgyak

Néptánc

Folklórismeret

A művészeti alapvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként, illetve párban – helyezést ért el.

A művészeti alapvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán vizsga tantárgyanként külön–külön osztályzattal kell minősíteni.

A művészeti alapvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja (ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a gyakorlati tantárgyból kapott osztályzat a döntő).

Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát szervez, úgy annak eredményét a tanuló kérésére a művészeti alapvizsgán figyelembe kell venni.

Eredményes művészeti alapvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.
Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

TANTÁRGYAK

NÉPI JÁTÉK

A képzés elemi szinten járuljon hozzá a tanuló szocializációs, kommunikációs készségének, kezdeményező készségének, kulturális tudatosságának, általános műveltségének fejlesztéséhez. Elsődleges feladat az önfeledt játék megvalósítása, a játékszabály megismerése, a játékköröm megélése.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Alapvető mozdulattípusok fejlesztése a játéktevékenység során.
- A ritmus–tér–térforma fogalmainak kialakítása.
- Az ugrás és forgás technikai előkészítése.
- A tanuló mozgáskészségének, önfegyelmének, kommunikációs képességének, éneklési készségének, játékbátorságának, szabálytudatának fejlesztése.
- A közösségi érzés, a közösséghez tartozás tudatos kialakítása.
- A verbális és nonverbális kommunikáció szinkronjának elősegítése.
- A szocializációs folyamatok fejlesztése.

Tananyag

- A játékműveltség felmérése.
- A népi játékokhoz szükséges mozgások, ritmusok, terek, térformák megismertetése.
- Az alapvető mozdulattípusok.
- Játéktípusok (sport–küzdő karakterű népi játékok, énekes–táncos gyermekjátékok)
- Népi mondókák, kiszámolók, szövegek, dallamok.

- Alapvető zenei ismeretek (egyenletes lüktetés, zenéhez való igazodás, negyedes és nyolcados lüktetés, dallamegységek, a gyermekdalok hangkészlete, ritmusgyakorlatok).
- Irányok, alakzatok (előre–hátra, jobbra–balra, lent–fönt, sor, kör, oszlop, félkör, csigavonal, szórt forma, térkitöltés, térváltás, egyén és csoport viszonya az alakzatokban).
- Játékfűzések (a helyi vagy régió szerinti néphagyományban fellelhető népi gyermekjátékokból).

a/ Eredeti énekes-táncos gyermekjátékok és/vagy helyi játékok tanulása

• altatók: Csicsíja babája..., Beli beli, kucu beli

• kiolvasók: Mese, mese, mátka..., Kiugrott a gombóc..., Héja, héja lakatos...

• szerepjátszók: Lipem-lopom a szőlőt..., Festékes, A csengeri piacon...

• fogócska: Ha én cica..., Katica szállj el..., Tüzet viszek...

• párválasztó: Három csillag..., Hajlik a meggyfa..., Elvesztettem zsebkendőmet...

• fogyó-gyarapodó: Járok egyedül..., Itt ül egy kis kosárban...

• vonulós-kapuzó: Új a csizmám..., Mért küldött az...,

b/ Népi sportjátékok

Kiválóan alkalmasak jellembeli tulajdonságok (ügyesség, bátorság, önuralom, önzetlenség, gyors felfogóképesség, versenyszellem) fejlesztésére.

• küzdő: Adj király katonát...

• nemzetes

•fogó: fekete-fehér, fészekfogó, Itt a kettő...,

• pásztorjátékok: csülközés, kanászozás

• tréfás versengések: bakugrás, sótörés

Néptánc alaplépések

A játékokhoz fűződő lépések: szép, egyenletes járás, futás, egyes-kettes csárdás, szökellő, galopp, sarkazó, szökdelés páros lábon, stb.

Követelmények

A tanuló ismerje a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, játékfűzéseket.

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a fizikai kontaktus kialakítására, a társas együttlétre, a társak előtti kommunikációra, a párválasztásra, a szerepvállalásra, a játéktevékenységre.

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval

- a ritmus fogalmát
- a lépés és futás közti különbséget
- a játék kötetlen jellégét

Fejlessze a tanuló

- ritmusérzékét
- mozgáskészségét, mozgáskoordinációját
- szabálytudatát
- a játékban történő együttműködés képességét
- koncentrációját

Ösztönözze a tanulót

- önálló megnyilvánulásra
- szabálykövetésre

Követelmények

A tanuló ismerjen:

- legalább 4 kiszámolót, 7 különböző típusú énekes, táncos gyermekjátékot, népi sportjátékot, a játékokhoz fűződő néptánc alaplépéseit, ill. 6 népdalt.

Legyen képes:

- a játékokat és a néptánc alaplépéseket szépen előadni,
- egyszerű ritmusképleteket visszaadni tapssal, dobogással (4*2/4-es).

Értékelés módja

A számonkérés formája:

- a tanulók az előképző évfolyamain félévi beszámolón és év végi vizsgán adnak számot tudásukról,
- a vizsga anyagát a szaktanár állítja össze,
- a bemutatás csoportosan történik,

- a minősítésre, osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot,
- félévi beszámoló: a tanult játékok bemutatása, népdalok eléneklése,
- év végi bemutató: a tanult játékfűzés (koreográfia bemutatása),
- az adott évfolyam gyermekjátékainak ismerete,
- a tanult tananyag csoportos bemutatása,
- a megtanult néptánc alaplépések stílusos előadása.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A mozgáskészség, alapvető kombinációs képesség fejlesztése a mozgás– és játéktevékenység során.
- A ritmus–tér–térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban.
- Az ugrás és forgástechnika fejlesztése.
- A játékműveltség, játékbátorság, szabálytudat, önfegyelem és kezdeményezőképesség fejlesztése.
- A kommunikációs és éneklési képesség fejlesztése, a verbális és nonverbális kommunikáció szinkronjának kialakítása.
- A kreatív játékos tevékenység valamint a mozgásos és verbális önkifejezés ösztönzése, a közösségépítés megvalósítása, a szocializációs folyamatok fejlesztése.

Tananyag

- Az alapvető mozdulattípusok variációs lehetőségeinek valamint az ugrás típusainak megismertetése.
- Az improvizációs tevékenység előkészítése, a játékismeret bővítése.
- Játéktípusok (sport–küzd karakterű népi játékok, énekes táncos gyermekjátékok)
- Népi mondókák, kiszámolók, szövegek, dallamok
- Alapvető zenei ismeretek (egyenletes lüktetés, zenéhez való igazodás, negyedes és nyolcados lüktetés, dallamegységek, a gyermekdalok hangkészlete, ritmusgyakorlatok)

- Irányok, alakzatok (előre–hátra, jobbra–balra, lent–fönt, sor, kör, oszlop, félkör, csigavonal, szórt forma, térkitöltés, térváltás, egyén és csoport viszonya az alakzatokban)
- Játékfűzések (a helyi vagy régió szerinti néphagyományban fellelhető népi gyermekjátékokból)

a/ Eredeti énekes-táncos gyermekjátékok és/vagy helyi játékok tanulása

• altatók: Csicsíja babája..., Beli beli, kucu beli

• kiolvasók: Mese, mese, mátka..., Kiugrott a gombóc..., Héja, héja lakatos...

• szerepjátszók: Lipem-lopom a szőlőt..., Festékes, A csengeri piacon...

• fogócska: Ha én cica..., Katica szállj el..., Tüzet viszek...

• párválasztó: Három csillag..., Hajlik a meggyfa..., Elvesztettem zsebkendőmet...

• fogyó-gyarapodó: Járok egyedül..., Itt ül egy kis kosárban...

• vonulós-kapuzó: Új a csizmám..., Mért küldött az...,

b/ Népi sportjátékok

Kiválóan alkalmasak jellembeli tulajdonságok (ügyesség, bátorság, önuralom, önzetlenség, gyors felfogóképesség, versenyszellem) fejlesztésére.

• küzdő: Adj király katonát...

• nemzetes

•fogó: fekete-fehér, fészekfogó, Itt a kettő...,

• pásztorjátékok: csülközés, kanászozás

• tréfás versengések: bakugrás, sótörés

Néptánc alaplépések

A játékokhoz fűződő lépések: szép, egyenletes járás, futás, egyes-kettes csárdás, szökellő, galopp, sarkazó, szökdelés páros lábon, stb.

Követelmények

A tanuló ismerje a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, a játékfűzéseket.

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a fizikai kontaktus kialakítására, a társas együttlétre, a társak előtti kommunikációra, a párválasztásra, a szerepvállalásra és a játéktevékenységre a variációk során is.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális*) taneszköz*

- 1 db tábla vagy flipchart

- 1 db történelmi Magyarország térkép vagy néprajzi térkép
- Hangzóanyag lejátszására alkalmas lejátszó/erősítő, hangfal
- Videó– vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor
- A tananyaghoz kapcsolódó könyvek, kiadványok
- Néprajzi kézikönyvek, lexikonok, videó és/vagy DVD filmek
- A tanulólétszámnak megfelelő, a tanévzáró bemutatókhoz szükséges, megfelelő népviseletek, lábbelik

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval

- a ritmus fogalmát
- a lépés és futás közti különbséget
- a játék kötetlen jellégét

Fejlessze a tanuló

- ritmusérzékét
- mozgáskészségét, mozgáskoordinációját
- szabálytudatát
- a játékban történő együttműködés képességét koncentrációját
- Ösztönözze a tanulót önálló megnyilvánulásra
- szabálykövetésre

Követelmények

A tanuló ismerjen:

- legalább 4 kiszámolót, 7 különböző típusú énekes, táncos gyermekjátékot, népi sportjátékot, a játékokhoz fűződő néptánc alaplépéseit, ill. 6 népdalt.

Legyen képes:

- a játékokat és a néptánc alaplépéseket szépen előadni,
- egyszerű ritmusképleteket visszaadni tapssal, dobogással (4*2/4-es).

Értékelés módja:

A számonkérés formája:

- a tanulók az előképző évfolyamain félévi beszámolón és év végi vizsgán adnak számot tudásukról,
- a vizsga anyagát a szaktanár állítja össze,

- a bemutatás csoportosan történik,
- a minősítésre, osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot,
- félévi beszámoló: a tanult játékok bemutatása, népdalok eléneklése,
- év végi bemutató: a tanult játékfűzés (koreográfia bemutatása),
- az adott évfolyam gyermekjátékainak ismerete,
- a tanult tananyag csoportos bemutatása,
- a megtanult néptánc alaplépések stílusos előadása.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele
A minimum követelmények teljesítése.
Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

NÉPTÁNC

A néptáncoktatás tantervi programja lehetővé teszi a tanulók kompetenciaalapú fejlesztését. Hozzájárul, hogy a tanulók személyisége nyitottá váljon a közösségi alkotó tevékenységek és művészetek iránt, fejleszti a kapcsolatépítést az emberekkel, az időgazdálkodást, fejleszti a tanulók megérző képességét, intuícióját, kreativitásukat, improvizációs képességüket, készségüket. Fejleszti a tanulók szocializációs, kommunikációs készségét, kezdeményező készségét, kulturális tudatosságát, általános műveltségét. Lehetőséget nyújt a tanulók mozgásműveltségének, mozgáskultúrájának sokoldalú fejlesztésére, fizikai állóképességük, ügyességük, cselekvő biztonságuk, ritmusérzékük, hallásuk, tér– és formaérzékenységük fejlesztésére, gazdagítására. Figyelembe veszi az egyéni adottságokat, az életkorra jellemző fizikai és szellemi sajátosságokat. Alkalmazkodik a helyi igényekhez és hagyományokhoz. Rugalmassága révén hozzájárul a speciális képzési rendszerekben, összevont osztályokban történő oktatás megvalósításához, lehetőséget teremt a különböző életkorban a képzésbe bekapcsolódó tanulók számára az életkornak megfelelő szintű képzés megvalósítására. Célja, hogy felkészítse és irányítsa a tehetséges tanulókat a táncművészeti pályára illetve az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra. A múlt és a jelen hagyományainak és táncművészeti értékeinek megismertetésével, megszerettetésével lehetőséget teremt a tanulók számára az életkoruknak megfelelő táncművészeti kultúra, műveltség megszerzésére

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra.
- Az ugrástechnikák fejlesztése, a népi játék–ismeret bővítése, az alapvető táncos alakzatok fogalmi rendszerének kialakítása és alkalmazása.
- A ritmus–tér–térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban.
- A játék központi szerepének megtartása.
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése.
- A játékbátorság, a kezdeményezőkészség, az improvizációs készség, a ritmuskészség és a mozgáskoordináció fejlesztése.
- Az éneklési kedv, a társak előtti kommunikáció ösztönzése, közösségfejlesztés, a helyi szokások és normák kialakítása.

Tananyag

- Táncelőkészítő őet mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok
- Énekes–táncos népi gyermekjátékok: (szerepjátékok, párválasztó játékok) a páros tánc előkészítése: Dancs Lajos gyűjteseiből játékok tanítása
- Táncgyakorlat:

  – Az ugrós és a csárdás tanítását előkészítő táncos mozdulatok megismertetése.

  – Ugrós táncok előkészítése csoportos formában.

  – Csárdás motívumok (egylépéses, kétlépéses, tovahaladó) csoportos formában.

  – Eszközhasználat előkészítése (babzsák, karika, ugrálókötél, bot, üveg).

  – Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánctípus anyaga:

    - somogyi ugrós motívumok: cifra, höcögő, lengető, térdütögető, csapások és ezek variációi, keresztező futó, vonulós-dudálós motívumok

      és/vagy

    - sárközi ugrós motívumok: sárközi cifrák, kirúgók, haladók, kopogók

      és/vagy

- rábaközi ugrós motívumok: kopogó, sarkascifra, ugrócsapó, és variánsai, terpeszcsapó

és/vagy

- dél-alföldi páros ugrós: egyes csárdás (pihenő), kirúgós cifra, oldalazó, hátravágó, kopogó, légbokázó – cifra, futó- kirúgós cifra, csapások, haladó bokázók, földcsapó, szökkelős dobogó.

- Koreográfia: népi gyermekjáték vagy népi gyermekjáték és tánc
- Zenei ismeretek: dudaritmus, kanásztánc ritmus, ritmusgyakorlatok, strófa, 2/4–es lüktetés
- Népi ének: a választott táncanyaghoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok
  - somogyi dallamok**:** Erre gyere; Hej, Dunáról; Érik a szőlő; Papp Vendelnek; Télen nagyon; Cinege,cinege; Házasodik a tücsök; Csóri kanász; Félre tüdő; Erdő is van

    és/vagy
  - sárközi dallamok: Hol jártál az éjjel cinegemadár, Arra alá…, Uccudárom madárom, Kerülik a kertek alját

    és/vagy
  - rábaközi dallamok: Sej a szanyi híd; Szélről legeljetek; Cifra szűröm; Töltsd tele pajtás; Ez a lábam; Ez a kislány.

    és/vagy
  - dél-alföldi népdalok: pl. Az oláhok, A szegedi halastó
- Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései
- Hagyományőrzés: saját táncrégió gyermekjátékai és táncai:
  - Dancs Lajos gyűjtéseiből játékok tanítása
  - nagyecsedi fenthangsúlyos csárdás lépésanyagának és népdalainak tanítása és/vagy cigánytánc és a hozzá kapcsolódó dallamanyag tanítása

    és/vagy
  - nyírségi fenthangsúlyos csárdás lépésanyagának és népdalainak tanítása

Feladatok:

Ismertesse meg a tanulóval

- a hagyományos népi játékokat

- a nyugati dialektus tánctípusait, táncrendjeit
- a mozgásanyag variációs lehetőségeit
- a táncokhoz kapcsolódó énekeket, zenei kíséretet

Alakítsa ki a tanulókban

- a rendszeres munka természetes igényét
- a megfelelő munkafegyelmet
- a munkájuk tudatos kontrollálását
- a művészi előadásmód kivitelezését
- Az általános szemléletmódot, amely a népi kultúra, népélet egyes jelenségeit egy összefüggő rendszer egymást feltételező részeiként értelmezi
- Az esztétikai érzéket
- fogékonyságot a múlt és a jelen értékeinek befogadására

Fejlessze a tanuló

- mozgáskultúráját
- fizikai állóképességét
- ritmusérzékét
- hallását
- zenéhez való alkalmazkodását
- tér-, forma- és stílusérzékét
- mozgásmemóriáját
- koncentráló képességét
- improvizációs készségét
- ízlését, kritikai érzékét
- a tánc komplexitásából adódóan a társművészetek (zene, képzőművészet, színház) iránti érzékenységét
- vizuális memóriáját
- a képzelőerejét

Ösztönözze a tanulót

- a közösségi alkotás öröme, a közösség kultúra értékei iránt
- a néprajzi és általában kultúrtörténeti ismereteinek rendszeres gyarapítására
- a rendszeres múzeumlátogatásra

- a rendszeres társasági és színházi táncesemények látogatására
- a televízió és rádió táncos témájú műsorainak figyelemmel kísérésére
- Az aktív részvétel igényét Az iskolán kívüli alkalmakon való részvételre (kézműves foglalkozások, játszóházak, táncházak, néprajzi táborok, egyéb táncesemények)
- a környezetében esetleg adódó gyűjtési lehetőségek kihasználására (helytörténeti hagyományok összeírása, nagyszülők, idős emberek tudásanyagának összegyűjtése)

Tudatosítsa a tanulóban

• a tánctörténeti ismeretek fejlesztik a személyiségét, Az ízlését és fogékonyságát általában a művészetek, különösen Az előadóművészetek iránt

Hívja fel a tanulók figyelmét

• a korévfolyamuknak megfelelő néptáncos, népzenei, néprajzi, tánctörténeti irodalomra

Tegye nyitottá

• a tanuló személyiségét a folklór iránt

Követelmény

- A tanuló ismerje a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, a játékfűzéseket és játékszabályokat, az ugrós és a csárdás technikai elemeit, a tánc közbeni eszközhasználatot.
- A tanuló legyen képes a játéktevékenységre, együttműködésre, feladatvállalásra, a tánctechnikai elemek alkalmazására, improvizációra, a rövid táncetűd folyamatainak felidézésére, koreográfia bemutatására, a ritmikai gyakorlatok megvalósítására.

Értékelés módja

A számonkérés formája:

- a tanulók az alapfok évfolyamain félévi beszámolón és év végi vizsgán adnak számot tudásukról,
- a vizsga anyagát a szaktanár állítja össze,
- a bemutatás csoportosan történik,
- a minősítésre, osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot,
- félévi beszámoló: a tanult motívumok bemutatása, improvizálása, népdalok eléneklése,
- év végi bemutató: a tanult motívumfűzés (koreográfia bemutatása).

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Az ugrások különbözőségeinek, hasonlóságainak összevetése
- A fizikai kontaktus megteremtésének elősegítése
- A csárdás mozgáselemeinek előkészítése
- A zenei lüktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak felfedezése, alkalmazása
- Ritmus–tér–térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban
- A játékbátorság, a kezdeményezőkészség, az improvizációs készség, a ritmusérzék, a hallás, a ruganyosság, a térdhasználat, a kapcsolatteremtő képesség és az eszközhasználat fejlesztése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése
- Az éneklési kedv, a társak előtti kommunikáció ösztönzése, közösségfejlesztés, a helyi szokások és normák kialakítása

Tananyag

- Táncelőkészítő gimnasztika
- Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, térdhasználat, térben való eligazodás, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás (séta, járás, futás, ridázás) lenthangsúly– fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, eszközhasználat, csapások, gesztusok
- Énekes–táncos népi gyermekjátékok: a játékismeret bővítése, a játék központi szerepének megtartása, (szerepjátékok, párválasztó játékok) kör és páros tánc előkészítése: Dancs Lajos gyűjtéseiből játékok tanítása .
- Táncgyakorlat:

  – Az ugrástechnikáknak, a súlyvétel lehetőségeinek, az ugrós táncelemeknek és az összekapaszkodási módoknak a megismertetése

  – A Dunai táncdialektus ugrós táncai (csoportos, páros):

- somogyi ugrós motívumok: cifra, höcögő, lengető, térdütögető, csapások és ezek variációi, keresztezőfutó, vonulós-dudálós motívumok

és/vagy

- sárközi ugrós motívumok: sárközi cifrák, kirúgók, haladók, kopogók

és/vagy

- rábaközi ugrós motívumok: kopogó, sarkascifra, ugrócsapó, és variánsai, terpeszcsapó

és/vagy

- dél-alföldi páros ugrós: egyes csárdás (pihenő), kirúgós cifra, oldalazó, hátravágó, kopogó, légbokázó – cifra, futó- kirúgós cifra, csapások, haladó bokázók, földcsapó, szökkelős dobogó.

– A Dunai táncdialektus eszközös táncai közül táncanyag bevezetése (szóló): somogyi eszközös táncok: fiúknak kanásztánc, lányoknak üveges

– Csárdás motívumok (egylépéses, kétlépéses) páros formában

– Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánctípus anyaga.

- Koreográfia: népi gyermekjáték és tánc és/vagy ugrós–eszközös táncok
- Zenei ismeretek: dudaritmus, kanásztánc ritmus, ritmusgyakorlatok, strófa, a duda, a hosszúfurulya
- Népi ének: a Dunai táncdialektusból választott tánchoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok:
    - somogyi dallamok**:** Erre gyere; Hej, Dunáról; Érik a szőlő; Papp Vendelnek; Télen nagyon; Cinege,cinege; Házasodik a tücsök; Csóri kanász; Félre tüdő; Erdő is van

    és/vagy

    - sárközi dallamok: Hol jártál az éjjel cinegemadár, Arra alá…, Uccudárom madárom, Kerülik a kertek alját

    és/vagy

    - rábaközi dallamok: Sej a szanyi híd; Szélről legeljetek; Cifra szűröm; Töltsd tele pajtás; Ez a lábam; Ez a kislány (verbunk)

    és/vagy

    - dél-alföldi népdalok: pl. Az oláhok

- Táncfolklorisztika: az ugrós tánctípus fogalma, formai lehetőségei, összekapaszkodási módok, a tánctípus főbb jellemzői
- Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok
- Hagyományőrzés:
    - Dancs Lajos gyűjtéseiből játékok tanítása
    - nagyecsedi fenthangsúlyos csárdás lépésanyagának és népdalainak tanítása és/vagy cigánytánc és a hozzá kapcsolódó dallamanyag tanítása
    és/vagy
    - nyírségi fenthangsúlyos csárdás lépésanyagának és népdalainak tanítása

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval

- a hagyományos népi játékokat
- a három dialektus (nyugati, tiszai, erdélyi) tánctípusait, táncrendjeit
- a mozgásanyag variációs lehetőségeit
- a táncokhoz kapcsolódó énekeket, zenei kíséretet

Alakítsa ki a tanulókban

- a rendszeres munka természetes igényét
- a megfelelő munkafegyelmet
- a munkájuk tudatos kontrollálását
- a művészi előadásmód kivitelezését
- Az általános szemléletmódot, amely a népi kultúra, népélet egyes jelenségeit egy összefüggő rendszer egymást feltételező részeiként értelmezi
- Az esztétikai érzéket
- fogékonyságot a múlt és a jelen értékeinek befogadására

Fejlessze a tanuló

- mozgáskultúráját
- fizikai állóképességét
- ritmusérzékét
- hallását

- zenéhez való alkalmazkodását
- tér-, forma- és stílusérzékét
- mozgásmemóriáját
- koncentráló képességét
- improvizációs készségét
- ízlését, kritikai érzékét
- a tánc komplexitásából adódóan a társművészetek (zene, képzőművészet, színház) iránti érzékenységét
- vizuális memóriáját
- a képzelőerejét

Ösztönözze a tanulót

- a közösségi alkotás öröme, a közösség kultúra értékei iránt
- a néprajzi és általában kultúrtörténeti ismereteinek rendszeres gyarapítására
- a rendszeres múzeumlátogatásra
- a rendszeres társasági és színházi táncesemények látogatására
- a televízió és rádió táncos témájú műsorainak figyelemmel kísérésére
- Az aktív részvétel igényét Az iskolán kívüli alkalmakon való részvételre (kézműves foglalkozások, játszóházak, táncházak, néprajzi táborok, egyéb táncesemények)
- a környezetében esetleg adódó gyűjtési lehetőségek kihasználására (helytörténeti hagyományok összeírása, nagyszülők, idős emberek tudásanyagának összegyűjtése)

Tudatosítsa a tanulóban

- a tánctörténeti ismeretek fejlesztik a személyiségét, Az ízlését és fogékonyságát általában a művészetek, különösen Az előadóművészetek iránt

Hívja fel a tanulók figyelmét

- a korévfolyamuknak megfelelő néptáncos, népzenei, néprajzi, tánctörténeti irodalomra

Tegye nyitottá

- a tanuló személyiségét a folklór iránt

Irányítsa a tanulót

- szakirányú továbbtanulásra
- a továbbképző folytatására
- Az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult táncanyagot, az énekes táncos gyermekjátékok cselekményét, szövegét és dallamát, a tánc közbeni eszközhasználatot. Ismerjen legalább 10 népdalt.

A tanuló legyen képes a közösségen belüli aktív tevékenységre, a tanult táncanyag újraalkotására, improvizációra, a tanult koreográfia bemutatására, a ritmikai gyakorlatok megvalósítására, a tanórákon megfelelõ fizikai és szellemi erõnléttel való részvételre.

Legyen képes négy- és kétnegyedes ritmusképletet visszaadni tapssal, dobogással.

Értékelés módja

A számonkérés formája:

- a tanulók az alapfok évfolyamain félévi beszámolón és év végi vizsgán adnak számot tudásukról,
- a vizsga anyagát a szaktanár állítja össze,
- a bemutatás csoportosan történik,
- a minősítésre, osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot,
- félévi beszámoló: a tanult motívumok bemutatása, improvizálása, népdalok eléneklése,
- év végi bemutató: a tanult motívumfűzés (koreográfia bemutatása).

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- A ritmus–tér–térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban
- Az ritmikai, plasztikai, dinamikai fogalmak kialakítása az életkori sajátosságoknak megfelelően

- Az ugrós tánc ritmikai, plasztikai, dinamikai lehetőségeinek, a táncszerkesztés elveinek és a táncok elnevezésének megismertetése az adott tájegység illetve funkció szerint
- A gesztusmozdulat fogalmának kialakítása
- Az eszközhasználat lehetőségeinek bővítése
- A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása
- A zenei lüktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség fejlesztése
- A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, a másságot elfogadó attitűd valamint a nemi identitás erősítése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése.

Tananyag

- Táncelőkészítő gimnasztika
- Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, térdhasználat, térben való eligazodás, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás (séta, járás, futás, ridázás) lenthangsúly– fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás–ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros fogás, kargesztusok, térirányok gyakorlatai, csapások, gesztusok
- Énekes–táncos népi gyermekjátékok: a játékismeret bővítése, a játék központi szerepének megtartása (szerepjátékok, párválasztó játékok) a kör– és páros táncok előkészítése: Dancs Lajos gyűjtéseiből játékok tanítása
- Táncgyakorlat:

  – A Dunai táncdialektus ugrós–eszközös táncai közül választott tánc elmélyítése, a tananyag bővítése

  - somogyi ugrós motívumok: cifra, höcögő, lengető, térdütögető, csapások és ezek variációi, keresztezőfutó, vonulós-dudálós motívumok

    és/vagy

  - sárközi ugrós motívumok: sárközi cifrák, kirúgók, haladók, kopogók

és/vagy

- rábaközi ugrós motívumok: kopogó, sarkascifra, ugrócsapó, és variánsai, terpeszcsapó

és/vagy

- dél-alföldi páros ugrós: egyes csárdás (pihenő), kirúgós cifra, oldalazó, hátravágó, kopogó, légbokázó – cifra, futó- kirúgós cifra, csapások, haladó bokázók, földcsapó, szökkelős dobogó.

– A Tiszai táncdialektus csárdásai közül választott tánc bevezetése

- szatmári lassú és friss csárdás motívumok: különböző csárdás lépések: egyes, kettes csárdás és variációi, cifra és variációi, hegyezők, bokázók, rida

és/vagy

- **nyírségi lassú és friss csárdás motívumok: fenthangsúlyos csárdás, hegyező és bokázó variációk, fonás előre- hátra, forgás, kifordítás, lányoknak forgás, fiúknak egyszerűbb csapások**

– A verbunk előkészítése, a szatmári verbunk és csárdás elemeinek, a jellegzetes összekapaszkodási módoknak a megismerése: hegyező, bokázó, elővevágó, hátravágó, csizmaverő, sarkascifra, csapó, sűrűcsapó, csapásvariációk

– Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánctípus anyaga

- Koreográfia: az ugrós–eszközös vagy a csárdás táncanyagából
- Zenei ismeretek: dudaritmus, kanásztánc ritmus, ritmusgyakorlatok, strófa, a hangszerek funkciója, játékmódja, jellegzetes hangszer együttesek,
- Népi ének:
  - a szatmári tánchoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok: pl. Zörög az akácfalevél

    és/vagy
  - nyírségi gyermekjátékok és népdalok: pl. A kállói szőlőbe

    és/vagy
  - dél-alföldi népdalok: pl. Túl a Tiszán
  - somogyi ugrós dallamok: pl. Papp Vendelnek
- Táncfolklorisztika: az ugrós tánc fejlődése, formái, a csárdás jellőmző vonásai, a tánctípus meghatározása, táncalkalmak, a táncos magatartás jellemzői, tánckezdő szokások, a táncok földrajzi, történelmi háttere

- Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései
- Hagyományőrzés:
    - Dancs Lajos gyűjtéseiből játékok tanítása
    - nagyecsedi fenthangsúlyos csárdás lépésanyagának és népdalainak tanítása és/vagy cigánytánc és a hozzá kapcsolódó dallamanyag tanítása

      és/vagy
    - nyírségi fenthangsúlyos csárdás lépésanyagának és népdalainak tanítása

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval

- a hagyományos népi játékokat
- a három dialektus (nyugati, tiszai, erdélyi) tánctípusait, táncrendjeit
- a mozgásanyag variációs lehetőségeit
- a táncokhoz kapcsolódó énekeket, zenei kíséretet
- a néptánc tudomány sajátos megközelítési módját.

Alakítsa ki a tanulókban

- a rendszeres munka természetes igényét
- a megfelelő munkafegyelmet
- a munkájuk tudatos kontrollálását
- a művészi előadásmód kivitelezését
- Az általános szemléletmódot, amely a népi kultúra, népélet egyes jelenségeit egy összefüggő rendszer egymást feltételező részeiként értelmezi
- Az esztétikai érzéket
- fogékonyságot a múlt és a jelen értékeinek befogadására.

Fejlessze a tanuló

- mozgáskultúráját
- fizikai állóképességét
- ritmusérzékét

- hallását
- zenéhez való alkalmazkodását
- tér-, forma- és stílusérzékét
- mozgásmemóriáját
- koncentráló képességét
- improvizációs készségét
- ízlését, kritikai érzékét
- a tánc komplexitásából adódóan a társművészetek (zene, képzőművészet, színház) iránti érzékenységét

- vizuális memóriáját
- a képzelőerejét.

Ösztönözze a tanulót

- a közösségi alkotás öröme, a közösség kultúra értékei iránt
- a néprajzi és általában kultúrtörténeti ismereteinek rendszeres gyarapítására
- a rendszeres múzeumlátogatásra
- a rendszeres társasági és színházi táncesemények látogatására
- a televízió és rádió táncos témájú műsorainak figyelemmel kísérésére
- Az aktív részvétel igényét Az iskolán kívüli alkalmakon való részvételre (kézműves foglalkozások, játszóházak, táncházak, néprajzi táborok, egyéb táncesemények)
- a környezetében esetleg adódó gyűjtési lehetőségek kihasználására (helytörténeti hagyományok összeírása, nagyszülők, idős emberek tudásanyagának összegyűjtése)

Tudatosítsa a tanulóban

- a tánctörténeti ismeretek fejlesztik a személyiségét, Az ízlését és fogékonyságát általában a művészetek, különösen Az előadóművészetek iránt

Hívja fel a tanulók figyelmét

- a korévfolyamuknak megfelelő néptáncos, népzenei, néprajzi, tánctörténeti irodalomra

Tegye nyitottá

- a tanuló személyiségét a folklór iránt

Irányítsa a tanulót

- szakirányú továbbtanulásra
- a továbbképző folytatására
- Az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra

Követelmény

- A tanuló ismerje a választott ugrós, verbunk és csárdás elemeit, a tanult népdalok szövegét, dallamát, a tanult hangszereket, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését.
- A tanuló legyen képes az ugrós és eszközös ugrós valamint csárdás elemekből csoportosan és párban történő improvizációra, a tánctípus fogalmának meghatározására, a tájegységek, falvak földrajzi meghatározására. Legyen képes felismerni és megnevezni az irányokat, arányokat, alakzatokat.

Értékelés módja

A számonkérés formája:

- a tanulók az alapfok évfolyamain félévi beszámolón és év végi vizsgán adnak számot tudásukról,
- a vizsga anyagát a szaktanár állítja össze,
- a bemutatás csoportosan történik,
- a minősítésre, osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot,
- félévi beszámoló: a tanult motívumok bemutatása, improvizálása, népdalok éneklése,
- év végi bemutató: a tanult motívumfűzés (koreográfia bemutatása).

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- A körtáncok technikai előkészítése
- A táncszerkesztés elveinek, az összekapaszkodási módok variációs lehetőségeinek megismertetése, a táncos partnerkapcsolat kialakítása

- A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása
- A zenei lüktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség fejlesztése
- A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, a másságot elfogadó attitűd valamint a férfi és női szerepből adódó viselkedésmódok szerint a nemi identitás erősítése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése.

Tananyag

- Táncelőkészítő gimnasztika
- Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, forgások, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás, lenthangsúly–fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás–ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros forgás, térirányok, forgások, csapások, gesztusok (kar, láb)
- Táncgyakorlat:

  – A Dunai táncdialektus ugrós–eszközös táncainak elmélyítése:

  - somogyi ugrós motívumok: cifra, höcögő, lengető, térdütögető, csapások és ezek variációi, keresztező futó, vonulós-dudálós motívumok

    és/vagy

  - sárközi ugrós motívumok: sárközi cifrák, kirúgók, haladók, kopogók

    és/vagy

  - rábaközi ugrós motívumok: kopogó, sarkascifra, ugrócsapó, és variánsai, terpeszcsapó

    és/vagy

  - dél-alföldi páros ugrós: egyes csárdás (pihenő), kirúgós cifra, oldalazó, hátravágó, kopogó, légbokázó – cifra, futó- kirúgós cifra, csapások, haladó bokázók, földcsapó, szökkelős dobogó.

- A Tiszai táncdialektus szatmári vagy nyírségi csárdás ismeretének bővítése, ritmikai, plasztikai, dinamikai lehetőségeinek megismertetése: lassú és friss csárdás motívumok: különböző csárdás lépések: egyes, kettes csárdás és variációi, cifra és variációi, hegyezők, bokázók, kisharang, keresztező, fonás előre, hátravágó, átvető,

andalgók, lezárók, rida, lábfelhúzós, csizmaverő, páros forgó, kar alatti kiforgatás, forgatás, lányoknak forgások, fiúknak csapások.

– A Tiszai táncdialektus: szatmári verbunk tánc bevezetése: hegyező, bokázó, előrevágó, hátravágó, csizmaverő, sarkascifra, csapó, sűrűcsapó, csapásvariációk.

– Ismerkedés a Déli körtánc dialektussal: somogyi karikázó: kapuzó, ingó, lépő, csárdás, keresztező, belépő, futó, rida, ridaváltó.

– Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánctípus anyaga.

- Koreográfia: az ugrós–eszközös vagy a csárdás táncanyagából.
- Zenei ismeretek: a Tiszai dialektus jellegzetes hangszerei (cimbalom, klarinét, tekerõ) parasztbanda, cigánybanda, a hangszerek funkciói, játékmódja, 4/4–es lüktetés, nyújtott ritmus, éles ritmus.
- Népi ének: a választott csárdásokhoz és karikázókhoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok.
    - a szatmári tánchoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok: pl. Zúg az erdő, zúg a mező

      és/vagy
    - nyírségi gyermekjátékok és népdalok: pl. Már ezután

      és/vagy
    - dél-alföldi népdalok: pl. A szegedi halastó
    - somogyi karikázó dallamok: pl. Kerekibe lakom, Még egy kicsit.
- Táncfolklorisztika: a csárdás fejlődése, formái, jellemző vonásai, a tánctípus meghatározása, táncalkalmak, a táncos magatartás jellemzői, tánckezdő szokások, a táncok földrajzi, történelmi háttere.
- Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései
- Hagyományőrzés:
    - Dancs Lajos gyűjtéseiből játékok tanítása,
    - nagyecsedi fenthangsúlyos csárdás lépésanyagának és népdalainak tanítása és/vagy cigánytánc és a hozzá kapcsolódó dallamanyag tanítása,

      és/vagy
    - nyírségi fenthangsúlyos csárdás lépésanyagának és népdalainak tanítása.

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval

- a hagyományos népi játékokat
- a három dialektus (nyugati, tiszai, erdélyi) tánctípusait, táncrendjeit
- a mozgásanyag variációs lehetőségeit
- a táncokhoz kapcsolódó énekeket, zenei kíséretet

Alakítsa ki a tanulókban

- a rendszeres munka természetes igényét
- a megfelelő munkafegyelmet
- a munkájuk tudatos kontrollálását
- a művészi előadásmód kivitelezését
- Az általános szemléletmódot, amely a népi kultúra, népélet egyes jelenségeit egy összefüggő rendszer egymást feltételező részeiként értelmezi
- Az esztétikai érzéket
- fogékonyságot a múlt és a jelen értékeinek befogadására

Fejlessze a tanuló

- mozgáskultúráját
- fizikai állóképességét
- ritmusérzékét
- hallását
- zenéhez való alkalmazkodását
- tér-, forma- és stílusérzékét
- mozgásmemóriáját
- koncentráló képességét
- improvizációs készségét
- ízlését, kritikai érzékét
- a tánc komplexitásából adódóan a társművészetek (zene, képzőművészet, színház) iránti érzékenységét
- vizuális memóriáját
- a képzelőerejét

Ösztönözze a tanulót

- a közösségi alkotás öröme, a közösség kultúra értékei iránt
- a néprajzi és általában kultúrtörténeti ismereteinek rendszeres gyarapítására
- a rendszeres múzeumlátogatásra
- a rendszeres társasági és színházi táncesemények látogatására
- a televízió és rádió táncos témájú műsorainak figyelemmel kísérésére
- Az aktív részvétel igényét az iskolán kívüli alkalmakon való részvételre (kézműves foglalkozások, játszóházak, táncházak, néprajzi táborok, egyéb táncesemények)
- a környezetében esetleg adódó gyűjtési lehetőségek kihasználására (helytörténeti hagyományok összeírása, nagyszülők, idős emberek tudásanyagának összegyűjtése).

Tudatosítsa a tanulóban

- a tánctörténeti ismeretek fejlesztik a személyiségét, Az ízlését és fogékonyságát általában a művészetek, különösen az előadóművészetek iránt.

Hívja fel a tanulók figyelmét

- a korévfolyamuknak megfelelő néptáncos, népzenei, néprajzi, tánctörténeti irodalomra.

Tegye nyitottá

- a tanuló személyiségét a folklór iránt.

Irányítsa a tanulót

- szakirányú továbbtanulásra,
- a továbbképző folytatására,
- Az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra.

Követelmény:

- A tanuló ismerje a választott ugrást, verbunkot és csárdást, a tanult népdalok szövegét, dallamát, a tanult hangszerek jellemzőit, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését.
- A tanuló legyen képes a tánctípus fogalmának meghatározására, a tanult táncok földrajzi elhelyezésére, az elsajátított táncokból történő improvizálásra.

Értékelés módja

A számonkérés formája:

- a tanulók az alapfok évfolyamain félévi beszámolón és év végi vizsgán adnak számot tudásukról,
- a vizsga anyagát a szaktanár állítja össze,
- a bemutatás csoportosan történik,
- a minősítésre, osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot,
- félévi beszámoló: a tanult motívumok bemutatása, improvizálása, népdalok éneklése,
- év végi bemutató: a tanult motívumfűzés (koreográfia bemutatása).

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Összefoglaló és rendszerező gondolkodás ösztönzése, összefüggések feltárása a tanult táncdialektus ismeretanyagán keresztül
- A mozgás közbeni éneklési készség fejlesztése
- A legényes és a forgós–forgatós táncok előkészítése
- A táncrend fogalmának kialakítása
- A táncszerkesztés elveinek, az összekapaszkodási módok variációs lehetőségeinek megismertetése, a táncos partnerkapcsolat kialakítása
- A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása
- A zenei lüktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása
- A zenei kíséretmódok és a tánc összefüggéseinek feltárása
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség, a dinamikai és stílusérzék fejlesztése
- A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, a másságot elfogadó attitűd valamint a férfi és női szerepből adódó viselkedésmódok szerinti táncformálás, a nemi identitás erősítése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése.

Tananyag

- Táncelőkészítő gimnasztika
- Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, forgások, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás, lenthangsúly–fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás–ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros forgás, térirányok, csapások gesztusok (kar, láb).
- Táncgyakorlat:

  – A legényes és a forgós–forgatós táncok előkészítése

  – A Dunai–dialektus csárdása bevezetése:

    - sárközi csárdás: kettes csárdás, egylépés, cifra, lippentő, keresztező, bokázó, sarkazó, sergő, forgó, mártogató, kopogók.

    és/vagy

    - dél-alföldi csárdás: séta, séta-ugró, séta-lengető, páros forgó, forgó váltó (huppanós, ledobbantós, bokázós), páros bokázó, oldalt dobbantós, kisharang, félfordulós (bedöntve is), előre-hátra haladó.

  – A Tiszai dialektus verbunk bővítése: szatmári verbunk: hegyező, bokázó, előrevágó, hátravágó, csizmaverő, sarkascifra, csapó, sűrűcsapó, csapásvariációk.

  – A Dunai dialektus verbunk bevezetése: Kónyi verbunk Rábaköz: tapsbemérő, fordulós és variációi, lengető-séta, pattintó csapó, hegyező.

  – A Déli körtánc dialektus ismereteinek bővítése és az Északi körtánc dialektus bevezetése:

    - sárközi karikázó: 5/8 – os lépő, csárdás, keresztező, rezgők, futó, jobbra-balra váltások
    - északi körtánc: mezőföldi karikázó: egyes és kettes csárdás rugózva, sarkas, sarkas-höcögő, lengető-höcögő és variánsai, futó – tükörcsárdás.

  – Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánctípus anyaga.
- Koreográfia: az ismert táncanyagból.
- Zenei ismeretek: a választott karikázó énekes dallamai és azok jellemzői, sajátosságai, a periódus fogalma, a szinkópa ritmus.
- Népi ének: a tanult csárdásokhoz és körtáncokhoz kötődő dalok
    - sárközi népdalok pl. A leány se lehet, Érik érik …, Hej kikirics

- kónyi verbunk pl. Ez a kislány barna kislány
- mezőföldi karikázó pl. Éva szívem, Gyere be rózsám, Béres vagyok, Haragszanak a batai gazdák
- dél-alföldi népdalok: pl. Új a csizmám.

- Táncfolklorisztika: a verbunk fejlődése, formái, jellemző vonásai, a tánctípus meghatározása, táncalkalmak, táncos magatartás.
- Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései.
- Hagyományőrzés:
  - nagyecsedi fenthangsúlyos csárdás lépésanyagának és népdalainak tanítása és/vagy cigánytánc és a hozzá kapcsolódó dallamanyag tanítása

    és/vagy
  - nyírségi fenthangsúlyos csárdás lépésanyagának és népdalainak tanítása.

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval

- a hagyományos népi játékokat
- a három dialektus (nyugati, tiszai, erdélyi) tánctípusait, táncrendjeit
- a mozgásanyag variációs lehetőségeit
- a táncokhoz kapcsolódó énekeket, zenei kíséretet
- a néptánc tudomány sajátos megközelítési módját
- a folklórkutatás tárgyának, Az alávetett társadalmi rétegek, a „nép” műveltségének sajátos helyét Az egyetemes emberi kultúrában
- a táncművészi és közhasznú formáit
- a társasági táncélet alkalmait
- a színpadi táncművészet legfontosabb ágazatait és korszakait
- Az egyetemes és nemzeti táncművészet legjelentősebb művészeinek pályáját
- Azt egyetemes és nemzeti táncművészet néhány alapművét, s ezek elemzésén keresztül a táncirodalom különböző stílusait.

Alakítsa ki a tanulókban

- a rendszeres munka természetes igényét
- a megfelelő munkafegyelmet
- a munkájuk tudatos kontrollálását

- a művészi előadásmód kivitelezését
- Az általános szemléletmódot, amely a népi kultúra, népélet egyes jelenségeit egy összefüggő rendszer egymást feltételező részeiként értelmezi
- Az esztétikai érzéket
- fogékonyságot a múlt és a jelen értékeinek befogadására

Fejlessze a tanuló

- mozgáskultúráját
- fizikai állóképességét
- ritmusérzékét
- hallását
- zenéhez való alkalmazkodását
- tér-, forma- és stílusérzékét
- mozgásmemóriáját
- koncentráló képességét
- improvizációs készségét
- ízlését, kritikai érzékét
- a tánc komplexitásából adódóan a társművészetek (zene, képzőművészet, színház) iránti érzékenységét
- vizuális memóriáját
- a képzelőerejét.

Ösztönözze a tanulót

- a közösségi alkotás öröme, a közösség kultúra értékei iránt
- a néprajzi és általában kultúrtörténeti ismereteinek rendszeres gyarapítására
- a rendszeres múzeumlátogatásra
- a rendszeres társasági és színházi táncesemények látogatására
- a televízió és rádió táncos témájú műsorainak figyelemmel kísérésére
- Az aktív részvétel igényét Az iskolán kívüli alkalmakon való részvételre (kézműves foglalkozások, játszóházak, táncházak, néprajzi táborok, egyéb táncesemények)
- a környezetében esetleg adódó gyűjtési lehetőségek kihasználására (helytörténeti hagyományok összeírása, nagyszülők, idős emberek tudásanyagának összegyűjtése).

Tudatosítsa a tanulóban

- a tánctörténeti ismeretek fejlesztik a személyiségét, az ízlését és fogékonyságát általában a művészetek, különösen az előadóművészetek iránt.

Hívja fel a tanulók figyelmét

- a korévfolyamuknak megfelelő néptáncos, népzenei, néprajzi, tánctörténeti irodalomra.

Tegye nyitottá

- a tanuló személyiségét a folklór iránt.

Irányítsa a tanulót

- szakirányú továbbtanulásra
- a továbbképző folytatására
- Az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra.

Követelmény:

- A tanuló ismerje a tánctípus, táncrend fogalmát, a Dunai táncdialektus választott táncait, a tanult koreográfiákat, a népdalok szövegét, dallamát, a hangszereket, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését, a jellegzetes falvakat.
- A tanuló legyen képes a tánctípus fogalmának meghatározására, a tanult táncok földrajzi elhelyezésére, az elsajátított táncokból történő improvizálásra.

Értékelés módja

A számonkérés formája:

- a tanulók az alapfok évfolyamain félévi beszámolón és év végi vizsgán adnak számot tudásukról,
- a vizsga anyagát a szaktanár állítja össze,
- a bemutatás csoportosan történik,
- a minősítésre, osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot,
- félévi beszámoló: a tanult tánctípusok bemutatása, improvizálása, népdalok eléneklése,
- év végi bemutató: a tanult motívumfűzés (koreográfia bemutatása).

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Az összefoglaló és rendszerező gondolkodás valamint a fogalmi gondolkodás ösztönzése és fejlesztése, az összefüggések feltárása az alapfokú évfolyamok ismeretanyagán keresztül
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség, a stílusérzék, a dinamikai készség, a partnerkapcsolat fejlesztése
- A vizsgahelyzetre való felkészítés.

Tananyag

- Táncelőkészítő gimnasztika
- Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrás típusok, forgások, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás, lenthangsúly–fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás–ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros forgás, térirányok, forgások, csapások gesztusok (kar, láb).

- Táncgyakorlat:

  – A legényes és a forgós–forgatós táncok előkészítése.

  – Az ugrós és eszközös ugrós táncok ismétlése, táncismeret bővítése.

  – A csárdások ismétlése, táncismeret bővítése.

  – A verbunkok ismétlése, táncismeret bővítése.

  – A körtáncok ismétlése, táncismeret bővítése.

  – Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánctípus anyaga.
- Koreográfia: az ismert táncanyagból.
- Zenei ismeretek: a tanult tájegységek jellegzetes népi hangszerei és zenei együttesei, a dűvő és az esztam kíséret jellemzői, tánctípusok és kíséretmódok.

- Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismétlése, bővítése.
- Táncfolklorisztika: az ismert táncok jellemző vonásai, a tánctípusok, táncalkalmak, táncos magatartás.
- Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései.
- Hagyományőrzés:
    - nagyecsedi fenthangsúlyos csárdás lépésanyagának és népdalainak tanítása és/vagy cigánytánc és a hozzá kapcsolódó dallamanyag tanítása

      és/vagy
    - nyírségi fenthangsúlyos csárdás lépésanyagának és népdalainak tanítása.

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval

- a hagyományos népi játékokat
- a három dialektus (nyugati, tiszai, erdélyi) tánctípusait, táncrendjeit
- a mozgásanyag variációs lehetőségeit
- a táncokhoz kapcsolódó énekeket, zenei kíséretet
- a néptánc tudomány sajátos megközelítési módját
- a folklórkutatás tárgyának, Az alávetett társadalmi rétegek, a „nép” műveltségének sajátos helyét Az egyetemes emberi kultúrában
- a táncművészi és közhasznú formáit
- a társasági táncélet alkalmait
- a színpadi táncművészet legfontosabb ágazatait és korszakait
- Az egyetemes és nemzeti táncművészet legjelentősebb művészeinek pályáját
- Azt egyetemes és nemzeti táncművészet néhány alapművét, s ezek elemzésén keresztül a táncirodalom különböző stílusait.

Alakítsa ki a tanulókban

- a rendszeres munka természetes igényét
- a megfelelő munkafegyelmet
- a munkájuk tudatos kontrollálását
- a művészi előadásmód kivitelezését
- Az általános szemléletmódot, amely a népi kultúra, népélet egyes jelenségeit egy

összefüggő rendszer egymást feltételező részeiként értelmezi

- Az esztétikai érzéket
- fogékonyságot a múlt és a jelen értékeinek befogadására.

Fejlessze a tanuló

- mozgáskultúráját
- fizikai állóképességét
- ritmusérzékét
- hallását
- zenéhez való alkalmazkodását
- tér-, forma- és stílusérzékét
- mozgásmemóriáját
- koncentráló képességét
- improvizációs készségét
- ízlését, kritikai érzékét
- a tánc komplexitásából adódóan a társművészetek (zene, képzőművészet, színház) iránti érzékenységét
- vizuális memóriáját
- a képzelőerejét.

Ösztönözze a tanulót

- a közösségi alkotás öröme, a közösség kultúra értékei iránt
- a néprajzi és általában kultúrtörténeti ismereteinek rendszeres gyarapítására
- a rendszeres múzeumlátogatásra
- a rendszeres társasági és színházi táncesemények látogatására
- a televízió és rádió táncos témájú műsorainak figyelemmel kísérésére
- Az aktív részvétel igényét Az iskolán kívüli alkalmakon való részvételre (kézműves foglalkozások, játszóházak, táncházak, néprajzi táborok, egyéb táncesemények)
- a környezetében esetleg adódó gyűjtési lehetőségek kihasználására (helytörténeti hagyományok összeírása, nagyszülők, idős emberek tudásanyagának összegyűjtése).

Tudatosítsa a tanulóban

- a tánctörténeti ismeretek fejlesztik a személyiségét, Az ízlését és fogékonyságát általában a művészetek, különösen Az előadóművészetek iránt.

Hívja fel a tanulók figyelmét

- a korévfolyamuknak megfelelő néptáncos, népzenei, néprajzi, tánctörténeti irodalomra.

Tegye nyitottá

- a tanuló személyiségét a folklór iránt
- Irányítsa a tanulót
- szakirányú továbbtanulásra
- a továbbképző folytatására
- Az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra.

Követelmény

- A tanuló ismerje az alapfokú évfolyamokon elsajátított táncokat, a tanult koreográfiákat, a tanult zenei, folklorisztikai, földrajzi jellemzőket.
- A tanuló legyen képes a tanult ismeretek megfogalmazására, az önálló táncos megjelenítésre, improvizációra, a megfelelő táncos magatartás színpadi megjelenítésére, az alapfokú művészeti vizsga követelményeinek teljesítésére.

Értékelés módja

A számonkérés formája:

- a tanulók az alapfok évfolyamain félévi beszámolón és év végi vizsgán adnak számot tudásukról,
- a vizsga anyagát a szaktanár állítja össze,
- a bemutatás csoportosan történik,
- a minősítésre, osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot,
- félévi beszámoló: a tanult tánctípusok bemutatása, improvizálása, népdalok eléneklése,
- év végi bemutató: a tanult motívumfűzés (koreográfia bemutatása).
- alapvizsga.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

- Az ugrósok, ügyességi táncok, körtáncok, csárdások és a verbunkok táncanyagát a helyi tantervben meghatározott tájegységek szerint.
- A tájegységek táncaihoz kötődő alapvető földrajzi, történelmi, zenei, táncfolklorisztikai ismeretek összefüggéseit.
- A táncszerkesztés elveit, a jellemző összekapaszkodási módokat.
- A tájegységre jellemző öltözködési, viselethordási szabályokat.
- A ritmikai, plasztikai, dinamikai törvényszerűségeket és azok alkalmazását a gyakorlat során.
- A színpadi törvényszerűségeket.
- A koreográfiák folyamatait, az alakzatok, térformák gyakorlati alkalmazását.
- A táncalkalmaknak megfelelő magatartás– és viselkedésmódokat.

A tanuló legyen képes

- Az egyéni és csoportos improvizációra, a testtudat fenntartására, az eszközhasználatra, a tudatos színpadi megjelenésre, a táncfolyamatok mozgásemlékezetére, a viseletek tánc közbeni használatára, viselésére, a táncos magatartás és partnerkapcsolat kialakítására.
- A megszerzett ismeretekről beszélni.
- A térben történő eligazodásra, a zenei lüktetésrendhez, zenei egységekhez való igazodásra, ismerje és a gyakorlatban is tudja alkalmazni az alakzatokat, térformákat.
- A képzés során elsajátított ismeretek alkalmazására más környezetben is.
- A környezet értékeinek megőrzésére, gyarapítására, a környezettudatos magatartásra.
- A közösségi szerepvállalásra, önálló feladatvállalásra.
- A másság elfogadására, a csoporthagyományok kialakításában való aktivitásra.
- Olyan szokások, tevékenységek kialakítására, amelyek az egészséges életvitelt segítik elő.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgából áll.

A vizsga tantárgya és időtartama:

Néptánc

Csoportban 5–10 perc

Egyénenként illetve párban: 2–3 perc

A vizsga tartalma

- Koreográfia: a szaktanár által meghatározott egy vagy két tanult koreográfia (koreográfia részlet, folyamat) csoportos bemutatása.
- Improvizáció: A három táncdialektusból választott, a helyi tantervben szereplő tájegységek tanult táncaiból a nemének megfelelő szerepben kettő előadása kis csoportban (maximum 3 pár) illetve egyénenként vagy párban. Az egyiket a vizsgázók, a másikat a vizsgáztatók választják – a két tánc ne legyen ugyanabból a dialektusból.

A vizsga értékelése

– Csoportban: a koreográfia ismerete, együttműködés a partnerekkel, színpadi jelenlét

– Egyénileg: a tanult táncanyag tudatos alkalmazása az improvizáció során, a táncos mozgás és a zene illeszkedése, a partneri kapcsolat, páros viszony kialakítása.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz

- 1 db tábla vagy flipchart
- 1 db történelmi Magyarország térkép vagy néprajzi térkép
- Hangzóanyag lejátszására alkalmas lejátszó/erősítő, hangfal
- Videó vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor
- A tananyaghoz kapcsolódó könyvek, kiadványok
- Néprajzi kézikönyvek, lexikonok, videó és/vagy DVD filmek
- A tanulólétszámnak megfelelő, a tanulmányi versenyekhez és tanévzáró bemutatókhoz szükséges megfelelő népviseletek, lábbelik.

Ajánlott irodalom

Dancs Lajos: Kör kör ki játszik Megyei és Városi Művelődési Központ Nyíregyháza 1982
Martin György: A magyar tánctípusok és táncdialektusok, NPI
Pesovár–Lányi: A magyar nép táncművészete, NPI
Bihari gyermekmondókák, Bukarest, 1982.
Gyermekjátékok Hévízgyörkön, Szentendre, 1980.
Kerényi György: Gyermekjáték dalok, Bp., 1957., 1975
Kerényi György: Magyar énekes népszokások, Gondolat Kiadó
Kiss Áron: Magyar Gyermekjáték Gyűjtemény, Bp., 1891.
Magyar néprajz VI., Népzene–néptánc–népi játék, Akadémiai Kiadó, 1990.
Magyar népzene tára I. Gyermekjátékok, Akadémiai Kiadó
Megy a gyűrű vándorútra 1–2., Bp., 1982.
Pécsiné Ács Sarolta: Népi gyermekjátékok Kalocsa környékén

Az oktatást segítő anyagok

Foltin Jolán–Tarján Katalin: Játék és tánc Az óvodában, NSzH–MMI
Foltin–Karcagi–Neuwirth–Salamon: Játék és tánc Az iskolában I–IV. o.
Kötetei: Motívumfűzések; Játékok, játékfűzesek; Tanmenet, NSzH–MMI
Falvay Károly: Ritmikus mozgás, énekes játékok, Bp., 1990.
Forrai Katalin: Ének Az óvodában, Bp., 1974., 1990.
Lázár Katalin: Énekes, táncos népi gyermekjátékok tanítása, MTF

A Néptáncos Szakmai Ház hangzó és videó anyagai

• kazetták:

Motívumfűzés hangzómelléklete
Hangfelvételek néptáncoktatáshoz (Bácska, Délalföld, Dunántúl
Rábaköz, Mezőség, Szatmár, Szék, Székelyföld

• videokazetták:

Motívumfűzések videó melléklet
Játékfűzések videó melléklet

FOLKLÓRISMERET

A konkrét népszokások megismertetésén keresztül a tanulók előtt fel kell tárni a néphagyomány ünnepi rítusainak formai és tartalmi összetevőit, megjelenését. Világítson rá a

hagyomány folyamatosan változó természetére, egykori történeti rétegeire, eredetére. Tegye élményszerűvé a jeles napok és ünnepi szokások megismerését. Aktualizálja az emberi élet fordulóihoz fűződő hagyományokat, szokásokat. A gyermekjátékok és táncok táji és történeti megismertetésével a gyakorlati képzésben elsajátított ismeretek rendszerezéséhez nyújtson segítséget.

Alapfokú évfolyamok

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A játék– és táncalkalmak szerepének megismertetése a faluközösség és az egyén életén keresztül, a kommunikációs képesség, verbális kommunikáció, szocializációs készség, közösségérzet, a tér– és időbeli tájékozódás fejlesztése.
- A tananyaghoz kapcsolódóan más művészeti ágak alkotásaira való figyelemfelkeltés.

Tananyag

A gyermekkorhoz kapcsolódó szokások, hiedelmek, jeles napok és ünnepi szokások megismertetése.

- Gyerekszületés, gyermekkor
  – Jósló praktikák a gyermek születése előtt
  – Komatál hagyománya
  – Keresztelő
  – A gyermek befogadása, helye a családban és a falu társadalmában
  – Az anya avatása
  – Munkára nevelés, gyermekmunka
- A gyermekek játékalkalmai és táncalkalmai
  – A munkavégzéshez kötődő játékalkalmak (libalegeltetés, kalákamunkák)
  – A játszó helyszíne, időpontja, a falu társadalmi életében betöltött szerepe
  – A tánc tanulása
  – Gyermeklakodalmas (a felnőttek világának – szokások, táncok, zenei kultúra – tanulása)
  – A gyerekek táncalkalmai (kukoricabál, pulyabál, aprók tánca, serketánc)

- Az évkör ünnepei gyermekszemmel
  – Szent Miklós napja
  – Jézus születésének története
  – Óévbúcsúztató és évkezdõ szokások
  – Szent Balázs napja, Balázsjárás
  – Szent Gergely napja, Gergelyjárás
  – Húsvét vasárnapjának és hétfõjének szokásai
  – Pünkösdi királynéjárás

Fejlessze a tanuló

- világszemléletét
- népi kultúra iránti elhivatottságát
- nyitottságát a tradicionális értékék iránt.

Ösztönözze a tanulót

- kultúrtörténeti ismereteinek gyarapítására
- néprajzi műsorok megtekintésére
- a megismert szokásanyag alkalmazására saját életterében.

Követelmények

- A tanuló ismerje az év során tanult jeles napok elhelyezkedését a naptárban, a gyermekkor jeles eseményeit, játék– és táncalkalmait.
- A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására.

Értékelés módja:

- A memoriter szöveg- és dallamanyag folyamatos kikérdezése.
- dolgozat vagy házi dolgozat vagy szóbeli beszámoló vagy szóbeli vizsga
- A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze.
- A minősítésre, az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot.
- Bizonyos szokások, ünnepkörök (pl.:pünkösdi királyválasztás) gyakorlatban történő feldolgozása és annak bemutatása).

A magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények ismerete. Dolgozat vagy szóbeli beszámoló elkészítése vagy sikeres vizsga teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A kommunikációs képesség, a verbális kommunikáció, a szocializációs készség, a közösségérzet és a tér– és időbeli tájékozódás fejlesztése.
- A tananyaghoz kapcsolódóan más művészeti ágak alkotásaira való figyelemfelkeltés.

Tananyag

A tanuló előző évben megszerzett ismereteinek elmélyítése, bővítése.

A legényélethez, leányélethez, párválasztáshoz, lakodalomhoz kapcsolódó szokások, hiedelmek, rituális cselekmények, jeles napok és ünnepi szokások megismertetése.

A táncalkalmak jelentőségének megismertetése a párválasztás során

- Legényélet, leányélet, párválasztás, lakodalom
  – Munkavégzés a serdülő korban
  – Legényavatás, leányavatás
  – Udvarlási szokások, szerelmi élet, és azok színterei
  – Szokásjogok a paraszti társadalomban
  – Leánynéző, háztűznéző, hozomány
  – Leánykérés, eljegyzés, jegyajándék
  – Lakodalmi előkészületek
  – Lakodalmi tisztségviselők, feladatok
  – Lakodalmi szokások, rítusok
- Legények és lányok játék– és táncalkalmai
  – A fonó helyszíne, szerepe a párválasztásban, társas kapcsolatokban
  – Fonójátékok, tánc a fonóban (hangszerek, táncíséret)
  – Böjti idõszak (tavaszköszöntõ játékok és a böjti karikázó)
  – Bálok idõpontja, helyszíne, bálrendezés
- Lányok és legények szerepe a kalendáris szokásokban
  – Luca kettõs alakja
  – Betlehemezés
  – Farsangi szokások
  – A nagyhét eseményei

– A húsvéti tojás jelentése és díszítésének különbözõ technikái

– Pünkösdi királyválasztás

– Májusfaállítás

– Nyári napforduló szerepe, Szent Iván napi szokások

Fejlessze a tanuló

- világszemléletét
- népi kultúra iránti elhivatottságát
- nyitottságát a tradicionális értékék iránt
- globális látásmódját
- beleélő képességét
- felelősségérzetét saját hagyományai iránt

Ösztönözze a tanulót

- kultúrtörténeti ismereteinek gyarapítására
- néprajzi műsorok megtekintésére
- a megismert szokásanyag alkalmazására saját életterében
- a szokások újraélesztésére

Követelmények

- A tanuló ismerje az év során tanult jeles napok elhelyezkedését a naptárban, a leányélet, legényélet jeles eseményeit, táncalkalmait, a párválasztás szokásait, a lakodalom menetének, szereplőit.
- A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására.

Értékelés módja

- A memoriter szöveg- és dallamanyag folyamatos kikérdezése.
- Házi dolgozat vagy dolgozat vagy szóbeli beszámoló vagy szóbeli vizsga
- A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze.

- A minősítésre, az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot.
- Bizonyos szokások, ünnepkörök gyakorlatban történő feldolgozása és annak bemutatása.

A magasabb évfolyamba lépés feltétele
A minimum követelmények ismerete.
Dolgozat vagy szóbeli beszámoló elkészítése vagy sikeres vizsga teljesítése.
Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A táncalkalmak szerepének változásai és a változások okainak feltárása.
- A kommunikációs képesség, a verbális kommunikáció, a szocializációs készség, a közösségérzet valamint a tér– és időbeli tájékozódás fejlesztése.
- A tananyaghoz kapcsolódóan más művészeti ágak alkotásaira való figyelemfelkeltés.

Tananyag

A tanuló előző évben megszerzett ismereteinek elmélyítése, bővítése.
A rituális cselekmények szerepe, a felnőtt– és öregkorhoz kapcsolódó szokások, hiedelmek, a jeles napok és ünnepi szokások megismertetése.

- Felnőttek, idősek és az elbúcsúztatás szokásai
  – Paraszti munka, munkaszervezés
  – Az idősek társadalmi szerepe a paraszti társadalomban
  – Előjelek, jóslások, hiedelmek
  – A haldoklóval, a halottal kapcsolatos szokások
  – Virrasztás, temetés, siratás
  – A halotti tor
  – Fejfák, keresztek
  – Mindenszentek napja
  – Halottak napja, megemlékezés a halottakról
- A házasok táncalkalmai
  – Táncalkalmak a családi eseményeken (keresztelő, lakodalom)
  – Táncalkalmak a farsangban (házasok bálja, batyusbál)
  – Asszonyok mulatságai (asszonyfarsang, lakodalmi kontyoló)

– Férfiak mulatságai (pincézés, tejbemérés)

- Felnőttek az évkör ünnepein

  – Disznótorok ideje (alakoskodás, adománykérés)

  – A regölés (időpontja, jelmezek, hangszerek, szereplők)

  – Szent György napja

  – Virágvasárnap

  – A húsvéti ételek jelképrendszere

  – Fehérvasárnap

  – Aratás és a hozzá kapcsolódó szokások

  – Szent István napja, új kenyér ünnepe

  – Szüret, szüreti felvonulások, alakoskodás

  – Szent Mihály napja

  – Dömötör napja, Vendel napja

Fejlessze a tanuló

- világszemléletét
- népi kultúra iránti elhivatottságát
- nyitottságát a tradicionális értékék iránt
- nyitottságát a tradicionális gondolkodásmód és értékrend iránt
- globális látásmódját
- beleélő képességét
- felelősségérzetét saját hagyományai iránt.

Ösztönözze a tanulót

- kultúrtörténeti ismereteinek gyarapítására
- néprajzi műsorok megtekintésére
- a megismert szokásanyag alkalmazására saját életterében
- a szokások újraélesztésére
- múzeumlátogatásra.

Követelmények

- A tanuló ismerje az év során tanult jeles napok elhelyezkedését a naptárban, a felnőtt– és időskor jeles eseményeit, szokásait, a különböző életkorokhoz kapcsolódó táncalkalmakat, azok szerepét.

- A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására.

Értékelés módja

- A memoriter szöveg- és dallamanyag folyamatos kikérdezése.
- Házi dolgozat vagy dolgozat vagy szóbeli beszámoló vagy szóbeli vizsga.
- A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze.
- A minősítésre, az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot.
- Bizonyos szokások, ünnepkörök gyakorlatban történő feldolgozása és annak bemutatása.

A magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények ismerete. Dolgozat vagy szóbeli beszámoló elkészítése vagy sikeres vizsga teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az elméleti tananyag és az eddig tanult táncanyagok közötti összefüggések megfogalmazása.
- A tananyagban meghatározott régi– és új stílusú táncrétegek jellemzőinek, a táncdialektusok elhelyezkedésének, földrajzi meghatározásának megismertetése.
- A kommunikációs képesség, a verbális kommunikáció, a szocializációs készség, a közösségérzet valamint a tér– és időbeli tájékozódás fejlesztése.
- A tananyaghoz kapcsolódóan más művészeti ágak alkotásaira való figyelemfelkeltés.

Tananyag

Táncfolklorisztika

- A régi táncréteg jellemzői

  Körtáncok

  – Középkori tánchagyomány, lánc– és körtáncok

  – Énekes női körtáncok helye és szerepe a tánckultúrában

  Eszközös pásztortáncok

– Kanásztánc, pásztortánc

– Pásztorbotoló, cigánybotoló

Ugrós–legényes tánctípus

– Ugrós táncok (szóló, csoportos és páros formák, helyi sajátosságok)

– Erdélyi legényes táncok

Küzdő karakterű páros táncok

Forgós–forgatós páros táncok

– Reneszánsz tánchagyomány, forgós–forgatós páros táncok

– Lassú tempójú páros táncok

– Mérsékelt és gyors tempójú páros táncok

- Az új táncréteg jellemzői

A reformkor tánckultúrája, a verbunk és csárdás kialakulása

Verbunk

– A szóló verbunk

– Szabályozott szerkezetű verbunkok

Csárdás

– A csárdás tagolódása (lassú és friss, valamint csendes, csárdás, ugrós)

– Körcsárdás, hármas csárdás

- A dialektusok meghatározása, elhelyezkedése, jellemői

– Dunai dialektus

– Tiszai dialektus

– Erdélyi dialektus

A tanult táncanyagok elhelyezése a nagy dialektusterületekben

Fejlessze a tanuló

- világszemléletét
- népi kultúra iránti elhivatottságát
- nyitottságát a tradicionális értékék iránt
- nyitottságát a tradicionális gondolkodásmód és értékrend iránt
- globális látásmódját
- beleélő képességét
- felelősségérzetét saját hagyományai iránt

Ösztönözze a tanulót

- kultúrtörténeti és néprajzi ismereteinek gyarapítására
- néprajzi műsorok megtekintésére
- a megismert szokásanyag alkalmazására saját életterében
- a szokások újraélesztésére
- múzeumlátogatásra
- más népek hagyományainak megismerésére

Követelmények

- A tanuló ismerje a régi és az új táncrétegbe tartozó tánctípusokat, a főbb jellemzőiket, a tanulmányok során megtanult táncok földrajzi elhelyezkedését, dialektusait.
- A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására.

Értékelés módja

- A memoriter szöveg- és dallamanyag folyamatos kikérdezése.
- Házi dolgozat vagy dolgozat vagy szóbeli beszámoló vagy szóbeli vizsga.
- A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze.
- A minősítésre, az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot.
- Bizonyos szokások, ünnepkörök gyakorlatban történő feldolgozása és annak bemutatása.

A magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények ismerete. Dolgozat vagy szóbeli beszámoló elkészítése vagy sikeres vizsga teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

- A folklór, mint történeti hagyomány sajátosságait, az egyes jeles napok időpontját, a jeles napok vallási, hiedelmi funkcióját, magyarázótörténetét.

- A hagyományos paraszti élet jellegzetes fordulópontjait, a magyar paraszti világkép legfőbb elemeit, eredetüket, s a hozzájuk fűződő mondákat, a parasztság hiedelemvilága főbb szereplőit, funkcióit.

A tanuló legyen képes

- A rítuscselekmények szövegeinek és tartalmának értelmezésére és használatára, a szakkifejezések, a megszerzett ismeretek alkalmazására, a tér–idő összefüggéseinek felismerésére.
- A paraszti társadalom erkölcsi és viselkedési normáinak megítélésére, értékeinek elfogadására.
- Az önálló ismeretszerzésre, az elméleti ismeretek alkalmazására a mindennapi életben.
- A magyar folklórhagyományokat a nemzettudat részeként értelmezni.
- Az azonosságok és különbözőségek felismerésére a hazai és egyetemes folklórban.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga írásbeli vagy szóbeli vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama:

Folklórismeret

Írásbeli: 30 perc

Szóbeli: 5 perc

A vizsga tartalma

– A vizsga anyaga a helyi tanterv alapján a szaktanár által összeállított folklórismereti témakörökből áll.

– Az írásbeli vizsga feladatlapja különböző típusú, a tanultak felidézését, alkalmazását, értelmezését, valamint problémamegoldást, néhány mondatos értelmező választ igénylő feladatokat tartalmaz.

– A szóbeli vizsgán a tanulók egy tétel kihúzása után önállóan számolnak be tudásukról.

Témakörök

Jeles napok

Munkavégző ünnepek

Az emberélet fordulói

Táncdialektusok

A régi és új táncréteg tánctípusai

A vizsga értékelése

Írásbeli vizsga

– A feladatsort vagy a tesztet az intézmény pedagógusai javítókulcs szerint javítják és pontozzák.

– Az osztályzatra a pontok alapján a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá.

Szóbeli vizsga

– A tanuló feleletének tartalmi és formai szempontok alapján történő értékelése.

– Az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális*) taneszköz*

1 db tábla vagy flipchart

1 db történelmi Magyarország térkép vagy néprajzi térkép

Videó vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor

A tananyaghoz kapcsolódó könyvek, kiadványok

Néprajzi kézikönyvek, lexikonok

Néprajzi videó és/vagy DVD filmek.

Irodalom tanulóknak (tankönyvként)

Balassa Iván– Ortutay Gyula: Magyar néprajz. Budapest, 1979.

Dömtör Tekla: Magyar népszokások. Budapest, 1983.

Dömtör Tekla: Régi és mai magyar népszokások. Budapest, 1986.

Filep Antal–Kósa László: A magyar nép táji-történeti tagolódása. Budapest, 1975.

Katona Imre: Magyar népművészeti-néprajzi útikalauz. Budapest, 1990.

Kerényi György: Magyar énekes népszokások. Budapest, 1982.

Népcsoportok (Szöveggyűjtemény) NSzH

Kötelező olvasmány

Balassa Iván– Ortutay Gyula: Magyar néprajz. Budapest, 1979. (értelemszerűen a témához kapcsolódó fejezetek)

A tanításhoz ajánlott irodalom

Andrásfalvy Bertalan: Néprajzi alapismeretek. Budapest, é. n.

Bálint Sándor: Karácsony, húsvét, pünkösd. Budapest, 1976.

Bálint Sándor: Ünnepi kalendárium I–II. Budapest, 1977.

Balogh Júlia: Szent Mihály havától Kisasszony haváig. Győr, 1996.

Barsi Ernő: Néprajz Az általános iskola kezdő szakaszában. Budapest, 1992.

Diószegi Vilmos: A pogány magyarok hitvilága. Budapest, 1978.

Dömötör Tekla: A magyar nép hiedelemvilága. Budapest, 0981

Magyar népzene tára I., Gyermekjátékok. Budapest, 1951.

Magyar Népzene Tára II., Jeles napok. Budapest, 1953.

Magyar Népzene Tára III., Lakodalom. Budapest, 1955–56. (Különös tekintettel Az I. kötet bevezőjére)

Magyar Néprajz V. (Népköltészet), Budapest, 1988.

Magyar Néprajz VII. (Népszokás • Néphit • Népi vallásosság) Budapest, 1990.

Ortutay Gyula: Magyar népköltészet. Budapest, (több kiadás mint szöveggyűjtemény)

Tátrai Zsuzsanna: Leányélet. Budapest, 1994.

Ujváry Zoltán: Farsangi népszokások. Debrecen, 1991.

NÉPZENEI ALAPISMERETEK

A népzenei alapismeretek az alapfokú évfolyamokon választható tantárgy. Tanításának célja, hogy a néptánc tantárgyon belül elsajátított zenei ismeretek kibővítésével járuljon hozzá a tanulók népzenei neveléséhez.

Mutasson rá a tánc a zene az ének egységére, összefüggéseire. Világítson rá a hangszeres népzene és a tánc összefüggéseire, nyújtson élményszerű ismereteket a jellegzetes népi hangszerekről, hangszer–együttesekről, zenekarokról. Segítse elő a komplex látásmód kialakulását, az elemző gondolkodást, az összefüggések felismerését.

Nyújtson bővebb ismereteket a vokális népzene jellemzőiről, segítse elő a népi éneklési technika elsajátítását.

A közösségi éneklés élménye és hangulata erősítse az összetartozás érzését. A tantárgy tanítása során a gyakorlati megközelítés, az élményszerzés dominál, amelynek eszközei a hangszerek bemutatása, zenehallgatás, zenefelismerés, bemutatás.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az énekhang technikai adottságainak a légzés, a vokális hangzók, hangterjedelem fejlesztése.
- A zenei képességek a hallás, intonálás, ritmusérzék, az egyszerű, érthető és kifejező szövegmondás képességének, a népdalok memorizálási képességének fejlesztése.
- Az ének és tánc egységének felismertetése, a tánc közbeni éneklés követelményeinek megismertetése.
- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő népdalokon keresztül a 2/4–es lüktetésrend hangsúlyainak érzékeltetése, felismertetése.
- Az éneklés közösségi élményének, örömének felfedezése, megélése.

Tananyag

- Negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok

- A 2/4–es zenei lüktetés
- D–r–m dallammagú népi játék dallamok, népdalok
- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő népdalok
- A választott dallamok csoportos megszólaltatása
- Népi hangszerek: idiofon hangszerek.

Követelmények

- A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét és dallamát, az alapvető ritmusértékeket, ritmusképleteket, a tanult hangszer jellemzőit.
- A tanuló legyen képes a népdalok csoportos bemutatására, a kezdőhanghoz történő igazodásra, a ritmusértéke , ritmusképletek gyakorlati alkalmazására.

A számonkérés formája

A tanulók félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze. A bemutatás csoportosan történik. A minősítésre, az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, a bizottság szótöbbséggel dönt.

Az értékelés szempontjai- minimumkövetelmények:

- Az adott évfolyam tananyagának ismerete
- Az elsajátított népdalok egyéni és csoportos előadása.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az énekhang technikai adottságainak a légzés, a vokális hangzók, hangterjedelem fejlesztése.

- A népi éneklési technika kialakítása.
- A zenei képességek a hallás, intonálás, ritmusérzék, az egyszerű, érthető és kifejező szövegmondás képességének, a népdalok memorizálási képességének fejlesztése.
- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő népdalokon keresztül a 2/4–es lüktetésrend hangsúlyainak érzékeltetése ének és tánc közben egyaránt.
- A tánc közbeni éneklés kritériumainak, a dallamívek megformálási szabályainak megismertetése, megvalósítása a gyakorlat során. A karikázó dalok éneklésének fejlesztése, bővítése.
- Az előéneklés szabályainak, az előénekeshez történő igazodás technikájának elsajátítása, fejlesztése.
- A közösségi éneklés élményének, örömének felfedezése, nagyobb és kisebb létszámú csoportokban egyaránt.

Tananyag

- A negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok
- A 2/4–es zenei lüktetés
- A dudaritmus
- A kanásztánc ritmus
- 5–6 hangterjedelmû dallamok
- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő népdalok
- A választott dallamok csoportos, kiscsoportos megszólaltatása
- Az előénekes feladata és funkciói, a bekapcsolódás módja
- Népi hangszerek: duda.

Követelmények

- A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét és dallamát, az alapvető ritmusértékeket, ritmusképleteket, a tanult hangszer jellemzőit.
- A tanuló legyen képes a népdalok csoportos, kiscsoportos bemutatására, a kezdőhanghoz való igazodásra, a tanult dal előéneklésére, az előénekeshez történő bekapcsolódásra.

Az értékelés szempontjai- minimumkövetelmények:

- Az adott évfolyam tananyagának ismerete
- Az elsajátított népdalok egyéni és csoportos előadása.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele:

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az előadásmód jellemző vonásainak, megismertetése, a fokozatos tempónövelés, tempóváltás technikájának megvalósítása.
- A hangterjedelem növelése, a magabiztos dalkezdés megvalósítása.
- Az intonációs készség és a zenei hallás, hangszín fejlesztése.
- A hangképzési technika és a megfelelő légzéstechnika elsajátítása.
- A népi éneklési technika fejlesztése.
- Az énekelt népzenei karakterek megformálásához szükséges forma, dallam és tempóérzék fejlesztése.
- Az egyéni feladatvállalás, a szóló, duó, kiscsoportos éneklés ösztönzése.

Tananyag

- A negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok
- A nyújtott és éles ritmus
- A 4/4–es zenei lüktetés
- A hangterjedelem növelés oktáv terjedelemig
- A lassú, közepes és gyors tempó dallampéldákon keresztül
- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok
- A folklórismeret tantárgy témaköréhez kapcsolódó szokásdalok
- A választott dallamok csoportos, kiscsoportos, egyéni megszólaltatása
- Népi hangszerek: tekerő, klarinét

Követelmények

- A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét és dallamát, az alapvető ritmusértékeket, ritmusképleteket, a tanult hangszerek jellemzőit.
- A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen belüli éneklésre, a népdalok csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatására, a kezdőhanghoz történő igazodásra, az előénekeshez történő bekapcsolódásra.

Az értékelés szempontjai- minimumkövetelmények:

- Az adott évfolyam tananyagának ismerete
- Az elsajátított népdalok egyéni és csoportos előadása.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele:

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az előadásmód jellemző vonásainak megismertetése, a fokozatos tempónövelés, tempóváltás szabályainak tudatosítása.
- A magabiztos dalkezdés elsajátítása.
- Az énekelt népzenei karakterek megformálásához szükséges forma, dallam és tempóérzék fejlesztése.
- A népi éneklési technika fejlesztése.
- Az intonációs készség, zenei hallás, hangképzési technika és a megfelelő hangszín kialakítása, a hangterjedelem növelése.
- Az egyéni feladatvállalás, a szóló, duó, kiscsoportos éneklés ösztönzése.

Tananyag

- A negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok
- A nyújtott és éles ritmus
- A 4/4–es lüktetés
- A hangterjedelem növelése oktávon túlra

- A lassú, közepes és gyors tempó dallampéldákon keresztül
- A giusto előadásmód
- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok
- A folklórismeret tantárgy témaköréhez kapcsolódó szokásdalok
- Népi hangszerek: hegedű, brácsa, bőgő
- A dallamhangszerek, kísérő hangszerek, játékmód
- Az esztam és dűvő kíséret.

Követelmények

- A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét és dallamát, az alapvető ritmusértékeket, a giusto előadásmód jellemzőit, a hangszereket, kíséretmódokat.
- A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen túl énekelni, a népdalok csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatására, a kezdőhanghoz való igazodásra, az előénekeshez történő bekapcsolódásra.

*Az értékelés szempontjai- minimumkövetelmények***:**

- Az adott évfolyam tananyagának ismerete
- Az elsajátított népdalok egyéni és csoportos előadása.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele:

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A zenei egységek érzékelésének elősegítése, zenei zárlatok és félzárlatok felismertetése.
- A giusto és a parlando, rubato előadásmód jellegzetes vonásainak megismerése és alkalmazása.
- A kíséretmódok és a tánc összefüggéseinek vizsgálata.
- A fokozatos tempónövelés, tempóváltás tudatos alkalmazása.

- A népdalcsokor szerkesztési elveinek megismertetése.
- A magabiztos dalkezdés elsajátítása.
- Az intonációs készség, zenei hallás, hangképzési technika, megfelelő légzéstechnika kialakítása, a hangterjedelem és az éneklési kedv növelése.
- Az egyéni feladatvállalás, a szóló éneklés ösztönzése.

Tananyag

- A negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok
- A periódus, zárlat, félzárlat
- A hangterjedelem növelése oktávon túlra
- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok
- A folklórismeret tantárgy témaköréhez kapcsolódó szokásdalok
- Népi hangszerek: cimbalom, citera, tambura
- A zene és tánc összefüggései tájegységek és tánctípusok szerint

Követelmények

- A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét, dallamát, az alapvető ritmusértékeket, képleteket, a periódus fogalmát, a giusto előadásmódot, a hangszereket, kíséretmódokat.
- A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen felül énekelni, a népdalok csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatására, a kezdőhanghoz való igazodásra, az előénekeshez történő bekapcsolódásra, a kíséretmódok felismerésére, a hangszerek felismerésére, a táncdallamok és tánctípus hallás utáni felismerésére és azonosítására.

Az értékelés szempontjai- minimumkövetelmények:

- Az adott évfolyam tananyagának ismerete
- Az elsajátított népdalok egyéni és csoportos előadása

Magasabb évfolyamba lépés feltétele:

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A vokális népzene dialektusterületeinek, az éneklési technikák stílusjegyeinek megismertetése.
- A dallam díszítéstechnika fejlesztése.
- Az ismeretek szintetizálásának elősegítése.
- A hangszeres népzene és a tánctípusok összefüggéseinek feltárása.
- A stílusismeret, a zenefelismerés, az éneklési készség, a díszítéstechnika, a légzéstechnika, az előadásmód fejlesztése.
- A vizsgahelyzetre való felkészítés.

Tananyag

- A negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok
- A szinkópa
- Az aszimmetrikus zenei lüktetés
- Az 5/8–os lüktetésrend
- A periódus, a pontszerkezet
- A parlando, rubato és a giusto előadásmód
- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok
- A folklórismeret tantárgy témaköréhez kapcsolódó szokásdalok
- A hangszerek, hangszer–együttesek, zenekari felállások tájegységek szerint
- A zene és tánc összefüggései tájegységek és tánctípusok szerint
- Zenefelismerés

Követelmények

- A tanuló ismerje az emberi hang sajátosságait a tanult népdalok szövegét, dallamát, az alapvető ritmusértékeket, képleteket, a periódust, a különböző előadásmódokat, a hangszereket, a kíséretmódokat.
- A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen felül énekelni, a népdalok csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatására, a kezdőhanghoz való igazodásra, az

előénekeshez történő bekapcsolódásra, a kíséretmódok felismerésére, a hangszerek felismerésére, a táncdallamok és tánctípus hallás utáni felismerésére, azonosítására. Az eddig tanult ismeretek összegzésére, a tananyag összefüggéseinek felismerésére.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelezõ *(minimális) taneszköz*

1 db tábla, vagy flipchart

1 db történelmi Magyarország térkép vagy néprajzi térkép

Videó vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor

A tananyaghoz kapcsolódó könyvek, kiadványok

Népzenei kézikönyvek, lexikonok, kották

Népzenei hangfelvételek, videó és/vagy DVD filmek.

MODERNTÁNC TANSZAK

AZ ALAPFOKÚ MODERNTÁNC OKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

A XXI. század társadalmi elvárásainak következtében állandóan alakuló, formálódó tánckultúrák megjelenési formájának központi kérdése az önálló individuummal rendelkező ember. A testi, szellemi valamint lelki folyamatokra épülő mozgás megnyilvánulási formái elősegítik az emberi kapcsolatok kialakulását, az értelmi és érzelmi képességek kibontakoztatását és az önfejlesztés lehetőségének megélését

A moderntánc oktatása megteremti a harmonikus, egészséges személyiséggel rendelkező, társas kapcsolatokban jártas embert. Nyitott és értő közönséget nevel, miközben biztosítja a hívatásos pályaorientációt

A technikai képzés elősegíti az oktatási folyamatban résztvevők számára a saját adottságaik szerinti képességfejlesztést. Az évenként meghatározott fejlesztési feladatok és a tananyag spirális elrendeződése lehetővé teszi az összevont osztályokban történő oktatást és nagyobb szabadságot teremt a pedagógus számára az oktatási folyamat megszervezése során

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

Tantárgyak

Főtárgy:
Berczik–technika (1–2. előképző évfolyamon, 1–2. alapfokú évfolyamon)
Jazz–technika (3–6. alapfokú évfolyamon)

Kötelező tantárgy:
Kreatív gyermektánc (1–2. előképző évfolyamon, 1–2. alapfokú évfolyamon)
Limón–technika (5–6. alapfokú évfolyamon)

Kötelezően választható tantárgy az összevont osztályokban:
Limón–technika

Választható tantárgyak:
Kreatív gyerektánc (1–2. előképző évfolyamon, 1–2. alapfokú évfolyamon)
Berczik–technika (1–2. előképző évfolyamon, 1–2. alapfokú évfolyamon)

Jazz–technika (3–6. alapfokú évfolyamon)

Kontakt improvizáció (5–6. alapfokú évfolyamon)

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok							
	Előképző		Alapfok					
	1	2	1	2	3	4	5	6
Főtárgy	1	1	3	3	3-4	3-4	3-4	3-4
Kötelező tantárgy	1	1	1	1			1	1
Kötelezően választható tantárgy					1-2	1-2		
Választható tantárgy	2	2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra	2-4	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A fenti táblázat Összes óra rovatában az első számok az ajánlott heti minimális óraszámra, míg a második helyen szereplő számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges időre utalnak

A képzés évfolyamainak száma: 8 évfolyam (2+6 évfolyam)

Az első számjegy az előképző, a második számjegy az alapfok évfolyamainak számát jelenti.

A tanszak kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevétele mellett a tanuló más tanszak valamint más művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok tanítási óráin részt vehet.

A tanítási órák időtartama: 45 perc

A MODERNTÁNC ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

Kiemelt kompetenciák a moderntánc területén

Szakmai kompetenciák

- A táncos képességek, készségek, jártasságok, kialakítása és fejlesztése.
- A tér, idő, energia rendszereinek, törvényszerűségeinek, szabályainak az életkori sajátosságoknak megfelelő ismerete és tudatos alkalmazása.
- A táncstílusok és technikák általánosan jellemző vonásainak ismerete és gyakorlati alkalmazása.
- A mozgásmemória fejlesztése és a stílusérzék kialakítása.
- Az improvizációs készség kialakítása és fejlesztése.
- A színpad és a színpadi jelenlét általános törvényszerűségeinek megismertetése.
- Tudatos előadói, táncos magatartás kialakítása és fejlesztése az életkori sajátosságoknak és az előképzettségnek megfelelően.
- A táncművészet legfontosabb irányzatainak, korszakainak és művészeti alkotásainak megismerése és tudatos értelmezése.
- A művészetek és társművészetek megismerése iránti igény kialakítása.

Személyes kompetenciák

- Az esztétikai érzék kialakítása és fejlesztése.
- A zenei ízlésformálás.
- A tudatos és rendszeres munkára nevelés.
- Nyitottságra és művészi alázatra nevelés.
- Folyamatos ismeretbővítés valamint analizáló és szintetizáló tudás kialakítása.
- A vizuális memória fejlesztése és a térben való tájékozódás képességének kialakítása.
- A testi, lelki állóképesség fejlesztése, a személyiség kibontakoztatása.
- A kommunikációs csatornák felismerése és alkalmazása.

Társas kompetenciák

- A csoport és a csoportnorma kialakítása.
- A csoportos alkotásban való aktív részvétel öröme.
- A szabálytudat kialakítása.

- A közösség tagjainak elfogadása és a közösségi szemlélet kialakítása.
- A társak felé irányuló aktív figyelem kialakítása és fejlesztése.
- Az egészséges életmódra nevelés.
- A szocializációs normák kialakítása, a viselkedéskultúra megalapozása.
- A környezet megóvásának igénye.

Módszerkompetenciák

- A motivált ismeretbefogadás igényének kialakítása és képességének fejlesztése.
- A testtudat kialakítása.
- A hatékony ismeretbefogadásra nevelés és az önálló tanulás képességének kialakítása.
- Az ok–okozati összefüggések megértése.
- A kreatív alkotói folyamatokban való részvétel igényének kialakítása.
- A tehetséggondozás és pályaorientáció.
- Az alkalmazott tudás kialakítása, a képzés során elsajátított ismeretek alkalmazása .más táncstílusokban és élethelyzetekben

A Moderntánc tanszak célja: a modern- és kortárstánc technikák megismerése és az előírt tananyag elsajátítása mellett a személyiség fejlődése, az önálló, kapcsolatteremtő improvizáció, kreativitás kialakulása.

A tanszak feladata

Ismertesse meg a tanulóval

- a modern-kortárstáncművészet főbb irányzatait,
- az irányzatok technikai alapelemeit,
- a különböző technikák jellegzetes koordinációját és variációs lehetőségeit,
- a mozgáselemek végrehajtásának meghatározott szabályait,
- a harmonikus, esztétikus kivitelezés módjait.

Fejlessze a tanuló

- technikai adottságait,
- mozgásmemóriáját,
- koncentrálóképességét,
- muzikalitását,
- kreativitását,
- tér- és formaérzékét,

- előadói készségét,
- személyiségét,
- kapcsolatteremtő képességét.

Alakítsa ki a tanulóban

- a modern-kortárstáncművészetek iránti nyitottságot,
- a dinamikai és érzelmi váltások felismerésének fontosságát,
- a munkában való részvételhez szükséges megfelelő magatartásformát,
- a rendszeres munka igényét,
- az önálló gondolkodás igényét,
- az improvizáció és kompozíció tudatos használatát.

Ösztönözze a tanulót:

- az igényes munkára,
- a tánc- és színházi események látogatására,
- az érzelmi nyitottságra,
- az egészséges életmódra.

Adjon teret a tanuló

- fantáziájának kibontakozására,
- a kreativitás megnyilvánulására,
- az improvizációs készség kibontására.

Irányítsa a tanulót:

- szakirányú továbbtanulásra,
- a továbbképző folytatására,
- az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra.

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

A művészeti alapvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsgatantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása.

A művészeti alapvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá.

Vizsga tantárgyak

Művészeti alapvizsga

Jazz–technika

Limón–technika

A művészeti alapvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként illetve párban – helyezést ért el.

A művészeti alapvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán vizsga tantárgyanként külön–külön osztályzattal kell minősíteni.

A művészeti alapvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja (ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a gyakorlati tantárgyból kapott osztályzat a döntő).

Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát szervez, úgy annak eredményét a tanuló kérésére a művészeti alapvizsgán figyelembe kell venni.

Eredményes művészeti alapvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

TANTÁRGYAK

BERCZIK–TECHNIKA

A Berczik–technika olyan – értékes zenékre, azokkal teljes harmóniában végrehajtott és az esztétikai törvényszerűségeknek megfelelő – gimnasztikai alapú mozgásanyag és tánctechnikai mozgásformák összessége, amely magában foglalja a szükséges és egészséges természetes mozgásfajtákat. Ízlés, jellem és személyiségformáló ereje a pozitív érzelmek felkeltésével kreativitásra, alkotásra, logikus gondolkodásra nevel.

Olyan izomérzékelést fejleszt ki, amely később megfelelő önkontrollt biztosít, és fokozott plaszticitáshoz vezet, egyben elősegíti a formaérzék és formalátás kialakulását is. Ismereteket ad át a tér, az idő és az erő összetevőiről és a mozgással való kapcsolatukról

A zene és a mozgás összhangja, a zenei periódusokhoz és hangsúlyokhoz való alkalmazkodás külön hangsúlyt kap.

A profilaxis, az alkatalakítás és a rekreáció módszere is. A képzés által olyan előkészítést kap a test, amelyre később bármely más tánctechnika is ráépíthető.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az izomzat gimnasztikus kidolgozottságának, az ízületek és szakaszok valamint a testrészek egymástól függetlenített mozgásszabadságának, a tudatos mozgáskoordinációnak, az ízületek és szakaszok együttes, egyidejû összehangolásának, a zenei műveltségnek, a zene és a mozgás összehangoltságának fejlesztése.
- Az alkat optimalizálása.
- A formaérzék kialakítása.
- A légző izmok működésének tudatosítása.

- A testismeret, testtudat, önismeret, helyes énkép kialakítása, az együttműködési, a kommunikációs képességek fejlesztése.
- Az erő, a változatos mozgásdinamika, ritmika alkalmazásának ösztönzése.
- A bemutató szerek használatával célunk az egyéni gondolatok, ötletek felébresztése, a kézügyesség, a koordinációs technika fejlesztése, a síkok, kartechnikák tanulásának megkönnyítése, az egyéni fantázia kibontakoztatása, az esztétikai hatás fokozása.

Tananyag

- Alapgyakorlatok
  - Járás és futásgyakorlatok kartartásokkal, kargyakorlatokkal körben
  - A természetes járás, mint a mozgásformák változatainak alapja (Lábvezetés, testsúlyáthelyezés, törzs–, kar kísérő kilengései)
  - A természetes testtartás, mint a testkidolgozás mozgásanyagának alapja, a helyes tartás kialakítása, tudatosítása, az eltérések korrekciója
  - Alapjárás, lábujjon–, sarkon–, külső talpélen, hajlított térddel–, nyújtott lábemeléssel járás, érintőjárás, futás térd/sarokemeléssel
  - Alaptartás, pihenőtartás állásban, ülésben
  - Középgyakorlatok fentről lefelé haladva, változatos kiinduló helyzetekből, kombinációkkal, variációkkal, szimmetrikus kivitelezésben
  - Törzsgyakorlatok nagy alátámasztással fekvésben, ülésben: a gerincoszlop nyaki–, háti–, központi– és keresztcsonti szakaszának nagyobb egységekben történő átmozgatása, változatos dinamikai és ritmikai feladatokkal kombinálva
  - Törzsdöntés, törzsdőlés, rész– és teljes törzshajlítás
- Ülésmódok
  - Kar–, kéz– és ujjgyakorlatok a legváltozatosabb ülésekben, szimmetrikusan
  - A lapocka és felkar, az alkar, a kézfej és az ujjak az anatómiai lehetőségek szerint végrehajtható mindenirányú foglalkoztatása: emelés, fordítás, körzés, hajlítás, nyújtás, távolítás, összezárás, takarás, a gyakorlatok segítése, az előadásmód finomítása
  - Az alsó végtag gyakorlatai ülésben, fekvésben
  - A talp, a lábfej, az ujjak, az alsó lábszár, a felső lábszár izmainak megfelelő erősítése, a természetes tartás, a helyes járás kialakítása, a deformációk

megelőzése, kiküszöbölése: átgördülés, körzés, behúzás–nyújtás, távolítás, hajlítás, emelés, körzés, fordítás

- Szökdelő gyakorlatok, lendületvételek

- Kiegészítő gyakorlatok és feladatok
  - Koordinációs és táncos feladatok
  - Népi játékok és néptánc egyszerű lépéseinek és dallamainak felhasználásával végzett gyakorlatok
  - Improvizáció, szabadtánc: az egyes mozgásformák változatos testhelyzetekben való gyakorlása a tanult motívumok, gyakorlatok alapján saját, egyéni mozgásrendszere és mozgáskulcsai segítségével a zene által keltett gondolatok táncban történő kifejezése
- Etűd: az egyes mozgásformák változatos testhelyzetekben való gyakorlása érdekében a tanár által készített etűd elsajátítása
- Bemutató szerek használata a középgyakorlatokban
  - Tanévenként egy fő szer választható: similabda, fél–karika, 2 db ritmusbot (kiegészítő lehet a korong, a dob a négy évfolyamon végig)
  - Ismerkedés a mozgás esztétikai tényezőivel
- Tér: a testrészek egyidejű egymáshoz való viszonya a térben
- Mozdulatplasztika:
  - a mozdulat iránya (a relatív fő front, konkrét irányskála), magassági foka, hajlítási szöge
  - A mozgásfolyamat rendezettsége, a mozdulatok egymáshoz való viszonya: a moduláció, a térrajz.
- Idő:
  - a mozdulatok egyidejű időbelisége, a mozdulat ritmikája: metrum, ritmus, tempó és összhangja
  - A mozgásfolyamat egymásutániságának időbeli rendje. motívum, mondat, periódus
- Erő:
  - a mozdulatrészek egyidejű egymáshoz való viszonya az erőadagolás szempontjából
  - A feszülő skála erőváltozatai: vezetett, ellenálló, fékezett, hangsúlyozott, rögzítő
  - A lazító skála erőváltozatai: ernyesztés, rázás, ejtés, esés

- Ezek kombinációja: lendítés, ruganyozás
- A mozgásfolyamat egymásutániságának erőbeli rendje, hangsúlyelhelyezések, erősítés– gyengítés.

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval:

- a moderntáncművészet főbb irányzatait,
- az irányzatok technikai alapelemeit,
- a különböző technikák jellegzetes koordinációját és variációs lehetőségeit,
- a mozgáselemek végrehajtásának meghatározott szabályait,
- a harmonikus, esztétikus kivitelezés módjait.

Fejlessze a tanuló

- technikai adottságait,
- mozgásmemóriáját,
- koncentrálóképességét,
- muzikalitását,
- kreativitását,
- tér- és formaérzékét,
- előadói készségét,
- személyiségét,
- kapcsolatteremtő képességét.

Alakítsa ki a tanulóban:

- a modern-kortárstáncművészetek iránti nyitottságot,
- a dinamikai és érzelmi váltások felismerésének fontosságát,
- a munkában való részvételhez szükséges megfelelő magatartásformát,
- a rendszeres munka igényét,
- az önálló gondolkodás igényét,
- az improvizáció és kompozíció tudatos használatát.

Ösztönözze a tanulót:

- az igényes munkára,
- a tánc- és színházi események látogatására,

- az érzelmi nyitottságra,
- az egészséges életmódra.

Adjon teret a tanuló

- fantáziájának kibontakozására,
- a kreativitás megnyilvánulására,
- az improvizációs készség kibontására.

Követelmények

- A tanuló ismerje a gyakorlatok esztétikus, plasztikus végrehajtásának elveit, a térirányok, térlépcsők alkalmazását, a mozgás esztétikai törvényszerűségeit a korosztályának megfelelő szinten.
- Legyen képes az ízületek és nagyobb szakaszok egymástól elkülönített mozgatására, függetlenítésére, együttes, egyidejű összehangolására valamint az alap motorikus mozgásokra előre–, hátra–, oldalt–, átlós haladásra és fordulásra. Mozdulatokra a tér mindhárom szintjén. Határozza meg és használja a saját terét, hajtson végre mozgásokat egyenes és íves vonalon.
- Legyen képes a tanult mozgásformák önálló, tudatos, kreatív, precíz végrehajtására, a tudatos izommunkára, a mozgás esztétikai törvényszerűségeinek korosztályi szintnek megfelelő, tudatos használatára, alakzatok kialakítására, szabálykövető magatartásra, a feladat– és szerepvállalásra, a tanult mozgásformák és etűdök zenével összehangolt csoportos előadására, társas együttlétre, mások elfogadására, fizikai kontaktus létesítésére.

A számonkérés formája

- A tanulók az Előképző 1-2. évfolyamán a félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze.
- Csoportosan történik. A minősítésre, az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, a bizottság szótöbbséggel dönt.

Az értékelés szempontjai - minimumkövetelmények:

- Az elsajátított tananyag tudásának szintje
- a tanult mozgásformák önálló, tudatos, plasztikus végrehajtása
- a képzéshez megfelelő tágság ós hajlékonyság

- a kialakult tudatos izomtevékenység, izommunka, izomérzékelés
- a kreatív, önálló feladatmegoldás.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele:
A minimum követelmények teljesítése.
Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az izomzat gimnasztikus kidolgozottságának, az ízületek és szakaszok valamint a testrészek egymástól függetlenített mozgásszabadságának, a tudatos mozgáskoordinációnak, az ízületek és szakaszok együttes, egyidejű összehangolásának, a zenei műveltségnek, a zene és a mozgás összehangoltságának fejlesztése.
- Az alkat optimalizálása.
- A formaérzék kialakítása.
- A légzőizmok működésének tudatosítása.
- A testismeret, testtudat, önismeret, helyes énkép kialakítása, az együttműködési, a kommunikációs képességek fejlesztése.
- Az erő, a változatos mozgásdinamika, ritmika alkalmazásának ösztönzése.
- A bemutató szerek használatával célunk az egyéni gondolatok, ötletek felébresztése, a kézügyesség, a koordinációs technika fejlesztése, a síkok, kartechnikák tanulásának megkönnyítése, az egyéni fantázia kibontakoztatása, az esztétikai hatás fokozása.

Tananyag

- Bemelegítő járás és futásgyakorlatok kartartásokkal, kargyakorlatokkal körben, alapjárás, lábujjon, sarkon, külső talpélen, hajlított térddel, nyújtott lábemeléssel járás, érintőjárás, passzé járás, hintajárás, futás párhuzamos és terpesztett térd emeléssel, sarokemeléssel
- Középgyakorlatok fentről lefelé haladva, változatos kiinduló helyzetekből, kombinációkkal, variációkkal szimmetrikusan
- Törzsgyakorlatok nagy alátámasztással fekvésben, ülésben, térdelésben
- A fekvő– és ülőhelyzetekben tanult gyakorlatok végrehajtása térdelésben és rövid ideig állásban, nehezített változatban

- A mozgásnak és kidolgozásnak megfelelő változatos dinamikai és ritmikai feladatokkal a gerincoszlop nyaki–, háti–, központi– és keresztcsonti szakaszának nagyobb egységeiben, a nehézségi szint, a tempó fokozásával, változó dinamikával
- Kargyakorlatok a legváltozatosabb ülésekben, szimmetrikusan: lapocka és felkar, alkar, kézfej és ujjak
- Az alsó végtag gyakorlatai ülésben, fekvésben, rúdnál: talp, lábfej, ujjak, alsó lábszár, felsõ lábszár
- Szökdelő gyakorlatok, lendületek, ugrás–előkészítő gyakorlatok
- Kiegészítő gyakorlatok és feladatok
- Koordinációs, táncos feladatok a magyar néptánc egyszerű lépései és dallamai felhasználásával. Improvizáció–szabadtánc: a test önálló „gondolatainak", érzéseinek a kűlső szemlélő által észlelhető kifejezése az addig tanult motívumok, gyakorlatok alapján saját, egyéni mozgásrendszere és mozgáskulcsai segítségével.
- Etűdkészítés: a tanár által készített etűd elsajátítása és diktálásra bemutatása, önálló etűdkészítés számolásra, rövidebb, egyszerűbb zenei egységre készített „koreográfia" szólóban.
- Bemutató szerek használata a középgyakorlatokban
  Tanévenként egy fő szer választható: műanyag labda, kiskarika, egy–két kisszalag, bot (kiegészítő lehet: korong, dob a négy évfolyamon végig)
- A mozgás esztétikai tényezői: Tér, Idő, Erő

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval:

- a moderntáncművészet főbb irányzatait,
- az irányzatok technikai alapelemeit,
- a különböző technikák jellegzetes koordinációját és variációs lehetőségeit,
- a mozgáselemek végrehajtásának meghatározott szabályait,
- a harmonikus, esztétikus kivitelezés módjait.

Fejlessze a tanuló

- technikai adottságait,
- mozgásmemóriáját,
- koncentrálóképességét,
- muzikalitását,

- kreativitását,
- tér- és formaérzékét,
- előadói készségét,
- személyiségét,
- kapcsolatteremtő képességét.

Alakítsa ki a tanulóban:

- a modern-kortárstáncművészetek iránti nyitottságot,
- a dinamikai és érzelmi váltások felismerésének fontosságát,
- a munkában való részvételhez szükséges megfelelő magatartásformát,
- a rendszeres munka igényét,
- az önálló gondolkodás igényét,
- az improvizáció és kompozíció tudatos használatát.

Ösztönözze a tanulót:

- az igényes munkára,
- a tánc- és színházi események látogatására,
- az érzelmi nyitottságra,
- az egészséges életmódra.

Adjon teret a tanuló

- fantáziájának kibontakozására,
- a kreativitás megnyilvánulására,
- az improvizációs készség kibontására.

Követelmények

- A tanuló ismerje a gyakorlatok esztétikus, plasztikus végrehajtásának elveit, a térirányok, térlépcsők alkalmazását, a mozgás esztétikai törvényszerűségeit.
- Legyen képes az ízületek és nagyobb szakaszok egymástól elkülönített mozgatására, függetlenítésére valamint együttes, egyidejű összehangolására, az alap motorikus mozgásokra, előre–, hátra–, oldalt–, átlós haladásra és fordulásra. Mozdulatokra a tér mindhárom szintjén, határozza meg és használja a saját terét, hajtson végre mozgásokat egyenes és íves vonalon

Legyen képes a tanult mozgásformák önálló, tudatos, kreatív, plasztikus végrehajtására, a tudatos izommunkára, a mozgás esztétikai törvényszerûségeinek tudatos használatára, alakzatok kialakítására, szabálykövetõ magatartásra, a feladat– és szerepvállalásra, a tanult mozgásformák és etûdök zenével összehangolt csoportos elõadására
Legyen képes együttmûködésre és társas együttlétre, mások elfogadására és fizikai kontaktus létesítésére

A számonkérés formája

- A tanulók az Előképző 1-2. évfolyamán a félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze.
- Csoportosan történik. A minősítésre, az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, a bizottság szótöbbséggel dönt.

Az értékelés szempontjai - minimumkövetelmények

- Az elsajátított tananyag tudásának szintje
- a tanult mozgásformák önálló, tudatos, plasztikus végrehajtása
- a képzéshez megfelelő tágság ós hajlékonyság
- a kialakult tudatos izomtevékenység, izommunka, izomérzékelés
- a kreatív, önálló feladatmegoldás.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele:
A minimum követelmények teljesítése.
Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az izomzat gimnasztikus kidolgozottságának, az ízületek és szakaszok valamint a testrészek egymástól függetlenített mozgásszabadságának, a tudatos mozgáskoordinációnak, az ízületek és szakaszok együttes, egyidejű összehangolásának, a zenei műveltségnek, a zene és a mozgás összehangoltságának fejlesztése.
- Az alkat optimalizálása.
- A formaérzék kialakítása.

- A légzőizmok működésének tudatosítása.
- A testismeret, testtudat, önismeret, helyes énkép kialakítása, az együttműködési, a kommunikációs képességek fejlesztése.
- Az erő, a változatos mozgásdinamika, ritmika alkalmazásának ösztönzése.
- A bemutató szerek használatával célunk az egyéni gondolatok, ötletek felébresztése, a kézügyesség, a koordinációs technika fejlesztése, a síkok, kartechnikák tanulásának megkönnyítése, az egyéni fantázia kibontakoztatása, az esztétikai hatás fokozása.

Tananyag

- Bemelegítő járás és futásgyakorlatok kartartásokkal, aszimmetrikus kargyakorlatokkal körben, hintalépés előre–hátra, hárrmaslépés, táncos alapjárás, lábujjon, sarkon, külső talpélen járás, hajlított térddel, nyújtott lábemeléssel járás, érintőjárás, passzéjárás, hintajárás, futás párhuzamos és terpesztett térdemeléssel/sarokemeléssel, galopp, alap tánclépések.
- Az alsó végtag gyakorlatai rúdnál
- Középgyakorlatok fentről lefelé haladva, változatos kiinduló helyzetekből, kombinációkkal, variációkkal, szimmetrikusan.
- Törzsgyakorlatok fekvésben, ülésben, térdelésben, állásban. A térdelő–, fekvő–, ülőhelyzetekben tanult gyakorlatok végrehajtása állásban, nehezített és kombinált formákban, változatos dinamikai és ritmikai feladatokkal, kisebb gerinc–egységekben, a nehézségi szint, a tempó fokozásával, változó dinamikával.
- Kargyakorlatok a legváltozatosabb ülésekben, szimmetrikusan
- Az alsó végtag gyakorlatai ülésben, fekvésben, térdelésben, állásban
- Szökdelő gyakorlatok, lendületek, ugrás–előkészítő gyakorlatok, egyszerűbb ugrások
- Kiegészítő gyakorlatok és feladatok
- Koordinációs, táncos feladatok

  A magyar néptánc egyszerű lépései és dallamai felhasználásával. Improvizáció–szabadtánc–etűdkészítés: számolásra szólóban, párban, rövidebb, egyszerűbb zenei egységre készített „koreográfia” szólóban, majd párban.
- Önálló feladatként csoportos etűd készítése „központilag adott” és szabadon választott zenére: 1–2 perces, az életkornak megfelelő zenére való saját koreográfiák.
- Bemutató szerek használata a középgyakorlatokban.

  Tanévenként egy fő szer választható, itt: műanyag labda, karika, 3 m–es szalag, bot (Kiegészítő lehet: korong, dob a négy évfolyamon végig).
- A mozgás esztétikai tényezői: Tér, Idő, Erő.

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval:

- a modern-kortárstáncművészet főbb irányzatait,
- az irányzatok technikai alapelemeit,
- a különböző technikák jellegzetes koordinációját és variációs lehetőségeit,
- a mozgáselemek végrehajtásának meghatározott szabályait,
- a harmonikus, esztétikus kivitelezés módjait.

Fejlessze a tanuló

- technikai adottságait,
- mozgásmemóriáját,
- koncentrálóképességét,
- muzikalitását,
- kreativitását,
- tér- és formaérzékét,
- előadói készségét,
- személyiségét,
- kapcsolatteremtő képességét.

Alakítsa ki a tanulóban:

- a modern-kortárstáncművészetek iránti nyitottságot,
- a dinamikai és érzelmi váltások felismerésének fontosságát,
- a munkában való részvételhez szükséges megfelelő magatartásformát,
- a rendszeres munka igényét,
- az önálló gondolkodás igényét,
- az improvizáció és kompozíció tudatos használatát.

Ösztönözze a tanulót:

- az igényes munkára,
- a tánc- és színházi események látogatására,
- az érzelmi nyitottságra,
- az egészséges életmódra.

Adjon teret a tanuló

- fantáziájának kibontakozására,
- a kreativitás megnyilvánulására,
- az improvizációs készség kibontására.

Követelmények

- A tanuló ismerje a gyakorlatok esztétikus, plasztikus végrehajtásának elveit, a térirányok, térlépcsők alkalmazását, a mozgás esztétikai törvényszerűségeit.
- A tanuló legyen képes az ízületek és nagyobb szakaszok egymástól elkülönített mozgatására, függetlenítésére valamint együttes, egyidejű összehangolására, az alap motorikus mozgásokra, előre–, hátra–, oldalt–, átlós haladásra és fordulásra. Mozdulatokra a tér mindhárom szintjén, határozza meg és használja a saját terét, hajtson végre mozgásokat egyenes és íves vonalon.
- Legyen képes a tanult mozgásformák önálló, tudatos, kreatív, precíz végrehajtására, a tudatos izommunkára, a mozgás esztétikai törvényszerűségeinek tudatos használatára, alakzatok kialakítására, szabálykövető magatartásra, a feladat– és szerepvállalásra, a tanult mozgásformák és etűdök zenével összehangolt csoportos előadására.
- Legyen képes együttműködésre és társas együttlétre, mások elfogadására és fizikai kontaktus létesítésére.

A számonkérés formája

- A tanulók minden évfolyamon félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze.
- A bemutatás csoportosan történik. A minősítésre, az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot. A bizottság szótöbbséggel dönt.

Az értékelés szempontjai - minimumkövetelmények

- az adott évfolyam tananyagának ismerete
- a tanult mozgásformák önálló, tudatos plasztikus végrehajtása
- a tudatos izomtevékenység, izommunka, izomérzékelés kialakulása
- a mozgás esztétikai törvényszerűségeinek ismerete és használata
- kreativitás a spontán, önálló feladatmegoldásokban
- kreativitás az improvizációban és etűdkészítésben

Magasabb évfolyamba lépés feltétele:

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az izomzat gimnasztikus kidolgozottságának, az ízületek és szakaszok, valamint a testrészek egymástól függetlenített mozgásszabadságának, a tudatos mozgáskoordinációnak, az ízületek és szakaszok együttes, egyidejű összehangolásának, a zenei műveltségnek, a zene és a mozgás összehangoltságának fejlesztése.
- Az alkat optimalizálása.
- A formaérzék kialakítása.
- A légzőizmok működésének tudatosítása.
- A testismeret, testtudat, önismeret, helyes énkép kialakítása, az együttműködési, a kommunikációs képességek fejlesztése.
- Az erő, a változatos mozgásdinamika, ritmika alkalmazásának ösztönzése.
- A bemutató szerek használatával célunk az egyéni gondolatok, ötletek felébresztése, a kézügyesség, a koordinációs technika fejlesztése, a síkok, kartechnikák tanulásának megkönnyítése, az egyéni fantázia kibontakoztatása, az esztétikai hatás fokozása.
- Önállóság, saját etűd–összeállítás bemutatásának képessége.

Tananyag

- Bemelegítő járás és futásgyakorlatok kartartásokkal, aszimmetrikus kargyakorlatokkal körben: hintalépés előre–hátra, hármaslépés, szökkenő hármas, táncos alapjárás, lábujjon, sarkon, külső talpélen járás, hajlított térddel, nyújtott lábemeléssel járás, érintőjárás, passzéjárás, hintajárás, futás párhuzamos és terpesztett térdemeléssel/sarokemeléssel, galopp, sasszé, alap tánclépések.
- Az alsó végtag és a törzs gyakorlatai rúdnál.
- Középgyakorlatok: fentről lefelé haladva, változatos kiinduló helyzetekből, kombinációkkal, variációkkal, aszimmetrikusan is.
- Törzsgyakorlatok fekvésben, ülésben, térdelésben, támaszban, állásban. A mozgásnak és kidolgozásnak megfelelő változatos dinamikai és ritmikai feladatokkal, kisebb

gerinc–egységekben, kombinációkban, variációkkal, a nehézségi szint, a tempó fokozódásával, változó dinamikával.

- Kargyakorlatok a legváltozatosabb ülésekben és állásban szimmetrikusan és aszimmetrikusan.
- Az alsó végtag gyakorlatai ülésben, fekvésben, térdelésben, állásban, elmozdulásban.
- Diagonál gyakorlatok 1–4 fős csoportokban.
- Szökdelő gyakorlatok, lendületek, ugrás–előkészítő gyakorlatok, ugrások összekötő lépésekkel.
- Kiegészítő gyakorlatok és feladatok.
- Koordinációs, táncos feladatok.

  A magyar néptánc egyszerű lépései és dallamai felhasználásával. Improvizáció–szabadtánc–etűdkészítés: rövidebb, egyszerűbb zenei egységre készített „koreográfia" szólóban, majd párban, csoportos etűd készítése „központilag adott" és szabadon választott zenére, 1–2 perces, az életkornak megfelelő zenére való önálló koreográfiák
- Bemutató szerek használata a középgyakorlatokban és az etűdökben.
- Tanévenként egy fő szer választható: műanyag labda, 1 vagy 2 karika, 3–5 m–es szalag, bot (Kiegészítő lehet: korong, dob a négy évfolyamon végig).

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval:

- a moderntáncművészet főbb irányzatait,
- az irányzatok technikai alapelemeit,
- a különböző technikák jellegzetes koordinációját és variációs lehetőségeit,
- a mozgáselemek végrehajtásának meghatározott szabályait,
- a harmonikus, esztétikus kivitelezés módjait.

Fejlessze a tanuló

- technikai adottságait,
- mozgásmemóriáját,
- koncentrálóképességét,
- muzikalitását,
- kreativitását,
- tér- és formaérzékét,
- előadói készségét,

- személyiségét,
- kapcsolatteremtő képességét.

Alakítsa ki a tanulóban:

- a modern-kortárstáncművészetek iránti nyitottságot,
- a dinamikai és érzelmi váltások felismerésének fontosságát,
- a munkában való részvételhez szükséges megfelelő magatartásformát,
- a rendszeres munka igényét,
- az önálló gondolkodás igényét,
- az improvizáció és kompozíció tudatos használatát.

Ösztönözze a tanulót:

- az igényes munkára,
- a tánc- és színházi események látogatására,
- az érzelmi nyitottságra,
- az egészséges életmódra.
- *Adjon teret a tanuló*
- fantáziájának kibontakozására,
- a kreativitás megnyilvánulására,
- az improvizációs készség kibontására.

Követelmények

- A tanuló ismerje a gyakorlatok esztétikus, plasztikus végrehajtásának elveit, a térirányok, térlépcsők alkalmazását, a mozgás esztétikai törvényszerűségeit.
- A tanuló legyen képes az ízületek és nagyobb szakaszok egymástól elkülönített mozgatására, függetlenítésére valamint együttes, egyidejű összehangolására, az alap motorikus mozgásokra, előre–, hátra–, oldalt–, átlós haladásra és fordulásra. Mozdulatokra a tér mindhárom szintjén, határozza meg és használja a saját terét, hajtson végre mozgásokat egyenes és íves vonalon.
- Legyen képes a tanult mozgásformák önálló, tudatos, kreatív, plasztikus végrehajtására, a tudatos izommunkára, a mozgás esztétikai törvényszerűségeinek tudatos használatára, alakzatok kialakítására, szabálykövető magatartásra, a feladat– és

szerepvállalásra, a tanult mozgásformák és etűdök zenével összehangolt csoportos előadására.

- Legyen képes együttműködésre és társas együttlétre, mások elfogadására és fizikai kontaktus létesítésére.

A számonkérés formája

- A tanulók minden évfolyamon félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze.
- A bemutatás csoportosan történik. A minősítésre, az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot. A bizottság szótöbbséggel dönt.

Az értékelés szempontjai - minimumkövetelmények

- az adott évfolyam tananyagának ismerete
- a tanult mozgásformák önálló, tudatos plasztikus végrehajtása
- a tudatos izomtevékenység, izommunka, izomérzékelés kialakulása
- a mozgás esztétikai törvényszerűségeinek ismerete és használata
- kreativitás a spontán, önálló feladatmegoldásokban
- kreativitás az improvizációban és etűdkészítésben

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimál*is) taneszköz*

- Kísérő ritmushangszerek
- Hangzóanyag lejátszására alkalmas lejátszó/erősítő, hangfal
- Videó– vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor
- A tantárgyhoz használt, évfolyamonként választható eszközök: similabda, fél–karika, ritmusbot, műanyag labda 2–3 méretben, műanyag karika 2–3 méretben, kisszalag, 3–4 m–es szalag, kendő/fátyol, tornabot, korong, dob, ugrókötél vagy más eszközök az iskola helyi tanterve szerint.

KREATÍV GYERMEKTÁNC

A képzés feladata az önkifejezés mozgásban történő realizálása, az önfeledt játék megvalósítása, a különböző játékszabályok megismerése és alkalmazása, a játék örömének megélése. A képzés célja, hogy a tanuló az önfeledt, ám a későbbiekben egyre tudatosabb mozgás segítségével jobban megismerkedjen testének képességeivel, a tér használatával, a dinamikai variációkkal és az idő, mint a zeneiség alkotóelemével. Megtanulja figyelni, érteni és használni saját és mások nonverbális kommunikációját. Elsajátítja az együttműködés számtalan fatáját. A képzés hozzájárul a tanuló szocializációs, kommunikációs készségének, kezdeményezőkészségének, önismeretének fejlesztéséhez.

Elõképzõ évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tanuló mozgáskészségének fejlesztése
- A tanuló tér és formalátásának fejlesztése
- A tanuló önfegyelmének növelése
- A koncentrációkészség növelése
- A megfigyelõképesség kialakítása
- A kommunikációs képesség, játékbátorság, szabálytudat fejlesztése
- A közösségi érzés, a közösséghez tartozás tudatos kialakítása
- A verbális és nonverbális kommunikáció szinkronjának elõsegítése
- A szocializációs folyamatok fejlesztése

Tananyag

- Ismerkedõ táncok
- Ábrázoló táncok
- Csoportos táncok
- Ünnepi táncok
- Izom puzzle/testtudati táncok
- Kitalálós játékok

- Ábrázoló és csoportjátékok
- Anyaggal való játékok

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval:

- a modern-kortárstáncművészet főbb irányzatait,
- az irányzatok technikai alapelemeit,
- a különböző technikák jellegzetes koordinációját és variációs lehetőségeit,
- a mozgáselemek végrehajtásának meghatározott szabályait,
- a harmonikus, esztétikus kivitelezés módjait.

Fejlessze a tanuló

- technikai adottságait,
- mozgásmemóriáját,
- koncentrálóképességét,
- muzikalitását,
- kreativitását,
- tér- és formaérzékét,
- előadói készségét,
- személyiségét,
- kapcsolatteremtő képességét.

Alakítsa ki a tanulóban:

- a modern-kortárstáncművészetek iránti nyitottságot,
- a dinamikai és érzelmi váltások felismerésének fontosságát,
- a munkában való részvételhez szükséges megfelelő magatartásformát,
- a rendszeres munka igényét,
- az önálló gondolkodás igényét,
- az improvizáció és kompozíció tudatos használatát.

Ösztönözze a tanulót:

- az igényes munkára,
- a tánc- és színházi események látogatására,
- az érzelmi nyitottságra,
- az egészséges életmódra.

- *Adjon teret a tanuló*
- fantáziájának kibontakozására,
- a kreativitás megnyilvánulására,
- az improvizációs készség kibontására.

Követelmények

- A tanuló ismerje a tanév során ismertetett táncjáték–fajtákat.
- A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a fizikai kontaktus kialakítására, a társas együttlétre, a pár– és csoportválasztásra, a játéktevékenységre.

A számonkérés formája

- A tanulók minden évfolyamon félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze.
- A bemutatás csoportosan történik. A minősítésre, az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, a bizottság szótöbbséggel dönt.

Az értékelés szempontjai - minimumkövetelmények

- az adott évfolyam tananyagának ismerete
- a kapcsolatteremtés kreativitása és technikái
- a tér-, ritmika-, dinamika tudatos használata
- kreativitás, improvizációs készség kibontakozása

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A kreativitás fejlesztése
- A testrészek mozgáslehetőségeinek megismertetése
- A test térben való mozgáslehetőségeink feltárása
- A tempókülönbségek felismerése, alkalmazása
- Egyszerű ritmusképletek megszólaltatása

- A helyzetfelismerő képesség fejlesztése
- A megoldási lehetőségek feltérképezése
- A döntésképesség növelése
- A mozgás kapcsolatteremtő lehetőségeinek alkalmazása
- A szociális érzékenység fejlesztése.

Tananyag

- Energia levezető, összehangoló játékok
- Koncentrációt növelő játékok
- A feladatok egyénileg, páros, kis és nagycsoportos formában
- Alap mozgásformák elsajátítása, variálása, tudatosítása (kúszás, mászás, gurulás, lépés, járás, futás, ugrás)
- Alapvető gyakorlattípusok használata:
- Vezetés–követés: alárendeltség, fölérendeltség megtapasztalása
- Másolás–tükrözés: szinkronicitás, kánonforma
- Kontraszt variációk: mozgás–mozdulatalanság, kicsi–nagy mozgások, gyors–lassú mozgások tudatosítása
- Akció–reakció: párbeszédformák, folytatáson alapuló játékok
- Zenei táncjátékok
- Bizalmi játékok
- Fogócska és más, gyors reakciókészséget fejlesztő játékok
- Koncentrálós és kitalálós játékok
- Ábrázoló és csoportjátékok
- Anyaggal való játékok

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval:

- a modern-kortárstáncművészet főbb irányzatait,
- az irányzatok technikai alapelemeit,
- a különböző technikák jellegzetes koordinációját és variációs lehetőségeit,
- a mozgáselemek végrehajtásának meghatározott szabályait,
- a harmonikus, esztétikus kivitelezés módjait.

Fejlessze a tanuló

- technikai adottságait,
- mozgásmemóriáját,
- koncentrálóképességét,
- muzikalitását,
- kreativitását,
- tér- és formaérzékét,
- előadói készségét,
- személyiségét,
- kapcsolatteremtő képességét.

Alakítsa ki a tanulóban:

- a modern-kortárstáncművészetek iránti nyitottságot,
- a dinamikai és érzelmi váltások felismerésének fontosságát,
- a munkában való részvételhez szükséges megfelelő magatartásformát,
- a rendszeres munka igényét,
- az önálló gondolkodás igényét,
- az improvizáció és kompozíció tudatos használatát.

Ösztönözze a tanulót:

- az igényes munkára,
- a tánc- és színházi események látogatására,

- az érzelmi nyitottságra,
- az egészséges életmódra.

Adjon teret a tanuló

- fantáziájának kibontakozására,
- a kreativitás megnyilvánulására,
- az improvizációs készség kibontására.

Irányítsa a tanulót:

- szakirányú továbbtanulásra,
- a továbbképző folytatására,

- az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra.

Követelmények

- A tanuló ismerje az alapvető gyakorlattípusokat (vezetés–követés, másolás–tükrözés, kontrasztvariációk, akció–reakció) és a tanév során elsajátított különböző táncjátékfajtákat.
- A tanuló legyen képes az alap mozgásformák szabad variálására, a tanult mozgásformák gyakorlati megvalósítására, az új kapcsolatteremtési formák felhasználására valamint a térbeli és ritmikai alapfogalmak gyakorlati alkalmazására.

A számonkérés formája

- A tanulók minden évfolyamon félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze.
- A bemutatás csoportosan történik. A minősítésre, az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, a bizottság szótöbbséggel dönt.

Az értékelés szempontjai - minimumkövetelmények

- az adott évfolyam tananyagának ismerete
- a kapcsolatteremtés kreativitása és technikái
- a tér-, ritmika-, dinamika tudatos használata
- kreativitás, improvizációs készség kibontakozása

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Önálló, aktív, kreatív mozgássorok létrehozásának ösztönzése.
- A testtudat fejlesztése, a központ tudatosítása, izolációja, koordinációja.
- Release alapok: az ellazulás technikájának megismerése, a földön való sérülésmentes mozgás illetve a földre való érkezés sérülésmentes formáinak feltérképezése.

- Imaginációs alapok: a tanult lépések, mozgássorok képzeletben történő megjelenítésének kialakítása, képzettársítások összekötése a gyakorlati mozgással.
- A mozgásmemória fejlesztése.
- A problémák felismertetése előre és utólag.
- A tér–, ritmika–, dinamika az életkornak megfelelő szintű alapelemek használata.
- A kölcsönösségen alapuló szociális magatartás ösztönzése.

Tananyag

- Energia kiegyenlítő, összehangoló játékok.
- Koncentrációt növelő játékok.
- Alapmozgásformák: döntések, dőlések, esések, gurulások párban és egyénileg.
- Lendített, ejtett, vezetett, tartott mozdulatok variálása, adaptálása más szabályrendszerekhez.
- Térben haladás változatai, két– és háromdimenziós terek, térábrázolások megkülönböztetése.
- Többszereplős térbeli képletek kialakítása, melyek megalapozzák a kompozíciókészítést.
- Csoport improvizáció a tanultak felhasználásával 2/4–es, 3/4–es, 4/4–es metrum ismerete és mozgásban való alkalmazása.
- Hangok, szavak, énekhang játékos használata.
- A végtag ízületek szabadságfokának megismerése a fő irányokban.
- Az érzékszervek adta világ felfedezése.
- A belső kép, tükörkép és a társak jelzései alapján kialakult énkép összevetése.

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval:

- a modern-kortárstáncművészet főbb irányzatait,
- az irányzatok technikai alapelemeit,
- a különböző technikák jellegzetes koordinációját és variációs lehetőségeit,
- a mozgáselemek végrehajtásának meghatározott szabályait,
- a harmonikus, esztétikus kivitelezés módjait.

Fejlessze a tanuló

- technikai adottságait,
- mozgásmemóriáját,
- koncentrálóképességét,
- muzikalitását,
- kreativitását,
- tér- és formaérzékét,
- előadói készségét,
- személyiségét,
- kapcsolatteremtő képességét.

Alakítsa ki a tanulóban:

- a modern-kortárstáncművészetek iránti nyitottságot,
- a dinamikai és érzelmi váltások felismerésének fontosságát,
- a munkában való részvételhez szükséges megfelelő magatartásformát,
- a rendszeres munka igényét,

- az önálló gondolkodás igényét,
- az improvizáció és kompozíció tudatos használatát.

Ösztönözze a tanulót:

- az igényes munkára,
- a tánc- és színházi események látogatására,
- az érzelmi nyitottságra,
- az egészséges életmódra.

Adjon teret a tanuló

- fantáziájának kibontakozására,
- a kreativitás megnyilvánulására,
- az improvizációs készség kibontására.

Irányítsa a tanulót:

- szakirányú továbbtanulásra,
- a továbbképző folytatására,

- az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra.

Követelmények:

- A tanuló ismerje az alapmozgás formákat.
- A tanuló legyen képes tudatosan játszani a gravitáció és a teste adta lehetőségek széles spektrumával mind egyénileg, mind kis és nagy csoportban.
- Legyen képes aktívan, jó helyzetfelismeréssel részt venni egy csoport improvizációban, felhasználva a ritmika és a tér új ismereteit.

A számonkérés formája

- A tanulók minden évfolyamon félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze.
- A bemutatás csoportosan történik. A minősítésre, az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, a bizottság szótöbbséggel dönt.

Az értékelés szempontjai - minimumkövetelmények

- az adott évfolyam tananyagának ismerete
- a kapcsolatteremtés kreativitása és technikái
- a tér-, ritmika-, dinamika tudatos használata
- kreativitás, improvizációs készség kibontakozása.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az absztrakció értése, létrehozása, más kontextusba való helyezése.
- A koordinációs készség fejlesztése.
- A térlátás, térfelosztás, téralkotás, térforma alkotás képességének fejlesztése.
- A zenei szövetek értelmezése és az azokhoz való viszony definiálása, variálása.

Tananyag

- Energia összehangoló játékok
- Bemelegítő, állóképesség javító, erősítő játékos gyakorlatok
- Koncentráló képességet javító feladatok
- A csont–, izom– és szalagrendszer feltérképezése, lehetőségeinek mozgásban való kipróbálása, a tapasztalatokból mozgásfolyamok alakítása
- Térformák (kocka, mozgásgömb), egy, két és háromdimenzionális irányok használata
- Az alap mozgásformák kötésének variációi, egyéni mozdulatsorrá való rögzítése
- Testkapcsolatok (bodyhalf, diagonális kapcsolat, fejtető–farokcsont, ülőcsont–sarokcsont, tengelyek mentén való elválasztás illetve forgatás)
- Zenei ritmusok, szerkezetek analizálása, megértése, ritmikai képletek variálása, kánon, felezés, kiegészítés
- Etűdök készítése egyénileg és kiscsoportban
- Imagináció: képzeletbeli mozgások, tárgyakra való mozdulati reflektálás
- Mozgáselemzés, stíluselemzés
- Csoportimprovizáció stílusok, irányzatok szerint

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval:

- a modern-kortárstáncművészet főbb irányzatait,
- az irányzatok technikai alapelemeit,
- a különböző technikák jellegzetes koordinációját és variációs lehetőségeit,
- a mozgáselemek végrehajtásának meghatározott szabályait,
- a harmonikus, esztétikus kivitelezés módjait.

Fejlessze a tanuló

- technikai adottságait,
- mozgásmemóriáját,
- koncentrálóképességét,
- muzikalitását,
- kreativitását,
- tér- és formaérzékét,
- előadói készségét,
- személyiségét,
- kapcsolatteremtő képességét.

Alakítsa ki a tanulóban:

- a modern-kortárstáncművészetek iránti nyitottságot,
- a dinamikai és érzelmi váltások felismerésének fontosságát,
- a munkában való részvételhez szükséges megfelelő magatartásformát,
- a rendszeres munka igényét,
- az önálló gondolkodás igényét,
- az improvizáció és kompozíció tudatos használatát.

Ösztönözze a tanulót:

- az igényes munkára,
- a tánc- és színházi események látogatására,
- az érzelmi nyitottságra,
- az egészséges életmódra.

Adjon teret a tanuló

- fantáziájának kibontakozására,
- a kreativitás megnyilvánulására,
- az improvizációs készség kibontására.

Irányítsa a tanulót:

- szakirányú továbbtanulásra,
- a továbbképző folytatására,
- az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra.

Követelmények

- A tanuló ismerje saját testének lehetőségeit és korlátait, tudatosan használja és koordinálja testrészeit. Otthonosan mozogjon a tér rendszerében, tudatosan formálja a teret maga körül, ismerje a zene alapvető alkotórészeit.
- A tanuló legyen képes egy egyszerűbb zenemű szerkezetének felismerésére, mozgásfolyamok létrehozására és rögzítésére mind egyénileg, mind párban illetve kiscsoportban.

A számonkérés formája

- A tanulók minden évfolyamon félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze.
- A bemutatás csoportosan történik. A minősítésre, az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, a bizottság szótöbbséggel dönt.

Az értékelés szempontjai - minimumkövetelmények

- az adott évfolyam tananyagának ismerete
- a kapcsolatteremtés kreativitása és technikái
- a tér-, ritmika-, dinamika tudatos használata
- kreativitás, improvizációs készség kibontakozása

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) *taneszköz*

Kísérő hangszerek

Hangzóanyag lejátszására alkalmas lejátszó/erősítő, hangfal

Videó– vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor

JAZZ–TECHNIKA

A jazz–technika a klasszikus balett, az afrikai és latin–amerikai táncok hagyományaira épülő színpadi táncforma.

Jellemzői az izoláció és koordináció, az éles ritmikai és dinamikai kontrasztok, törekvés a könnyed, közérthető, expresszív előadásmódra.

Az oktatási folyamat célja, hogy a tanulók, a táncpedagógus irányításával tudatosan koordinált, plasztikus, egészséges testet fejlesszenek. A tanulók képessé válnak a művészi munkára, melyben az izolációs technika által magas szintre fejlődik koordinációs készségük és létrejön a dinamikai különbségekre épülő tudatos, harmonikus mozgás .

Az egyes évfolyamok számára összeállított tréningek a testi képességek, a fizikai erő és a koncentrációs készség fejlesztését szolgálják. A képzés során képesség szintjéről jártasság szintjére fejlesztik az izolációs technikát.
Tudatosítják a testközpont használatát, a kontrakciót és release–t. A tanulók megismerik és biztonsággal alkalmazzák a jazz–technika általános és stiláris jegyeit

Alapfokú évfolyamok

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A helyes testtartás megismertetése és kialakítása, a központ helyének, valamint fontosságának megéreztetése.
- A jazz technika elsajátításához szükséges alapok megismertetése.
- Az en dehors és a parallel lábtartás helyzetek begyakoroltatása balett és jazz karpozíciókat alkalmazva.
- Az alapgyakorlatok megismertetése, az alaptechnikai elemek alkalmazása.
- A jazz–technikára jellemző izolációs képesség kialakítása.
- A testrészek mozgáslehetőségeinek felismertetése, megtapasztalása.
- A térben való mozgás lehetőségeinek előkészítése.
- A térhasználati képesség, készség kialakítása.
- Az alap szakkifejezések megismertetése és értő alkalmazása.

Tananyag

- Bemelegítő gyakorlatsor: az ízületek átmozgatása, a gerincoszlop mozgáslehetőségeinek maximális kihasználása. Először földön, majd folyamatosan építkezve álló helyzetben, kapcsolódva az előző években tanultakhoz.
- Erősítő és nyújtó gyakorlatok az életkori sajátosságoknak és a képességek, készségek továbbfejlesztésének megfelelő speciális erősítő és nyújtó gyakorlatok.
- Középgyakorlatok:
    - Jazz karpozíciók és karvezetések
    - Klasszikus balett karpozíciók I., II., III.
    - Lábhelyzetek és pozícióváltások I., II., VI. pozícióban
    - Port de bras szögletes karpozíciókkal
    - Demi plié I., II., VI. pozícióban

- Relevé és plié relevé – parallel és en dehors pozíciókban váltakozva folyamatos átmenetekkel
- Battement tendu parallel és en dehors lábfejgyakorlatba ágyazva
- Passé parallel és en dehors pozíciókban
- Degagé II. pozícióban parallel és en dehors pozíciókban
- Hajlások, döntések pozícióváltásokkal különböző irányokban
- Flat back
- Developpé először földön, majd álló helyzetben
- Enveloppé először földön, majd álló helyzetben
- Grand battement először földön, majd álló helyzetben

➢ Izolációs gyakorlatok: a fej és váll izolálása kettő majd négy irányba a középponton mindig áthaladva.
➢ Térbeosztás: térirányok
➢ Összekötő lépések:
  - Chaissé, Keresztlépés (pas croisé)
  - Jazzfutás csúsztatott lábbal, karral
➢ Ugrások:
  - Két lábról–két lábra
  - Két lábról–egy lábra
  - Egy lábról–egy lábra

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval:

➢ a modern-kortárstáncművészet főbb irányzatait,
➢ az irányzatok technikai alapelemeit,
➢ a különböző technikák jellegzetes koordinációját és variációs lehetőségeit,
➢ a mozgáselemek végrehajtásának meghatározott szabályait,
➢ a harmonikus, esztétikus kivitelezés módjait.

Fejlessze a tanuló

➢ technikai adottságait,
➢ mozgásmemóriáját,
➢ koncentrálóképességét,
➢ muzikalitását,

- kreativitását,
- tér- és formaérzékét,
- előadói készségét,
- személyiségét,
- kapcsolatteremtő képességét.

Alakítsa ki a tanulóban:

- a modern-kortárstáncművészetek iránti nyitottságot,
- a dinamikai és érzelmi váltások felismerésének fontosságát,
- a munkában való részvételhez szükséges megfelelő magatartásformát,
- a rendszeres munka igényét,
- az önálló gondolkodás igényét,
- az improvizáció és kompozíció tudatos használatát.

Ösztönözze a tanulót:

- az igényes munkára,
- a tánc- és színházi események látogatására,
- az érzelmi nyitottságra,
- az egészséges életmódra.

Adjon teret a tanuló

- fantáziájának kibontakozására,
- a kreativitás megnyilvánulására,
- az improvizációs készség kibontására.

Követelmények

- A tanuló ismerje az évfolyamon tanított gyakorlatokat, kar és lábpozíciókat valamint a technika szakkifejezéseit.
- A tanuló legyen képes a gyakorlatok pontos kivitelezésére, a biztonságos térhasználatra, a tanult mozgásanyagból összeállított tréningsor és egy rövid kombináció bemutatására, mely tartalmazzon rövid improvizációs részt is.

A számonkérés formája

- A tanulók minden évfolyamon félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze.
- A bemutatás csoportosan, bizottság előtt történik. A minősítésre, az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, a bizottság szótöbbséggel dönt.

Az érékelés szempontjai – minimumkövetelmények

- az adott évfolyam tananyagának ismerete
- a bemutatott gyakorlatok technikai biztonsága
- a jazztánc sajátosságainak megfelelő előadás.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Ismeretbővítés, az ismeretanyag más kombinációkban és komplexebb formában történõ alkalmazása.
- A pozíciók és tempóváltások hangsúlyos alkalmazása.
- Az új tréning elsajátítatása, a koncentrációs idő intervallumának bővítése.
- A testrészek sokszínű mozgáslehetőségeinek kihasználása, bővülő mozgásrepertoár létrehozása.
- A forgások előkészítése alapozó forgás előkészítő gyakorlatokkal.
- A térben való elmozdulás lehetőségének bővítése a szintek és irányok kombinációja által.

Tananyag

- Bemelegítő gyakorlatsor: az ízületek átmozgatása a gerincoszlop mozgáslehetőségeinek maximális felhasználásával.
- Erősítés és nyújtás: az életkori sajátosságoknak és a képességek, készségek továbbfejlesztésének megfelelő speciális erősítő és nyújtó gyakorlatok.
- Középgyakorlatok:

- Demi plié, battement tendu parallel és en dehors pozíciókban karváltásokkal
- Port de bras IV. pozíció grand plié
- Passé parallel és en dehors pozíciókban karváltásokkal
- Rond de jambe par terre en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban
- Relevé és plié relevé – parallel és en dehors pozíciókban váltakozva karral
- Twist előkészítő második pozícióból karral
- Hajlások, döntések pozícióváltásokkal különböző irányokban kar használattal
- Flat back. Developpé álló helyzetben
- Enveloppé álló helyzetben
- Rand battement álló helyzetben

➢ Izoláció: A fej és váll izolálása, egy–egy testrésszel négy irányba, ritmizálva, a középponton áthaladva és a körívek mentén.

➢ Térbeosztás: térirányok, fönt–lent helyzetek.

➢ Összekötő lépések irányváltásokkal:
- Féltalpon és féltalpról lassan legördülve
- Pas de bourrée
- Triplet

➢ Forgás előkészítő gyakorlatok: helyben és térben elmozdulva.

➢ Ugrások:
- Két lábról–két lábra
- Két lábról–egy lábra
- Egy lábról–két lábra
- Egy lábról–egy lábra

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval:

➢ a modern-kortárstáncművészet főbb irányzatait,

➢ az irányzatok technikai alapelemeit,

➢ a különböző technikák jellegzetes koordinációját és variációs lehetőségeit,

➢ a mozgáselemek végrehajtásának meghatározott szabályait,

➢ a harmonikus, esztétikus kivitelezés módjait.

Fejlessze a tanuló

➢ technikai adottságait,

- mozgásmemóriáját,
- koncentrálóképességét,
- muzikalitását,
- kreativitását,
- tér- és formaérzékét,
- előadói készségét,
- személyiségét,
- kapcsolatteremtő képességét.

Alakítsa ki a tanulóban:

- a modern-kortárstáncművészetek iránti nyitottságot,
- a dinamikai és érzelmi váltások felismerésének fontosságát,
- a munkában való részvételhez szükséges megfelelő magatartásformát,
- a rendszeres munka igényét,
- az önálló gondolkodás igényét,
- az improvizáció és kompozíció tudatos használatát.

Ösztönözze a tanulót:

- az igényes munkára,
- a tánc- és színházi események látogatására,
- az érzelmi nyitottságra,
- az egészséges életmódra.

Adjon teret a tanuló

- fantáziájának kibontakozására,
- a kreativitás megnyilvánulására,
- az improvizációs készség kibontására.

Követelmények

- A tanuló ismerje az évfolyamon tanított gyakorlatokat, valamint a technika szakkifejezéseit.
- A tanuló legyen képes a gyakorlatok pontos kivitelezésére és a stiláris jegyek képesség szintjén történő alkalmazására, az izolációs technika értő alkalmazására, a tanult

mozgásanyagból összeállított tréningsor és egy rövid kombináció bemutatására, mely tartalmazzon rövid improvizációs részt is.

A számonkérés formája

- A tanulók minden évfolyamon félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze.
- A bemutatás csoportosan, bizottság előtt történik. A minősítésre, az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, a bizottság szótöbbséggel dönt.

Az érékelés szempontjai – minimumkövetelmények:

- az adott évfolyam tananyagának ismerete
- a bemutatott gyakorlatok technikai biztonsága
- a jazztánc sajátosságainak megfelelő előadás

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Ismeretbővítés, az ismeretanyag más kombinációkban és komplexebb formában történő alkalmazásával, hosszabb időtartalmú tréningsorok által.
- Az izolációs gyakorlatok pontos, ritmizált formában történő alkalmazása.
- Az előkészített forgáselemek készség szinten történő alkalmazása gyakorlatokba építve.
- A szintváltások, dinamikai váltások biztonságos alkalmazása helyben és térben elmozdulva.
- A testtudat kialakításának megalapozása.

Tananyag

- Bemelegítő gyakorlatsor: az ízületek átmozgatása, a gerincoszlop mozgáslehetőségeinek maximális felhasználása.
- Erősítés és nyújtás: az életkori sajátosságoknak és a képességek, készségek továbbfejlesztésének megfelelő speciális erősítő és nyújtó gyakorlatok.

- Középgyakorlatok:
  - Battement tendu és battement tandu jeté parallel és en dehors pozíciókban, pliékkel, karváltásokkal
  - Port de bras gyakorlat
  - Rond de jambe par terre en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban pliével és spirállal
  - Developpé, enveloppé
  - Attitude
  - Adagio
  - Grand battement
  - Térben elmozduló grand–battement.
  - Twist
  - Hinge
  - Arch
- Izoláció: a fej, váll, mellkas, csípõ, kar, láb izolálása – legalább kettő egy idejű alkalmazásával – alapirányokba a síkok mentén, a centrumon mindig áthaladva és ritmizálva.
- Összekötő lépések: kombinálva más elemekkel féltalpon, pliében és féltalpról lassan leereszkedve, legördülve:
  - Pas de bourrée
  - Croisé–ból change
  - Triplet
  - Pivot
  - Tombé
- Forgás gyakorlatok: helyben és térben elmozdulva
- Ugrások: a jazz stílusra jellemző törzs és kar használattal:
  - Két lábról – két lábra
  - Két lábról – egy lábra
  - Egy lábról – két lábra
  - Egy lábról – egy lábra
  - Egyik lábról a másik lábra

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval:

- a modern-kortárstáncművészet főbb irányzatait,
- az irányzatok technikai alapelemeit,
- a különböző technikák jellegzetes koordinációját és variációs lehetőségeit,
- a mozgáselemek végrehajtásának meghatározott szabályait,
- a harmonikus, esztétikus kivitelezés módjait.

Fejlessze a tanuló

- technikai adottságait,
- mozgásmemóriáját,
- koncentrálóképességét,
- muzikalitását,
- kreativitását,
- tér- és formaérzékét,
- előadói készségét,
- személyiségét,
- kapcsolatteremtő képességét.

Alakítsa ki a tanulóban:

- a modernművészetek iránti nyitottságot,
- a dinamikai és érzelmi váltások felismerésének fontosságát,
- a munkában való részvételhez szükséges megfelelő magatartásformát,
- a rendszeres munka igényét,
- az önálló gondolkodás igényét,
- az improvizáció és kompozíció tudatos használatát.

Ösztönözze a tanulót:

- az igényes munkára,
- a tánc- és színházi események látogatására,
- az érzelmi nyitottságra,
- az egészséges életmódra.

Adjon teret a tanuló

- fantáziájának kibontakozására,
- a kreativitás megnyilvánulására,
- az improvizációs készség kibontására.

Irányítsa a tanulót:

- szakirányú továbbtanulásra,
- a továbbképző folytatására,
- az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra.

Követelmények

- A tanuló ismerje az évfolyamon tanított gyakorlatokat, valamint a technika szakkifejezéseit, a stílusjegyeket, azok jellemzőit és gyakorlati alkalmazási lehetőségeit.
- A tanuló legyen képes az izolációs technika pontos, tudatos alkalmazására a trénig során elsajátított gyakorlatokon belül. A gyakorlatok pontos kivitelezésére és a stiláris jegyek képesség szintjén történő alkalmazására, a tudatos munkára.

A számonkérés formája

- A tanulók minden évfolyamon félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze.
- A bemutatás csoportosan, bizottság előtt történik. A minősítésre, az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, a bizottság szótöbbséggel dönt.

Az érékelés szempontjai – minimumkövetelmények

- az adott évfolyam tananyagának ismerete

- a bemutatott gyakorlatok technikai biztonsága
- a jazztánc sajátosságainak megfelelő előadás

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az ismeretanyag elmélyítése, a mozgásrepertoár bővítése.
- A mozgásminőség javítása és a technikára jellemző stiláris jegyek tisztázása.
- A tréning kombinatív gyakorlatainak képesség szinten történő elsajátítása.
- Az izolációs technika komplex formában történő alkalmazása.
- A biztos forgástechnika kialakítása a helyben és térben való elmozdulás lehetőségeinek figyelembevételével.
- A tér és idő, magasság–mélység és a dinamikai váltások biztonságos alkalmazása a kombinációkban.

Tananyag

- Bemelegítő gyakorlatsor: az ízületek átmozgatása, a gerincoszlop mozgáslehetőségeinek maximális felhasználása.
- Erősítés és nyújtás: az életkori sajátosságoknak és a képességek, készségek továbbfejlesztésének megfelelő speciális erősítő és nyújtó gyakorlatok.
- Középgyakorlatok:
  - Battement tendu és battement tandu jeté parallel és en dehors pozíciókban, pliékkel, karváltásokkal
  - Port de bras gyakorlat
  - Rond de jambe par terre en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban pliével és spirállal
  - Developpé, enveloppé
  - Attitude
  - Adagio
  - Grand battement
  - Térben elmozduló grand–battement
  - Tilt
  - Twist
  - Hinge
- Izolációs gyakorlatok: a fej, váll, mellkas, csípő, kar, láb izolálása – legalább kettő egy idejű alkalmazásával – alap irányokba, a síkok mentén, a köríveken is áthaladva és ritmizálva.

- Összekötő lépések: kombinálva más elemekkel és különböző szintek használatával egy gyakorlaton belül féltalpon, pliében
  - Piqué plié–féltalpról lassan leereszkedve, legördülve
  - Pas de bourrée
  - Change
  - Triplet
  - Pivot
  - Tombé
- Forgás gyakorlatok helyben és térben elmozdulva
- Ugrások: a jazz stílusra jellemző törzs, kar és dinamika használattal:
  - Két lábról – két lábra
  - Két lábról – egy lábra
  - Egy lábról – két lábra
  - Egy lábról – egy lábra
  - Egyik lábról – másik lábra

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval:

- a moderntáncművészet főbb irányzatait,
- az irányzatok technikai alapelemeit,
- a különböző technikák jellegzetes koordinációját és variációs lehetőségeit,
- a mozgáselemek végrehajtásának meghatározott szabályait,
- a harmonikus, esztétikus kivitelezés módjait.

Fejlessze a tanuló

- technikai adottságait,
- mozgásmemóriáját,
- koncentrálóképességét,
- muzikalitását,
- kreativitását,
- tér- és formaérzékét,
- előadói készségét,
- személyiségét,
- kapcsolatteremtő képességét.

Alakítsa ki a tanulóban:

- a moderntáncművészetek iránti nyitottságot,
- a dinamikai és érzelmi váltások felismerésének fontosságát,
- a munkában való részvételhez szükséges megfelelő magatartásformát,
- a rendszeres munka igényét,
- az önálló gondolkodás igényét,
- az improvizáció és kompozíció tudatos használatát.

Ösztönözze a tanulót:

- az igényes munkára,
- a tánc- és színházi események látogatására,
- az érzelmi nyitottságra,
- az egészséges életmódra.

Adjon teret a tanuló

- fantáziájának kibontakozására,
- a kreativitás megnyilvánulására,
- az improvizációs készség kibontására.

Irányítsa a tanulót:

- szakirányú továbbtanulásra,
- a továbbképző folytatására,
- az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra.

Követelmények

- A tanuló ismerje az évfolyamon tanított gyakorlatokat, valamint a technika szakkifejezéseit, a stílusjegyeket, azok jellemzőit és gyakorlati alkalmazási lehetőségeit.
- A tanuló legyen képes az jazz–technikára jellemző izolációs képesség elsajátítására, a stiláris jegyek képesség szintjén történő alkalmazására, a tudatos munkára.

A számonkérés formája

- A tanulók minden évfolyamon félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze.
- A bemutatás csoportosan, bizottság előtt történik. A minősítésre, az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, a bizottság szótöbbséggel dönt.

Az érékelés szempontjai – minimumkövetelmények

- az adott évfolyam tananyagának ismerete
- a bemutatott gyakorlatok technikai biztonsága
- a jazztánc sajátosságainak megfelelő előadás

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

- A tanuló ismerje a tanult technika mozgásanyagát, rendszerét, szaknyelvét és fõbb stílusalkotó elemeit.
- A tanuló legyen képes az elsajátított anyagot biztonsággal alkalmazni a jazz–technika stílusára és összetevőire jellemző előadásmód során. Testi adottságait és azokból adódó erősségeit–gyengéit elfogadni és tudatosan használni. Rendelkezzen a technika végrehajtásához szükséges izomerővel, lazasággal, gyakorlati biztonsággal és stílusosan alkalmazza a technika elemeit.
- Legyen képes a tréningsor és a tananyag mozgáselemeiből építkező önálló vagy csoportos etűd, kombináció harmonikus bemutatására és színpadi formában történő előadására.

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgából áll

A vizsga tantárgya és időtartama:

Jazz–technika

35–40 perc

A vizsga tartalma

A jazz–technika vizsga anyaga előre kijelölt és a szaktanár által összeállított gyakorlatokból, gyakorlatsorokból, térben elmozduló lépés, forgás és ugráskombinációkból és néhány perces tánckombinációból áll, melyet a tanulók párosan vagy csoportos formában, önállóan mutatnak be.

Témakörök

- Parallel és en–dehors pozíciók.
- Balett és jazz karpozíciók.
- Gördülések, döntések, hajlások, mellkas emelések, rotációk, kontrakció, release.
- A jazztánc által használt speciális mozgáselemek: twist, flat–back, tilt, hinge, tour, .tombe, pas de bourre, chassé, pivot.
- Izoláció: minimum két testrész egyidejű, összehangolt, izolált munkája.
- Ötféle ugrásfajta.
- A jazz–tecnika által használt balett technikai elemek: plié, tendu, battement, battement tendu jeté, rond de jambe, developpé, enveloppé, attitude, grand battement jeté használata a jazz tánc sajátosságainak megfelelően.
- A jazz–technika sajátosságainak megfelelő, minimum 1,5 perces kombináció bemutatása.

A vizsga értékelése

- A bemutatott tananyag pontos ismerete
- A gyakorlatok technikai biztonsága
- A jazz–technika sajátosságainak stílusos bemutatása

LIMÓN–TECHNIKA

A Limón–technika lendítésekre, excentrikus forgásokra, a repülést, a szabadság érzetét keltő mozgásokra épül, melyben a test folyamatos zuhanásban és emelkedésben tartózkodik. A hangsúlyt a folyamatosságra és az energia átalakulására, újrafelhasználhatóságára helyezi. A technika egyszerre igényli a fizikai erõt, a kontrollált, összeszedett (koordinált) mozgást, a gravitációnak való ellenállást és engedést, valamint a könnyedséget és a kifinomult érzékenységet.

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók megismerjék a Limón–technika alapjait képező és a többi modern tánctechnikától eltérő alapmozgás elveket tapasztalás útján és az alapelveket képesek legyenek alkalmazni egyszerű ülő, álló és haladó gyakorlatokban, kombinációkban, összetett mozgássorokban és etűdökben. A Limón–technika nyelvezetének elsajátítása. A test tudatos használata és finom, érzékeny koordinációjának fejlesztése.

Alapfokú évfolyamok

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az alaptartás, testtartás megismertetése és kialakítása.
- A Limón–technika elsajátításához szükséges alapok megismertetése.
- A súlyhasználat megtapasztalása és kialakítása a test izolált mozgásai közben.
- A gravitáció használatának elősegítése.
- A légzés és a mozdulat összehangoltságának ösztönzése.
- A mozgástanulási képesség, a mozgáskoordináció, a ritmikai készség és a térérzékelés fejlesztése.
- A Limón–technika nyelvezetének megismertetése.

Tananyag

- Talajon fekvésben végzett gyakorlatok:
  - A gerinc izolált mozgásai
  - Légző gyakorlatok
  - Fej (nyaki gerinc szakasz), kar (vállízület) és láb (csípő–, térd–, bokaízületek) izolált mozgáslehetőségeinek feltárása és elsajátítása
- Ülésben végzett gyakorlatok:
  - Folyamatos gerincgördülések előre, oldalra, véghelyzetben kitartással, elnyújtással
  - Gurulások, kar támasz helyzetekkel
  - Láb pozíciók (előkészítő, első, második pozíció) elsajátítása
  - Fej, kar, láb izolációs mozgáslehetőségeinek feltárása többnyire még az adott testrész súlytalanításával.
  - A gerincoszlop szakaszainak egymást követő mozgatása folyamatos gördülések által először előre, majd oldalirányban is
  - Fej, kar, láb izolált zuhanások a gravitáció használatával
  - Gerincgördülések, vezetések különböző lábpozíciókban végrehajtva

- Talajon végzett haladó gyakorlatok:
  - A karok súlyátvevő szerepének megismerése
  - A végtagmozgások és a törzs lendületének felhasználása
  - A testközpont ereje lendületekben
  - Folyamatos gurulások fekvésben, ülőhelyzetekben
  - Ülésből fekvésbe érkezések lendületekkel
  - Kéz és lábtámasz helyzetek
- Álló középgyakorlatok
- Alaptartás helyzete
- Kar, törzs és láb alap pozíciók
- Kar és láb izolált mozgásai
- Plié, parallel és en dehors pozíciókban függőleges nyugalomban lévő törzs munkával
- Plié, parallel és en dehors pozíciókban gerincgördítéssel, karlendítéssel, majd törzs– és karlendítéssel
- A gerinc szakaszainak mozgatása gördülés által, szakaszonként megállítva és visszagördítve
- Törzsnyújtás, zuhanások, suspention
- Lábfő, boka, ízületek artikulációi
- Diagonális–haladó gyakorlatok
- Testsúlyáthelyezés siklásba, a testközpont folyamatos mozgása
- Kis ugrások előrehaladással, egy lábról egy lábra és egy lábról két lábra érkezéssel, parallel és en dehors pozíciókban.

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval:

- a modern-kortárstáncművészet főbb irányzatait,
- az irányzatok technikai alapelemeit,
- a különböző technikák jellegzetes koordinációját és variációs lehetőségeit,
- a mozgáselemek végrehajtásának meghatározott szabályait,
- a harmonikus, esztétikus kivitelezés módjait.

Fejlessze a tanuló

- technikai adottságait,
- mozgásmemóriáját,

- koncentrálóképességét,
- muzikalitását,
- kreativitását,
- tér- és formaérzékét,
- előadói készségét,
- személyiségét,
- kapcsolatteremtő képességét.

Alakítsa ki a tanulóban:

- a modern-kortárstáncművészetek iránti nyitottságot,
- a dinamikai és érzelmi váltások felismerésének fontosságát,
- a munkában való részvételhez szükséges megfelelő magatartásformát,
- a rendszeres munka igényét,
- az önálló gondolkodás igényét,
- az improvizáció és kompozíció tudatos használatát.

Ösztönözze a tanulót:

- az igényes munkára,
- a tánc- és színházi események látogatására,
- az érzelmi nyitottságra,
- az egészséges életmódra.

Adjon teret a tanuló

- fantáziájának kibontakozására,
- a kreativitás megnyilvánulására,
- az improvizációs készség kibontására.

Irányítsa a tanulót:

- szakirányú továbbtanulásra,
- a továbbképző folytatására,
- az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra.

Követelmények

- A tanuló ismerje a technika alapelemeit, egyszerű gyakorlatait, a technikára jellemző kar, láb, törzs egyszerűbb koordinációját, a gravitáció mint erő felhasználását (földhasználat és könnyedség), a mozgáselemek végrehajtásának meghatározott szabályait.
- A tanuló legyen képes az adott gyakorlatok, rövid kombinációk pontos végrehajtására, a gyakorlatok kivitelezéséhez szükséges és megfelelő energia használatára és a tanult mozgásanyagból összeállított rövid etűd bemutatására

A számonkérés formája

- A tanulók minden évfolyamon félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze.
- A bemutatás csoportosan, bizottság előtt történik. A minősítésre, az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, a bizottság szótöbbséggel dönt.

Az érékelés szempontjai – minimumkövetelmények

- az adott évfolyam tananyagának ismerete
- a bemutatott gyakorlatok technikai biztonsága
- a Limón-technika stílusának megfelelő előadásmód

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az alaptartás, testtartás tudatos használatának fejlesztése.
- Az ismeretanyag elmélyítése, a mozgásszótár és mozgásminőségek bővítése.
- A Limón–technika gyakorlatainak képesség szinten történő elsajátítása.
- A súlyhasználat megtapasztalása és kialakítása a test összetett mozgásai közben.
- A gravitáció használatának vizsgálata.
- A légzés és a mozdulat összehangoltságának ösztönzése.

- A mozgástanulási képesség, a mozgáskoordináció, a ritmikai készség és a térérzékelés fejlesztése.
- A technikára jellemző összetett mozgássorok biztonságos alkalmazása rövid etűdökben.
- A Limón–technikára jellemző előadásmód kialakításának elősegítése.

Tananyag

- Talajon fekvésben végzett gyakorlatok
  - A gerinc izolált mozgásai
  - Légző gyakorlatok végtag és törzsmozgásokkal koordinálva
  - Fej (nyaki gerinc szakasz), kar (vállízület) és láb (csípő–, térd–, bokaízületek) izolált mozgásainak egymás után kötése
  - Mellkas emelés fekvőhelyzetből vállig, fejtetőig, majd ülésig

- Ülésben végzett gyakorlatok
  - Fej (nyaki gerinc szakasz), kar (vállízület) és láb (csípő–, térd–, bokaízületek) izolált mozgásainak egymás után kötése
  - A különböző alap láb és karpozíciók összekötve a gerinc szakaszainak egymást követő mozgatásával (rugózás, gördülés és visszaépítés) előre, oldalirányban, spirális helyzetekben
  - Törzszuhanások előre és oldalirányokba
- Talajon végzett haladó gyakorlatok
  - Gurulások központ és végtagindítással, lendületekkel
  - Ülésből, középhelyzetekből fekvésbe érkezések lendületekkel, esésekkel
  - Kéz és lábtámasz helyzetekben kitartások majd zuhanások
- Álló középgyakorlatok
  - Kar, törzs és láb alap pozícióik és rotációs gyakorlatok
  - Kar és láb izolált mozgásai a technika stílus jegyeinek alapján (ujjak, kézfej mozgása)
  - A gerinc szakaszainak mozgatása gördülés által, szakaszonként megállítva és visszagördítve
- Törzsnyújtás, zuhanások és körkörös irányok különböző lábpozíciókban
- Plié és relevé gyakorlatok parallel és en dehors pozíciókban

- Egyszerû tendu gyakorlatok, kar– és törzslendítéssel, ejtéssel koordináltan
- Láblendítések, lengetések, karmozgással összekötve
- Egyszerű támadások különböző térirányokba
- Támadások karejtéssel
- Diagonális–haladó gyakorlatok
- Siklás előre, oldalra, hátra haladással, kar– és törzsmozgásokkal koordinálva, fordulattal
- Siklás tempóváltással, kis ugrásokkal
- Kis ugrások előrehaladással, ritmikai változtatásokkal
- Láblengetések előrehaladással
- Egyik lábról a másikra történő átugrások
- Etűdökkel, rövid koreográfiák
- Egyszerű talajon végzett etűdök támaszhelyzetekkel, lendületekkel

- Etűdök álló helyzetben, térbeli elmozdulás nélkül és haladással
- Rövid koreográfia dinamikai váltásokkal, nehezebb zenei beosztásban.

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval:

- a modern-kortárstáncművészet főbb irányzatait,
- az irányzatok technikai alapelemeit,
- a különböző technikák jellegzetes koordinációját és variációs lehetőségeit,
- a mozgáselemek végrehajtásának meghatározott szabályait,
- a harmonikus, esztétikus kivitelezés módjait.

Fejlessze a tanuló

- technikai adottságait,
- mozgásmemóriáját,
- koncentrálóképességét,
- muzikalitását,
- kreativitását,
- tér- és formaérzékét,
- előadói készségét,
- személyiségét,

- kapcsolatteremtő képességét.

Alakítsa ki a tanulóban:

- a modern-kortárstáncművészetek iránti nyitottságot,
- a dinamikai és érzelmi váltások felismerésének fontosságát,
- a munkában való részvételhez szükséges megfelelő magatartásformát,
- a rendszeres munka igényét,
- az önálló gondolkodás igényét,
- az improvizáció és kompozíció tudatos használatát.

Ösztönözze a tanulót:

- az igényes munkára,
- a tánc- és színházi események látogatására,
- az érzelmi nyitottságra,
- az egészséges életmódra.

Adjon teret a tanuló

- fantáziájának kibontakozására,
- a kreativitás megnyilvánulására,
- az improvizációs készség kibontására.

Irányítsa a tanulót:

- szakirányú továbbtanulásra,
- a továbbképző folytatására,
- az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra.

Követelmények

- A tanuló ismerje a technika alapelemeit, egyszerű gyakorlatait, a technikára jellemző kar, láb, törzs összetett koordinációját és variációs lehetőségeit, a gravitáció, mint erő felhasználását (földhasználat és könnyedség), a tér használatát, a mozgáselemek végrehajtásának meghatározott szabályait.

- A tanuló legyen képes összetett gyakorlatok, hosszabb kombinációk pontos végrehajtására, a gyakorlatok kivitelezéséhez szükséges és megfelelő energia használatára, a technika dinamikai és érzelmi változásainak érzékeltetésére a kombinációkban, valamint rövid koreográfia meggyőző előadására.

A számonkérés formája

- A tanulók minden évfolyamon félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze.
- A bemutatás csoportosan, bizottság előtt történik. A minősítésre, az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, a bizottság szótöbbséggel dönt.

Az érékelés szempontjai – minimumkövetelmények

- az adott évfolyam tananyagának ismerete
- a bemutatott gyakorlatok technikai biztonsága
- a Limón-technika stílusának megfelelő előadásmód

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

- *A tanuló ismerje* a Limón–technika alapjait képező és a többi moderntánc–technikáktól eltérő alapmozgás elveket, a technika jellemző gyakorlatait és térhasználatát.
- *A tanuló legyen képes* finom, koordinált mozgásra, a megfelelő súlyhasználatra és a gravitáció érzékelésére, az alapelvek megfelelő alkalmazására ülő, álló és haladó gyakorlatokban, kombinációkban, összetett mozgássorokban és etűdökben. Legyen képes a technika dinamikai és érzelmi változásainak érzékeltetésére kombinációkban, és rövid koreográfia meggyőző előadására.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgából áll

A vizsga tantárgyai és időtartamuk:

Limón–technika

Csoportban 30–40 perc

A vizsga tartalma:

A Limón–technika vizsga anyaga a szaktanár által összeállított, talajon, állásban és haladással végzett egyszerű, majd összetett gyakorlatokból álló tréning sor, melyet a tanulók csoportos formában, önállóan mutatnak be. 2–3 perces etűd kis csoportokban történő bemutatása.

A vizsga értékelése

A vizsga értékelésének szempontjai:

- A bemutatott tananyag ismeretének minősége, a technika dinamikai változatosságának megjelenési szintje
- A gyakorlatok technikai végrehajtásának biztonsága
- A Limón–technika stílusának megfelelő előadásmód minősége.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális*) taneszköz*

Kísérő hangszerek.

Hangzóanyag lejátszására alkalmas lejátszó/erősítő, hangfal.

Videó– vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor.

KONTAKT IMPROVIZÁCIÓ

A kontakt improvizáció spontán fizikai dialógusok sora, amelyek a mozdulatlanságtól az erőteljes, energikus mozdulatokig terjednek. A tánc a két mozgásban lévő test közötti kommunikáción alapul, valamint a táncosok mozgását irányító fizikai törvényekhez való közös viszonyulásukon, úgymint a gravitáció, a lendület, a tehetetlenség, a súrlódás. Ahhoz, hogy ezeket az élményeket átélhessük, a test megtanulja az izom többlet–feszültségeit felszabadítani, és a mozgás természetes folyamának teret engedni egy bizonyos minőségű akaratlagosság elhagyásával. A gyakorlatok tartalmazzák a gurulást, esést, a fejjel lefelé levést, a fizikai kapcsolat pontjának követését, a súly megtámasztását és átadását. A mozgásanyag a befelé figyelést és a mozgás folyamata iránti nyitottságot tükrözi.

A mozdulatok forrása az a kreatív mozgatóerő, amit az egyensúlyi helyzetekből való kibillenés, a dezorientáltság idéz elő. Általános a duett–forma, de többen is táncolhatják egyszerre. A kontakt improvizáció eltér a többi tánctechnikától, célja a spontán kialakult helyzetekre adott egyedi válasz megtalálásának támogatása.

A kontakt improvizáció célja, hogy a tanuló megismerje és megtapasztalja e táncforma technikai elemeit és tanulmányozza az érintésből adódó információk fogadását és adását, megfigyelje a test reflexeinek működését. Célja az egyéni mozgásszótár, az improvizációs készség, az érintés nélkül és érintésen keresztül történő kommunikáció, a figyelem, a váratlan helyzetek megoldási képességének, a belső mozgások érzékelésének fejlesztése. A kreatív kompozíciós készség fejlesztése. A tanuló a különböző területekről jövő információk megszerzésével képes lesz testének tudatosabb használatára, az improvizációkban mozgásainak, reflexeinek és döntéseinek megfigyelésére.
A technikai elemek gyakorlásával „izom emlékezet" alakul ki, amely emlékezet képessé teszi a tanulót testének leggazdaságosabb és legmegfelelőbb használatára.

Alapfokú évfolyamok

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A figyelem fenntartásának, a tanuló testismeretének, a mozgás gömbszerű térérzékelésének, improvizációs készségének, verbális és non verbális kommunikációjának és kreativitásának fejlesztése.
- A belső történések megfigyeltetésének képességfejlesztése.
- A puha izomtónusú és a gördülékeny talajra érkezés kialakítása.
- Az érintéssel és érintés nélkül történő kommunikációs készség fejlesztése.
- A saját test megtapasztalásának ösztönzése a társ viszonylatában.
- Duett és trió improvizációkban a súly, a gravitáció, a tér, az érintés megfelelő használatának kialakítása.
- Az érzékelés, észlelés és a figyelem által irányított mozgások az adott pillanatban megfelelő kiválasztásának fejlesztése.
- Az érzékszervek differenciált használatának fejlesztésével a figyelem belső irányításának elsajátítása.
- Csoportos játékokon keresztül a kapcsolatteremtés fejlesztése, a felszabadult mozgás ösztönzése, a figyelem megosztásának elősegítése és a váratlan helyzetekre való felkészülés vizsgálata.
- Az átélt fizikális élmény verbális megfogalmazásának elősegítése, ösztönzése.

Tananyag

- Egyéni mozgásfelfedező feladatok:

- Mozgások különböző testrészek indításával
- A testközpont mint motor felfedezése
- A perifériáról indított mozgások: kézfej, lábfej, fejtető, farok csont
- A gerinc mozgásaink megismerése, mozgások alacsony, közép és magas szinteken
- Tér, idő, dinamikai játékok.

➢ Test tudatossági feladatok:
- Az elengedés és feszítés állapotai
- A különböző izomtónusok használata
- Aktív/passzív szerepek
- Információ adása és vétele érintéssel
- Az érintés minõségei
- Nyak, váll–kar, csípõ–láb grafika a test általános ellazulási állapotának megteremtésére
- Ízületek izolálása végtagmozgatással
- Végtagok súlyérzékelése aktív, passzív szerepekkel
- A légzés megfigyelése, a légzõ mozgás szabadsága
- Gyakorlatok képek használatával: olvadás, gyökerezés/ellebegés

➢ A talajon végzett gyakorlatok
- Gurulások különbözõ testrészek indításával (medence, kézfej, lábfej, fej, spirál, banán, vállon át elõre/hátra)
- Tolások, kúszások, mászások, gördülés
- Támaszok. Fekvésben végrehajtott partner munkák

➢ A partner munka
- Súlyérzékelési feladatok talajon, aktív/passzív szerepek
- Egyszerû figyelemirányító gyakorlatok
- Vezetõ/követõ szerep feladatok
- Impulzusadással improvizációba vezetés

➢ A táncforma alaptechnikai elemei
- Gurulások: egyénileg, párban, súlyadással/átvétellel
- Dõlések: egyénileg – talajon, középhelyzetben, állásban; párban – talajra vitel nélkül; csoportban
- Csúszások: egyénileg – talajon, falon; párban – társon: fekvõ–, közép– és álló helyzetekben

- Mászások: egyénileg (kéz és lábtámaszok); párban társon: fekvõ–, közép– és álló helyzetekben
- Tolások: egyénileg talajon, középhelyzetben, párban fekvõ–, közép– és álló helyzetekben, haladás közben
- Húzások: párban fekvõ–, közép– és álló helyzetekben, haladás közben
- A kontakt „gördülõ pontja”: Egyénileg talajon, labdával, falnál, párban állásban (csak karok és a hát használatával)
- Emelések: test központra
- Statikus helyzetekben, földre vitellel
- Ugrások, elkapások: egyénileg – a talajra érkezések gyakorlása (álló– és támaszhelyzetekbe); párban – medence és válltámasszal, központra érkezések
- Ellensúlyozás: párban – álló helyzetben, szintváltással
- Fejjel lefelé történõ dezorientáló gyakorlatok: egyénileg – kéztámaszok, kézállások
- Asztal pozícióból földre kerülések kéztámaszon át
- Bizalmi feladatok: csukott szemes feladatok, vezetõ/követõ szerep feladatok
- Vezetett és szabad improvizációk
- Egyéni, páros improvizációk
- Páros gyakorlatokból felfedezõ improvizációk
- Fej–fej, hát–hát, tenyér–tenyér, talp–talp érintéssel
- Strukturált improvizáció

➢ Az érzékeléses feladatok
- Csukott szemes bizalmi feladatok: vezetõ/követõ szerepek
- Periférikus látás megfigyelése
- Tapintás, hallás, nyomásérzékelés

➢ Csoportos játékok
- Térjátékok
- Dinamikai játékok
- Ügyességi játékok
- Figyelemvezetéses játékok, labdával, tapssal

➢ Visszajelzés és verbalitás
- Adott faladat vagy improvizáció utáni visszajelzés
- Óra végi megosztás
- Párban vagy csoportban
- A tanár vezetésével vagy anélkül

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval:

- a modern-kortárstáncművészet főbb irányzatait,
- az irányzatok technikai alapelemeit,
- a különböző technikák jellegzetes koordinációját és variációs lehetőségeit,
- a mozgáselemek végrehajtásának meghatározott szabályait,
- a harmonikus, esztétikus kivitelezés módjait.

Fejlessze a tanuló

- technikai adottságait,
- mozgásmemóriáját,
- koncentrálóképességét,
- muzikalitását,
- kreativitását,
- tér- és formaérzékét,
- előadói készségét,
- személyiségét,
- kapcsolatteremtő képességét.

Alakítsa ki a tanulóban:

- a modern-kortárstáncművészetek iránti nyitottságot,
- a dinamikai és érzelmi váltások felismerésének fontosságát,
- a munkában való részvételhez szükséges megfelelő magatartásformát,
- a rendszeres munka igényét,
- az önálló gondolkodás igényét,
- az improvizáció és kompozíció tudatos használatát.

Ösztönözze a tanulót:

- az igényes munkára,
- a tánc- és színházi események látogatására,
- az érzelmi nyitottságra,
- az egészséges életmódra.

Adjon teret a tanuló

- fantáziájának kibontakozására,
- a kreativitás megnyilvánulására,
- az improvizációs készség kibontására.

Követelmények

- A tanuló ismerje a táncforma alaptechnikai elemeit, az érintés különböző minőségeit.
- A tanuló legyen képes saját testsúlyát érzékelni és használni, a gördülékeny és puha izomtónusra és földhasználatra, a technikai elemek improvizáció közbeni előhívására, kreatívan használni a helyzetek adta lehetőségeket.

A számonkérés formái

- A tanulók az alapfok évfolyamán félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze.
- A bemutatás csoportosan, bizottság jelenlétében történik. A minősítésre, az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, a bizottság szótöbbséggel dönt.

Az értékelés szempontjai – minimumkövetelmények

- az adott évfolyam tananyagának ismerete
- a kapcsolatteremtés kreativitása és technikái
- a tér, ritmika, dinamika tudatos használata
- kreativitás, improvizációs készség kibontakozása

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A figyelemfenntartás képességének, testismeretnek, a mozgásszótárnak, a gömbszerű térérzékelésnek, a döntéshozatali képességnek, a kreativitásnak, az improvizációs készségnek, a verbális és nonverbális kommunikációnak a fejlesztése.
- Az elengedés/engedés érzet további fejlesztése, differenciálása, finomítása.
- Az izomtónus differenciált használatának fejlesztése, a figyelem hosszabb időn át való fenntartásának kialakítása.
- A gravitáció testre gyakorolt hatásának megismertetése, használatának megtapasztalása.
- A biztonságos súlyadás/átvétel kialakítása.
- Magasabb helyekről (lendületekből) a puha izomtónusú és gördülékeny talajra érkezés elsajátítása.
- Az érintéssel és érintés nélkül történő kommunikációs készség fejlesztése.
- Szóló, duett és trió improvizációkban a súly, a gravitáció, a tér, az érintés és a dezorientáció használatának további fejlesztése.
- Az érzékelés, észlelés és a figyelem által irányított mozgások kiválasztásának fejlesztése az adott pillanatnak megfelelően.
- A döntési képesség fejlesztése.
- Az érzékszervek differenciált használatának további fejlesztése, a figyelem belső irányításának tudatosítása.
- A verbális kifejezés fejlesztése véleményformálás nélkül.

Tananyag

- Egyéni mozgásfelfedező feladatok
  - Mozgások különböző testrészek indításával
  - Belső és külső tereket felfedező táncok
  - A testközpont, mint motor használata
  - A perifériáról indított mozgások: kézfej, lábfej, fejtető, farok csont
  - A testközpont és a periféria kapcsolata
  - A gerinc mozgásaink felfedezése kéztámasz helyzetekben, átjárhatóság az alacsony, közép és magas szinteken történő mozgások között
  - Tér, idő, dinamikai játékok
- Test tudatossági munka

- Az előző év anyagának ismétlése
- Nyak, váll–kar, csípő–láb grafika a test általános ellazulási állapotának megteremtésére
- Végtagok súlyérzékelése, passzív szerepből aktívvá válás
- Ízületek szabad mozgásai végtagmozgatással
- Gyakorlatok képek használatával: fejfonál, hálók, természeti képek
- Autentikus mozgás, a partner tanúja a csukott szemmel mozgó társ táncának

➢ A talajon végzett gyakorlatok
- Gurulások: ismétlések különböző testrészek indításával
- Tolások, kúszások, mászások, gördülések: ismétlések és a mozgások kombinálása, improvizációba vezetése
- Támaszok, gyors és dinamikus átmenetek
- Fekvésben végrehajtott partner munkák

➢ Partner munka
- Súlyérzékelési feladatok középhelyzetekben
- Összetett figyelemirányító gyakorlatok
- Vezető/követő szerepek váltakozása, majd egybeolvadása
- Impulzusadás, ellenállás, kiegészítés, hozzáadás, ellensúlyozás

➢ Technikai elemek
- Gurulások: ismétlések: egyénileg, párban, súlyadással/átvétellel, érintő kísérettel, ellenállással
- Dőlések: egyénileg – talajon, középhelyzetben, állásban, haladással; párban – talajra vitel nélkül és talajra vitellel, hármas csoportokban, minden irányba, 6 fős csoportban, emelésekbe, elkapásokba, improvizációval
- Csúszások: párban – társon: fekvő–, közép– és álló–helyzetekben, haladás közben, a társ követésével, földre vitellel, súlyadással befejezve
- Mászások: egyénileg – kéz és láb támaszok, párban – társon: fekvő–, közép– és álló–helyzetekben, haladás közben, csoportban, földre vitellel
- Tolások: egyénileg talajon, középhelyzetben; párban fekvő–, közép– és álló–helyzetekben, haladás közben
- Húzások: egyénileg talajon, középhelyzetben, párban fekvő–, közép– és álló helyzetekben, haladás közben, csoportban, eltérő dinamikai végrehajtások
- A kontakt „gördülő pontja”: egyénileg talajon, párban állásban az egész testfelület használatával, szintváltásokkal

- Emelések: testközpontra, felgurítások statikus és dinamikus helyzetekben, dőlésből hátra vételek támaszba érkezéssel
- Ugrások és elkapások: egyénileg – a talajra érkezések gyakorlása álló– és támasz helyzetekbe, gurulásban, párban – előre, oldalra, hátra ugrások – medence támasszal, központra érkezéssel, statikus és dinamikus helyzetekben
- Ellensúlyozás: párban – álló helyzetben, szintváltással, kipörgetéssel, dinamikus helyzetben forgással
- Fejjel lefelé történő dezorientáló gyakorlatok: egyénileg – kéztámaszok, kézállások, asztal pozícióból földre kerülések kéztámaszon át
- Bizalmi feladatok: csukott szemes feladatok, vezető/követő szerep feladatok

➢ Vezetett és szabad improvizációk
- Egyéni, páros és csoportos improvizációk
- Páros és kis csoportos gyakorlatokból felfedező improvizációk
- Strukturált improvizáció
- Improvizáció képekkel
- A tanár vezetésével vagy anélkül

➢ Érzékeléses feladatok
- Csukott szemes bizalmi feladatok: vezető/követő szerepek
- A periférikus látás használata
- A látás, nézés mozgásirányító szerepe
- Tapintás, hallás, nyomásérzékelés, energia, erő, inercia

➢ Csoportos játékok
- Térjátékok
- Dinamikai játékok
- Páros és csoportos szerepjátékok
- Figyelemvezetéses játékok labdával

➢ Visszajelzés és verbalitás
- Adott faladat vagy improvizáció után
- Óra végén
- Párban
- Csoportban
- Tanári vezetéssel vagy tanári vezetés nélkül

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval:

- a modern-kortárstáncművészet főbb irányzatait,
- az irányzatok technikai alapelemeit,
- a különböző technikák jellegzetes koordinációját és variációs lehetőségeit,
- a mozgáselemek végrehajtásának meghatározott szabályait,
- a harmonikus, esztétikus kivitelezés módjait.

Fejlessze a tanuló

- technikai adottságait,
- mozgásmemóriáját,
- koncentrálóképességét,
- muzikalitását,
- kreativitását,
- tér- és formaérzékét,
- előadói készségét,
- személyiségét,
- kapcsolatteremtő képességét.

Alakítsa ki a tanulóban:

- a modern-kortárstáncművészetek iránti nyitottságot,
- a dinamikai és érzelmi váltások felismerésének fontosságát,
- a munkában való részvételhez szükséges megfelelő magatartásformát,
- a rendszeres munka igényét,
- az önálló gondolkodás igényét,
- az improvizáció és kompozíció tudatos használatát.

Ösztönözze a tanulót:

- az igényes munkára,
- a tánc- és színházi események látogatására,
- az érzelmi nyitottságra,
- az egészséges életmódra.

Adjon teret a tanuló

- fantáziájának kibontakozására,
- a kreativitás megnyilvánulására,
- az improvizációs készség kibontására.

Követelmények

- A tanuló ismerje a táncforma alaptechnikai elemeit, az érintés mélységeit és azok információtartalmát, a tér gömbszerű használatát, a döntéshozáshoz szükséges fizikális készenléti állapotot.
- A tanuló legyen képes saját testsúlyát érzékelni és használni, a gördülékeny és puha izomtónusra és földhasználatra, a technikai elemek improvizáció közbeni előhívására, az érintésen keresztül kommunikálni, engedni a táncot történni, kreatívan használni a helyzetek adta lehetőségeket.

A számonkérés formái

- A tanulók az alapfok évfolyamán félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze.
- A bemutatás csoportosan, bizottság jelenlétében történik. A minősítésre, az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, a bizottság szótöbbséggel dönt.
-

Az értékelés szempontjai – minimumkövetelménye:

- az adott évfolyam tananyagának ismerete
- a kapcsolatteremtés kreativitása és technikái
- a tér, ritmika, dinamika tudatos használata
- kreativitás, improvizációs készség kibontakozása

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

- A tanuló ismerje a kontakt improvizáció mozgásnyelvét, alap technikai elemeit, a puha izomtónus használatát, a súly, az érintés, a környezettel és partnerekkel kialakított kontaktus törvényszerűségeit.

- A tanuló legyen képes a technikai ismereteit a szabad táncban (duett, trió) előhívni és alkalmazni, döntést hozni és kreatívan megoldani a váratlan helyzeteket.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgából áll

A vizsga tantárgyai és időtartamuk:

Kontakt improvizáció

Csoportban 40–50 perc

A vizsga tartalma:

- A szaktanár által összeállított kontakt improvizáció technikai alapgyakorlatok csoportos bemutatása tantermi körülmények között.
- Improvizációs feladatok bemutatása szóló és duett formákban.
- 3–4 perces adott szabályokon alapuló és/vagy szabad kontakt improvizáció duett bemutatása tantermi körülmények között.

A vizsga értékelése

- A Kontakt improvizáció elveinek és alaptechnikáinak gyakorlati ismerete – mértéke, mennyisége és minősége.
- A tananyag által szerzett ismeretek alkalmazásának minősége.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális*) taneszköz*

Kísérő hangszerek

Hangzóanyag lejátszására alkalmas lejátszó/erősítő, hangfal

Videó– vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor

TÁRSASTÁNC TANSZAK

AZ ALAPFOKÚ TÁRSASTÁNCOKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

A táncművészeti ágak közül a legrégebbi hagyományokkal rendelkező társastáncoktatás nagy utat tett meg az ifjúság kulturált szórakozási formájától a művészetoktatásig. Az értékeket megtartva a tantervi program további lehetőséget nyújt az alapos, mélyebb tudás megszerzésére, a rendszeres munka igényének kialakítására, a megfelelő munkafegyelemre, az önkontroll alkalmazására.

Az alapfokú oktatás célja a társastánc iránt érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek szakirányú fejlesztése.

A főtárgyak és kötelező tantárgyak tanulása során a tanulók jártasságot szereznek a különböző társastáncokból.

Megismerik azok történetét, a hozzátartozó viselkedés szabályait és a mindennapok magatartásformáit. A szabadon választható tantárgyak előkészítik a társastáncok tanulását, megismertetik a főtárgy előzményeivel a tanulót és bekapcsolódást biztosítanak a táncművészet más ágába valamint a társművészetekbe. A korán elkezdett testképzés előkészíti a társastánc tantárgy tanulását, majd a historikus táncokon keresztül a főtárgy előzményeivel ismerkedhetnek meg a tanulók.

A kötelezően választható tantárgy órái az összevont osztályokban történő tanulást segítik.

A tanszak komplex ismeretet adó, készségfejlesztő tanterve motiválja a tanulót az újabb tudás megszerzésére és ösztönzi a tanultak gyakorlati alkalmazására az élet minden területén. Közelebb viszi a tanulót a művészetekhez, ugyanakkor választott művészeti ágának értő művelőjévé, közönségévé válik.

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

Tanszakok és tantárgyak

Főtárgy:
Gyermektánc (1–2. előképző évfolyamon)
Társastánc (1–6. alapfokú évfolyamon)

Kötelező tantárgyak:
Viselkedéskultúra (3. alapfokú évfolyamon)
Társastánctörténet (5–6. alapfokú évfolyamon évfolyamon)

Kötelezően választható tantárgy – az összevont osztályokban:

Viselkedéskultúra,

Társastánctörténet

Választható tantárgyak:

Társastánc gimnasztika (1–2. előképző évfolyamon,1–3. alapfokú évfolyamon)

Történelmi társastánc (6. alapfokú évfolyamon)

Társastánc (1–6. alapfokú évfolyamon)

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok							
	Előképző		Alapfok					
	1	2	1	2	3	4	5	6
Főtárgy	2	2	3-4	3-4	2-3	3-4	3	3
Kötelező tantárgy					1		1	1
Kötelezően választható tantárgy			1	1	1	1		
Választható tantárgy	2	2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra	2-4	2-4	4-6	4-6	4--6	4-6	4-6	4-6

A fenti táblázat Összes óra rovatában az első számok az ajánlott heti minimális óraszámra, míg a második helyen szereplő számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges időre utalnak.

A képzés évfolyamainak száma: 8 évfolyam (2+6 évfolyam)

Az első számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti.

A tanszakok kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevétele mellett a tanuló más tanszak vagy művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat illetve azok tanítási óráin részt vehet.

A tanítási órák időtartama: 45 perc

A TÁRSASTÁNCOKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

A társastánc tanszak célja, hogy törekedjen a társastánc minél teljesebb megismertetésére, megszerettetésére, értékeinek megvédésére. Sajátos eszközeivel segítse a tanulók személyiségének formálását. Késztesse a tanulót hatékony, önálló tanulásra, a tanultak gyakorlati alkalmazására az élet minden területén.

Kiemelt kompetenciák a társastánc területén

Szakmai kompetenciák

- A mozgás és a zene kapcsolatának kialakítása, összhangja.
- A helyes testtartás, a tudatos légzés megismerése.
- A társastánc alapjainak, technikai elemeinek ismerete.
- A kombinációk, etűdök, koreográfiák kivitelezése.
- A képességek (a ritmusérzék, a tér– és formaérzék, a stílusérzék, előadói készség, koncentrálóképesség) fejlesztése.
- A viselkedéskultúra alapszabályainak és magatartásformáinak elsajátítása, alkalmazása.
- Az idegen szavak, kifejezések kiejtése, alkalmazása.
- A táncok történeti háttérének ismerete.
- A historikus táncok ismerete.

Személyes kompetenciák

- Az esztétikai érzék fejlesztése.
- A tánc iránti szeretetet mélyítése.
- Lelkiismeret, önfegyelem, önkontroll kialakítása.
- A fizikai és lelki állóképesség fejlesztése.
- Az értelmi és érzelmi intelligencia szintjének emelése.
- A múlt és jelen értékeinek befogadására nevelés.

Társas kompetenciák

- A közösségi magatartás (közös alkotás öröme, alkalmazkodás, kapcsolatteremtés, aktív szerepvállalás, a társak elfogadása, tiszteletben tartása) formáinak kialakítása, gyakorlati alkalmazása A táncos partnerkapcsolat kialakítása.
- Csoportos bemutatásnál a figyelmes együttműködésre nevelés.
- A táncművészetek iránti érdeklődés felkeltése.
- A környezet megóvásának fontossága.
- Az egymás megsegítése és saját egészségünk megóvása iránti igény kialakítása.

Módszerkompetenciák

- A nyitottságra, az ismeretek befogására nevelés.
- A tanulás tanulása (a rendszeres és igényes munkára, a hatékony, önálló gyakorlásra nevelés).
- Művészi önkifejezés fejlesztése.
- Az esztétikai érzék fejlesztése a táncelőadások rendszeres látogatásával, táncelemzéssel.
- A kiemelkedő alkotók megismerése a hazai és nemzetközi társastáncmozgalomban.
- Az elsajátított viselkedéskultúra gyakorlati alkalmazása.
- Tehetséggondozás, a tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra.

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

A művészeti alapvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsgatantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása.
A művészeti alapvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá.
Vizsga tantárgyak
Művészeti alapvizsga: társastánc, társastánctörténet

A művészeti alapvizsga egyes részei alóli felmentés
Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként illetve párban – a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet elérte.
Ha a tanuló már rendelkezik a táncművészeti ág valamelyik tanszakán tánctörténet tantárgyból megszerzett művészeti záróvizsga–bizonyítvánnyal, akkor az adott tantárgyból a vizsga alól felmentés adható.

A művészeti alapvizsga minősítése
A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán vizsga tantárgyanként külön–külön osztályzattal kell minősíteni.
A művészeti alapvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja (ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a gyakorlati tantárgyból kapott osztályzat a döntő).
Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát szervez, úgy annak eredményét a tanuló kérésére a művészeti alapvizsgán figyelembe kell venni.
Eredményes művészeti alapvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.
Sikertelen a művészeti alapvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.
Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

A társastánc tanszak célja: hogy törekedjen a táncművészet, azon belül a társastánc minél teljesebb megismerésére, segítse sajátos eszközeivel a tanulók személyiségének formálását.

A tanszak feladata

Ismertesse meg a tanulóval

- a társastánc alapjait,
- technikai elemeit,
- a mozgás kapcsolatát a zenével,
- a kombinációk és etűdök, koreográfiák megfelelő kivitelezését.

Alakítsa ki a tanulóban

- a rendszeres munka természetes igényét,
- a megfelelő munkafegyelmet,
- az esztétikai érzéket,
- az önkontroll alkalmazását.

Fejlessze a növendék

- fizikai állóképességét,
- tánc iránti szeretetét,
- ritmusérzékét,
- technikai tudását,
- koncentrálóképességét,
- tér- és formaérzékét,
- stílusérzékét,
- előadói készségét.

Ösztönözze a tanulót

- a társastánccal kapcsolatos események, bemutatók megtekintésére, elemzésére,
- a viselkedéskultúra alapszabályainak és magatartásformáinak alkalmazására a mindennapi életben és a társas érintkezésben,
- táncművészeti előadások látogatására,
- a televízió táncos műsorainak figyelemmel kísérésére.

Tudatosítsa a tanulóban, hogy a tánctanulás fejleszti

- akaratát,
- ízlését,

- állóképességét,
- mozgáskoordinációját,
- alkalmazkodóképességét,
- személyiségét.

TANTÁRGYAK

GYERMEKTÁNC

A gyermektánc oktatás elsődleges célja egy olyan egészséges, a művészetek iránt érdeklő gyermek nevelése, aki számára a társastánctanulás olyan tevékenységi forma, melyben fejlesztheti fizikális erejét, formálhatja testét, miközben fejlődnek értelmi képességei, térlátása, ritmusérzéke, munkához való hozzáállása és kitartása.

Elõképzõ évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A csoportos játékhoz szükséges képességek és készségek (egyensúly–, ritmus és térérzékelés) fejlesztése.
- A munka természetes igényének, a megfelelő munkafegyelemnek, önkontrollnak a kialakítása.
- Ismeretszerzési, tanulási és problémamegoldó képesség, kifejezőkészség fejlesztése (a beszéd, a zene, a mozgás összekapcsolása).
- A tanuló fizikai állóképességének, tánc iránti szeretetének, technikai tudásának fejlesztése.

Tananyag

- Egyszerű mozgások (járás, futás, különböző irányú lépések, ugrás, fordulat)
- A helyes testtartás megtanítása
- Gimnasztikai gyakorlatok (játékos formában, utánzással)
- Rávezető gyakorlatok (testsúlyáthelyezés, súlyos és súlytalan lépés, helyzet)
- Az irányok, térformák tudatos használata
- Ritmikai gyakorlatok (hangjegyérték gyakorlatok, tempógyakorlatok)

- Játékos táncok, gyermektáncok (Petronella, Hacke–spitze, Kis kacsa fürdik, Olálá, Kerek a káposzta, Letkiss…)

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval

- a társastánc alapjait,
- technikai elemeit,
- a mozgás kapcsolatát a zenével,
- a kombinációk és etűdök, koreográfiák megfelelő kivitelezését.

Alakítsa ki a tanulóban

- a rendszeres munka természetes igényét,
- a megfelelő munkafegyelmet,
- az esztétikai érzéket,
- az önkontroll alkalmazását.

Fejlessze a növendék

- fizikai állóképességét,
- tánc iránti szeretetét,
- ritmusérzékét,
- technikai tudását,
- koncentrálóképességét,
- tér- és formaérzékét,
- stílusérzékét,
- előadói készségét.

Ösztönözze a tanulót

- a társastánccal kapcsolatos események, bemutatók megtekintésére, elemzésére,
- a viselkedéskultúra alapszabályainak és magatartásformáinak alkalmazására a mindennapi életben és a társas érintkezésben,
- táncművészeti előadások látogatására,
- a televízió táncos műsorainak figyelemmel kísérésére.

Tudatosítsa a tanulóban, hogy a tánctanulás fejleszti

- akaratát,
- ízlését,
- állóképességét,
- mozgáskoordinációját,
- alkalmazkodóképességét,
- személyiségét.

Követelmények

- A tanuló ismerje a 2/4–es, 3/4–es, 4/4–es játékos táncokat, gyermektáncokat.
- A tanuló legyen képes a csoportos táncolás magatartásformáinak betartására, legyen nyitott, érdeklődő, őfogékony, együttműködő és problémamegoldó.

Értékelés módja

A számonkérés formája

- a tanulók az előképző évfolyamain félévi beszámolón és év végi vizsgán adnak számot tudásukról,
- a vizsga anyagát a szaktanár állítja össze,
- a bemutatás csoportosan történik,
- a minősítésre, osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot,
- félévi beszámoló: a tanult táncok (koreográfia bemutatása),
- év végi bemutató: a tanult táncok (koreográfia bemutatása),
- a tanult tananyag csoportos bemutatása,
- a megtanult társastánc alaplépések stílusos előadása.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A megfigyelőképesség, emlékezés és gondolkodás képességének fejlesztése.
- A rögtönzési és együttműködési képesség fejlesztése (indítás, megállítás, gyorsítás, lassítás).

- A megismerő– és befogadóképesség (az alapmotívumok és variációs lehetőségek) fejlesztése.
- Tér–, forma–, stílus– és ritmusérzék fejlesztése.

Tananyag

- Alapfogalmak tudatos alkalmazása.
- A társastánc alapmozdulatainak bővítése (rézsút irányú lépések, jobbra fordulat, balra fordulat).
- Ritmikai gyakorlatok (ritmusra történő járás, taps, ütemgyakorlatok, ütemfajták).
- Dinamikus gyakorlatok (lendítések, emelések, hajlítások, nyújtások, fordítások, forgások).
- Gyermektáncok, divattáncok, nemzeti táncok (Country, Stomp, Disco Cha–cha–cha, Boogie–woogie, Polka, Csárdás…).

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval

- a társastánc alapjait,
- technikai elemeit,
- a mozgás kapcsolatát a zenével,
- a kombinációk és etűdök, koreográfiák megfelelő kivitelezését.

Alakítsa ki a tanulóban

- a rendszeres munka természetes igényét,
- a megfelelő munkafegyelmet,
- az esztétikai érzéket,
- az önkontroll alkalmazását.

Fejlessze a növendék

- fizikai állóképességét,
- tánc iránti szeretetét,
- ritmusérzékét,
- technikai tudását,
- koncentrálóképességét,

- tér- és formaérzékét,
- stílusérzékét,
- előadói készségét.

Ösztönözze a tanulót

- a társastánccal kapcsolatos események, bemutatók megtekintésére, elemzésére,
- a viselkedéskultúra alapszabályainak és magatartásformáinak alkalmazására a mindennapi életben és a társas érintkezésben,
- táncművészeti előadások látogatására,
- a televízió táncos műsorainak figyelemmel kísérésére.

Tudatosítsa a tanulóban, hogy a tánctanulás fejleszti

- akaratát,
- ízlését,
- állóképességét,
- mozgáskoordinációját,
- alkalmazkodóképességét,
- személyiségét.

Követelmények

- A tanuló ismerje a társastánc alapfogalmait, alapmozdulatait, továbbá az évfolyamon tanult gyermektáncokat, divattáncokat, nemzeti táncokat.
- A tanuló legyen képes a térben történő eligazodásra, a zenei lüktetések felismerésére. Tudjon a partnerrel, a csoporttal megfelelően kommunikálni.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz

A gyermektáncok, divattáncok, nemzeti táncok leírását tartalmazó kiadványok, jegyzetek, ritmikával foglalkozó könyvek, a táncok zenéit tartalmazó CD–k, a terem méretének megfelelő audio készülék: CD lejátszó.

TÁRSASTÁNC

A társastánc tanterv játékos tevékenységi formákon, képességfejlesztő gyakorlatokon és improvizációs feladatokon keresztül fejleszti a tanuló érzelmi, értelmi, szociális és fizikai képességeit, gazdagítja önkifejezési formáit. A társastánc tantárgyat két év előképző után tíz éven át tanulják a tanulók. Az egymásra épülő, folyamatosan nehezedő táncok és azok motívumai jutatják el a tanulót az egyre magasabb szintű tánctudáshoz. A kompetenciaalapú tartalom, tanterv olyan területekre hívja fel a figyelmet, mint az együttműködés, a kritikus gondolkodás, az önbecsülés, a felelősségérzet és a tolerancia.

A művészeti munka eljuttatja a tanulót az alkotó munkához, mely hozzájárul a harmonikus, gazdag érzelemvilágú, egészséges gondolkodású személyiség kialakításához. A csoportos tanulás, az órákon való megmutatkozás lehetősége, a közös utazások, a bemutatók sikerei összekovácsolják a tanulókat, ezért igen nagy közösségformáló hatással bírnak.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az önálló ismeretszerzés, a folyamatos tanulás igényének kialakítása.
- Az egyénnel és a csoporttal a hatékony és megfelelő kommunikálás elősegítése.
- A ritmusérzék, technikai tudás, kezdeményezőkészség, az improvizációs készség fejlesztése.

Tananyag

- A világtáncok kezdő, haladó motívumai, kombinációi:
  - Foxtrott: az alaplépéseket séta, oldalazó és forgó lépés
  - Angolkeringő: négyszöglépés, átmeneti lépés, fordulás négyszöglépéssel balra és jobbra
  - Tangó: alaplépés, promenád séta, negyed ill. feles fordulás alaplépéssel
  - Boogie-woogie: alaplépés, váll-váll érintés, helycsere
  - Cha-cha-cha: alaplépés, New York, szóló forgás
  - Rumba: alaplépés: Hand to Hand, és szólóforgások
  - Country: kör, sor
  - Kiegészítő anyag: Slow fox és Polka

- A páros tánc szabályai (tánctartás, a vezetés és követés, közlekedés a táncparketten).

- A táncos alkalmakkor való viselkedés szabályai (bemutatkozás, felkérés, lekérés, leköszönés).

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval

- a társastánc alapjait,
- technikai elemeit,
- a mozgás kapcsolatát a zenével,
- a kombinációk és etűdök, koreográfiák megfelelő kivitelezését.

Alakítsa ki a tanulóban

- a rendszeres munka természetes igényét,
- a megfelelő munkafegyelmet,
- az esztétikai érzéket,
- az önkontroll alkalmazását.
-

Fejlessze a növendék

- fizikai állóképességét,
- tánc iránti szeretetét,
- ritmusérzékét,
- technikai tudását,
- koncentrálóképességét,
- tér- és formaérzékét,
- stílusérzékét,
- előadói készségét.

Ösztönözze a tanulót

- a társastánccal kapcsolatos események, bemutatók megtekintésére, elemzésére,
- a viselkedéskultúra alapszabályainak és magatartásformáinak alkalmazására a mindennapi életben és a társas érintkezésben,
- táncművészeti előadások látogatására,
- a televízió táncos műsorainak figyelemmel kísérésére.

Tudatosítsa a tanulóban, hogy a tánctanulás fejleszti

- akaratát,
- ízlését,
- állóképességét,
- mozgáskoordinációját,
- alkalmazkodóképességét,
- személyiségét.

Követelmények

- A tanuló ismerje a világtáncok kezdő, haladó motívumait, tanult kombinációit, a korok szokásait, viselkedési szabályait, magatartásformáit.
- A tanuló legyen képes a táncos alkalmakkor a tanultak gyakorlati alkalmazására, a világtáncok alapjainak kombinálására.

A számonkérés formája

- A tanulók minden évfolyamban a félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze.
- A bemutatás párosan és csoportosan történik. A minősítésre, az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, a bizottság, szótöbbséggel dönt.

Az érékelés szempontjai – minimum követelmények

- Az adott évfolyam társastánc tananyagának ismerete
- Párral való táncolás technikájának biztonságos elsajátítása
- Stílusnak megfelelő előadásmód
- A táncban alkalmazott térformák helyes, pontos bemutatása
- Alkalmazkodás a csoportos munkában

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A standard és a latin–amerikai táncok helyes testtartásának kialakítása.

- A térben való tájékozódás, a lábtechnika, a ritmusérzék, a hallás fejlesztése, a közösségtudat formálása.
- A megfelelő táncos magatartásmód kialakítása, mások elfogadása, a szocializációs folyamatok elősegítése.
- A partnerek közötti kommunikáció javítása.

Tananyag

- A standard és a latin tánctartás
- A ritmusok, ritmikák
- Táncirányok (Alignment)
- Lábpozíciók (Feet Positions), Lábmunka (Foot Work)
- Az Angol keringõ Closed changes, Natural turn, Reverse turn alaplépései
- A Tangó Walk, Progressive side step, Progressive link, Closed promenade alaplépései
- A Quickstep Quarter turn to right, Quarter turn to left (heel pivot), Natural turn, Progressive chasse, Forward lock alaplépései
- A Cha–cha–cha Time step, Close basic, Open basic, Fan, Hockey stick, Check from OCPP, Check from OPP alaplépései
- A Rumba Basic movement, Alternative basic movement, Forward walks in close hold, Backward walks in close hold, Fan, Hockey stick alaplépései
- A Jive Basic in place, Basic in fallaway, Change of place right to left, Change of place left to right alaplépései.

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval

- a társastánc alapjait,
- technikai elemeit,
- a mozgás kapcsolatát a zenével,
- a kombinációk és etűdök, koreográfiák megfelelő kivitelezését.

Alakítsa ki a tanulóban

- a rendszeres munka természetes igényét,
- a megfelelő munkafegyelmet,
- az esztétikai érzéket,
- az önkontroll alkalmazását.

Fejlessze a növendék

- fizikai állóképességét,
- tánc iránti szeretetét,
- ritmusérzékét,
- technikai tudását,
- koncentrálóképességét,
- tér- és formaérzékét,
- stílusérzékét,
- előadói készségét.

Ösztönözze a tanulót

- a társastánccal kapcsolatos események, bemutatók megtekintésére, elemzésére,
- a viselkedéskultúra alapszabályainak és magatartásformáinak alkalmazására a mindennapi életben és a társas érintkezésben,
- táncművészeti előadások látogatására,
- a televízió táncos műsorainak figyelemmel kísérésére.

Tudatosítsa a tanulóban, hogy a tánctanulás fejleszti

- akaratát,
- ízlését,
- állóképességét,
- mozgáskoordinációját,
- alkalmazkodóképességét,
- személyiségét.

Követelmények

- A tanuló ismerje a tanult lépéseket, azok ritmikáját, a standard és latin táncokra jellemző testtartást, a helyes lábmunkát, a lépések irányait, a táncirányokat.
- A tanuló legyen képes partnerével harmóniában a tanult táncanyag újraalkotására, a tanórákon megfelelő fizikai és szellemi erőnléttel részt venni.

A számonkérés formája

- A tanulók minden évfolyamban a félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze.
- A bemutatás párosan és csoportosan történik. A minősítésre, az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, a bizottság, szótöbbséggel dönt.

Az érékelés szempontjai – minimum követelmények

- Az adott évfolyam társastánc tananyagának ismerete
- Párral való táncolás technikájának biztonságos elsajátítása
- Stílusnak megfelelő előadásmód
- A táncban alkalmazott térformák helyes, pontos bemutatása
- Alkalmazkodás a csoportos munkában

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A standard és a latin–amerikai táncok alaplépéseiben alkalmazott forgásmennyiség, a használt akciók elsajátítása valamint a tanult lépésekből álló kombinációkon és etűdökön keresztül a táncokra jellemző stílusos előadásmód kialakítása.
- A mozgáskoordináció, mozgásemlékezet, fizikai állóképesség fejlesztése, a zenei beosztáshoz, frázisokhoz való igazodás, a zenei hangsúlyok tudatosítása.
- A technikai elemek alkalmazása, az egymást segítő táncos partnerkapcsolat kialakítása.
- A nemzetközi táncanyag elmélyítése, a tanult táncok technikai tökéletesítése.

Tananyag

- A latin táncokban használt akciók (Action Used)
- A standard táncokban alkalmazott forgásmennyiség (Amount of Turn)
- Az Angol keringő Natural spin turn, Whisk, Chasse from promenade position alaplépései
- A Tangó Rock turn, Open reverse turn lady outside, Back corté alaplépései

- A Quickstep Natural turn with hesitation, Natural pivot turn, Natural spin turn, Chasse reverse turn alaplépései
- A Cha–cha–cha Spot turn to left, Spot turn to right, Under arm turn to right, Under arm turn to left, Shoulder to shoulder, Hand to hand, Open hip twist, Turkish towel alaplépései
- A Rumba Spot turn to left, Spot turn to right, Under arm turn to left, Under arm turn to right, Check from OCPP, Check from OPP, Hand to hand alaplépései
- A Jive Link, Change of hands behind back, American spin, Left shoulder shove alapfigurái
- A tanult alaplépésekből és alapfigurákból összeállított kombinációk és etűdök.

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval

- a társastánc alapjait,
- technikai elemeit,
- a mozgás kapcsolatát a zenével,
- a kombinációk és etűdök, koreográfiák megfelelő kivitelezését.

Alakítsa ki a tanulóban

- a rendszeres munka természetes igényét,
- a megfelelő munkafegyelmet,
- az esztétikai érzéket,
- az önkontroll alkalmazását.

Fejlessze a növendék

- fizikai állóképességét,
- tánc iránti szeretetét,
- ritmusérzékét,
- technikai tudását,
- koncentrálóképességét,
- tér- és formaérzékét,
- stílusérzékét,
- előadói készségét.

Ösztönözze a tanulót

- a társastánccal kapcsolatos események, bemutatók megtekintésére, elemzésére,
- a viselkedéskultúra alapszabályainak és magatartásformáinak alkalmazására a mindennapi életben és a társas érintkezésben,
- táncművészeti előadások látogatására,
- a televízió táncos műsorainak figyelemmel kísérésére.

Tudatosítsa a tanulóban, hogy a tánctanulás fejleszti

- akaratát,
- ízlését,
- állóképességét,
- mozgáskoordinációját,
- alkalmazkodóképességét,
- személyiségét.

Követelmények

- A tanuló ismerje a tanult lépéseket, az alkalmazott forgásmennyiséget és a használt akciókat, az alaplépésekből és alap figurákból összeállított kombinációkat és etűdöket.
- A tanuló legyen képes a tanult technikák alkalmazására, a kombinációk és etűdök párban történő, stílusos előadására, a táncos–táncosnő harmonikus kapcsolat kialakítására.

A számonkérés formája

- A tanulók minden évfolyamban a félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze.
- A bemutatás párosan és csoportosan történik. A minősítésre, az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, a bizottság, szótöbbséggel dönt.

Az érékelés szempontjai – minimum követelmények

- Az adott évfolyam társastánc tananyagának ismerete
- Párral való táncolás technikájának biztonságos elsajátítása
- Stílusnak megfelelő előadásmód
- A táncban alkalmazott térformák helyes, pontos bemutatása
- Alkalmazkodás a csoportos munkában

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A latin táncok alaplépéseiben és alapfiguráiban alkalmazott testfordulatok elsajátítása, a standard táncok alaplépéseiben és alapfiguráiban használt emelkedés, süllyedés fejlesztése.
- A térbeli tájékozódás, előadói készség javítása.
- A megfelelő viselkedésmódok kialakítása, az illemszabályok alkalmazása.
- Stílusos előadásmód, tudatos gyakorlás.

Tananyag

- A latin táncokban alkalmazott testfordulatok (Body Turn)
- A standard táncokban használt emelkedés, süllyedés (Rise and Fall)
- A Slowfox Feather, Three step, Natural turn, Reverse turn, Closed impetus and feather finish alaplépései
- Az Angol keringő Closed impetus, Hesitation change, Outside change alap figurái
- A Tangó Open reverse turn lady in line, Progressive side step reverse turn alap figurái
- A Quickstep Closed impetus, Back lock alap figurái
- A Samba Natural basic movement, Reverse basic movement, Side basic movement, Outside basic movement, Progressive basic movement, Whisks to left, Whisks to right, Promenade samba walks, Side samba walk, Stationary samba walks alaplépései
- A Cha–cha–cha Alemana, Cross basic, Cuban break in Open position alap figurái
- A Rumba Natural top, Close hip twist, Alemana alap figurái
- A Jive Curly whip, Whip, Throwaway whip alap figurái
- A tanult alaplépésekből és alapfigurákból összeállított koreográfiák.

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval

- a társastánc alapjait,
- technikai elemeit,

- a mozgás kapcsolatát a zenével,
- a kombinációk és etűdök, koreográfiák megfelelő kivitelezését.

Alakítsa ki a tanulóban

- a rendszeres munka természetes igényét,
- a megfelelő munkafegyelmet,
- az esztétikai érzéket,
- az önkontroll alkalmazását.

Fejlessze a növendék

- fizikai állóképességét,
- tánc iránti szeretetét,
- ritmusérzékét,
- technikai tudását,
- koncentrálóképességét,
- tér- és formaérzékét,
- stílusérzékét,
- előadói készségét.

Ösztönözze a tanulót

- a társastánccal kapcsolatos események, bemutatók megtekintésére, elemzésére,
- a viselkedéskultúra alapszabályainak és magatartásformáinak alkalmazására a mindennapi életben és a társas érintkezésben,
- táncművészeti előadások látogatására,
- a televízió táncos műsorainak figyelemmel kísérésére.

Tudatosítsa a tanulóban, hogy a tánctanulás fejleszti

- akaratát,
- ízlését,
- állóképességét,
- mozgáskoordinációját,
- alkalmazkodóképességét,
- személyiségét.

Követelmények

- A tanuló ismerje a tanult alaplépéseket, alapfigurákat és az ezekből összeállított etűdöket, az alkalmazott testfordulatokat valamint az emelkedést és süllyedést.
- A tanuló legyen képes a tanult technikák párban történő alkalmazására, az etűdök pontos kivitelezésére.

A számonkérés formája

- A tanulók minden évfolyamban a félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze.
- A bemutatás párosan és csoportosan történik. A minősítésre, az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, a bizottság, szótöbbséggel dönt.

Az érékelés szempontjai – minimum követelmények

- Az adott évfolyam társastánc tananyagának ismerete
- Párral való táncolás technikájának biztonságos elsajátítása
- Stílusnak megfelelő előadásmód
- A táncban alkalmazott térformák helyes, pontos bemutatása
- Alkalmazkodás a csoportos munkában

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A standard táncokban használt ellentétes törzsmozdulat és testhajlás elsajátítása az alapfigurákban.
- A tanulói előadói készség, ritmusérzék, mozgásemlékezet fejlesztése, stílusérzék kialakítása.
- Az önálló alkotás, a szabad improvizáció fejlesztése, a koreográfiák élményszerű előadása.
- A múlt és jelen értékeinek befogadása, a tánc és társművészetek iránti érdeklődés felkeltése.

Tananyag

- Ellentétes törzsmozdulat (CBM) és a testhajlás (Sway) fogalma
- A Bécsi keringő Natural turn, Change from natural to reverse, Change from reverse to natural alapfigurái
- A Slowfox Natural weave, Change of direction, Basic weave alapfigurái
- Az Angol keringõ Reverse corté, Back whisk, Basic weave alapfigurái
- A Tangó Open promenade, Left foot and right foot rocks alapfigurái
- A Quickstep Reverse pivot, Progressive chasse to right, Tipple chasse to right alapfigurái
- A Paso doble Appel, Basic movement, Sur place, Chasses, Elevations, Huit alaplépései
- A Cha–cha–cha Cuban break in open CPP, Split Cuban break in OCPP, Split Cuban break from OCPP and OPP alapfigurái
- A Rumba Open hip twist, Side steps, Shoulder to shoulder alapfigurái
- A Jive Double cross whip, Stop and go, Rolling of the arm alapfigurái
- A Samba Reverse turn, Corta jaca, Travelling botafogos, Shadow botafogos, Promenade botafogo alapfigurái.

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval

- a társastánc alapjait,
- technikai elemeit,
- a mozgás kapcsolatát a zenével,
- a kombinációk és etűdök, koreográfiák megfelelő kivitelezését.

Alakítsa ki a tanulóban

- a rendszeres munka természetes igényét,
- a megfelelő munkafegyelmet,
- az esztétikai érzéket,
- az önkontroll alkalmazását.

Fejlessze a növendék

- fizikai állóképességét,
- tánc iránti szeretetét,

- ritmusérzékét,
- technikai tudását,
- koncentrálóképességét,
- tér- és formaérzékét,
- stílusérzékét,
- előadói készségét.

Ösztönözze a tanulót

- a társastánccal kapcsolatos események, bemutatók megtekintésére, elemzésére,
- a viselkedéskultúra alapszabályainak és magatartásformáinak alkalmazására a mindennapi életben és a társas érintkezésben,
- táncművészeti előadások látogatására,
- a televízió táncos műsorainak figyelemmel kísérésére.

Tudatosítsa a tanulóban, hogy a tánctanulás fejleszti

- akaratát,
- ízlését,
- állóképességét,
- mozgáskoordinációját,
- alkalmazkodóképességét,
- személyiségét.

Követelmények

- A tanuló ismerje a tanult alapfigurákat, az ezekből összeállított etűdöket, az ellentétes törzsmozdulat és a testhajlás fogalmát.
- A tanuló legyen képes alkalmazni a standard táncokban használt ellentétes testmozdulatot és a testhajlást.

A számonkérés formája

- A tanulók minden évfolyamban a félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze.
- A bemutatás párosan és csoportosan történik. A minősítésre, az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, a bizottság, szótöbbséggel dönt.

Az érékelés szempontjai – minimum követelmények

- Az adott évfolyam társastánc tananyagának ismerete
- Párral való táncolás technikájának biztonságos elsajátítása
- Stílusnak megfelelő előadásmód

- A táncban alkalmazott térformák helyes, pontos bemutatása
- Alkalmazkodás a csoportos munkában

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az új táncok alaplépéseinek elsajátítása és a már ismert táncok alapfiguráinak egymásra épülése.
- A koncentrálóképesség, kombinációs készség, rendszerszemlélet fejlesztése.
- A tanult technikai elemek együttes alkalmazása, a technikai elemek összefüggéseinek felismerése.

Tananyag

- A Bécsi keringő Reverse turn alapfigurája
- Az Angol keringő Double reverse spin, Reverse pivot, Back lock, Progressive chasse to right alapfigurái
- A Tangó Natural twist turn, Natural Promenade turn alapfigurái
- A Quickstep Running finish, Natural turn and back lock, Double reverse spin alapfigurái
- A Slowfox Closed telemark, Open telemark and feather ending, Top spin haladólépései
- A Paso doble Attack, Separation, Sixteen, Twist turn, Promenade, Promenade close alapfigurái
- A Cha–cha–cha Changing feet variációk 1, 2, 3 alapfigurái

- A Rumba Forward walks in shadow position, Alemana from open facing position with handshake hold, Advanced opening out movement, alapfigurái
- A Samba Travelling voltas, Criss cross , Volta spot turn to right for lady, Volta spot turn to left for lady, Continuous volta spot turn alapfigurái
- A Jive Promenade walks slow, Promenade walks quick, Change of place with double spin haladólépései.

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval

- a társastánc alapjait,
- technikai elemeit,
- a mozgás kapcsolatát a zenével,
- a kombinációk és etűdök, koreográfiák megfelelő kivitelezését.

Alakítsa ki a tanulóban

- a rendszeres munka természetes igényét,
- a megfelelő munkafegyelmet,
- az esztétikai érzéket,
- az önkontroll alkalmazását.

Fejlessze a növendék

- fizikai állóképességét,
- tánc iránti szeretetét,
- ritmusérzékét,
- technikai tudását,
- koncentrálóképességét,
- tér- és formaérzékét,
- stílusérzékét,
- előadói készségét.

Ösztönözze a tanulót

- a társastánccal kapcsolatos események, bemutatók megtekintésére, elemzésére,
- a viselkedéskultúra alapszabályainak és magatartásformáinak alkalmazására a mindennapi életben és a társas érintkezésben,

- táncművészeti előadások látogatására,
- a televízió táncos műsorainak figyelemmel kísérésére.

Tudatosítsa a tanulóban, hogy a tánctanulás fejleszti

- akaratát,
- ízlését,
- állóképességét,
- mozgáskoordinációját,
- alkalmazkodóképességét,
- személyiségét.

Követelmények

- A tanuló ismerje a standard és latin táncok alaplépéseit, alapfiguráit, a Slowfox és a Jive tanult haladólépéseit.
- A tanuló legyen képes a tanult lépések letáncolására szólóban és párban.

A számonkérés formája

- A tanulók minden évfolyamban a félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze.
- A bemutatás párosan és csoportosan történik. A minősítésre, az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, a bizottság, szótöbbséggel dönt.

Az érékelés szempontjai – minimum követelmények

- Az adott évfolyam társastánc tananyagának ismerete
- Párral való táncolás technikájának biztonságos elsajátítása
- Stílusnak megfelelő előadásmód
- A táncban alkalmazott térformák helyes, pontos bemutatása
- Alkalmazkodás a csoportos munkában

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

- A világtáncok kezdő– és haladólépéseit, tanult kombinációit, a korok szokásait, viselkedési szabályait, magatartásformáit.
- A standard táncok (Angol keringő, Tangó, Bécsi keringő, Slowfox, Quickstep) alaplépéseit, alapfiguráit, a latin–amerikai táncok (Samba, Cha–cha–cha, Rumba, Paso doble, Jive) alaplépéseit, alapfiguráit és tánctechnikai feladatait, a Slowfox és a Jive tanult haladólépéseit.
- A szakkifejezéseket, fogalmakat, a szakmai anyagok hozzáférési lehetőségét.
- A táncparkett szabályait

A tanuló legyen képes

- A tanultak gyakorlati alkalmazására és a világtáncok alapjainak kombinálására.
- Az általánosan elfogadott viselkedési szabályok gyakorlati alkalmazására, a közösségépítésre. A másság elfogadására, véleménynyilvánításra és a demokratikus magatartásformák elsajátítására.
- A tanult táncok (kombinációk, etűdök, koreográfiák) pontos és stílusos előadására, a páros és csoportos feladatok végrehajtására.
- A fogalmak megértésére, értelmezésére, a helyes és kreatív nyelvhasználatra a társadalmi és kulturális tevékenység során. Anyanyelvén és a nemzetközi táncnyelven kommunikálni.
- A térben történő eligazodásra, a zenei lüktetési rendhez, zenei egységhez való igazodásra.
- Az önálló feladatvállalásra, az önálló ismeretszerzésre.
- Művészi előadásra, az improvizációra, az alapfokú művészeti vizsga követelményeinek teljesítésére.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgából áll

A vizsga tantárgya és időtartama:

Társastánc főtárgy

20–25 perc

A vizsga tartalma

- A társastánc gyakorlati vizsga a szaktanár által összeállított tánckombinációk bemutatásából áll.
- A tanulók párosan, csoportos formában, önálló előadásban mutatják be a táncokat 2–2 percben, miközben számot adnak a standard és latin tánctartás, a különböző ritmusok, stílusok, táncirányok, tánctechnikák ismeretéről.
- A standard táncok (Angol keringő, Tangó, Bécsi keringõ, Slowfox, Quickstep) alaplépései, alapfigurái, a latin–amerikai (Samba, Cha–cha–cha, Rumba, Paso doble, Jive) táncok alaplépései, alapfigurái, a Slowfox (Closed telemark, Open telemark and feather ending, Top spin) és a Jive (Promenade walks slow, Promenade walks quick, Change of place with double spin) haladólépései.

A vizsga értékelése

- a standard táncok és a latin–amerikai táncok kombinációinak pontos kivitelezése,
- a zene és a tánc összhangjának betartása,
- a technikai biztonság,
- a tánc stílusának megfelelő előadásmód,
- a térfegyelem és figyelmes együttműködés a csoportos munkában.

VISELKEDÉSKULTÚRA

A viselkedéskultúra tantárgy célja, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a mindennapi élet és a társas érintkezés viselkedéskultúrájának alapszabályait, magatartásformáit

Az udvariasság, az ízléses megjelenés, az alkalmazkodó készség, kombinációs készség mellett kialakul a tanulóban az esztétikai minőség tisztelete, mások megismerésének igénye, az emberi jogok tiszteletben tartása

Alapfokú évfolyamok

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az önmegismerés, az önkontroll, az önfejlesztés igényének kialakítása.

- A kezdeményezőképesség és a kreativitás fejlesztése.
- A kritikai gondolkodás megerősítése, a konfliktusok kezelése, az életminőség javítása.

Tananyag

- Viselkedésünk alapjai
- Viselkedés táncos alkalmakkor
- Az étkezés illeme
- Testünk, ruhánk, környezetünk tisztasága
- Nők és férfiak (fiúk és lányok)
- Művelődés, szórakozás
- Az ajándékozás illeme
- Utazás, közlekedés
- Kapcsolattartás távolról
- Nemzeti sajátosságok
- Amit még illik tudni

Követelmények

- A tanuló ismerje a táncos alkalmakkor való viselkedés szabályait és a köznapi élet illemtanát.
- A tanuló legyen képes a helyes és kreatív nyelvhasználatra az oktatásban, a családi életben és a szabadidős tevékenységben, valamint a viselkedés általánosan elfogadott és a táncos alkalmakra vonatkozó szabályainak gyakorlati alkalmazására.

Számonkérés formája

A tanulók az alapfok 3. évfolyamában félévkor az órai munka alapján, év végén vizsgateszt kitöltése során adnak számot tudásukról. A teszt anyagát szaktanár állítja össze, és az elért eredmény szerint osztályoz 1-5-ig terjedő érdemjeggyel.

Az értékelés szempontjai

- a táncos alkalmakkor való viselkedés szabályainak ismerete
- tájékozottság a köznapi élet illemtanában.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz

Az illemmel, etikettel, protokollal foglalkozó hazai kiadású könyvek, kérdések–feleletek oktatási segédkönyv, intelligenciatesztek.

TÁRSASTÁNCTÖRTÉNET

A társastánctörténet tantárgy célja, hogy a tanuló megismerje a XIX. századi társastáncok kialakulását, történeti hátterét, neves hazai és nemzetközi alkotóit és műveiket. A társastáncok stílus és formavilágát, az európai és hazai táncmozgalmak törekvéseit, és műhelyeik fejlődését.

Alapfokú évfolyamok

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tanuló táncelméleti, tánctörténeti tudásának, személyiségének, esztétikai és művészeti tudatosságának, nyelvi kommunikációjának fejlesztése, összegző és szintetizáló képességének javítása.

Tananyag

- A társastánc művészi és közhasznú formái.
- A társasági táncélet alkalmai, eseményei.
- A színpadi táncművészet legfontosabb ágazatai, korszakai.
- A standard és latin–amerikai táncok kialakulása, történeti háttere.

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval:

- a tánc művészi, és közhasznú formáit,
- a társasági táncélet alkalmait,
- a színpadi táncművészet legfontosabb ágazatait és korszakait,
- az egyetemes és nemzeti táncművészet legjelentősebb művészeinek pályáját,

- az egyetemes és nemzeti táncművészet néhány alapművét, s ezek elemzésén keresztül a táncirodalom különböző stílusait.

Alakítsa ki a tanulókban:

- az esztétikai érzéket,
- a művészetek befogadására nyitott attitűdöt,
- fogékonyságot a múlt és a jelen értékeinek befogadására.

Fejlessze a tanuló:

- nem verbális megnyilvánulások iránti fogékonyságát,
- a tánc komplexitásából adódóan a társművészetek (zene, képzőművészet, színház) iránti érzékenységét,
- vizuális memóriáját,
- képzelőerejét.

Ösztönözze a diákokat:

- a rendszeres társasági, és színházi táncesemények látogatására,
- az iskolán kívüli táncseményeken való részvételre,
- a rádió és televízió táncos-témájú műsorainak figyelemmel kísérésére.

Tudatosítsa tanulóban:

- a tánctörténeti ismeretek fejlesztik a személyiségét, az ízlését és fogékonyságát általában a művészetek, különösen az előadóművészetek iránt.

Követelmények

- A tanuló ismerje a standard (Angol keringõ, Bécsi keringõ, Tangó, Slowfox, Quickstep) és latin–amerikai táncok (Samba, Cha–cha–cha, Rumba, Paso doble, Jive) történeti kialakulását, stílusjegyeit és formáit, a társasági táncélet alkalmait és eseményeit, a társastánc művészi és közhasznú formáit, a színpadi táncművészet legfontosabb ágazatait és korszakait.
- A tanuló legyen képes felismerni a társastáncok stílusjegyeit, a társasági táncélet különböző alkalmait, jellemző stílusjegyeit.

Számonkérés javasolt formája

A tanulók minden évfolyamban félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze. A minősítésre, az osztályzásra a szaktanár jogosult.

Az év végi osztályzatnak döntően az év közbeni munkán kell alapulnia. A tanuló teljesítményében nem az elsajátított lexikális tudást kell értékelni, hanem a tánc sajátosságaira való érzékenységet, a kialakult stílusismeretet, a szakmai szókincs és fogalomkészlet elsajátítását.

Az értékelés szempontjai – minimumkövetelmények

- az adott évfolyam tananyagának ismerete,
- a művészetek iránti érzékenység, kreativitás.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tanuló stílusérzékének, elemző képességének, analizáló értelmezésének, aktív befogadó magatartásának, egyéni és közösségi alkotótevékenységének fejlesztése.

Tananyag

- A XIX. század társastánc élet (Ausztria, Csehország, Olaszország, Franciaország) nemzetközileg meghatározó alkotóműhelyei, képviselői.
- Az európai táncmozgalmak törekvései és fejlődésük.
- A XIX. századi hazai táncmozgalmak és műhelyek fejlődése.

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval:

- a tánc művészi, és közhasznú formáit,
- a társasági táncélet alkalmait,

- a színpadi táncművészet legfontosabb ágazatait és korszakait,
- az egyetemes és nemzeti táncművészet legjelentősebb művészeinek pályáját,
- az egyetemes és nemzeti táncművészet néhány alapművét, s ezek elemzésén keresztül a táncirodalom különböző stílusait.

Alakítsa ki a tanulókban:

- az esztétikai érzéket,
- a művészetek befogadására nyitott attitűdöt,
- fogékonyságot a múlt és a jelen értékeinek befogadására.

Fejlessze a tanuló:

- nem verbális megnyilvánulások iránti fogékonyságát,
- a tánc komplexitásából adódóan a társművészetek (zene, képzőművészet, színház) iránti érzékenységét,
- vizuális memóriáját,
- képzelőerejét.

Ösztönözze a diákokat:

- a rendszeres társasági, és színházi táncesemények látogatására,
- az iskolán kívüli táncseseményeken való részvételre,
- a rádió és televízió táncos-témájú műsorainak figyelemmel kísérésére.

Tudatosítsa tanulóban:

- ismeretek fejlesztik a személyiségét, az ízlését és fogékonyságát általában a művészetek, különösen az előadóművészetek iránt.

Követelmények

- A tanuló ismerje a XIX. század európai és magyarországi táncélet fejlődését, jeles képviselőit, munkásságukat, alkotásaikat, a meghatározó stílusjegyek alapján ismerje fel a kor társastáncainak formanyelveit.
- A tanuló legyen képes felismerni a korszak alkotóinak formanyelvét és műveik értékeit.

Számonkérés javasolt formája

A tanulók minden évfolyamban félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze. A minősítésre, az osztályzásra a szaktanár jogosult.

Az év végi osztályzatnak döntően az év közbeni munkán kell alapulnia. A tanuló teljesítményében nem az elsajátított lexikális tudást kell értékelni, hanem a tánc sajátosságaira való érzékenységet, a kialakult stílusismeretet, a szakmai szókincs és fogalomkészlet elsajátítását.

Az értékelés szempontjai – minimumkövetelmények

- az adott évfolyam tananyagának ismerete,
- a művészetek iránti érzékenység, kreativitás.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló ismerje

- A standard (Angol keringő, Bécsi keringõ, Tangó, Slowfox, Quickstep) és latin–amerikai táncok (Samba, Cha–cha–cha, Rumba, Paso doble, Jive) közhasznú formáit, stílusjegyeit (jellege, ütem, tempó, ritmus).
- A XIX. századi hazai és nemzetközi társastáncélet fejlődésének állomásait, alkotóműhelyeit és jeles képviselőit .
- A magyar társasági táncélet alkalmait és eseményeit.

A tanuló legyen képes

- A tánc sajátosságaira való érzékenységre, a stílusismeretre, a szakmai szókincs és fogalomkészlet önálló használatára.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga szóbeli vizsgából áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Társastánctörténet

10 perc

A vizsga tartalma

A szaktanár által összeállított szóbeli tételsor alapján a tanulók számot adnak a XIX. századi magyar és európai társasági táncélet fejlődéséről, korszakairól és neves táncmestereikről. A standard és latin–amerikai táncok kialakulásáról, történeti hátteréről, a társasági táncélet alkalmairól és eseményeiről:

- A társasági élet alkalmai.
- A nemzetközi és hazai társastáncélet legfontosabb korszakai, alkotói.
- A színpadi táncmûvészet legfontosabb ágazatai, korszakai.
- A hazai társastáncmozgalom kiemelkedõ táncprodukciói.

A vizsga értékelése

- A standard (Angol keringõ, Tangó, Bécsi keringõ, Slowfox, Quickstep) és latin–amerikai táncok (Samba, Cha–cha–cha, Rumba, Paso doble, Jive) közhasznú formáinak, stílusjegyeinek ismerete (jellege, ütem, tempó, ritmus).
- A XIX. századi hazai és nemzetközi társastáncélet fejlõdésének, alkotómûhelyeinek és jeles képviselõinek ismerete.
- A magyar társasági táncélet alkalmainak és eseményeinek ismerete.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz

A standard táncok, a latin amerikai táncok történeti kialakulását, stílusjegyeit és formáit tartalmazó társastánckönyv, a táncalkalmakkal, a nemzetközi és hazai táncélettel, a színpadi táncművészettel foglalkozó könyvek, oktatási segédanyagok, társastánc videokazetták, DVD–k, televízió, videó lejátszó, DVD lejátszó.

TÁRSASTÁNC GIMNASZTIKA

A társastánc gimnasztika oktatás elsődleges célja, hogy a tanuló a speciális társastáncformák és táncok elsajátításához megfelelő erőnlétben, izomzata gondosan előkészített és bemelegített állapotban legyen. Alapvető cél a sérülések elkerülése, a testtartási hibák javítása, a koordináció és a ritmikai készség fejlesztése.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A helyes, tudatosan kontrollált légzéstechnika és testtartás megtanulása és alkalmazása, a koordinációs készséget fejlesztő gyakorlatok és motívumok elsajátítása, tudatos alkalmazása és kivitelezése.

Tananyag

- A kontrollált légzéstechnika elsajátítása
- A mozdulat iránya
- A mozdulat magassága és mélysége
- A mozdulat ritmusa.

Ismertesse meg a tanulóval:

- a különböző technikák jellegzetes koordinációját és variációs lehetőségeit,
- a mozgáselemek végrehajtásának meghatározott szabályait,
- a harmonikus, esztétikus kivitelezés módjait.

Fejlessze a tanuló

- technikai adottságait,
- mozgásmemóriáját,
- koncentrálóképességét,
- muzikalitását,
- kreativitását,
- tér- és formaérzékét,
- előadói készségét,

- személyiségét,
- kapcsolatteremtő képességét.

Alakítsa ki a tanulóban:

- a dinamikai és érzelmi váltások felismerésének fontosságát,
- a munkában való részvételhez szükséges megfelelő magatartásformát,
- a rendszeres munka igényét,
- az önálló gondolkodás igényét,
- az improvizáció és kompozíció tudatos használatát.

Ösztönözze a tanulót:

- az igényes munkára,
- a tánc- és színházi események látogatására,
- az érzelmi nyitottságra,
- az egészséges életmódra.

Adjon teret a tanuló

- fantáziájának kibontakozására,
- a kreativitás megnyilvánulására,
- az improvizációs készség kibontására.

Követelmények

- A tanuló ismerje a helyes légzéstechnikát, az alaptartást és annak kontrollját, a mozdulatok sajátosságait, tájékozódást a térben.
- A tanuló legyen képes a kontrollált légzésre és mozgásra, eligazodni a térben – színpadi térformákban – és zenei interpretációkra koordinált mozgáskombinációk kivitelezésére.

A számonkérés formája

- A tanulók a félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze.

- Csoportosan történik. A minősítésre, az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, a bizottság szótöbbséggel dönt.

Az értékelés szempontjai - minimumkövetelmények

- Az elsajátított tananyag tudásának szintje
- a tanult mozgásformák önálló, tudatos, plasztikus végrehajtása
- a képzéshez megfelelő tágság és hajlékonyság
- a kialakult tudatos izomtevékenység, izommunka, izomérzékelés
- a kreatív, önálló feladatmegoldás

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A mozgás esztétikai törvényszerűségeinek megismerése és tudatos alkalmazása a gyakorlatokban, az akusztikus és vizuális képességek, ritmikai készségek és koordinációs képességek fejlesztése.

Tananyag

- A karok, törzs, lábak izomzatának erősítése.
- Az egyensúlyi helyzet tudatos kialakítása.
- A táncelőkészítő gimnasztikai gyakorlatok összeállítása etűd formában.

Ismertesse meg a tanulóval:

- a különböző technikák jellegzetes koordinációját és variációs lehetőségeit,
- a mozgáselemek végrehajtásának meghatározott szabályait,
- a harmonikus, esztétikus kivitelezés módjait.

Fejlessze a tanuló

- technikai adottságait,
- mozgásmemóriáját,
- koncentrálóképességét,
- muzikalitását,
- kreativitását,
- tér- és formaérzékét,
- előadói készségét,
- személyiségét,
- kapcsolatteremtő képességét.

Alakítsa ki a tanulóban:

- a dinamikai és érzelmi váltások felismerésének fontosságát,
- a munkában való részvételhez szükséges megfelelő magatartásformát,
- a rendszeres munka igényét,
- az önálló gondolkodás igényét,
- az improvizáció és kompozíció tudatos használatát.

Ösztönözze a tanulót:

- az igényes munkára,
- a tánc- és színházi események látogatására,
- az érzelmi nyitottságra,
- az egészséges életmódra.

Adjon teret a tanuló

- fantáziájának kibontakozására,
- a kreativitás megnyilvánulására,
- az improvizációs készség kibontására.

Követelmények

- A tanuló ismerje a test izomzatának erősítését, az egyensúlyi helyzeteket, gyakorlatokat és etűdöket. A tanult mozgásformák önálló, plasztikus végrehajtását, a szakkifejezések tudatos használatát és ismeretét.

- A tanuló legyen képes testének tudatos kontrolljára, izomzatának és testrészeinek erősítésére és bemelegítésére, egyensúlyi helyzetek kialakítására és tudatos alkalmazására.

A számonkérés formája

- A tanulók a félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze.
- Csoportosan történik. A minősítésre, az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, a bizottság szótöbbséggel dönt.

Az értékelés szempontjai - minimumkövetelmények

- Az elsajátított tananyag tudásának szintje
- a tanult mozgásformák önálló, tudatos, plasztikus végrehajtása
- a képzéshez megfelelő tágság és hajlékonyság
- a kialakult tudatos izomtevékenység, izommunka, izomérzékelés
- a kreatív, önálló feladatmegoldás

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladat

- A természetes mozgásfajták megismerése, a mozgáskészségen alapuló mozgásérzék tudatosítása, a ritmika, az izomerő tudatos használata, az egyéni improvizáció fejlesztése.

Tananyag

- Az előképző gyakorlatainak egymás utáni folyamatos összekapcsolása
- A mozgás esztétikai törvényszerűségei
- Lábgyakorlatok
- Nyakgyakorlatok

- Törzsgyakorlatok
- Kargyakorlatok

Ismertesse meg a tanulóval:

- a különböző technikák jellegzetes koordinációját és variációs lehetőségeit,
- a mozgáselemek végrehajtásának meghatározott szabályait,
- a harmonikus, esztétikus kivitelezés módjait.

Fejlessze a tanuló

- technikai adottságait,
- mozgásmemóriáját,
- koncentrálóképességét,
- muzikalitását,
- kreativitását,
- tér- és formaérzékét,
- előadói készségét,
- személyiségét,
- kapcsolatteremtő képességét.

Alakítsa ki a tanulóban:

- a dinamikai és érzelmi váltások felismerésének fontosságát,
- a munkában való részvételhez szükséges megfelelő magatartásformát,
- a rendszeres munka igényét,
- az önálló gondolkodás igényét,
- az improvizáció és kompozíció tudatos használatát.

Ösztönözze a tanulót:

- az igényes munkára,
- a tánc- és színházi események látogatására,
- az érzelmi nyitottságra,
- az egészséges életmódra.

Adjon teret a tanuló

- fantáziájának kibontakozására,
- a kreativitás megnyilvánulására,
- az improvizációs készség kibontására.

Követelmények

- A tanuló ismerje a mozgás esztétikai törvényszerűségeit, a láb–, nyak–, törzs– és kargyakorlatokat, a tanult mozgásformák tudatos és plasztikus végrehajtását. Legyen kreatív, gondolatait tudja kifejezni nem csak verbális, hanem nonverbális kifejezési eszközök segítségével is.
- A tanuló legyen képes testének és testrészeinek esztétikus használatára, mozdulatainak és tánckombinációinak tudatos értelmezésére és kivitelezésére.

A számonkérés formája

- A tanulók a félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze.
- Csoportosan történik. A minősítésre, az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, a bizottság szótöbbséggel dönt.

Az értékelés szempontjai - minimumkövetelmények

- Az elsajátított tananyag tudásának szintje
- a tanult mozgásformák önálló, tudatos, plasztikus végrehajtása
- a képzéshez megfelelő tágság és hajlékonyság
- a kialakult tudatos izomtevékenység, izommunka, izomérzékelés
- a kreatív, önálló feladatmegoldás

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tanuló tudatos izomhasználata, a mozgás esztétikai törvényszerűségeinek ismerete, kombinációs gyakorlatok, etűdök önálló összeállítása, a mozgásfolyamatok kontrollja.

Tananyag

- Lábgyakorlatok álló helyzetben
- Törzsgyakorlatok (fekvésben, rúd mellett)
- Hasizomgyakorlatok
- Kargyakorlatok
- Kombinációs gyakorlatok

Ismertesse meg a tanulóval:

- a különböző technikák jellegzetes koordinációját és variációs lehetőségeit,
- a mozgáselemek végrehajtásának meghatározott szabályait,
- a harmonikus, esztétikus kivitelezés módjait.

Fejlessze a tanuló

- technikai adottságait,
- mozgásmemóriáját,
- koncentrálóképességét,
- muzikalitását,
- kreativitását,
- tér- és formaérzékét,
- előadói készségét,
- személyiségét,
- kapcsolatteremtő képességét.

Alakítsa ki a tanulóban:

- a dinamikai és érzelmi váltások felismerésének fontosságát,
- a munkában való részvételhez szükséges megfelelő magatartásformát,
- a rendszeres munka igényét,
- az önálló gondolkodás igényét,
- az improvizáció és kompozíció tudatos használatát.

Ösztönözze a tanulót:

- az igényes munkára,
- a tánc- és színházi események látogatására,

- az érzelmi nyitottságra,
- az egészséges életmódra.

Adjon teret a tanuló

- fantáziájának kibontakozására,
- a kreativitás megnyilvánulására,
- az improvizációs készség kibontására.

Követelmények

- A tanuló ismerje álló és fekvő helyzetben a láb– és törzsgyakorlatokat, a hasizomgyakorlatokat és kombinációkat.
- A tanuló legyen képes az esztétikus mozdulatok, erősítő és bemelegítő sorozatok kivitelezésére, az izomerősítő gyakorlatok valamint kombinációk helyes és tudatos bemutatására, művészi kifejezésére, interpretálására.

A számonkérés formája

- A tanulók a félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze.
- Csoportosan történik. A minősítésre, az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, a bizottság szótöbbséggel dönt.

Az értékelés szempontjai - minimumkövetelmények:

- Az elsajátított tananyag tudásának szintje
- a tanult mozgásformák önálló, tudatos, plasztikus végrehajtása
- a képzéshez megfelelő tágság és hajlékonyság
- a kialakult tudatos izomtevékenység, izommunka, izomérzékelés
- a kreatív, önálló feladatmegoldás

Magasabb évfolyamba lépés feltétele:

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az etűdkészítés szabályainak megismerése.
- Az izolált testmozgások, kar – lábgyakorlatok elsajátítása.
- Önálló kombináció és etűdkészítés.

Tananyag

- Karhajlítás, nyújtás, feszítés
- Kézfej, ujjak tudatos használata
- Lábgyakorlatok – alsó lábszár, felső lábszár függetlenített mozgásai, lábujjgyakorlatok
- Törzsívek
- Testhullám

Ismertesse meg a tanulóval:

- a különböző technikák jellegzetes koordinációját és variációs lehetőségeit,
- a mozgáselemek végrehajtásának meghatározott szabályait,
- a harmonikus, esztétikus kivitelezés módjait.

Fejlessze a tanuló

- technikai adottságait,
- mozgásmemóriáját,
- koncentrálóképességét,
- muzikalitását,
- kreativitását,
- tér- és formaérzékét,
- előadói készségét,
- személyiségét,
- kapcsolatteremtő képességét.

Alakítsa ki a tanulóban:

- a dinamikai és érzelmi váltások felismerésének fontosságát,
- a munkában való részvételhez szükséges megfelelő magatartásformát,
- a rendszeres munka igényét,
- az önálló gondolkodás igényét,

- az improvizáció és kompozíció tudatos használatát.

Ösztönözze a tanulót:

- az igényes munkára,
- a tánc- és színházi események látogatására,
- az érzelmi nyitottságra,
- az egészséges életmódra.

Adjon teret a tanuló

- fantáziájának kibontakozására,
- a kreativitás megnyilvánulására,
- az improvizációs készség kibontására.

Követelmények

- A tanuló ismerje a hajlítást, feszítést, nyújtást, a kar– és lábgyakorlatokat, a test izolációt, a tudatos testhasználatot.
- A tanuló legyen képes a testrészek izolációjára, önálló etűd készítésére, a zenei frázisok és lüktetések felismerésére, a gyakorlatok egységeinek megkülönböztetésére.

A számonkérés formája

- A tanulók a félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze.
- Csoportosan történik. A minősítésre, az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, a bizottság szótöbbséggel dönt.

Az értékelés szempontjai - minimumkövetelmények

- Az elsajátított tananyag tudásának szintje
- a tanult mozgásformák önálló, tudatos, plasztikus végrehajtása
- a képzéshez megfelelő tágság és hajlékonyság
- a kialakult tudatos izomtevékenység, izommunka, izomérzékelés
- a kreatív, önálló feladatmegoldás.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz

A gimnasztikai gyakorlatokat bemutató tankönyv, CD–k a ritmikus mozgáshoz, a terem méretének megfelel audio készülék (CD lejátszó).

TÖRTÉNELMI TÁRSASTÁNC

A tantárgy célja

A tanulókat megismertetni a XVI–XIX. századig terjedő időszak – a reneszánsz és barokk korszakok, valamint a XIX. század – báli táncainak korabeli anyagával, az adott korszakok szokásaival és illemtanával.

A történelmi társastáncok célja, hogy előmozdítsa a tanulók mozgáskultúrájának, ezen belül koordinációs képességének, tér és formaérzékének, fizikai állóképességének fejlődését, továbbá a tanulók koncentráló képességének, zenei hallásának, ritmusérzékének, zenei és koreográfiai memóriájának, improvizációs készségének fejlesztését.

Emellett alapozza meg és fejlessze a tanulók stílusismeretét, ízlését, magatartásának és társas kapcsolatainak kulturáltságát, társaival való együttműködési képességét. Járuljon hozzá a tanulók előadói készségének, művészi kifejező készségének sokirányú fejlődéséhez.

Tágabb értelemben a tanuló váljon nyitottabbá az egyéb művészeti ágak irányába, fejlődjön komplex korszemlélete és legyen képes a tanultakat az iskolai tananyagba sokoldalúan visszakapcsolni.

Alapfokú évfolyamok

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tanuló ismereteinek bővítése az adott történelmi társastáncanyag megfelelő korszakba való elhelyezése valamint a korabeli szokások és illemszabályok megismertetése által.
- A tanuló mozgáskultúrájának, ritmusérzékének, zenei és koreográfiai memóriájának fejlesztése az adott mozdulat– és lépésanyagon keresztül.

- A tanult történelmi társastáncok elnevezéseinek, az alkalmazott szakkifejezéseknek, azok jelentéseinek megismertetése.
- A tanuló tér és formaérzékének, társaival való együttműködési képességének fejlesztése a koreográfiák által.
- A tanuló improvizációs készségének, stílusérzékének fejlesztése.

Tananyag

- XVI. századi reneszánsz társastáncok
- Reneszánsz stíluselemek: testtartás, lábfejek helyzete, kéztartások, lépéstechnika, meghajlások
- Francia reneszánsz körtáncok alaptípusai
  - Branle double, Branle simple, Branle gay, Branle de Bourgogne
  - Lépés és mozdulatanyag: double, simple, petit saut, pied en l' air, reprise, branle, Capriole, révérence
- A koreográfiák körben vagy láncban előadva. Díszítés improvizáció
- A szabálytalan branle; – Branle coupé, Branle coupé, Charlotte, Branle coupé Aridan
- Zenei anyag–memorizálás, koreográfiatanulás
- Táncos játékok
- A tréfás, utánzó branle; – Branle morgué, Branle des Chevaux, Branle des Lavandieres, Branle des Pois, Branle de la Montarde
- Zenei anyag–memorizálás, koreográfiatanulás, improvizatív gesztus lehetőségek
- Páros táncok
- Lépõ tánc: Pavane
  - Lépésanyag: simple, double elõre és hátra, conversion, fleuret
- Különbözõ térforma lehetõségek, koreográfiatanulás
- Ugrós tánc: Gaillarde
  - Lépésanyag: Cinq pas: grue, saut majeur, posture, cadence
- Egyéb mozdulatelemek: ruade, croisé
- Cinq pas variációk: „croisé", „pieds joints"
- Pas raccourci: révérence passagiere
- Egyéb variációk: fleuret, onze pas

- Különbözõ lépéskötés lehetõségek, improvizáció
- Improvizált csoportos forma: Gaillarde lyonnoise
- Koreográfia: szóló párra

Feladatok

Ismertesse meg a tanulóval

- a különböző történelmi társastáncok fajtáit,
- technikai elemeit,
- a mozgás kapcsolatát a zenével,
- a kombinációk és etűdök, koreográfiák megfelelő kivitelezését.

Alakítsa ki a tanulóban

- a rendszeres munka természetes igényét,
- a megfelelő munkafegyelmet,
- az esztétikai érzéket,
- az önkontroll alkalmazását.

Fejlessze a növendék

- fizikai állóképességét,
- tánc iránti szeretetét,
- ritmusérzékét,
- technikai tudását,
- koncentrálóképességét,
- tér- és formaérzékét,
- stílusérzékét,
- előadói készségét.

Ösztönözze a tanulót

- a társastánccal kapcsolatos események, bemutatók megtekintésére, elemzésére,
- a viselkedéskultúra alapszabályainak és magatartásformáinak alkalmazására a mindennapi életben és a társas érintkezésben,
- táncművészeti előadások látogatására,

- a televízió táncos műsorainak figyelemmel kísérésére.

Tudatosítsa a tanulóban, hogy a tánctanulás fejleszti

- akaratát,
- ízlését,
- állóképességét,
- mozgáskoordinációját,
- alkalmazkodóképességét,
- személyiségét.

Követelmények

- A tanuló ismerje a tanult történelmi társastáncok elnevezéseit, az alkalmazott szakkifejezéseket, azok jelentését, tudja a megfelelő történelmi korszakba elhelyezni a tanult történelmi társastáncanyagot.
- A tanuló legyen képes a tanult báli táncok pontos, stílusos bemutatására, a zene és tánc összhangjának betartására, a csoportmunkában, a térforma kialakításban való fegyelmezett együttműködésre.

A számonkérés formája

- A tanulók félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze.
- A bemutatás csoportosan történik. A minősítésre az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, a bizottság szótöbbséggel dönt.

Az értékelés szempontjai- minimumkövetelmények

- Az adott évfolyam tananyagának ismerete
- Az elsajátított táncok korhű, stílusos bemutatása

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz

A nemzetközi és hazai társastáncélet legfontosabb korszakait, alkotóit, a színpadi táncművészet legfontosabb ágazatait, korszakait bemutató könyvek, oktatási segédanyagok, kiemelkedő táncprodukciókat tartalmazó videokazetták, DVD–k, televízió, videó lejátszó, DVD lejátszó.

Szakirodalom

Divattáncok, NPI. 1969.Társastánc pedagógusok kiskönyvtára.

Szerdahelyi Tünde: Társastáncok kezdőknek, Népművelési Intézet, 1982.

The Revised Technique of Latin American Dancing, London, 1981

Szentpál Mária: Alapfokú társastánc ritmika

Társastánc pedagógusok kiskönyvtára.

Versenytánc útmutató, NPI. 1971. Társastánc pedagógusok kiskönyvtára.

Alex Moore: Társastánc, Zeneműkiadó. 1985.

Alex Moore: The Revised Techique of Ballroom Dancing. 1977.

Illemtan I. , NPI. 1967. Tpk.

Dr. Sille István: Illem, etikett, protokoll, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó 1993

KÉPZŐ– ÉS IPARMŰVÉSZETI ÁG

„Az alkotás nem ismer kényszert - a művészet szabad.”

(Wassily Kandinsky)

AZ ALAPFOKÚ KÉPZŐ– ÉS IPARMŰVÉSZETI OKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

Az alapfokú mvészetoktatás célja, hogy hozzásegítse a tanulókat a külvilág tudatos érzékeléséhez, tanulmányozásához, valamint a belsõ látás és a képzelet finomításához, tudatosításához. A tanulók belsõ világának gazdagítása teszi lehetõvé, hogy egész személyiségük használni és hasznosítani tudja az összegyûjtött és egyre tudatosabban szelektált vizuális információkat. Az élményszerû tapasztalások és képzetek teremtik meg az önmeghatározások és önkifejezések egyre differenciáltabb formáit.

Az alapfokú mûvészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetõséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság – alakítására, a látás kimûvelésére és tudatosítására.

A követelmény és tantervi program bõvíti a képi mûveltséget, a képi emlékezetet és képzeletet. A tervezõ, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítõ és környezetalakító tevékenységek gyakorlata finomítja a kézügyességet, technikai érzékenységet, valamint erõs érzelmi–motivációs bázist teremt, mely fejleszti a gondolatok, érzések, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel való megjelenítésének képességét is.

A program keretében folyó vizuális nevelés alkalmat ad a képzõ– és iparmûvészeti tevékenységek iránt érdeklõdõ tanulók szellemi és gyakorlati képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különbözõ mûvészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését. A képzés nagymértékben elõsegíti a tanulók személyiségfejlõdését és biztosítja a tehetséggondozás lehetõségét. Figyelembe veszi az életkori sajátosságokat; a tanulók érdeklõdésére, a kézmûves hagyományokra, valamint a klasszikus és kortárs képzõ– és iparmûvészeti, médiamûvészeti értékekre építve gyarapítja ismereteiket, s alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképzõ évfolyamokon fejleszthetik vizuális mûveltségüket, és különféle szakirányú területeken szerezhetnek jártasságot.

A vizuális mûvészeti oktatás megismerteti a tanulókkal az adott mûvészeti ág mûfaji sajátosságait, a mûvészi kommunikáció megjelenítési módjait. A képzés célja az is, hogy a

múlt értékeit megszerettesse és tovább éltesse, segítsen a hagyománytisztelet megteremtésében.

A képzõ– és iparmûvészeti ág sajátosságai:

- tevékenységközpontúság,
- a tanulók a vizuális tananyagtartalmakat, feladatokat gyakorlati, tapasztalati módon, különbözõ tevékenységek által, komplex témákba ágyazottan dolgozzák fel, amelyben a cselekvésbõl származó tapasztalat adja a tanulás alapját,
- feladattudatosság – egy témával, témakörrel való hosszabb idejû elmélyült foglalkozás, mely elõsegíti a tanulók türelmének, kitartásának fejlõdését,
- alkotói magatartás – amelyben fontos szerepet kap a nyitottság, az egyéni látásmód, a lényegkiemelés, a problémaérzékenység és problémamegoldás képessége,
- komplexitás – amely átjárhatóságot biztosít a képzõ– és iparmûvészeti, a népmûvészeti és médiamûvészeti területek között, illetve az egyéb mûvészeti ágak között,
- folyamatszerûség az egyes feladatok végig vitelében és a szervesen kapcsolódó, egymásra épülõ feladatsorokban, projektekben,
- kreatív cselekvõképesség, melynek fontos részterülete a kísérletezõ kedv, bátorság, lényeglátás, szituativitás, döntésképesség, nézõpontváltás, sorrendmódosítás,
- interaktivitás és együttmûködési készség, mely feltételezi a személyközi kapcsolatok aktivitását, a kooperációt és innovációt,
- tanulók önkifejezési készségének kialakítása és mélyítése a személyre szabott feladatok, egyéni korrektúra megvalósulása révén,
- szociális érzékenység és empátia, az én– tudatosság, önszabályozás és önállóság fejlesztése.

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

Tanszakok és tantárgyak

Képzõmûvészeti tanszak (elõképzõ 1–2. évfolyam + 1–3. alapfokú évfolyam)

Fõtárgy:

Vizuális alapozó gyakorlatok (elõképzõ 1–2. évfolyam)

Grafika és festészet alapjai (1–3. alapfokú évfolyam)

Kötelezõ tantárgy:
Vizuális alkotó gyakorlat (1–8. évfolyam)

Választható tantárgy:
Vizuális alapozó gyakorlatok (elõképzõ 1–2. évfolyama)
Népmûvészet (1–8. évfolyam)
Mûvészettörténet (3–8. évfolyam)

Tanszakok és fõtárgyaik a 4-8. alapfokú évfolyamáig

- Fém– és zománcmûves tanszak – Fém– és zománcmûves mûhelygyakorlat
- Fotó és film tanszak – Fotó és film mûhelygyakorlat
- Grafika és festészet tanszak – Grafika és festészet mûhelygyakorlat
- Környezet– és kézmûves kultúra tanszak – Környezet– és kézmûves kultúra mûhelygyakorlat
- Szobrászat és kerámia tanszak – Szobrászat és kerámia mûhelygyakorlat
- Textil– és bõrmûves tanszak – Textil– és bõrmûves mûhelygyakorlat

Kötelezõ tantárgy:
Vizuális alkotó gyakorlat (1–8. évfolyam)

Választható tantárgyak:
Népmûvészet (1–8 évfolyam)

Moduláris rendszer szerint alapmodul a vizuális alkotó gyakorlat, a grafika és festészet alapjai, egyedi szakmai modul a mûhelygyakorlat.
A vizuális alapozó gyakorlatok az elõképzõ elsõ két évfolyamának komplex mûvészeti tantárgya. Sokszínû alkotó játékra ad lehetõséget. A legkülönfélébb anyagok, eszközök, technikák megismerése segíti a gyermekek kreativitásának kibontakozását és a tradicionális kézmûvesség értékeinek továbbadását.
A vizuális alkotó gyakorlat a képzõ– és iparmûvészeti ág, az õsi és kézmûves tárgyformálás, a médiamûvészet sokféle tevékenységének megismertetésére szolgál. Feladata a vizuális eszköztár bõvítése, a mûvészi kifejezési formanyelv kialakítása, gazdagítása, változatos kreatív feladatsorokon keresztül.

A grafika és festészet alapjai tantárgy a képi kifejezés változatos módjainak elsajátítását és alkalmazását teremti meg.

Elõkészíti és megalapozza a mûvészi igényû szakmai munkát.

A mûhelygyakorlat lehetõvé teszi az õsi, a hagyományos és a kortárs képzõ– és iparmûvészeti, valamint médiamûvészeti szakirányú tevékenységek elsajátítását. A tanuló a helyi lehetõségektõl függõen a mûhelygyakorlatok közül érdeklõdésének és képességének megfelelõen választ.

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok							
	Előképző		Alapfok					
	1	2	1	2	3	4	5	6
Főtárgy	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy			2	2	2			
Kötelezően választható tantárgy						2	2	2
Választható tantárgy	2	2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra	2-4	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A fenti táblázat „Összes óra” rovatában az elsõ számok az ajánlott heti minimális óraszámra, míg a második helyen szereplõ számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges idõre utalnak. Az elõképzõ évfolyamokat nem kötelezõ elvégezni.

A vizuális alkotó gyakorlat és a mûhelygyakorlatok óraszáma 1–3 vagy 3–1 arányban átcsoportosítható.

A fõtárgyak képzési ideje:

2 elõképzõ évfolyam: Vizuális alapozó gyakorlatok

3 alapfokú évfolyam: Grafika és festészet alapjai

3 alapfokú évfolyam: Fém– és zománcmûves mûhelygyakorlat, Fotó és film mûhelygyakorlat, Grafika és festészet mûhelygyakorlat, Környezet– és kézmûves kultúra mûhelygyakorlat, Szobrászat és kerámia mûhelygyakorlat, Textil– és bõrmûves mûhelygyakorlat

A tanítási órák ideje: 45 perc

A KÉPZÕ– ÉS IPARMÛVÉSZETI OKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

Kiemelt kompetenciák a képzõ– és iparmûvészeti *oktatás területén*

A kiemelt kompetencia területek a vizuális mûvészeti alkotótevékenység által a személyiség fejlesztését, az önkifejezés kibontakoztatását segítik.

Olyan tulajdonság–együttest alakítanak ki, amely lehetõvé teszi a változó élethelyzetekhez való rugalmas alkalmazkodást, a probléma felismerést, a probléma megoldást.

Bemeneti kompetenciák: iskolai elõképzettség nem szükséges.

Szakmai kompetenciák

- A környezet által közvetített üzenetek befogadása
- A környezet által közvetített üzenetek értelmezése
- Tervezési készség
- Alkotói magatartás
- Kreativitás
- Vizuális gondolkodás
- Vizuális kifejezõkészség
- Eszközhasználati készség
- Anyaghasználati készség
- Komplex szemlélet
- Tudatos környezetformálás igénye
- Biztonságos munkavégzés képessége
- Az esztétikum iránti igény és befogadóképesség

- Problémaérzékenység
- Véleményformálási képesség

Személyes kompetenciák:

- Nyitottság
- Fejlõdõképesség
- Önállóság
- Önkifejezés
- Rugalmasság

- Érzékenység
- Kísérletezõ kedv
- Interaktivitás (személyközi kapcsolatok aktivitása, kooperáció).

Társas kompetenciák:

- Motiválhatóság
- Empatikus készség
- Együttmûködési készség
- Kezdeményezõkészség
- Segítõkészség

Módszerkompetenciák:

- Figyelemösszpontosítás
- Gyakorlatias feladatértelmezés
- Ismeretek helyénvaló alkalmazása
- Következtetési képesség
- Kreativitás, ötletgazdagság
- Módszeres munkavégzés
- Nyitott hozzáállás
- Probléma felismerés, –megoldás
- Tervezési készség
- Új ötletek, megoldások kipróbálása
- A munkakörnyezet tisztántartása

A MÛVÉSZETI ALAPVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

A mûvészeti alapvizsgára bocsátás feltételei

Mûvészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú mûvészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A mûvészeti alapvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A mûvészeti alapvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú mûvészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.

A mûvészeti alapvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervezõ intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhetõ és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és gyakorlati tudása.
Az alapvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá. Amennyiben az nem, felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

A mûvészeti alapvizsga vizsgatantárgyak

- Mûhelygyakorlat
- Vizuális alkotó gyakorlat

A fentieken felül szabadon választható vizsgatantárgy:

- Mûvészettörténet
- Népmûvészet

A szabadon választható vizsgatantárgyak esetén a mûvészeti alapvizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekbõl áll. A szabadon választható tantárgyak közül vizsgatantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint amely esetében a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az elõírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

A mûvészeti alapvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a mûvészeti alapvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos mûvészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzõként – helyezést ért el vagy a versenyfelhívásban meghatározott teljesítményi szintet teljesítette.
Ha a tanuló már rendelkezik a képzõ– és iparmûvészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett alapvizsga, akkor felmentés adható a vizuális alkotógyakorlat fõtárgyból. A mûhelygyakorlat vizsgarész alól felmentés nem adható.

A mûvészeti alapvizsga minõsítése

A tanuló teljesítményét a mûvészeti alapvizsgán vizsga tantárgyanként külön–külön osztályzattal kell minõsíteni.
A mûvészeti alapvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végzõdik, a vizsga tantárgy végsõ eredményének a meghatározásában a mûhelygyakorlat tantárgyból kapott osztályzat a döntõ.

Eredményes mûvészeti alapvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi elõírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a mûvészeti alapvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészbõl, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészbõl, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

KÉPZÕMÛVÉSZETI TANSZAK

TANTÁRGYAK

VIZUÁLIS ALAPOZÓ GYAKORLATOK

A vizuális alapozó gyakorlatok célja az érzékelés, a befogadó készségek fejlesztése. A mûvészettel való játékos ismerkedésen keresztül a pozitív lelki tulajdonságok gyarapítása, az esztétikai érzékenység, a nyitottság kialakítása. A kifejezéshez, alkotáshoz szükséges képességek fejlesztése.

Az alapozó gyakorlatok feladata az alkotói képességek fejlõdéséhez való hozzájárulás komplex, játékos, élményszerû mûvészeti tevékenységek által.

Elõképzõ évfolyamok

1–2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A közvetlen érzéki tapasztalás (hallás, látás, tapintás) útján megszerzett élmények képi, plasztikai feldolgozási képességének fejlesztése.
- A természeti és tárgyi környezet szépségeinek felfedeztetése.
- A hagyományok élményszerû megismertetése.
- Egyszerû kézmûves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása:
- Az arányok, színek, formák, felületek, tömegek és a tér felfedeztetése játékos tevékenységeken keresztül.
- Az önkifejezés változatos formáinak megismertetése.
- Az egyéni és csoportos alkotómunka alapelemeinek elsajátíttatása.
- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása. Kreatív munkára és gondolkodásra nevelés.

Tananyag

- Feladatcsoportok
- Érzékszervi tapasztalások
  - Színek, formák, hangok megfigyelése, hasonlóságaik észrevétele
  - Hangokkal, mozgással, látvánnyal való analogikus játékok
  - Dramatizálással, mozgással, hanggal érzelmek, élmények kifejezése
  - A ritmus és a megélt mozgás vizuális megjelenítése
- Vonal, forma
  - A vonal és a folt megjelenési formái a valóságban és a képzõmûvészetben
  - A forma gazdasága
  - Pont–, vonal–, folt– és formaképzõ játékok
- Felületek
  - A környezet felületeinek megismerése élményszerû tapasztalatok biztosításával
  - Felületképzési játékok síkban és plasztikában változatos anyagokkal
- Méretek és arányok
- A méretek és arányok érzékletes megtapasztalása (kisebb, nagyobb; hosszabb, rövidebb, sovány, kövér)
  - Játékos arányváltó feladatok
- A színek világa
  - A színek hangulati hatásának átélése, alkalmazása
  - Színkeverési játékok
- Téri élmények
  - A sík és a tér megtapasztalása
  - Térjátékok (kinn, benn fent, lent). Zárt és nyitott terek
  - Téri élmények rajzi, plasztikai megjelenítése
- Idõ élmények
  - Az idõ múlásának és a változás megtapasztalása
  - Eseménysort kifejezõ képsorozat, leporelló készítése
  - Egyszerû animációs játékok
- Mese és valóság
  - A mesebeli világok, lények, történések síkban és plasztikában
  - Környezetünk formái, szereplõi sík és plasztikus formában

- Tárgykészítés
  - Játékok, használati és ajándéktárgyak létrehozása (mézeskalács, textilfonatok, papírhajtogatások, papírdombormû, agyag– vagy gipszfigurák)
  - Hagyománytárgyak készítése.

Számonkérés javasolt formája

- A tanulók bemutató óra keretében, illetve témazáró kiállítással adnak számot tudásukról.
- A minősítésre, az osztályzásra a szaktanár jogosult. Az év végi osztályzatnak döntően az év közbeni munkán kell alapulnia.

Az értékelés szempontjai – minimumkövetelmények

- az adott évfolyam tananyagának ismerete,
- a művészetek iránti érzékenység, kreativitás.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

VIZUÁLIS ALKOTÓ GYAKORLAT

A vizuális alkotó gyakorlat célja a tanuló egyéni, kreatív személyiségjegyeinek elõhívása, az ismeretek, élmények feldolgozásának segítése, a pozitív lelki tulajdonságok megerõsítése a képi emlékezet és képzelet gazdagításával, a vizuális gondolkodás és kifejezõkészség fejlesztésével, valamint az esztétikai érzékenység és befogadó készség kialakításával.

A tantárgy feladata a tanulók életkori sajátosságainak megfelelõ, erõs belsõ motivációra épülõ, változatos alkotó folyamatok biztosítása, melyek lehetõvé teszik a csoportos és egyéni kreatív tevékenységformák megismerését, feltárják az értékmegõrzés, értékteremtés lehetõségeit, kialakítják a formák, színek használatában való jártasságot. Az egyes témák, témacsoportok változatos feldolgozása, a különféle képzõmûvészeti technikák gyakorlásához szükséges eszközök és anyagok használatának megismertetése, a népmûvészeti és

mûvészettörténeti ismeretek aktív beépítése az alkotó tevékenységbe. A baleset–, munka–környezet és tûzvédelmi szabályok betartatása.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az alapvetõ képzõmûvészeti technikák segítségével a látvány és jelenségek befogadására, értelmezésére való ösztönözés, gondolatainak, terveinek képi vagy plasztikai megoldásán keresztül.
- A mûvészeti tevékenységekhez szükséges eszközhasználat, anyagalakítás megismertetése kép és tárgykészítés vagy egyéb alkotófolyamat végigvitelével.
- A tanuló figyelmes, kitartó munkavégzésének fejlesztése.

Tananyag

- Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek
- A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök
- Különféle képzõ– és iparmûvészeti, népmûvészeti, médiamûvészeti technikák
- Kézmûves és népmûvészeti technikák
- Mesék jellegzetes történetvezetése

- Témavariációk és különbözõ méretû alkotások készítésének sajátosságai
- Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

- Mesék, kalandos történetek
  - Egyéni fantáziára épülõ illusztratív mesefeldolgozások
  - Elbeszélés vonalakkal, különbözõ vonalminõségek keresése
  - Vonalrajzos kompozíciók különféle alapformákban, hangsúlyos kontúrok alkalmazásával (ceruza, filctoll, zsírkréta és vízfesték)
- Színes világok megelevenítése
  - Kitalált történetek feldolgozása színes kompozícióban
  - A színek hatása, érzelmi ereje

- Színkontrasztok, színharmóniák (színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák)

➢ Plasztikus figurák
- A szereplõk megjelenítése – mesehõsök, állatfigurák (mintázás agyagból, gipszfaragás, papírmasé)
- Figurateremtés, jellegzetes arányok, karakterjegyek – bábfigurák készítése

➢ Megszemélyesítés
- Síkfigurák kialakítása (papírtépés, ragasztás, kivágás, festés)
- Álarcok, maszkok, készítése (papír, gipsz, agyag, papírmasé)

➢ Mesék birodalma
- A kiválasztott mesehõsök környezetének feldolgozása különféle technikákkal (ceruzák, tollak, tusrajz)
- A természeti és ember alkotta környezet modellezése, újrateremtése a fénymásolt elemek, motívumok segítségével
- Hangulati elemek megjelenítése (vidám, mozgalmas, kopár, félelmetes)

➢ Varázslatos tárgyak, különös eszközök
- Edények, eszközök kialakítása (agyagból, karcolt díszítéssel)
- Az adott történethez kapcsolódó valós tárgyak, varázseszközök készítése

- A gyapjú–, a textilanyagok tulajdonságai, felhasználási lehetõségei
- Különféle hagyományos kézmûves technikák, díszítési módok alkalmazása
- Természetes anyagok, ágak, termések alakítása, felhasználásuk más anyagokkal együtt

➢ Figura és mozgás
- A történet szereplõinek megjelenítése ecsetvázlattal, színfoltokkal (álló–, guggoló, több–kevesebb figura, árnyképek)
- Mozgás, mozdulat, mozdulatsor megjelenítése egyszerû animációs eszközökkel
- Emberi figurák és állatfigurák mintázása – különféle mozdulatok megjelenítése

➢ Minta, jel, jelkép
- A mintaképzés síkbeli és plasztikus módjai
- Megõrzött nyomok az agyaglapon (üzenetek, lenyomatok készítése különbözõ eszközökkel)

- A törzsi mûvészet mintakincse, motívumgyûjtés (sgrafitto jellegû viaszos technika, festés, karcolás agyagba)
- Papírkivágások – szimmetria, pozitív–negatív formák, ritmusok, sorminták
- Fonások papírcsíkokkal, színes fonalakkal, zsinórokkal
- Szám–, állati és növényi szimbólumok a mesék világában
- Pecsétek, szerencsét hozó tárgyak, amulettek készítése (agyag, gipsz, talált, gyûjtött tárgyak)

- Idõkerék – évszakváltások
  - Az évszakokhoz fûzõdõ népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása
  - Mézeskalácsformák rajzolása, tervezése
  - A népi kézmûvesség néhány jellegzetes eleme, technikája
- Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat,
- az alapvetõ ábrázolási technikákat,
- az egyszerû kézmûves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat.

Legyen képes:

- motívumgyûjtésre, feldolgozásra,
- vázlatok készítésére,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bõvítésére és sokszínû alkalmazására,
- ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére.

Számonkérés javasolt formája

- A tanulók bemutató óra keretében, illetve témazáró kiállítással adnak számot tudásukról.
- A minősítésre, az osztályzásra a szaktanár jogosult. Az év végi osztályzatnak döntően az év közbeni munkán kell alapulnia.

Az értékelés szempontjai – minimumkövetelmények

- az adott évfolyam tananyagának ismerete,
- a művészetek iránti érzékenység, kreativitás.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A vizuális mûvészetek mûfaji sajátosságainak, anyagainak és eszközeinek megismertetése a kézmûves tárgyformálás egyes elemeinek, technikai fázisainak kipróbálásán keresztül.
- Az alkotási folyamat során a képzelet, a tapasztalat és az emlékezet élményanyagának mozgósítása, az önkifejezés lehetõségeinek felfedeztetése.
- A környezet által közvetített üzenetek befogadtatása, értelmezése.
- A tanuló egyéni, kreatív személyiségjegyeinek elõhívása, az ismeretek, élmények feldolgozásának segítése.
- A tanuló érdeklõdésének felkeltése, fenntartása, kitartó munkavégzés képességének fejlesztése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

Ábrázolás és tárgyalkotás az életkori sajátosságoknak megfelelõ, változatos alkotó folyamatokba illesztve

A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok, eszközök csoportos és egyéni kreatív használata

Az értékmegõrzés, értékteremtés lehetõségei

A formák, színek használatában való jártasság

Kézmûves és képzõmûvészeti technikák

Az egyes témák, témacsoportok többirányú feldolgozása

A különbözõ méretû alkotások készítésének sajátosságai

Népmûvészeti hagyományok, mûvészettörténeti érdekességek

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

- Elbeszélés vonalakkal
- Hétköznapi történetek fõ motívumainak megjelenítése
- Feldolgozása különféle vonalrajzos kompozíciókban
- Hangsúlyos kontúrok alkalmazása (ceruzák, tollak, tusrajz)
- Leporelló készítése az egyes jelenetek összeállításával
- A színek érzelmi ereje

– Saját élmények feldolgozása színes kompozíciókban

– Színkontrasztok, színharmóniák alkalmazása (színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák)

- Plasztikus figurák – formai felfedezések

– Kedvenc állatok – állatfigurák és figurális dombormû mintázása

– Sosemvolt lények életre keltése (mintázás agyagból, gipszfaragás, papírmasé)

– Agyagplasztikák, figurák készítése, díszítésük földfestékkel

- Szabadon formálható anyag

– Ünnepek régen és ma

– Személyes tárgyak, ünnepi ajándékok készítése különféle anyagokból

– Az ünnep díszletei

- Tér és idõ feldolgozása

– Adott történet, valamilyen folyamat megjelenítése képsorozattal vagy egyszerû fázisrajzokkal (tempera, tollrajz)

– Eseménynaptár – képsorozatok készítése monokróm és színes technikákkal

– Az otthoni környezet modellezése agyagból. A tér átalakítása

– A mi városunk – nagyméretû, színes kompozíciók, csoportmunkában (plasztikus megjelenítés papír, papírmasé és más anyagokkal)

- Minta, jel, jelkép

– A mintaképzés síkbeli és plasztikus módjai

– A magyar népmûvészet mintakincse – motívumgyûjtés

– Fonások hánccsal, színes fonalakkal, zsinórokkal

– Növények stilizált megjelenítése (sgrafitto jellegû viaszos technika, festés, karcolás agyagba)

– Geometriai szimbólumok (négyzet, kör, felfelé – lefelé mutató háromszög, csillag, egymásba kapcsolódó körök)

– Pecsét faragása, idolok, amulettek készítése (agyag, gipsz)

- A tárgykészítés folyamata

– Ismerkedés a gyapjú–, a textilanyagok tulajdonságaival, felhasználási lehetõségeivel
– Ünnepi jelkép megjelenítése nemezen (tarsolyfedõlap)
– Különféle hagyományos kézmûves technikák, díszítési módok alkalmazása
– Természetes anyagok, ágak, termések alakítása, felhasználásuk más anyagokkal együtt
– Ragasztóanyagok, ragasztási technikák megismerése
– Ékszerkészítés gyönggyel és más természetes anyagokkal

- Évszakváltás

– Az ünnepekhez fûzõdõ népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása
– Mézeskalácsformák rajzolása, tervezése
– A népi kézmûvesség néhány jellegzetes eleme, technikája
– Változások az ünnepi szokások körében – páros képek készítése

- Megszemélyesítés

– Én és a külvilág – Önarckép, jellegzetes arányok, karakterjegyek
– Az önismeret útjai – az emberi arc arányai, a karakter, a mimika megjelenítése
– Meglévõ portréfotók felhasználása, nagyítása (ismétlõdések, átírások, fénymásolatok segítségével)
– Alakoskodások – szimbolikus tartalmak megjelenítése az arcábrázoláson keresztül
– Maszkok, készítése (papír, gipsz, agyag, papírmasé)

- Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat,
- az alapvetõ ábrázolási technikákat,
- az egyszerû kézmûves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat.

Legyen képes:

- motívumgyûjtésre, feldolgozásra,
- vázlatok készítésére,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bõvítésére és sokszínû alkalmazására,
- ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére.

Számonkérés javasolt formája

- A tanulók bemutató óra keretében, illetve témazáró kiállítással adnak számot tudásukról.
- A minősítésre, az osztályzásra a szaktanár jogosult. Az év végi osztályzatnak döntően az év közbeni munkán kell alapulnia.

Az értékelés szempontjai – minimumkövetelmények

- az adott évfolyam tananyagának ismerete,
- a művészetek iránti érzékenység, kreativitás.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az ismeretek, élmények befogadásának, feldolgozásának segítése, a tanulók életkori sajátosságainak megfelelõ, változatos alkotó folyamatokba való bevonásával.
- A csoportos és egyéni alkotótevékenységek formáinak megismertetésével a tanuló kreatív személyiségjegyeinek, pozitív lelki tulajdonságainak elõhívása, megerõsítése.
- A képi emlékezet és képzelet gazdagítása, az esztétikai érzékenység, nyitottság kialakítása.
- A népmûvészeti és mûvészettörténeti ismeretek alkotó tevékenységhez kapcsolódó aktív beépítése.
- A vizuális kifejezéshez, alkotáshoz szükséges készségek fejlesztése.

Tananyag

- Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek
- Ábrázolási és tárgyalkotási ismeretek
- A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök
- Különféle képzõ– és iparmûvészeti, népmûvészeti, médiamûvészeti technikák
- Népmûvészeti ismeretek, mûvészettörténeti érdekességek

- Kézmûves és népmûvészeti technikák
- Témavariációk és különbözõ méretû alkotások készítésének sajátosságai
- Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

- Elbeszélés vonalakkal

– Legendás történetek megjelenítése, feldolgozása különféle vonalrajzos kompozíciókban
– Hangsúlyos kontúrok alkalmazása (ceruzák, tollak, tusrajz)
– Leporelló készítése az egyes jelenetek összeállításával

- A színek érzelmi ereje

– Természeti erõk megelevenítése színekkel, az adott jelenségek saját élményekre épülõ (vagy színházra, táncra, mesékre támaszkodó) feldolgozása színes kompozícióban
– Színkontrasztok, színharmóniák alkalmazása
– A színek és alkalmazott technikák megjelenítõ és hangulatközvetítõ képessége (színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák)

- Plasztikus figurák – formai felfedezések

– Figurateremtés, jellegzetes arányok, karakterjegyek felfedezése
– Táltosok, paripák, félelmetes szörnyállatok – képzelet és elõtanulmányok alapján (figurális dombormû mintázása agyagból, gipszfaragás, papírmasé)
– Növények, termések formája, szerkezete, színei (színes ceruza, kréta, akvarell)

- Szabadon formálható anyag

– Agyagedény formálása felrakással
– Agyagplasztikák, állatfigurák készítése, díszítésük földfestékkel, bekarcolt mintákkal
– Állatok ábrázolása emlékképek vagy közvetlen látvány alapján – tömeg, arányok, mozgás érzékeltetése

- Tér és idõ feldolgozása

– Természeti erõk, különleges és félelmetes természeti jelenségek felidézése, megjelenítése képsorozattal (tempera, tollrajz)
– Különbözõ kompozíciók készítése spirál– és hullámmotívum felhasználásával
– A természet körforgása (olajpasztell, tempera, fotó, montázs, kollázs)

- Minta, jel, jelkép

– Életfa motívum, varázslatos növények megjelenítése népmesék, legendák alapján, (sgrafitto jellegû viaszos technika, festés, karcolás agyagba, gipszbe)
– Papírkivágások – szimmetria, pozitív–negatív formák, ritmusok, sorminták

– A varrás, hímzés alapfogásai, formaalkotó és dekoratív szerepük
– Egyéni fantáziára épülõ illusztratív feldolgozások
– Az elvonatkoztatás útja és célja – anyaggyûjtés
– A tûz, víz, föld, levegõ – szimbólumok a különbözõ kultúrákban
– Sárga, narancs, piros, barna, lila, zöld, fehér, arany. Színszimbólumok használata (papírragasztás kivágott színes motívumok kompozícióba rendezésével)

- A tárgykészítés folyamata

– Az adott témakörhöz, történethez kapcsolódó valós tárgyak, varázseszközök készítése
– Különféle hagyományos kézmûves technikák, díszítési módok alkalmazása
– Állat alakú és antropomorf edény készítése agyagból
– A textilanyagok, a gyapjú alkalmazási lehetõségei
– Nemezfigura készítése
– Tárgykészítés népi hagyományok alapján, a keleti és a mai kultúra esztétikája szerint
– Természetes anyagok, ágak, termések alakítása, felhasználásuk más anyagokkal együtt
– Ragasztóanyagok, ragasztási technikák használata
– Ékszerkészítés gyöngyfûzéssel

- Évszakváltás

– Az évszakokhoz fûzõdõ népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása
– Mézeskalácsformák rajzolása, tervezése
– A népi kézmûvesség néhány jellegzetes eleme, technikája
– Megszemélyesítés
– Mozgatható bábfigurák készítése. Karakterábrázolás és a mozgatás lehetõségei
– Zsineggel mozgatható figurák, pálcára vagy lécre szerelt bábok (papírkivágás, mozgatható elemek összeállítása, festés)
– Álarcok, maszkok, készítése (papír, gipsz, agyag, papírmasé)
Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat,
- az alapvetõ ábrázolási technikákat,
- a kézmûvesség, a hagyományos népi kultúra egyes szokásait, tárgyait és technikáit,
- az egyszerû kézmûves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat,
- a vizuális mûvészetek formáit, sajátosságait, anyagait és eszközeit.

Legyen képes:

- motívumgyûjtésre, feldolgozásra,
- a látvány és jelenségek értelmezésére,
- vázlatok készítésére, átírásra,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bõvítésére és sokszínû alkalmazására,
- ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére.

Számonkérés javasolt formája

- A tanulók bemutató óra keretében, illetve témazáró kiállítással adnak számot tudásukról.
- A minősítésre, az osztályzásra a szaktanár jogosult. Az év végi osztályzatnak döntően az év közbeni munkán kell alapulnia.

Az értékelés szempontjai – minimumkövetelmények

- az adott évfolyam tananyagának ismerete,
- a művészetek iránti érzékenység, kreativitás.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A látás és a látványértelmezõ képesség tudatosítása, fejlesztése.
- A kézmûves tárgyalkotás, a képzõ– és iparmûvészeti, médiamûvészeti tevékenységek megalapozása.
- A látvány utáni ábrázolás alapvetõ törvényszerûségeinek felismertetése, a vizuális nyelvrendszer alapjainak elsajátíttatása.
- A kifejezéshez, alkotáshoz szükséges képességek továbbfejlesztése, a képi mûveltség bõvítése.
- A tanuló kitartó, feladattudatos munkavégzésének segítése.

Tananyag

- Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek
- A látvány megfigyelése, értelmezése, rögzítése
- Síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök
- Különféle képzõ– és iparmûvészeti, népmûvészeti, médiamûvészeti technikák
- Az egyes mûfajokra jellemzõ elõadásmódok
- A középkor mûvészettörténeti érdekességei
- Az egyes népmûvészeti tájegységekre jellemzõ stílusjegyek, technikák
- A formák, színek tudatos használata és a térábrázolás kérdései
- A tárgyalkotás, a tárgykészítéshez kapcsolódó anyagok, egyes eljárások, technikák
- Hagyományos és új médiumok
- Tanulmányok, szabadkézi vázlatok, makettek
- Témavariációk és különbözõ méretû alkotások készítésének sajátosságai
- Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

- Történetszövés – történetábrázolás

– Képzeletbeli utazás (egy középkori városban – illusztrációk különféle rajzeszközökkel, vagy képregényszerûen elmesélve)

– A kor hétköznapjainak megjelenítése a megismert ábrázolási formák, stílusjegyek felidézésével. A tervek nagyítása, megfestése (képi, fotó, videó – vagy számítógépes feldolgozások)

- Környezetábrázolás – hangulatteremtés

– A környezet épített elemeinek rajza (homlokzatok)

– kollázs különbözõ felületû, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal – makett készítése vegyes technikával

– Makettkészítés (házak, lakótornyok, várak) különféle anyagok felhasználásával

- Színharmóniák

– A monokróm színhasználattól a komplementer színpárokig

– Egy fõszínre hangolás, fõszín és elsõdleges keverékszínei

– Tiszta színekbõl és szürkékbõl építkezõ képek

- Rész és egész

– Papírmozaik készítése (ókori vagy bizánci minták alapján)

– Üvegablakok

– Rózsaablak – színes kép készítése

– Királyfejek, egészalakos figurák rajza viaszolt, festett alapról visszakaparásos technikával

- Képeskönyv

– A mai életünk kódexe

– Cél és célszerûség, a könyvkötés alapfogásai

– A papír tulajdonságai

– Betûkép, iniciálé készítése, szövegírás (temperafestés, kézírás vágott hegyû tollal)

- Mintakincs

– Az adott korra jellemzõ minták, díszítések gyûjtése, vázlatfüzetbe rajzolása

– A gyûjtött minták egy–egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különbözõ léptékben – páros munka)

– Ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok, növények, felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok)

- Plasztika

– Oszlopszobrok. Szoborfaragás (egyszerûen formált emberfigurák gipszbõl, ytong téglából, purhabból)

– Vízköpõk. Fantasztikus figurák, állatalakok (gótikus templomokról; mintázás agyagból)

– Figurateremtés valódi állatok és képzeletbeli szörnyek megformálásával

- Öltözéktervezés

– Sisak készítése. A viselhetõség és a méretek figyelembe vétele

– A szín– és az anyagválasztás szerepe (papír, textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás)

- Arcképtár

– Önarckép különbözõ elképzelt szerepben, jelmezben és korban való ábrázolása

– Önarckép gyûjtemény mai környezetben (ceruza, krétarajzok, tempera)

- Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a választott kor mûvészetét, kézmûves kultúráját, tárgyait,
- a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét,
- a tervezéstõl a tárgyalkotásig tartó kreatív folyamat részeit,
- a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,
- egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására,
- motívumgyûjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására,
- színtani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- változatos – forma – faktúra és felületminõségek létrehozására,
- különbözõ anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók–tárgyak létrehozására,
- egyéni eszközhasználatra,
- a mûalkotások értõ befogadására,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bõvítésére és alkalmazására,
- a legfontosabb baleset– és munkavédelmi szabályok betartására.

Számonkérés javasolt formája

- A tanulók bemutató óra keretében, illetve témazáró kiállítással adnak számot tudásukról.
- A minősítésre, az osztályzásra a szaktanár jogosult. Az év végi osztályzatnak döntően az év közbeni munkán kell alapulnia.

Az értékelés szempontjai – minimumkövetelmények

- az adott évfolyam tananyagának ismerete,
- a művészetek iránti érzékenység, kreativitás.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az emberi és a természeti környezet esztétikumának felismertetése, a mûvészetek, alkotási tevékenységek iránti érdeklõdés megerõsítése.
- A látás és a látványértelmezõ képesség pontosítása, fejlesztése.
- A kézmûves tárgyalkotás, a képzõ– és iparmûvészeti, médiamûvészeti tevékenységek körének bõvítése.
- A látvány utáni ábrázolás törvényszerûségeinek felismertetése, a vizuális nyelvrendszer alkalmazásának fejlesztése a különbözõ feladatok során.
- A manuális tudás és az alkotóképesség továbbfejlesztése, a stílusérzék megalapozása.

Tananyag

- Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek
- A látvány megfigyelése, perspektivikus ábrázolása
- Rajzeszközök, plasztikus és modellezõ anyagok és eszközök
- Különféle képzõ– és iparmûvészeti, népmûvészeti, médiamûvészeti technikák
- Az egyes mûfajokra jellemzõ elõadásmódok
- Az ókori antik világ és a reneszánsz mûvészettörténet érdekességei
- Az egyes népmûvészeti tájegységekre jellemzõ stílusjegyek, technikák
- A formai, színtani alapismeretek
- A tárgyalkotás, a tárgykészítéshez kapcsolódó anyagok, egyes eljárások, technikák
- Hagyományos és új médiumok
- Az elõképek megismerése, feldolgozása – tanulmányrajzok, vázlatok, makettek, modellek
- Témavariációk és különbözõ méretû alkotások készítésének sajátosságai
- Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

- Történetábrázolás

– Életképek (reneszánsz palotában; illusztrációk különféle színes eszközökkel vagy képregényszerûen elmesélve)

– A kor ünnepeinek megjelenítése a megismert ábrázolási formák, stílusjegyek felidézésével (képi, fotó, videó vagy számítógépes feldolgozások)

- Tornyok, várak, paloták

– Épületábrázolás tusrajzzal

– Struktúra – textúra, formaszerkezet és felületi megjelenés (kollázs különbözõ felületû, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal)

– Makettkészítés különféle anyagok felhasználásával csoportmunkában

Színharmóniák

– Tájképek különbözõ fényviszonyok között – csak színfoltokkal festve – hajnalban, délben, szürkületben, éjszaka (gyûjtés elektronikus formában is, kísérletek a számítógépes grafikai programok használatával)

– Telt és tört színek, komplementer színek és különbözõ árnyalataik (festés akvarellel, krétával, kevert eljárással)

- Környezetábrázolás – kép és valóság

– A tárgyak és a természeti környezet megfigyelése

– Az ablakon át látható világ (ábrázolás pitt–krétával, festéssel)

– A vonalperspektíva, levegõ és színperspektíva felfedezése

– Elõtér – középtér – háttér (tusrajzok, szénrajzok)

– Öltözéktervezés

– A szín– és az anyagválasztás szerepe

– Fejfedõk (bohócsipka) készítése a viselhetõség és a méretek figyelembe vétele (papír és textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás)

- Képeskönyv

– A természet törvényeinek, jelenségeinek megfigyelése, összegyûjtése, lejegyzése

– Növények, állatok minél pontosabb megfigyelés alapján készült illusztrációi

– Magyarázó rajz, részletek és leírások a tervlapon (aprólékos ceruza és tusrajzok, temperafestés, kézírás vágott hegyû tollal)

- Mintakincs

– A korra jellemzõ textilminták, díszítések gyûjtése, vázlatfüzetbe rajzolása

– Gyûjtött minták egy–egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különbözõ léptékben – páros munka)

– Ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok, növények felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok,)

– Egyszerû díszítõelemek szimmetrikus, pozitív–negatív formákká, ritmussá rendezése

– Természetes formák redukálása, egyszerûsítése, stilizálása, szín– és forma–variációk létrehozása (papírmetszet létrehozása)

- Arcképtár

– Hétköznapi tömeg (piaci sokadalom) összeállítása nagyméretû kartonra (saját, választott figurákkal)

– Különbözõ korú és karakterû emberek portréja. (Csoportmunka. Ceruza, krétarajzok, tempera)

- Fény– árnyék jelenségek

– Titokzatos terek létrehozása, a fény–árnyék hatások felhasználásával

– Vázlatok készítése jellegzetes fény–árnyék viszonyok bemutatására

– Térkonstrukció talált, gyûjtött tárgyakból, lepedõkbõl, zsinórokból, kartonokból többféle bevilágítással (közös, csoportos alkotás)

– Fényképek, videó készítése a terek bejárásával, a korábbi munkák térbe helyezése, „helyzetbe hozása”

- Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- az adott kor mûvészetét, kézmûves kultúráját, tárgyait,
- a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét,
- a tervezéstõl a tárgyalkotásig tartó kreatív folyamat részeit,
- a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,
- egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására,
- motívumgyûjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására,
- színtani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- változatos forma–, faktúra– és felületminõségek létrehozására,
- különbözõ anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók, tárgyak létrehozására,
- egyéni eszközhasználatra,

- a mûalkotások értõ befogadására,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bõvítésére és alkalmazására,
- a legfontosabb baleset– és munkavédelmi szabályok betartására.

Számonkérés javasolt formája

- A tanulók bemutató óra keretében, illetve témazáró kiállítással adnak számot tudásukról.
- A minősítésre, az osztályzásra a szaktanár jogosult. Az év végi osztályzatnak döntően az év közbeni munkán kell alapulnia.

Az értékelés szempontjai – minimumkövetelmények

- az adott évfolyam tananyagának ismerete,
- a művészetek iránti érzékenység, kreativitás.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A látvány és a tanult ábrázolás összhangba hozása a személyes mondanivalóval.
- A természet– és emberábrázolás különbözõ formáinak megismertetése.
- A stílus– és arányérzék továbbfejlesztése.
- Az önálló kézmûves tárgyalkotás technikájának megválasztására, a képzõ– és iparmûvészeti, médiamûvészeti tevékenységek eszköztárának biztonságos használatára való képesség fejlesztése.
- A látvány utáni ábrázolás árnyaltabbá tétele, a kompozíció, a szín és az elõadásmód finomítása.
- A képi mûveltség bõvítése.

Tananyag

- Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek
- Rajzeszközök, vizes bázisú festékek és plasztikus anyagok
- A képzõ– és iparmûvészeti, népmûvészeti, médiamûvészeti technikák
- A barokk mûvészettörténeti korszakára jellemzõ stílusjegyek, technikák
- A stíluskorszakra jellemzõ elõadásmódok
- Témavariációk és különbözõ méretû alkotások készítésének sajátosságai
- Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

- Történetábrázolás

– Mozgalmas jelenetek (Álarcosbál egy barokk kastélyban. Illusztrációk különféle színes eszközökkel vagy képregényszerûen elmesélve)

– Groteszk, vígjátéki történetelemek illusztratív feldolgozása a megismert ábrázolási formák, stílusjegyek felidézésével (képi, fotó, videó vagy számítógépes feldolgozások)

- Tornyok, várak, paloták

– Épületek belseje, bútorai

– Épületábrázolás tusrajzzal, vegyes technikával (kollázs különbözõ felületû, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal)

- Színharmóniák

– Öltözetek pasztellszínekkel (gyûjtés elektronikus formában, kísérletek a számítógépes grafikai programok használatával)

– Színhangulatok festése zenei hangzásokra (akvarell, kréta kevert eljárások)

- Öltözék

– Legyezõ és maszk készítése a mûködés és a méretek figyelembe vétele

– A szín– és az anyagválasztás szerepe (papír, textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás)

- Kép és valóság

– A térábrázolási konvenciók, optikai csalódások, illúziókeltés

– A perspektíva és az axonometria fintorai (Escher rajzai, térformái. Gyûjtések)

– Tárgyak ábrázolása eltérõ, végletes nézõpontokból – alulnézet, felülnézet, közelrõl – és – s messzire távolodva (grafit, szén, pittkréta)

- Mintakincs

– Épületdíszítések, minták gyûjtése, rajzolásuk vázlatfüzetbe

– Gyûjtött minták egy–egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különbözõ léptékben

– páros munka)

– Ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok, növények, csiga, kagylómotívumok felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok)

- Arcképtár

– Arcképek díszes keretben

– Különbözõ korú és karakterû emberek portréja (ceruza, krétarajzok, tempera)

A tárgyak egyedi vonásai

– Lakomák gazdag tárgyi világa. Gyûjtés a németalföldi festmények és mai fotók, installációk körében

– Hasonlóság és különbözõség. Azonos funkciójú tárgyak megfigyelése, egyedi vonásaik, különbözõségeik felfedezése (ceruza, vízfesték)

A tárgyak összhangja

– Hangszerek

– Klasszikus és saját megoldások

– Csendélet, drapériák, hangszerek beállításával (összefogott kompozíciók, finom részletmegoldások. Pasztellkréta)

- Vizsgamunka készítése
- Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- az adott kor mûvészetét, kézmûves kultúráját, tárgyait,
- a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét,
- a tervezéstõl a tárgyalkotásig tartó kreatív folyamat részeit,

Mûvészettörténet (3–8. évfolyam)

*A tantárgyak tartalma*a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,
- egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására,

- motívumgyûjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására,
- színtani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- változatos forma–, faktúra– és felületminõségek létrehozására,
- különbözõ anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók, tárgyak létrehozására,
- egyéni eszközhasználatra,
- a mûalkotások értõ befogadására,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bõvítésére és alkalmazására,
- a legfontosabb baleset– és munkavédelmi szabályok betartására.

Számonkérés javasolt formája

- A tanulók bemutató óra keretében, illetve témazáró kiállítással adnak számot tudásukról.
- A minősítésre, az osztályzásra a szaktanár jogosult. Az év végi osztályzatnak döntően az év közbeni munkán kell alapulnia.

Az értékelés szempontjai – minimumkövetelmények

- az adott évfolyam tananyagának ismerete,
- a művészetek iránti érzékenység, kreativitás.

Magasabb évfolyamba lépés feltétele

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a vizuális mûvészetek eszköztárát,
- a tárgytervezés és tárgykészítés fázisait,
- a rajzolás, festés, térmûvészet mûfaji sajátosságait, anyagait és eszközeit,
- a különbözõ ábrázolási és tárgyalkotó technikákat,
- a legjelentõsebb mûvészettörténeti korszakok mûvészetének jellegzetességeit, kultúráját, tárgyait,

- a legfontosabb baleset– és munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes:

- az alkotói munka végigvitelére,
- a látvány és jelenségek megragadására, visszaadására,
- motívumgyûjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás szabályainak alkalmazására,
- színtani ismereteinek felhasználására,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- sokféle eszköz– és anyaghasználatra a kifejezés érdekében,
- konzekvens munkák elkészítésére,
- a mûvészettörténeti korok, stílusok megkülönböztetésére, értõ befogadására,
- a legfontosabb baleset– és munkavédelmi szabályok betartására.

A mûvészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészbõl áll.

A vizsga tantárgya és idõtartama:

Vizuális alkotó gyakorlat

– vizsgamunka bemutatása 15 perc

– helyszíni feladat megoldása 105 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhetõ legyen a tanuló tervezõ, alkotó, konstruáló, tárgykészítõ képessége. A feladatmegoldás tükrözze a tanulónak a vizuális alkotó gyakorlatok során megszerzett tudását a mûvészeti ág anyagairól, mûfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerûségeirõl, megszerzett ismeretét. A megvalósított vizsgamunka mutassa be a tanuló technikai jártasságát, tudását.

A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga két részbõl tevõdik össze:

A) Dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képsorozat vagy tárgy, tárgycsoport.

A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

– tárgy, tárgyegyüttes,

– festészeti, grafikai alkotás–sorozat,

– szobor, térkonstrukció és variációi.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kész kép vagy tárgy.

Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott anyaggal és technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

– tárgy,

– festészeti, grafikai alkotás,

– szobor, térkonstrukció

A vizsga értékelése

A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga értékelésének általános szempontjai:

– esztétikai érzékenység, mûvészeti ismeretek jelenléte,

– tervezési, plasztikai tárgyformáló készség,

– a kísérletezõ kedv és kreativitás megjelenése,

– alapvetõ anyag–, eszköz– és szerszámhasználati ismeret, jártasság,

– térformálás, konstruáló és kompozíciós készség,

– a tartalomnak megfelelõ anyag, forma, szín, technika és kifejezésmód használata,

– az elkészült munka egyedisége, összhangja.

GRAFIKA ÉS FESTÉSZET ALAPJAI

A grafika és festészet alapjai tantárgy célja a képi világ, a képi kifejezés különbféle módjainak megismertetése. A fantázia kibontakoztatása, a valósággal való összekapcsolása. Változatos felfedezõ és alkotó folyamatokon keresztül hozzásegíteni a tanulókat az önálló, kreatív tevékenységekhez.

A tantárgy feladata elõkészíteni és megalapozni a mûvészi igényû szakmai munkát.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A környezet esztétikumára érzékeny nyitott szemlélet kialakítása.
- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz– és anyaghasználati készség fejlesztése.
- A vonallal, színnel, felülettel, díszítménnyel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok játékos gazdagítása.
- A képalkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása.
- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása.
- Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

A vonal megjelenési formái

A szín szerepe az érzelmek, hangulat kifejezésében

A forma, folt, felület és textúra jelentése és létrehozásának lehetõségei

A gyûjtés, gyûjtemény létrehozásának módjai

Részlet és nagyítás

A díszítés sajátosságai

A nyomhagyás egyszerû technikái

Kompozíciós alapismeretek

Az illusztratív ábrázolás

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A vonal

- A vonal megjelenési formái a valóságban és a képzõmûvészetben. Játékos felfedezések
- A vonal mint mozgásnyom
- Eltérõ célú és irányú mozgások megfigyelése, létrehozása

- Változatos mozdulatokkal, mozgással hagyott nyomok más–más felületeken és anyagokon

A szín

- Szín és mozgás
- Különbözõ mozgások, mozdulatok (simogatás, dobolás) által keltett érzelmek kifejezése színekkel
- Mozdulatok, mozdulatsorok színes lenyomatai nagyméretû felületeken kézzel, szivaccsal, széles ecsettel
- Színek és élmények közti asszociatív kapcsolat
- Érzelmek, hangulatok megjelenítése különbözõ formájú és anyagú felületeken absztrakt színfoltokkal
- A kedvenc tárgy, lény jellemének kifejezõ ábrázolása színekkel szokatlan formájú felületeken
- A tárgy, lény hangulatváltozásainak megjelenítése színek segítségével

Felület és forma

- Különféle felületek és formák által kiváltott érzelmek
- Játékos forma– és felületalakítási kísérletek
- Gesztusok által létrehozott foltok, felületek
- Különbözõ érzelmi állapotok lenyomata

Felület és textúra

- A környezet felületeinek megismerése élményszerû tapasztalatok által
- Vizuális és taktilis érzékelés közti kapcsolat
- Különbözõ felületû, textúrájú anyagok gyûjtése, meghatározott szempontok szerinti csoportosításaik
- A gyûjtött anyagok kollázsként való felhasználása
- Különbözõ anyagok felületének tapintással való érzékelése (bekötött szemmel)
- A tapintási élmények megfogalmazása, megjelenítése, tapintási napló, térkép készítése

Minta a környezetben

- Környezetünkben levõ tárgyakon található mintákból gyûjtemény létrehozása

- A gyûjtött minták egy–egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése

Díszítés, díszítmények

- Lapok felületek díszítése grafikai és festészeti technikákkal, jelentést hordozó motívumokkal

Nyomhagyás

- Különbözõ formájú, felületû tárgyakkal foltok, rajzolatok létrehozása
- Az elkészített nyomatok kiegészítése, továbbfejlesztése jelentést hordozó illusztratív alkotássá tussal, filctollal, festékkel

Kompozíció

- Képi elemek rendezése
- Ugyanazon elemekbõl eltérõ hatású, egyensúlyú kompozíciók összeállítása monokróm festéssel, kollázzsal, egyszerû nyomhagyással

Képalkotás

– Illusztrációk készítése mesék, események szereplõinek nagyméretû ábrázolásával

– Történetek, mesék jeleneteinek illusztratív megfogalmazása grafikai és festészeti eszközökkel, anyagokkal (grafit, toll, kréta, vízfesték, kollázs)

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a vonal megjelenési formáit,
- a szín szerepét az érzelmek, hangulat kifejezésében,
- a forma, folt, felület és textúra jelentését és létrehozásának lehetõségeit,
- a díszítés sajátosságait,
- a nyomhagyás egyszerû technikáit,
- a kompozíciós alapismereteket,
- az illusztratív ábrázolás alapjait.

Legyen képes:

- mozgásnyomok vonallal történõ rögzítésére,
- az érzelmek vonallal, színnel történõ ábrázolása,
- forma, folt, felület és textúra létrehozására,
- a nyomhagyás egyszerû technikáinak alkalmazására,
- képalkotásra,
- gyûjtemény létrehozására,

- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

SZÁMONKÉRÉS JAVASOLT FORMÁJA

A tanulók bemutató óra keretében illetve házi kiállításon adnak számot tudásukról

A minősítésre, az osztályzásra a szaktanár jogosult.

Az év végi osztályzatnak döntően az év közbeni munkán kell alapulnia.

Az értékelés szempontjai – minimumkövetelmények:

- az adott évfolyam tananyagának ismerete,
- a művészetek iránti érzékenység, kreativitás.

MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELE:

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz– és anyaghasználati készség fejlesztése.
- A vonallal, színnel, felülettel, díszítménnyel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása.
- A képalkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása.
- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása.
- Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

Vonal a térben

A szín szerepe és hatása a tárgyakon és a térben

A színek és lelki minõségek

Felület és textúra kontrasztok és létrehozásának lehetõségei

A gyûjtés, gyûjtemény létrehozásának módjai

A díszítés sajátosságai

A tárgyak funkciója és díszítése közti kapcsolat

Egyszerû nyomatok

A kiemelés

Az illusztratív ábrázolás

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A vonal

- Vonalak a térben
- Vonalszerû anyagokkal (kötél, szalag) térjátékok, installációk létrehozása
- A létrehozott vonalterek megjelenítése különbözõ grafikai eszközökkel
- Az elkészült grafika továbbfejlesztése, alakítása variációk, sorozatok formájában

A szín

- A színek és térbeli formák kapcsolata a mesékben és a valóságban
- Színes terek, téri formák létrehozása, térátalakítások
- Különbözõ színû vagy különbözõ színûre festett talált tárgyak (textilek, dobozok, fonalak) segítségével eltérõ funkciójú és hangulatú színes terek megépítése
- A létrehozott terek által nyújtott élmények megjelenítése festéssel, kollázzsal
- Tulajdonságok, fogalmak rokonítása, összekapcsolása színekkel és egyszerû térbeli formákkal, tárgyakkal
- Térbeli formák, tárgyak felületének átalakítása festéssel, tárgymesék létrehozása
- Egy konstruált tér hangulatának, jelentésének módosítása színcserével

Felület és forma

- Ellentétek, felületi kontrasztok
- Semleges, nyugodt felületeken markáns ellentétek, felületi kontrasztok létrehozása
- A gesztusokkal létrehozott foltok, felületek által közvetített információk

Felület és textúra

- Különbözõ felületeket, textúrákat ábrázoló képek, fotók gyûjtése, csoportosítási lehetõségek
- A gyûjtött fotók, fénymásolatok grafikai kiegészítései, átalakításai
- Az elkészült lapokból illetve a gyûjtött fotókból kollázsok, képtárgyak készítése

Minta a környezetben

- Növények, állatok fotóin, illetve mikroszkopikus felvételeken található minták, mintázatok gyûjtése
- A gyûjtött mintakincs szabad felhasználása méret és léptékváltással

Díszítés, díszítmények

- Funkcióval, jelentéssel bíró plasztikus tárgyak felületének megmunkálása, díszítése grafikai és festészeti technikákkal

Egyszerû nyomatok

- Képi üzenetek létrehozása egyszerû sokszorosítási technikákkal (papírdúc, papír– vagy mûanyagkarc, sablon átfújással)

Kompozíció

- A kiemelés szerepe és lehetõségei a valóságban, a mesékben és a különbözõ mûvészeti ágakban
- A kép egyes szereplõinek, elemeinek hangsúlyozása (formával, mérettel, színnel, aránnyal, nézõponttal, felülettel, kontraszt alkalmazásával, elhelyezéssel)

Képalkotás

- Illusztrációk készítése
- Történetek, mesék jeleneteinek illusztratív ábrázolása grafikai és festészeti eszközökkel, anyagokkal, valamint ezek kombinált megoldásaival (festett ceruzarajz, színezett tollrajz, kollázs, vegyes technika)

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- vonal a térképzõ szerepét,
- a szín szerepét, hatását a tárgyakon és a térben,
- felület és textúra kontrasztok létrehozásának lehetõségeit,

- a gyûjtés, gyûjtemény létrehozásának módjait,
- a díszítés sajátosságait,
- a tárgyak funkciója és díszítése közti kapcsolatot,
- a kiemelés módjait,
- az illusztratív ábrázolás sajátosságait.

Legyen képes:

- vonalvariációk létrehozására,
- a lelki minõségek kifejezésére,
- felület és textúra kontrasztok létrehozására,
- egyszerû nyomatok készítésére,
- képalkotásra,
- gyûjtemény létrehozására,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

SZÁMONKÉRÉS JAVASOLT FORMÁJA

A tanulók bemutató óra keretében valamint kiállítással adnak számot tudásukról

A minősítésre, az osztályzásra a szaktanár jogosult.

Az év végi osztályzatnak döntően az év közbeni munkán kell alapulnia.

Az értékelés szempontjai – minimumkövetelmények:

- az adott évfolyam tananyagának ismerete,
- a művészetek iránti érzékenység, kreativitás.

MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELE:

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz és anyaghasználati készség fejlesztése.

- A vonallal, színnel, felülettel, díszítménnyel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása.
- A képalkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása.
- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása.
- Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés.
- Az önkifejezés változatos formáinak alkalmazása.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

A vonal és a mozgás–változás

A színek egymáshoz való viszonya

A színek érzelmi minõsége

Színharmóniák, színkontrasztok

A forma, folt, felület és textúra kifejezõ használata

A gyûjtés, gyûjtemény felhasználásának lehetõségei

A funkció és díszítés

Egyedi motívumok, motívumrendszer

Dombornyomat

Kompozíciós variációk

Illusztratív sorozatok

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A vonal

- Változások vizuális nyomai
- A valóságos és képzeletbeli változások nyomainak megjelenítése különbözõ grafikai és festészeti technikákkal
- Improvizatív és tudatos vonal– és hangjátékok
- Különbözõ hatású, karakterû hangok, zajok, zenék inspiráló hatására különbözõ karakterû vonalak, rajzos vonalszövetek készítése

A szín

- Színfoltok festése zene hangulatára
- A színek egymáshoz való viszonya, a színek érzelmi minõsége
- Természeti jelenségek színekkel és színárnyalatokkal való kifejezése
- Egy–egy szín más színekkel való kapcsolatának mesén, dramatikus játékon keresztül történõ átélése, az élmények megfestése
- Árnyalt vizuális minõségek, színharmóniák
- Fogalmakkal, hangokkal, mozdulatokkal leírható tartalmak megjelenítése színek, színharmóniák által
- Színkontrasztok, tartalmi ellentétek
- Színkontrasztok, színellentétek festése – melyek tartalmi ellentéteket és belsõ élményeket juttatnak felszínre – különös tekintettel a sötét–világos kontrasztra

A felület

- Felület és ábrázolási szándék
- Különbözõ érzelmi, hangulati állapotok megjelenítése a megismert technikákkal, felületalakítási lehetõségekkel változatos mûfaji kísérletek során
- Foltok, folthatárok
- A valóságban látható éles és elmosódott kontúrok megfigyelése és megjelenítésük
- Transzparencia, ellenfény, a részletek láthatósága

Textúra képzés

- Különbözõ anyagok segítségével, felhasználásával (homok, gipsz, fonal, drót, szögek) változatos textúrájú felületek létrehozása
- Az elkészült lapokból képtárgyak készítése

Minta a környezetben

- Mûalkotásokról, építményekrõl, fotókról minták, ornamentikák gyûjtése
- A gyûjtött és továbbgondolt mintakincs felhasználása tárgyakon

Díszítés, díszítmények

- Funkcióval, jelentéssel bíró mikroterek külsõ– belsõ elemeinek díszítése grafikai és festészeti technikákkal
- A mikroterek lakóinak, lényeinek egyedi megjelenítése

Sablon nyomatok

- Meghívó, plakát, képregény készítése sablonnyomat segítségével (kivágott papír vagy mûanyag motívumokkal)

Dombornyomatok

- Különbözõ anyagok, tárgyak segítségével plasztikus papírnyomatok készítése

Kompozíció

- Komponálási módok
- Játékos kísérletek, variációk egy saját alkotás, illetve különbözõ reprodukciók képi elemeinek, szereplõinek átrendezésére

Képalkotás

- Illusztrációk készítése
- Történetek, mesék jeleneteinek illusztratív ábrázolása sorozatokban grafikai és festészeti technikákkal (monotípia és kollázs–technika vonalas, festett kiegészítéssel, krétarajzzal, karcnyomatokkal)

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a mozgás–változás vonallal történõ kifejezésének lehetõségeit,
- a színek egymáshoz való viszonyát,
- a színek érzelmi minõségét,
- a színharmóniákat, színkontrasztokat,
- a gyûjtés, gyûjtemény felhasználásának lehetõségeit,
- a funkció és díszítés kapcsolatát,
- a dombornyomat készítésének technikáját.

Legyen képes:

- a vonal, forma, folt, felület, szín és textúra kifejezõ használatára,
- egyedi motívumok, motívumrendszer alkalmazására,
- dombornyomat készítésére,
- a kompozíciós variációk, illusztratív sorozatok készítésére,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

SZÁMONKÉRÉS JAVASOLT FORMÁJA

A tanulók bemutató óra keretében valamint kiállítással adnak számot tudásukról

A minősítésre, az osztályzásra a szaktanár jogosult.

Az év végi osztályzatnak döntően az év közbeni munkán kell alapulnia.

Az értékelés szempontjai – minimumkövetelmények:

- az adott évfolyam tananyagának ismerete,
- a művészetek iránti érzékenység, kreativitás.

MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELE:

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

GRAFIKA ÉS FESTÉSZET TANSZAK

GRAFIKA ÉS FESTÉSZET MÛHELYGYAKORLAT

A grafika és festészet mûhelygyakorlat célja olyan általános és speciális ismeretek átadása, melyek képessé teszik a tanulót önálló, színvonalas grafikai és festészeti alkotások létrehozására. Célja továbbá, hogy a tanulókat önmaguk megismeréséhez és a valóság törvényszerûségeinek egyre pontosabb és mélyebb megértéséhez juttassa a kritikus megfigyelés és gyakorlati tevékenységek segítségével.

A mûhelygyakorlat feladata a tanulói képzelet, a belsõ képek és a valóság törvényszerûségeibõl fakadó vizuális látványelemek összekapcsolásának elõsegítése. Feladata továbbá kreatív alkotói tevékenységen keresztül az emberi, társadalmi és mûvészeti problémákra való érzékenység és véleménynyilvánítási igény kialakítása.

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz és anyaghasználati készség fejlesztése.
- A vizuális kifejezés elemeinek eszközeinek felismerése, egyre tudatosabb alkalmazása.
- A motívumgyûjtés és vázlatkészítés gyakorlatában való jártasság kialakítása.

- A tanult grafikai és festészeti technikák alkalmazási képességének gyakorlása.
- Az esztétikai érzékenység és kifejezõkészség fejlesztése.
- Az önállóság kialakítása.
- A fegyelmezett munkavégzés szabályainak elsajátíttatása.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

Grafika és festészet technikai, mûfaji sajátosságai

Vizuális kifejezés alapvetõ eszközei, szerepük

A vonal megjelenési lehetõségei, kifejezõereje

A fekete–fehér kontraszt hatása, használatának lehetõségei

A tónus szerepe

A színek érzelmi, hõ és figyelemfelhívó hatása

A sötét–világos, a hideg–meleg színkontraszt

A faktúra és textúra alakítás lehetõségei

Képépítési és kompozíciós lehetõségek (szerves elrendezés, kiemelés–elhagyás, pozitív–negatív formák, szabályosság–szabálytalanság)

Téma variációk és különbözõ méretû alkotások készítésének sajátosságai

A ceruza–, tus–, pác–, akvarell– és krétarajz technikája

Az anyagnyomatok, a monotypia, a magas nyomás mûveletei

Kollázs és vegyes technikájú alkotások készítésének lehetõségei

Az akvarell– és temperafestés eltérõ technikai sajátosságai

A pasztellkép készítés technikája

Az alkalmazott grafika mûfaji sajátosságainak megfelelõ betû, monogram, embléma, piktogram tervezése

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

Vonal

- A vonal ritmust kifejezõ hatása
- A vonal karaktermegjelenítõ szerepe
- A vonal pszichikai kifejezõereje
- Sorsok, korok, egyéniségek kifejezése különbözõ vonalhasználattal

- Vonal a festészetben és a grafikában
- Vonal a térben és képtárgyakon
- Vonal a tájban, természetben, (monumentális) szabadtéri installációk, land art

Szín

- Színes fonalak, drapériák – színes terek, színkontrasztok
- A színek hatása (érzelmi, hõ és figyelemfelhívó hatás)
- A színek analogikus kapcsolata az érzetekkel, a különbözõ kifejezési nyelvekkel és szellemi tartalmakkal

A fény és a sötét differenciálódása

- A fény és a sötét által közvetített tartalmak (mesék, mítoszok, legendák)
- Játék a fénnyel (lámpákkal, vetítõkkel)
- Tárgyak, terek és a fény kapcsolata
- Külsõ–belsõ élmények átélése, megtapasztalása és megjelenítése (zenei, akusztikai analógiák felismerése, létrehozása)
- A fekete szín használata, a fekete–fehér kontraszt (fekete tér, fekete tárgy)
- A szürkétõl a feketéig – grafikában és festészetben

Felületképzés

- Faktúra és textúra alakítás a grafika és festés eszközeivel
- Felületkontrasztok létrehozása (különbözõ anyagok nyomataival, kollázzsal)
- Lavírozott tus, pác és akvarell rajzok

- A gyors, könnyed festés technikája
- Festett ceruzarajzok. Különbözõ technikák vegyítése, kísérletezések

Kifejezés, képalakítás

- Organikus képalkotás (szerves elrendezés, kiemelés–elhagyás, pozitív–negatív formák, szabályosság–szabálytalanság)
- Képi elemek átrendezése, variációk, kompozíciós lehetõségek

Képalkotás

- Illusztráció készítése
- Tusrajzzal a monokromitás, a foltképzés és a vonalrendszerek szerepének hangsúlyozása
- Egyedi nyomtatással monotypia készítése

Tér – környezet

- A körülvevõ környezet elemei által létrehozott különbözõ méretû, nyitott és zárt terek
- Térépítések és térjátékok a különbözõ érzékelési területek bekapcsolásával
- Hagyományos és rendhagyó térképek készítése (hang–, taktilis–, hõtérképek)
- Eltérõ hangulatú, méretû, arányú és szerkezetû terekben, (labirintusokban) átélt tapasztalások, élmények megjelenítése grafika, festészet és kevert technikák segítségével

A betû és kép

- Jel (egyedi, saját jel)
- Betûkarakter, monogram
- Az alkalmazott grafika mûfaji sajátosságaival embléma, piktogram tervezése
- A kódextõl a könyvnyomtatásig
- A nyomtatott írás és a kép használhatósága
- Miniatúrák, óriásképek

Mûalkotások

- A feladatokhoz kapcsolódó grafikai, festészeti és egyéb alkotások inspirációs felhasználása
- Anyagok, eszközök, megoldások a különbözõ korokban
- A feladatokhoz kapcsolódó mûalkotások folyóiratokban, könyvtárban, interneten
- Mûalkotások a környezetünkben, galériákban

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a grafika és festészet alapvetõ technikai és mûfaji sajátosságait,
- a grafikai és festészeti munkához szükséges anyagok és technikai eszközök szakszerû használatát,

- a grafika és festészet néhány kiemelkedõ hazai és külföldi képviselõjét, kortárs alkotóit,
- a vizuális kifejezés, képépítés törvényszerûségeit, kompozíciós lehetõségeit,
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- munkájához motívumokat gyûjteni és vázlatokat, színvázlatokat készíteni,
- a vizuális kifejezõeszközök és módok (vonalak, színek, formák, felületek és kompozíciós lehetõségek) kifejezési szándék szerinti használatára,
- a tanult grafikai és festészeti technikákkal (ceruza–, tus–, pác–, akvarell– és krétarajz, anyag nyomatok, monotypia, kollázs, akvarellfestés, temperafestés, pasztell és vegyes technika) alkotásokat létrehozni,
- egy téma kapcsán variációkat és különbözõ méretû alkotásokat készíteni,
- képzõmûvészeti alkotásokon a színek, vonalak felületek sajátosságait felismerni,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

SZÁMONKÉRÉS JAVASOLT FORMÁJA

A tanulók bemutató óra keretében valamint kiállítással adnak számot tudásukról

A minősítésre, az osztályzásra a szaktanár jogosult.

Az év végi osztályzatnak döntően az év közbeni munkán kell alapulnia.

Az értékelés szempontjai – minimumkövetelmények:

- az adott évfolyam tananyagának ismerete,
- a művészetek iránti érzékenység, kreativitás.

MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELE:

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A környezet által közvetített üzenetek befogadásának és értelmezésének mélyítése.
- A formák, színek változatos, gazdag használatának kialakítása.
- A külsõ látvány és a lelki tartalmak érzékeny megjelenítésének fejlesztése.
- A véleményformálás finomítása saját és mások mûveivel kapcsolatban.
- A tanulók tervezési készségének és problémamegoldó képességének fejlesztése.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

A megvilágítás szerepe

A fény és árnyék grafikai és festészeti eszközökkel való megjelenítésének lehetõségei

A forma, méret, felület, szín és kompozíciós kontrasztok

A redukció, a sûrítés, a fokozás és a kiemelés szerepe

A felületgazdagítás lehetõségei

A színperspektíva szerepe

A különbözõ színviszonyok hatása, kifejezõereje

Variációk, sorozatok készítése

Nagyítások, méret és léptékváltások alkalmazása

Eltérõ képkivágások hatásainak megtapasztalása és alkalmazása

A sablonnyomat, dombornyomat technikája

A linómetszés technikája

Alkalmazott vagy tervezõgrafika sajátosságainak megfelelõ tipográfia, könyvborító, plakát tervezése

Jelmezek, maszkok, díszletek készítésének sajátosságai

Egyszerû akció, performance létrehozása

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A fény és a sötét

- Karakteresen eltérõ erejû, irányú megvilágítású tárgyak és terek létrehozása, megjelenítése

- A fény és árnyék grafikai eszközökkel való kifejezése
- Színes kompozíciók, és variációk készítése a látvány inspiráló hatására

Kontrasztok

- Forma, méret, felület, szín és kompozíciós kontrasztokra épített kép, képtárgy sorozatok, variációk létrehozása, a zene–hang, mozgás–tapintás, az irodalom és a képzõmûvészet inspiráló hatására
- További lehetõségek, variációk és kísérletezések új médiumok, mûfajok segítségével

Kifejezés – karakterek

- Emberi és mitikus karakterek vizuális kifejezése
- Emberek, hõsök, tárgyak jelleme, hangulatváltozásaik megjelenítése a festészet és grafika eszközeivel
- Portrék, maszkok, jelmezek készítése
- Kifejezõ karakterek létrehozásának inspirálása játékokkal és akciókkal
- A kifejezés lehetõségei a redukció, a sûrítés, a fokozás, és a kiemelés eszközeivel
- Egy téma feldolgozása a sablonnyomat (kivágott papír vagy mûanyag motívumokkal), dombornyomat, tus– és a temperatechnika lehetõségeit felhasználva
- Felületgazdagítási lehetõségek
- Dramatikus játék a kész alkotásokkal

Tér – környezet

- A közvetlen környezet tárgyai, tárgykarakterek szembeállítása, csoportosítások
- Tárgyátalakítások, átfestéssel, zavarófestéssel
- Tárgyak idegen, megszokottól eltérõ környezetbe helyezése
- Léptékváltás adta lehetõségek felhasználása
- Egy tárgy részletének felnagyítása, változatos képkivágások
- A látvány és fantázia képi elemeinek összekapcsolása egy tárgy, szerkezet belsõ terének ábrázolása során

Írás – kép

- Alkalmazott vagy tervezõgrafikai ismeretek segítségével könyvborító, plakát készítése

- A képhez felirat tervezése (számítógép segítségével). Betû, tipográfia
- A betû, írás és kép szabad mûfajú felhasználása

Szín

- „Szín–tér”, külsõ–belsõ terek színviszonyai
- Az illúziókeltés lehetõségei
- Színperspektíva
- Kompozíciós változatok a színkontrasztra
- A szín kifejezõereje, mélysége, mozgása a külsõ látvány és a lelki tartalmak megjelenítése során
- Terek berendezése, benépesítése eltérõ méretû és színû figurákkal, szalagokkal, textilekkel, lámpákkal
- Doboz szín–házak – azonos motívumok más–más színviszonyok között

Képalkotás

- A gouache technikájának ismerete
- A linómetszés technikájának elsajátítása, sajátosságai, mûfaji követelményei, az anyag– és eszközhasználat specifikumai
- Egydúcos linómetszet
- Színes linómetszet kialakítása a dúc továbbvésésével
- Különbözõ méretû illusztráció, illusztráció sorozat készítése zenei, irodalmi alkotáshoz
- Illusztráció készítése egyedi és sokszorosítási technikákkal (ecset– és tollrajz, gouache, linómetszet)

Mûalkotások

- A feladatokhoz kapcsolódó grafikai, festészeti és egyéb alkotások inspirációs felhasználása
- Anyagok, eszközök, megoldások és stiláris jegyek a különbözõ korokban
- A feladatokhoz kapcsolódó mûalkotások folyóiratokban könyvtárban, interneten
- Mûalkotások a környezetünkben, galériákban

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a szín kifejezõerejét, a színperspektíva szerepét,

- a különbözõ színviszonyok hatását,
- a sablonnyomat, dombornyomat, linómetszés technikáját.

Legyen képes:

- a tanult vizuális kifejezõeszközöket és módokat a képalkotási gyakorlatban alkalmazni,
- a fény – árnyék – szín összefüggéseit felhasználni a külsõ látvány és a lelki tartalmak megjelenítése során,
- alkalmazni a léptékváltás adta lehetõségeket,
- véleményformálásra saját és mások mûveivel kapcsolatban,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

SZÁMONKÉRÉS JAVASOLT FORMÁJA

A tanulók bemutató óra keretében valamint kiállítással adnak számot tudásukról

A minősítésre, az osztályzásra a szaktanár jogosult.

Az év végi osztályzatnak döntően az év közbeni munkán kell alapulnia.

Az értékelés szempontjai – minimumkövetelmények:

- az adott évfolyam tananyagának ismerete,
- a művészetek iránti érzékenység, kreativitás.

MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELE:

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A személyes kifejezési eszközök megtalálásának ösztönzése.
- A kísérletezõ kedv, a döntésképesség és az alkotói magatartás fejlesztése.
- A képépítési és kompozíciós törvényszerûségek tudatos használatának ösztönzése.
- A tudatos környezetformálás igényének kialakítása.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

A színmodulációk, lokál és valõr színek

A szín–önkontraszt és komplementer kontraszt hatásai

A túlzás, fokozás szerepe

Az egyensúly feltételei

Az átírás módjai

A dekoratív festészet sajátosságai

A különbözõ stílusjegyek felismerésének szempontjai

Többdúcos linómetszet létrehozása

Hidegtû vagy pusztatû technikája

Az improvizatív és a tervezett mûvek közti különbségek

Látványterv létrehozása

Akrilfestés gyakorlata

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

Képalkotás

- Személyes jelentéssel bíró fogalmak, tartalmak, tárgyak grafikus megjelenítése (változás, kapcsolat, szembenállás)
- Színes sokszorosítás. A színek felhasználásának lehetõsége a sokszorosított grafikában
- Többdúcos linómetszet készítése
- Alapszín keveredések, átfedések, új szín létrehozása, alányomás
- Sorozat készítése amorf keretû linódúcokkal
- Hidegtû
- A hidegtû vagy pusztatû technika elsajátítása, a mélynyomás alapjai
- Alapozatlan, puszta, felfényesített lemezre karcolás tûvel, a felületek megdolgozása jelet hagyó eszközökkel
- A vonalkarakter lehetõségeinek kiaknázása a dúc felnagyításával
- A magas– és a mélynyomás variálásának lehetõségei

Stílusvariációk, átiratok

- Különbözõ korok eltérõ stílusú, témájú alkotásainak átfestése, összekeverése és egybeépítésük variációi

- Stílusjegyek átváltoztatása, méret– és léptékváltások
- Nagyméretû dekoratív, díszletjellegû megoldások. Tervek készítése
- Fotókból képsorozatok összeállítása, eltérõ képkapcsolási lehetõségek tudatos használata
- Mûvek összehasonlítása

Egyéni vizuális kifejezés

- Személyes kifejezõeszközök és módok megtalálása az egyéniség, a technikai lehetõségek és a mûfaji sajátosságok összehangolása által, önálló kísérletezések segítségével
- Folyamat – karakter – személyes idõ kifejezési lehetõségei
- Személyes képnapló készítése, lelki tartalmak, történések és változások vizuális rögzítése
- Improvizációk és tervezett mûvek
- Zenei vagy egyéb inspiráció segítségével túlzások, fokozások, egyensúly vesztések megjelenítése festészeti és vegyes technikájú alkotásokon, képtárgy sorozatokon

Vizsgamunka

- Az eddigi ismeretek felhasználásával, egyéni kifejezési szándék szerinti kép, képtárgy, képsorozat készítése választott technikával és dokumentálása.

Mûalkotások

- A feladatokhoz kapcsolódó grafikai, festészeti és egyéb alkotások inspirációs felhasználása
- Anyagok, eszközök, megoldások és stiláris jegyek a különbözõ korokban
- Elemzések a grafika és festés módszereirõl, a színhasználatról és az anyagokról
- Mûvészeti, mûvészettörténeti ismeretek beépítése az alkotó tevékenységbe
- A feladatokhoz kapcsolódó kortárs mûalkotások folyóiratokban, könyvtárban, interneten
- Mûalkotások a környezetünkben, galériákban

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a grafika és festészet kiemelkedõ hazai és külföldi képviselõit, kortárs alkotóit,
- a tanult vizuális kifejezõeszközöket és módokat a képalkotási gyakorlatban,
- a képépítés törvényszerûségeit, kompozíciós lehetõségeit.

Legyen képes:

- különbséget tenni a magas– és mélynyomás között,
- grafikai és festészeti elméleti és gyakorlati tudásának alkalmazásával önálló koncepciók alapján különbözõ méretû variációkat, kép–, képtárgy sorozatokat, illusztrációkat készíteni,
- munkáját esztétikusan összeállítani, bemutatni,
- mûalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére,
- véleményformálásra mûalkotásokkal kapcsolatban,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

SZÁMONKÉRÉS JAVASOLT FORMÁJA

A tanulók bemutató óra keretében valamint kiállítással adnak számot tudásukról

A minősítésre, az osztályzásra a szaktanár jogosult.

Az év végi osztályzatnak döntően az év közbeni munkán kell alapulnia.

Az értékelés szempontjai – minimumkövetelmények:

- az adott évfolyam tananyagának ismerete,
- a művészetek iránti érzékenység, kreativitás.

MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELE:

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a grafika és festészet történetét, korszakait, jellemzõ alkotásait,
- a grafika és festészet kiemelkedõ hazai és külföldi képviselõit, kortárs alkotóit,

- a grafika és festészet technikai és mûfaji sajátosságait,
- a képgrafikai, alkalmazott grafikai és a festészeti tevékenységeket, eljárásokat
- a grafikai és festészeti munkához szükséges anyagok és technikai eszközök szakszerû használatát,
- a képépítés törvényszerûségeit, kompozíciós lehetõségeit,
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes:

- munkájához motívumokat gyûjteni és vázlatokat, színvázlatokat készíteni,
- a tanszak tanult mûfaji sajátosságainak megfelelõ átírásra, absztrakcióra,
- az egyedi– és sokszorosított grafikai eljárások, festészeti technikák alkalmazására,
- a grafikai és festészeti anyagok helyes használatára,
- a színek, formák és kompozíciós lehetõségek kifejezési szándék szerinti használatára
- grafikai és festészeti elméleti és gyakorlati tudásának alkalmazásával önálló alkotások, variációk és illusztrációk készítésére,
- a tanult grafikai és festészeti technikák sokszínû használatára és továbbfejlesztési lehetõségeinek keresésére, kísérletezésre,
- esztétikus képi megjelenítésre,
- mûalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére,
- önálló véleményformálásra saját és mások mûveivel kapcsolatban,
- a munkavédelmi szabályok betartására.

A mûvészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekbõl áll.

A vizsga tantárgya és idõtartama

A grafika és festészet mûhelygyakorlat

– tervezés 40 perc

– tárgykészítés 140 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhetõ legyen a tanuló tervezõ, képalkotó, képessége. A terv tükrözze a tanulónak a grafika és festészet anyagairól, mûfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerûségeirõl megszerzett ismeretét. A megvalósított kép, képtárgy, képsorozat mutassa be a tanuló grafikai
és festészeti jártasságát, tudását.

A grafika és festészet mûhelygyakorlat vizsga két részbõl tevõdik össze:

A) Tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet mûfajából.

A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján létrehozott alkotás, amely lehet:

– alkalmazott grafikai, sokszorosított grafikai alkotás, sorozat vagy variáció,

– grafikai és festészeti illusztráció sorozat,

– szabadodon választott technikákkal készített képi alkotás, alkotássorozat vagy variáció.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a mûvészeti alapvizsga napját megelõzõen tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervezõ intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet mûfajából.

Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

– modell alapján készített képi, képtárgyi átírás,

– alkalmazott grafikai vagy dekoratív festészeti vázlatterv – sorozat.

A vizsga értékelése

A grafika és festészet mûhelygyakorlat alapvizsga értékelésének általános szempontjai:

– tervezési, képalkotási készség,

– színhasználat, kompozíciós készség,

– alapvetõ anyag– és eszközismeret, jártasság,

– a grafikai és festészeti ismeretek gyakorlati alkalmazása,

– a tartalomnak, mûfaji sajátosságoknak megfelelõ átíró és kifejezõképesség,

– az elkészült munka összhangja.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelezõ (minimális) taneszközök

Vizes blokk

Tároló szekrények

Munkaasztalok, székek

Szemléltetésre szolgáló technikai eszközök

Szemléltetõ anyagok (képek, könyvek, CD, DVD–k)

Gyûjtött tárgyak, drapériák

Fényképezõgép

Filmfelvevõ

Számítógép

Szoftverek

Rajztábla (A/3, A/2)

Vonalzók, olló, snitzer

Rajzi és grafikai eszközök: ceruza, toll, rajzszén, pasztell, zsírkréta, tus, karctû, linókés, különbözõ méretû fotós gumihenger, grafikai festékezõ lap, linó festék, szitafesték szitakeret, spakli, kormozó eszköz, lemezvágó eszköz, lemezfogó

Festõ eszköz: ecsetek, festõkések, tálak, paletták, vízfesték, tempera

Festõállvány (továbbképzõ)

Zárható vegyszertároló (veszélyes anyagok használata esetén)

FÉM– ÉS ZOMÁNCMÛVES TANSZAK

FÉM– ÉS ZOMÁNCMÛVES MÛHELYGYAKORLAT

A fém– és zománcmûves mûhelymunka célja az általános és szakirányú vizuális mûveltség megalapozása, fejlesztése mindazoknak az elméleti és gyakorlati ismereteknek az átadása révén, melyek képessé teszik a tanulót fém– és zománcmûves tervek, alkotások létrehozására. Célja továbbá olyan fejlett formakultúra, rajzi, színtani, plasztikai ismeret, technikai tudás átadása és igényesség kialakítása, amely felkészít a mûvészi igényû alkotómunkára, az igényes kép– és tárgyalkotásra.

A mûhelygyakorlat feladata a fém– és zománcmûvesség mûfaji sajátosságainak megismertetése, a feladatok megtervezéséhez szükséges ismeretek elsajátíttatása, a

tárgyalkotáshoz szükséges anyag– és eszközismeret, eszközhasználat biztosítása, a munkaszervezõ készségek, képességek, a tárgyalkotói tudás kialakítása.

Alapfokú évfolyamok

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A fém– és zománcmûvesség mûfaji sajátosságainak, tárgykultúrájának bemutatása.
- A fém– és zománcmûves mûhely legfontosabb berendezéseinek, szerszámainak, anyagainak, a fémmegmunkálás legegyszerûbb módjainak, a zománcfelhordás, –bevonás technikáinak megismertetése.
- A tananyagtartalomban szereplõ tárgyalkotási mûveletekhez szükséges fém– és zománcmûves elméleti tudás, anyag– és eszközismeret, szerszámhasználó, anyagformáló készségek és képességek kialakítása.
- A balesetmentes munkavégzés szabályainak elsajátítatása.

Tananyag

- Fém– és zománcmûves ismeretek
- A kezdetek fémmûvessége
- A fém– és zománcmûves mûhely berendezése, szerszámai, segédeszközei
- A fém– és zománcmûvesség anyagai
- A fémmegmunkálás módjai
- A fémékszer–készítés mûveletei
- Zománcfelhordási, –bevonási technikák
- Szárítási, égetési mûveletek
- Eszközhasználati és munkavédelmi szabályokFeladatcsoportok
- Ismerkedés a fémmûvességgel

– A fémmûvesség mûfajai, tárgykultúrája
– A kezdetek fémmûvessége (réz–, bronz– és vaskori tárgyak)
– A kortárs fémmûvesség formanyelvi sokszínûsége
  - A fémmûves mûhely
– Térkialakítás, munkaasztal, satupad és tároló helyek

– A fémmûves mûhely legalapvetõbb szerszámai (lemezvágók, fogók, kalapácsok, reszelõk, satuk), anyagai (vas és
acél, színes– és könnyûfémek)
– Alapvetõ eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

- A fémek tulajdonságai, alakíthatósága

– A réz–, és alumíniumhuzal tulajdonságai
– A színes– és könnyûfém huzal alakításának lehetõségei (vágás, hajlítás, lapítás, kalapálás)
– Az alakítás eszközei
– A megismert eszközök, alakítási módok felhasználásával huzal ékszerek (kitûzõ, medál, függõ) készítése

- Láncok készítése

– Lánctípusok megismerése
– A lánckészítés mûveletei: láncszemek készítése, az egyszerû alapegységekbõl láncok fûzése, záródások készítése

- Ismerkedés a zománcmûvességgel

– A zománc eredete
– Az ipari és iparmûvészeti zománc

- A zománcmûvészet

– A zománcmûvészet mûfaji sajátosságai, tárgykultúrája
– A kortárs zománcmûvészet sokszínûsége
– Mûvészi példák felsorakoztatása a tanév anyagához

- A zománcmûhely

– Térkialakítás, munkaasztal és tároló helyek
– A zománcmûhely alapeszközei (zománcégetõ kemence), a zománcozás és égetés segédeszközei (égetõ villa, hõálló
kesztyû, spatula, ecset)
– A zománcmûvesség alapanyagai (elõalapozott lemez, zománciszap, zománcpor)
– Alapvetõ eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

- Az ipari zománctechnika

– Ipari zománccal készült alkotások bemutatása
– Az elõalapozott lemez és a zománciszap tulajdonságai
– Zománcfelhordási, –bevonási technikák megismerése (felkenés ecsettel, felhordás spatulával, rácsurgatás, leöntés, összefolyatás, repesztés)

– Elõalapozott, zsírtalanított lemezen zománciszappal a megismert zománcfelhordási–bevonási technikák kipróbálása
– A szárítás, égetés mûveletei
– Zománcozási hibák, zománcjavítási módok
  - Rusztikus felületképzés
– Az egyenletesen felkent vagy felszitált zománcfelület rusztikussá tétele(fonalzománc, üveggolyócskák vagy szemcsés zománc alkalmazásával)
– A minták elforgatásával azonos elemekbõl épülõ sorozatok készítése
  - Egyedi zománclapok készítése
– Forma– és színtervek készítése
– Zománcbevonási, díszítési mûveletek alkalmazása
– Egyedi kísérletek
– Szárítás, égetés, utómunkálatok
  - Értékelés és kiállítás rendezés
– Az év során készített tárgyak közös értékelése
– Ismerkedés a kiállítás rendezéssel

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a kezdetek fémmûvességét,
- a fém– és zománcmûvesség legmeghatározóbb példáit, legalapvetõbb mûfaji sajátosságait,
- a fémtárgy és a zománcozott dísztárgy készítésének tárgyi feltételeit,
- a színes– és könnyûfémek, valamint a zománciszap tulajdonságait,
- a huzalalakítás, lánckészítés módjait, mûveleteit,
- a zománcbevonás technikáit (felkenés, összefolyatás),
- a szárítás, égetés mûveleteit,
- a szakszerû mûhely– és eszközhasználat követelményeit,
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- fémalakítási mûveletekre (darabolás, hajítás),
- egyszerû tárgyalkotási feladatok elvégzésére (fém ékszer, zománcozott lap készítésére),
- elõalapozott fémlapok zománcozására,

- a legegyszerûbb zománcbevonási módok alkalmazására,
- egyedi zománclapok készítésére,
- az eszközök balesetmentes használatára.

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A fém– és zománcmûvesség mûfaji sajátosságainak, tárgykultúrájának bemutatása.
- A fém– és zománcmûves mûhely legfontosabb berendezéseinek, szerszámainak, anyagainak, a fémmegmunkálás módjainak, a zománcfelhordás–bevonás, a zománcdíszítés technikáinak megismertetése.
- A tárgyalkotási mûveletekhez szükséges vizuális mûvészeti (formai, színtani, komponálási, stilizálási, motívumképzési) ismeretek elsajátíttatása.
- A munkavégzéshez szükséges, anyag–és eszközismeret, tervezõ, szerszámhasználó, anyagformáló készségek és képességek kialakítása.
- A környezettudatos és balesetmentes munkavégzés szabályainak betartatása.

Tananyag

Fém– és zománcmûves ismeretek

A fém– és zománcmûvesség tárgykultúrája

Az ókori Egyiptom fémmûvessége

Kelta zománcmûvészet

Forma– és színismeret

Lényegkiemelés, figyelemvezetés

Stilizálás, motívumképzés

A fém– és zománcmûvesség mûfaji követelményei

A fémmûvesség szerszámai

A fémmûvesség anyagai

A fémmegmunkálás módjai

A lemezékszer és a fémintarzia–készítés mûveletei

A (kõ)befoglalás technikái

A fémlapok zománcozásra történõ elõkészítése

A különbözõ zománcfajták tulajdonságai
Zománcfelhordási, –bevonási, díszítési technikák
Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

- A fémmûvesség

– Az ókori Egyiptom fémmûvessége
– Mûvészi példák felsorakoztatása a tanév tananyagához

- A fémek világa

– A vas és acél, a színes– és nemesfémek, valamint a könnyûfémek tulajdonságai (szilárdság, hajlíthatóság)
– A fémek alakíthatósága (vágás, hajlítás, lapítás, kalapálás, zömítés), az alakítás szerszámai, eszközei (satupad, lemezvágó olló, fogó, kalapács, fûrész, fúró, reszelõ, csiszolóvászon)

- Lemezékszer, lemez öltözék–kiegészítõ tervezése, készítése

– Azonos elemekbõl álló ékszerek bemutatása
– Azonos elemekbõl felépített ékszer tervezése
– Az ékszerkészítés mûveletei: az elemek kivágása, a lemezfelület mintázása, az összekötõ elemek elkészítése, a tárgy összeállítása

- Fémintarzia készítés

– Példák bemutatása a különbözõ anyagú fémek eltérõ szín– és felületi hatására, fémintarziával díszített tárgyakra
– Intarzia tervezése
– Az intarzia készítés mûveletei: az elemek (formák) kiszabása, a részek összeépítése

- Befoglalás

– Befoglalási módok megismerése
– Kövek befoglalása a választott foglalási móddal

- A tanultak alkotó alkalmazása

– A tanult fémmûves ismeretek, tárgykészítési technikák, eljárások önálló alkalmazásával tárgyalkotó szándék szerintiegyedi lemeztárgy készítése

- A zománcmûvészet

– A kelta zománcmûvészet

– Zománcmûvészeti példák felsorakoztatásával az ipari zománc alkalmazási lehetõségeinek megismerése

- A zománciszap

– A zománciszap tulajdonságai

– Színminták készítése elõalapozott vaslemezre és rézlapra. Összehasonlító elemzések

– A különbözõ fajtájú és színû zománciszapok hõigénye

- A szín és fény szerepe a zománcalkotásokban

– Színtani ismeretek: a színek érzelmi és hõhatása, optikai és térhatása

– A színek figyelemfelhívó és szimbolikus szerepe

– A különbözõ zománcok fényáteresztõ tulajdonságai (fényes és matt; áttetszõ és fedõ)

– A tanultak tudatos alkalmazása a zománcozási feladatokban

- A forma szerepe a képalkotásban

– A különbözõ formák síkokká, foltokká, motívumokká alakítása

– A motívumok dinamikus rendezésével dekoratív zománckompozíciók kialakítása

- Stilizálási gyakorlatok

– Kifejezési szándék szerinti átírási, komponálási gyakorlatok

- Sablontechnika alkalmazása a zománcozás során

– A sablontechnika megismerése. Sablon készítése

– A pozitív–negatív formákból képzett sablonokkal más–más viszonyhelyzetek, forma–kapcsolatok kialakítása

– Forma– és színtervek alapján a lealapozott lemez sablontechnikával, zománcpor felszitálásával történõ zománcozása

- Zománcozott ékszer, vagy öltözék kiegészítõ készítése

– A vörösréz alakíthatósága

– A transzparens zománc tulajdonságai

– A fém lapok zománcozásra történõ elõkészítése (zsírtalanítás és a tapadóképesség fokozása), zománcozása, kiégetése, összeszerelése

- Zománcozott lapok befoglalása

– Vörösréz alapú medálok zománcozása, a kiégetett medálok befoglalása

- A tanultak alkotó alkalmazása

– A gyárilag lealapozott acéllemez vagy rézlemez egyéni kifejezési szándék szerinti zománcozása a megismert zománcok (zománciszap, zománcpor), zománcozási eljárások figyelembevételével.

- Értékelés és kiállítás rendezés

– Az év során készített tárgyak közös értékelése
– Ismerkedés a kiállítás rendezéssel

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a szín és forma, a stilizálás, átírás, komponálás tárgyalkotó szerepét,
- a fém– és zománcmûvesség példáit, mûfajait,
- az ókori Egyiptom és a kelták fém– és zománcmûvességét,
- a vas és acél, a könnyû– és színesfémek tulajdonságait,
- a zománciszapok és zománcporok tulajdonságait,
- a tervezés fázisait, munkafolyamatait,
- a fém– és zománcmûves tárgy készítésének technikai feltételeit,
- a lemezalakítás, díszítés módjait,
- az egyszerû fémékszer–készítés mûveleteit,
- a zománcmûves munkafolyamatokat (a zománcbevonás, –festés technikáit, a szárítás, égetés mûveleteit),
- a szakszerû mûhely– és eszközhasználat követelményeit.

Legyen képes:

- fémalakítási mûveletekre (vágás, darabolás, fúrás, fûrészelés, reszelés, csiszolás, hajítás, lapítás, kalapálás),
- fémmûves tárgyalkotási feladatok elvégzésére (lemez ékszer, lemez intarzia készítésére),
- a fémek zománccal történõ bevonására, a legegyszerûbb zománcdíszítési módok alkalmazására,
- a zománccal bevont tárgy kiégetésére,
- zománcozott ékszerek, öltözék kiegészítõk készítésére,
- kövek, zománcozott medálok befoglalására,
- a munkavédelmi szabályok betartására, balesetmentes munkavégzésre.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A fém– és zománcmûvesség mûfaji sajátosságainak, tárgykultúrájának bemutatása.

- Felkészítés a fém– és zománcmûves mûhely berendezéseinek, szerszámainak, anyagainak átgondolt használatára.

- – A fémmegmunkálás, felületdíszítés (trasszírozás, domborítás, cizellálás) módjainak, a zománcmûvesség technikáinak (limougesi festett zománc, grisaille technika, zománc sgrafitto) megismertetése.
  - A tananyagtartalomban szereplõ tárgyalkotási mûveletekhez szükséges vizuális ismeretek (figyelemvezetés, kiemelés, ritmus, felületrendezés, egyensúlyteremtés) biztosítása.
  - A tárgyalkotáshoz szükséges anyag– és eszközismeret, tervezõ, munkaszervezõ, szerszámhasználó, anyagformáló készségek és képességek kialakítása.
  - A tanuló felkészítése elképzelései, gondolatai tárgyiasult formában való kifejezésére.
  - A balesetmentes munkavégzés szabályainak elsajátítatása.

Tananyag

Fém– és zománcmûves ismeretek

A fém– és zománcmûvesség tárgykultúrája

A népvándorlás kori törzsek, a szkíták és a honfoglaló magyarok fém– és ötvösmûvészete

A fém– és zománcmûvesség mûfaji követelményei

A szín térhatása

Pozitív– negatív forma, formaredukció, motívum– és jelképzés, ornamentika

Az elemek elrendezése

A fémmûvesség anyagai

A fémmûvesség eszközei, szerszámai

A fémmegmunkálás módjai

A trasszírozás, domborítás és cizellálás mûveletei

A zománciszapok tulajdonságai, fajtái, a felhordás módja, eszközei

A zománc–sgrafitto technikája

Festett zománc (grisaille technika)

A zománcozott tárgy égetésre történõ elõkészítése, ráégetés, átégetés

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

- A fémmûvesség

– A népvándorlás–korának fémmûvessége
– A honfoglaló magyarok ötvösmûvészete
– Mûvészi példák felsorakoztatása a tanév tananyagához

- Felületdíszítõ technikák

– Ismerkedés a vörös– és sárgaréz (ezüst) díszíthetõségével
– A trasszírozás, domborítás, pusszírozás, cizellálás megismerése iparmûvészeti példákon keresztül

- Felületdíszítés trasszírozással

– Trasszírozó szerszámok megismerése
– Tervezés, elõrajzolás, rajzátvitel
– A lemeztárgy felületére átrajzolt kontúrok trasszírozása

- Domborítás, cizellálás

– A domborítás, cizellálás eszközei
– Mûveletei: az alapfelületek mélyítése, leütése poncolóval, a plasztikus minták kiemelése

- Domborított, cizellált vagy trasszírozott fémlap zománcozása

– A mintázott lemez zománcozásra történõ elõkészítése, bevonása transzparens zománccal, szárítás, égetés

- A zománcmûvészet

– Szkíta fém– és ötvösmûvészet
– Limougesi festett zománc
– Mûvészi példák felsorakoztatása a tanév tananyagához

- A színek térhatása

– Azonos motívumok más–más színviszonyba helyezése

- Pozitív–negatív formák viszonya

– A sablontechnika ismételt alkalmazása
– Pozitív és negatív formák viszonyával más–más jelentéstartalom kifejezése

- Formaasszociációk

– Asszociációra alkalmas motívumok, jelek képzésével új tartalom kifejezése szabadon választott színvilággal, a gondolatközlést legjobban erõsítõ zománctechnikával

- Festett zománc

– A limouges–i festett zománc megismerése

– Limouges–i technikai kipróbálása (fehér alapra ráégetett fekete kontúrok, külön–külön felvitt színek)

- Grisaille technika

– A grisaille technika megismerése

– Mûfaji sajátosságoknak való megfelelés (fekete alapzománcra festés több rétegben fehér zománccal)

- Zománc–sgrafitto készítése

– A sgrafitto technika

– Zománc–sgrafitto tervezése

– A terv kivitelezése: gyárilag lealapozott lemezek zománcozásra történõ elõkészítése, a forma– és színtervek alapján a
sgrafitto legalsó zománcrétegének kialakítása, a ráégetést követõen a következõ zománcréteg felvitele, a
bõrkemény állapotú zománcrétegbõl a rajzolat vagy forma visszaszedése, ismételt égetés

- Fémmûves vizsgamunka készítése

– A megtanult fémmûves ismeretek, tárgykészítési technikák, eljárások önálló alkalmazásával tárgyalkotó szándék szerinti egyedi lemeztárgy készítése

– Egyéni kifejezési szándék szerinti zománcozás a megismert zománcok (zománciszap, zománcpor), a tanult
zománctechnikai eljárások alkalmazásával

– Dokumentálás

- Értékelés és kiállítás rendezés

– Az év során készített tárgyak közös értékelése

– Kiállítás rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a színek térhatását, a pozitív és negatív formák viszonyát, a motívum és jelképzés szerepét,
- a fém– és zománcmûvesség példáit, mûfajait,
- a népvándorlás kori törzsek, a szkíták és a honfoglaló magyarok fém– és ötvösmûvészetét,
- a trasszírozás, domborítás, cizellálás eszközeit, mûveleteit,
- a sablontechnika és a sgrafitto alkalmazhatóságát,

- a limougesi festett zománcot és a grisaille technikát,
- a szakszerû mûhely– és eszközhasználat követelményeit.

Legyen képes:

- fémmûves tárgyalkotási feladatok elvégzésére,
- a fém felületének trasszírozással, domborítással, cizellálással történõ díszítése,
- a fémlapok zománcozására,
- a zománccal bevont tárgy kiégetésére,
- zománcgrafikai és festõzománc technikák alkalmazására,
- a munkavédelmi szabályok betartására, balesetmentes munkavégzésre.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a fém és a zománc mint tárgyalkotási alapanyag tulajdonságait,
- a fém– és zománcmûvesség példáit, mûfaji követelményeit,
- a tárgykészítéshez kapcsolódó tervezés munkafolyamatait, módszereit,
- a fém– és a tûzzománcozott dísztárgy készítésének technikai feltételeit,
- a fémalakítás, felületdíszítés és a kõfoglalás lehetõségeit,
- a zománcmûves munkafolyamatokat: a zománcbevonás, –díszítés és a zománcfestés technikáit, a szárítás, égetés mûveleteit,
- a szakszerû anyag– és eszközhasználat követelményeit,
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- fémmegmunkálási, –alakítási mûveletekre (vágás, darabolás, fúrás, fûrészelés, reszelés, csiszolás, hajítás, lapítás, kalapálás, vésés, domborítás, trasszírozás, domborítás, cizellálás),
- fémmûves tárgyalkotási (lánc, lemez intarzia, lemez relief) feladatok elvégzésére,
- a fémek zománcozására,
- a fémek formára alakítására, zománcozásra történõ elõkészítésére,
- a fémek zománccal történõ bevonására,
- a legegyszerûbb zománcdíszítési módok (repesztés, összefolyatás, átégetés) használatára,

- a legegyszerûbb zománcgrafikai, –festészeti (sablon, sgrafitto, grisaille technika) megoldások alkalmazására,
- a zománccal bevont, festett tárgy kiégetésére,
- életkorának megfelelõ szinten, az anyag, eszköz és technikai módszerek megválasztására,
- gondolatainak tárgyiasult formában való megvalósítására,
- a helyes munkamenet, a munkavédelmi szabályok következetes betartására.

A mûvészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekbõl áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és *idõtartama*

Fém– és zománcmûves mûhelygyakorlat

– tervezés 40 perc
– tárgykészítés 140 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhetõ legyen a tanuló tárgytervezõ, tárgyalkotó képessége. A terv tükrözze a tanuló gondolati tartalomnak megfelelõ képalkotó és tervezõ készségét, a fém– és zománcmûvesség anyagairól, mûfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerûségeirõl megszerzett ismereteit.

A megvalósított tárgy mutassa be a tanuló technikai jártasságát, szakmai tudását.

A fém– és zománcmûves mûhelygyakorlat vizsga két részbõl tevõdik össze:

A) Tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész tárgy vagy tárgycsoport a fém– és zománcmûvesség mûfajából.

A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján, szabadon megválasztott

technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

– trasszírozott, domborított, cizellált vagy zománcozással díszített tárgy,
– zománcozott képsorozat,
– ékszerkollekció.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a

mûvészeti alapvizsga napját megelõzõen tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervezõ intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan tervezett és elkészített tárgy.

A vizsgatárgy az intézmény által meghatározott funkcióra, gondolati tartalom kifejezésére alkalmas, a tanuló által

készített tervvázlat alapján elkészített szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

– ékszer, öltözék kiegészítõ,
– zománcozott kép.

A munka kivitelezésénél a kiégetés fázisához szaktanári felügyeletre van szükség.

A vizsga értékelése

A fém– és zománcmûves mûhelygyakorlat vizsga értékelésének általános szempontjai:

– a gondolati tartalomnak, mûfaji sajátosságoknak megfelelõ átíró, tárgytervezõ, formaalkotó, felület és

díszítményalakító képesség,

– fém– és zománcmûves alapismeret,
– anyag– és eszközhasználat,
– az elkészített tárgy összhatása.

FOTÓ ÉS FILM TANSZAK

FOTÓ ÉS FILM MÛHELYGYAKORLAT

A fotó és film mûhelygyakorlat célja a fényképezés és a mozgófilm–készítés történetének, mûfajának megismertetése, az alkotások történelmi, társadalmi és kulturális összefüggéseinek megértetése. Célja továbbá azoknak az elméleti és gyakorlati tudnivalóknak az elsajátíttatása, melyek birtokában a tanulók képessé válnak önálló alkotások létrehozása a fotós és a filmes nyelv sajátosságok, törvényszerûségek felhasználásával.

A mûhelygyakorlat feladata a fényképezés és a filmkészítés anyagainak, eszközeinek és alkalmazási lehetõségeinek megismertetése és alkotó alkalmazása. A képrögzítés és szerkesztés eszközeinek gyakorlati felhasználása, az álló– és mozgókép létrehozásához szükséges optikai és világítástechnikai alapismeretek elsajátíttatása. A képalkotási lehetõségek megismertetése, kipróbálása, alkalmazása, technikai kísérletek tervezése és kivitelezése, az utómunkálatok megvalósítása.

Alapfokú évfolyamok

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A fényképezés és a filmkészítés anyagainak, eszközeinek és egyszerûbb alkalmazási lehetõségeinek megismertetése néhány példa segítségével.
- A tanuló fantáziájának, kísérletezõ kedvének, nyitottságának fejlesztése.
- Az életkori sajátosságoknak megfelelõ elemzõ, képalkotó képességek kibontakoztatása.
- Az eszköz– és anyaghasználat terén élményszerû ismeret– és tapasztalatszerzés biztosítása.
- A társakhoz való pozitív viszonyulás formálása, a segítõkészség alakítása.
- A munkakörnyezet tisztántartására való igény kialakítása, a fegyelmezett munkavégzés szabályainak elsajátíttatása.

Tananyag

Álló– és mozgóképi ismeretek

Ízelítõ néhány hazai vagy külföldi alkotó munkájából

A fénnyel, a fényérzékeny anyaggal való kísérletezés

A fotogram, kemogram, frottázs alapjai

Képalkotás egyszerû digitális technikával (mobiltelefon, kompakt fényképezõgép)

Baleset–, munka– és környezetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

Camera obscura, lyukkamera

Camera obscura, lyukkamera készítése és használata

Ismerkedés a kinetoszkóppal

– 12 képes fázisrajz–csík készítése

Fényképezõgép, kamera a gyakorlatban

– Önálló felvételek készítése egyszerû képrögzítõ eszközökkel (mobiltelefon, digitális fényképezõgép)
– Az eszközök megóvása, szakszerû kezelése
Árnykép
– Rövid történetet, jelenetet feldolgozó árnyképsorozat készítése
Fotogramok
– A fény, a tér és az idõ összefüggéseinek kutatása
– A fényérzékeny papír jellemzõinek, az elõhívónak és rögzítõnek gyakorlati kipróbálása
– A fény útjába helyezett tárgy megvilágításának lehetõségei
– Fotogramok, kemogramok, frottázsok létrehozása
– Lapozható, sodorható képsorok készítése
– Képregény–vázlatok elkészítése
– Szendvicsdia komponálása, képi megjelenítése
– Egyéni próbálkozások, újszerû hatások létrehozása
Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a fotómûvészet néhány jelentõs alkotóját mûveiken keresztül,
- az álló– és mozgókép közti alapvetõ különbségeket,
- a rendelkezésére álló képrögzítõ eszközöket,
- a laboreszközöket,
- a nézõpont, kompozíció fogalmait.

Legyen képes:

- megfigyelni az alapvetõ fény–árnyék jelenségeket, és tapasztalatait a képi kifejezésben alkalmazni,
- fotó– és filmalkotásokat tanári segítséggel elemezni.

SZÁMONKÉRÉS JAVASOLT FORMÁJA

A tanulók bemutató óra keretében valamint kiállítással adnak számot tudásukról
A minősítésre, az osztályzásra a szaktanár jogosult.
Az év végi osztályzatnak döntően az év közbeni munkán kell alapulnia.

Az értékelés szempontjai – minimumkövetelmények:

- az adott évfolyam tananyagának ismerete,
- a művészetek iránti érzékenység, kreativitás.

MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELE:

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A fényképezés és a mozgófilm–készítés történetének bemutatása.
- A fotós és a filmes nyelv sajátosságainak, törvényszerûségeinek tanulmányoztatása.
- A fényképezés és a filmkészítés anyagainak, eszközeinek és alkalmazási lehetõségeinek megismertetése.
- A nézõpont, a képkivágás megválasztási szabályainak, képi következményeinek, valamint az egyszerû képregény–vázlat elkészítésének megismertetése, mozgó, mozgatható képek, képsorozatok elõállításának gyakoroltatása.
- Az esztétikum iránti igény és befogadóképesség fejlesztése.
- Nyitottságra, problémaérzékenységre való felkészítés kisebb feladatok önálló megoldása által.
- A módszeres munkavégzés gyakoroltatása.
- Saját munkák elemzõ értékelésének, rendezésének, rendszerezésének, dokumentálásának alkalmaztatása.

Tananyag

Álló– és mozgóképi ismeretek

Szemelvények a fotográfia és a filmmûvészet technikatörténetébõl

A fotó– és filmmûvészet néhány emblematikus alkotásának megismerése

Kameramozgások

Álló és mozgó tárgy, személy követése statikus és mozgó kameraállásból

Különbözõ képkivágások (plánok)

Egy kitalált vagy felépített jelenet plánokra bontása (premier plán, kistotál, nagytotál)

Rövidfilmes kísérletek a tapasztalatok alapján

A mozgókép készítés néhány szabálya

A fénnyel, a fényérzékeny anyaggal való kísérletezés

Fotogram, kemogram, frottázs létrehozása

analóg vagy digitális fényképezõgéppel, mobiltelefonnal felvételek létrehozása

Képpár, képsor, képsorozat fogalma, dramaturgiai lehetõségei

Baleset–, munka– és környezetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A fényképezõgép és a kamera

– A nézõpont megválasztásának képi hatása

– A fénymérés alapjai, a záridõ, fényrekesz (blende) összefüggéseinek és jelentõségének gyakorlati megismerése

– A kameramozgások fajtái és ezek variációi (svenkelés, emelés, süllyesztés, kocsizás)

A plánok kapcsolata

– A képkivágások (plánok) rendje (premier–, szekond–, bõszekond–, amerikai–, kistotál–, nagytotál plán)

– A jelenetek hosszának változatos alkalmazása

– Rövidfilmes kísérletek és tapasztalatok

Fotogramok, camera obscura felvételek

– A fény, a tér és az idõ összefüggéseinek kutatása

– A fényérzékeny papír jellemzõi, az elõhívók és rögzítõk mûködése

– Átlátszó, félig átlátszó, átlátszatlan tárgyak megvilágításának lehetõségei

– Transzparencia, reflexió

– Fotogramok, kemogramok, frottázsok létrehozása

– Tónusátmenetek kipróbálása

– Nyomhagyás különféle eszközökkel és anyagokkal a fényérzékeny papíron

– A fotogramok képsorokba, sorozatokba rendezése

– A mozgás érzetének visszaadása képi eszközökkel

– Egyszerû szituáció ábrázolása képsorokban

– Egyéni próbálkozások, újszerû hatások létrehozása

Értékelés és kiállítás–rendezés

Képalkotás egyszerû digitális technikával (mobiltelefon, kompakt fényképezõgép)

– Képpárok, képsorozatok létrehozása

– A kiválasztott fotók szerkesztése számítógépben

– A képek nyomtatása, párokba, sorozatokba rendezése

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a fotó– és filmmûvészet néhány jelentõs alkotóját mûveiken keresztül,
- a természetes és mesterséges fényforrásokat, tudjon különbséget tenni hatásmechanizmusuk között,
- a képkivágások (plánok) képalakító hatását,
- az optikai képalkotás fogásait, fogalmait, lehetõségeit,
- a mozgóképkészítés alapvetõ szabályait,
- a nézõpont, kompozíció, ritmus, ismétlés, szimmetria fogalmát.

Legyen képes:

- a tanult képzõmûvészeti technikákat, módszereket saját munkáiban alkalmazni,
- egyszerû képregény–vázlatot elkészíteni, mozgó, mozgatható képeket, képsorozatokat elõállítani,
- saját munkáit elemzõen értékelni, rendezni, rendszerezni, dokumentálni.

SZÁMONKÉRÉS JAVASOLT FORMÁJA

A tanulók bemutató óra keretében valamint bemutatkozó kiállítással illetve rövid klipszerű kisfilmmel adnak számot tudásukról

A minősítésre, az osztályzásra a szaktanár jogosult.

Az év végi osztályzatnak döntően az év közbeni munkán kell alapulnia.

Az értékelés szempontjai – minimumkövetelmények:

- az adott évfolyam tananyagának ismerete,
- a művészetek iránti érzékenység, kreativitás.

MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELE:

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A fényképezés és a mozgófilm–készítés történetének, mûfajának megismertetése.
- A képelemzések során az alkotások történelmi, társadalmi és kulturális hátterének felismertetése az összefüggések alapján.
- A fényképezés és a filmkészítés anyagainak, eszközeinek és alkalmazási lehetõségeinek további megismertetése.
- A képalkotási lehetõségek mélyítése, a tanultak kipróbáltatása és alkalmaztatása.
- Az idõ–, és térbeli változás, mozgás, fejlõdés, haladás képi kifejezésének megismertetése.
- A storyboard készítésének elsajátíttatása.
- A képrögzítõ és szerkesztõ eszközök gyakorlati felhasználásának bemutatása.
- Azoknak az elméleti és gyakorlati tudnivalóknak az elsajátíttatása, melyek birtokában a tanulók képessé válnak önálló alkotások létrehozása a fotós és a filmes nyelv sajátosságok, törvényszerûségek felhasználásával.
- Az értékes munkák kiválogatásának, a rendszerezésének és kiállítási módjainak elsajátíttatása.
- Tanári vezetéssel, bonyolultabb feladatok elvégzésére történõ felkészítés.
- Az interaktivitás (személyközi kapcsolatok aktivitása, kooperáció) elmélyítése.

Tananyag

Álló– és mozgóképi ismeretek

A fotográfia és a filmmûvészet rövid technikatörténete

Néhány jelentõs alkotómûvész ismerete mûveiken keresztül

A fotó– és filmmûvészet jelentõs magyar alkotói

A helyes expozíció fogalma, szerepe, jelentõsége

A fénymérés

Digitális technikai alapismeretek

Ritmus, ismétlés, kiemelés, elhagyás, szimmetria fogalma

A képkivágások (plánok), a helyes nézõpont

A kollázs, montázs mint formanyelv

Közelítés és nyitás zoom–objektívvel

Közelítõ és nyitó felvételek, kameramozgások vágási lehetõségei

A mozgóképkészítés szabályai

Digitális vágóprogram megismerése

Folyamat– és mozgásábrázolás a mûvészetben

A felvételek technikai, tartalmi és esztétikai minõsége

Baleset–, munka– és környezetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

Fotogramok

– A fény, a tér és az idõ összefüggéseinek kutatása

– A fényérzékeny papír jellemzõinek, az elõhívónak és rögzítõnek gyakorlati kipróbálása

– Térbeli manipuláció a fotópapírral (hajtogatás, vágás), megvilágítás, elõhívás

– Irányított roncsolás (tépés, égetés), megvilágítás, elõhívás

– A mozgás illúziója

– Szendvicsnegatív készítése

– Egyéni próbálkozások, újszerû hatások létrehozása

Fotóséta a város, település elõre meghatározott helyszínein

– Szituációs gyakorlatok

– Az adott urbánus tér atmoszférájának bemutatása

– Kreatív, egyedi témakeresés a helyszín adottságaihoz igazodva

– Az elkészült fotók szelektálása, majd szerkesztése számítógépen

– A kiválasztott képek nyomtatás

– 5–10 képbõl álló fotósorozatok, valamint képpárok létrehozása

Kreatív feladatok

– Egyéni nézõpont és kompozíciós rend megválasztása

– Ritmus, ismétlés, kiemelés, elhagyás, szimmetria megjelenítése az alkotásokban

– Spontán és rendezett fotók készítése

– Az idõ–, és térbeli változás, mozgás, képi kifejezése a fotó és a film formanyelvén keresztül

– Képsorozatok készítése digitális fényképezõgéppel

– Storyboard létrehozása rajzolással, kollázs technikával

– Forgatási terv elkészítése, filmetûd forgatása stábmunkában

Utómunkálatok

– Analóg, fekete–fehér felvételek készítése, filmhívás

– Digitális fotók szerkesztése számítógépben
– A fotók nyomtatása
– A leforgatott nyersanyag digitalizálása
– A vágóprogram alkalmazása
– A felvételek igényes megjelenítése webes felületeken
Vizsgamunka készítése
– A tanult technikai ismeretek segítségével megvalósított fotó vagy filmalkotás, dokumentálás
Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a fotó– és filmmûvészet néhány jelentõs alkotóját mûveiken keresztül,
- a nézõpont, kompozíció, ritmus, ismétlés, szimmetria, kiemelés, elhagyás fogalmait,
- a kameramozgások, a jelenetek képsorokra bontását, a képsorok megszerkesztésének elveit, módszereit,
- azokat a kreatív technikákat, amelyeket felhasználhat mondanivalója képi kifejezéséhez,
- digitális fotótechnika alapjait,
- folyamat– és mozgásábrázolás jellegzetességeit a mûvészetben,
- a fotózással és a filmezéssel kapcsolatos személyiségjogokat, etikai szabályokat.

Legyen képes:

- fotogramok, valamint különbözõ fotók felhasználásával montázsokat létrehozni,
- a számítógépes képszerkesztõ programok alapvetõ lehetõségeit,
- az idõ–, és térbeli változást, mozgást, fejlõdést, haladást képileg kifejezni,
- storyboard–ot készíteni,
- önálló nézõpontot kiválasztani, egyszerûbb forgatási tervet készíteni, és annak alapján megfelelõ segítséggel filmet forgatni,
- saját munkáit elemzõen értékelni, rendezni, rendszerezni, dokumentálni,
- a baleset–, munka–, és környezetvédelmi szabályokat betartani.

SZÁMONKÉRÉS JAVASOLT FORMÁJA

A tanulók bemutató óra keretében valamint bemutatkozó kiállítással illetve rövid klipszerű kisfilmmel adnak számot tudásukról

A minősítésre, az osztályzásra a szaktanár jogosult.

Az év végi osztályzatnak döntően az év közbeni munkán kell alapulnia.

Az értékelés szempontjai – minimumkövetelmények:

- az adott évfolyam tananyagának ismerete,
- a művészetek iránti érzékenység, kreativitás.

MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELE:

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a fotó és filmtörténet néhány jellemzõ alkotását,
- a fotó– és filmmûvészet néhány kiemelkedõ hazai és külföldi képviselõjét,
- az álló– és mozgókép közti lényeges különbségeket,
- a rendelkezésére álló képrögzítõ eszközöket,
- azokat a kreatív technikákat, amelyeket felhasználhat mondanivalója képi kifejezéséhez,
- a folyamat– és mozgásábrázolás jellegzetességeit a mûvészetben,
- a nézõpont, kompozíció, ritmus, ismétlés, szimmetria, kiemelés, elhagyás fogalmait,
- a rajz– és animációs filmek készítésének elveit (lapozható, sodorható képsorok),
- a laboreszközöket,
- a képkivágások (plánok) képalakító hatását,
- a mozgóképkészítés alapvetõ szabályait,
- a kameramozgásokat, a jelenetek képsorokra bontását,
- a fotózással és a filmezéssel kapcsolatos személyiségjogokat, etikai szabályokat,
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes:

- megfigyelni az alapvetõ fény–árnyék jelenségeket, és tapasztalatait a képi kifejezésben alkalmazni,
- képi gesztusokat, ábrákat, fotó– és filmalkotásokat tanári segítséggel elemezni,
- az idõ– és térbeli változást, mozgást, fejlõdést, haladást képileg kifejezni,
- egyszerû képregény–vázlatot elkészíteni, mozgó, mozgatható képeket, képsorozatokat elõállítani,
- fotogramok, valamint különbözõ fotók felhasználásával montázsokat létrehozni,
- storyboard–ot készíteni,
- csendéletet, csoportképet, tájképet, városképet, életképet fotózni,
- saját munkáit elemzõen értékelni, rendezni,
- önálló nézõpontot kiválasztani, egyszerûbb forgatási tervet készíteni, és annak alapján megfelelõ segítséggel filmet forgatni,
- a tanult képzõmûvészeti technikákat, módszereket saját munkáiban is alkalmazni,
- a baleset–, munka– és környezetvédelmi szabályokat betartani.

A mûvészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekbõl áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai *és idõtartama*

Fotó és film mûhelygyakorlat

– tervezés 40 perc

– fotó és film készítés 140 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhetõ legyen a tanuló tervezõ, alkotó képessége. A koncepció tükrözze a tanuló a fotó– és filmmûvészet anyagairól, mûfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerûségeirõl megszerzett ismereteit. Az elkészített mû mutassa be a tanuló fotó– és filmtechnikai jártasságát, tudását.

A fotó és film mûhelygyakorlat vizsga két részbõl tevõdik össze:

A) Tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész fotósorozat vagy filmalkotás.

A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással – a koncepció alapján, a tanult technikai ismeretek segítségével megvalósított fotó vagy filmalkotás, amely lehet:

– fotó – camera obscura –fotogram sorozat,

– mozgás érzetének visszaadása képi eszközökkel,

– egyszerû szituáció ábrázolása képsorokban,

– képsorozat készítése azonos kompozíciós elv alapján,

– storyboard és film, filmrészlet készítése.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a mûvészeti alapvizsga napját megelõzõen tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervezõ intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan készített fotósorozat vagy filmalkotás.

Az intézmény által meghatározott vizsgamunka tervek vagy képes forgatókönyv alapján elkészített alkotás, amelylehet:

– tárgyfotó sorozat,

– környezetfotó sorozat,

– rövid tárgy–animáció,

– ritmusgyakorlat készítése mozgóképi eszközökkel.

A vizsga értékelése

– a fényképezés és filmezés eszközeinek és anyagainak ismerete, tudatos használata,

– a kompozíció alapelemeinek ismerete, alkalmazása,

– a képkivágások, képalakító eljárások ismerete,

– önállóság, eredeti látásmód.

SZÁMONKÉRÉS JAVASOLT FORMÁJA

A tanulók bemutató óra keretében valamint bemutatkozó kiállítással illetve rövid klipszerű kisfilmmel adnak számot tudásukról

A minősítésre, az osztályzásra a szaktanár jogosult.

Az év végi osztályzatnak döntően az év közbeni munkán kell alapulnia.

Az értékelés szempontjai – minimumkövetelmények:

- az adott évfolyam tananyagának ismerete,
- a művészetek iránti érzékenység, kreativitás.

MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELE:

A minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

A tananyag feldolgozásához szükséges *kötelezõ (minimális) taneszközök*

Munkaasztalok, székek

Repró–állvány, fotóállvány

Fotónagyító

Fotólámpa, sötétkamra lámpa

Fényképezõgép tartozékokkal (digitális tükörreflexes, valamint manuális módban használható, analóg)

Videokamera

Projektor

Erõsítõ, keverõ, mikrofon

Fotólabor eszközök

Zárható vegyszertároló szekrény (veszélyes anyagok alkalmazása esetén)

Szemléltetésre szolgáló technikai eszközök

Szemléltetõ anyagok (képek, könyvek, CD, DVD–k)

Sötétítõ eszköz

Tintasugaras, vagy lézeres nyomtató

Számítógép, képszerkesztõ és vágóprogramok

A továbbképzõ évfolyamokban ajánlott eszközök:

3 db fejgenerátoros mûtermi vaku (kiegészítõ felszerelések, vakufénymérõ, fotóháttér...)

VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK

NÉPMÛVÉSZET

A népmûvészet tantárgy célja a hagyományos magyar népi kultúra átfogó rendszerének megismertetése, a hagyomány értékeinek bemutatásával a múlt öröksége iránti tisztelet, megbecsülés kialakítása, a múlt és a jelen összefüggéseinek felfedeztetése, mindezzel a személyiség formálódásának pozitív irányba terelése.

A tantárgy feladata a tantárgy iránti nyitottság kialakítása, az általános néprajzi, népmûvészeti ismeretek átadása.

Feladata emellett a hagyományos népi kultúra és értékrendszer bemutatásával a mindennapi élet kérdéseire, problémáira való válaszkeresés, a közösségi érzés mélyítése, az egyén helyének, szerepének tudatosítása, a hovatartozás–tudat, a szülõföldhöz való kötõdés erõsítése, értelmi és érzelmi ráhatással a személyiség fejlesztése, az esztétikai, etikai élmény– és ítélõképesség, az empátia és a tolerancia mélyítése.

A népmûvészet tantárgy oktatása szorosan kötõdik a mûvészeti képzés programjához, a vizuális alkotó gyakorlattal, valamint a mûhelyekben folyó elméleti és gyakorlati tudnivalók elsajátításával párhuzamosan nyújt ismereteket, ugyanakkor igyekszik kapcsolatot találni a társmûvészetek felé is.

A népmûvészet tantárgy szabadon választható, emellett tananyagtartalma szervesen beépíthetõ a többi tantárgy oktatási folyamatába is.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A hagyományok felelevenítésével, bemutatásával tantárgy iránti nyitottság kialakítása.
- A tananyag elsajátíttatása során élményszerû megismerés, tapasztalatszerzés biztosítása, valamint a közösségi érzés kialakítása, mélyítése.

Tananyag

Népmûvészet ismeretek

Népi gyermekjátékok típusai

Közösségi élmény, a játék során betöltött szerepek

Népköltészeti alkotások

Cselekmények, érzelmek, jó és rossz

Feladatcsoportok

Népi gyermekjátékok

– Mondókák
– Mozgásos játékok
– Vonulások– Párválasztó játékok, körjátékok
– Szellemi játékok

– Hagyományos játéktevékenységek felelevenítése

Népköltészet

– Népmesék
– Népdalok
– Találós kérdések

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a népi gyermekjátékok néhány fajtáját,
- a népköltészet néhány alkotását.

Legyen képes:

- nyitottan viszonyulni a hagyományokhoz.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A hagyományok felelevenítésével, bemutatásával tantárgy iránti nyitottság kialakítása, mélyítése.
- A tananyag elsajátíttatása során élményszerû megismerés, tapasztalatszerzés biztosítása, valamint a közösségi érzés kialakítása, erõsítése.

Tananyag

Népmûvészet ismeretek

Népi gyermekjátékok típusai

Játékkészítés, csapatszellem, szabályok

Jeles napok, naptári ünnepek

Szereplõk, események, szokástárgyak

Feladatcsoportok

Népi gyermekjátékok

– Eszközös játékok
– Ügyességi és sportjátékok
– Hagyományos játéktevékenységek felelevenítése

Naptári ünnepek

– Kiemelkedõ õszi ünnepek
– Kiemelkedõ téli ünnepek
– Kiemelkedõ tavaszi ünnepek
– Kiemelkedõ nyári ünnepek
– A szokások felelevenítése

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a népi gyermekjátékok néhány fajtáját,
- a kiemelkedõ jeles napok fontosabb szokásait.

A tanuló legyen képes:

- nyitottan viszonyulni a hagyományokhoz.

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A hagyományos magyar népi kultúra emlékeinek megismertetése, a múlt öröksége iránti érdeklõdés mélyítése.
- A népköltészeti alkotások, a népi hitvilág és a gyermekjátékok jellemzõinek bemutatása, rajtuk keresztül az érzelmi és erkölcsi érzékenység árnyalása, a közösségi szerepek felismertetése, mindezzel a személyiség formálódásánakpozitív irányba terelése.

Tananyag

Népmûvészet ismeretek

Múlt, és jelen, a népi kultúra

A közösség és a hagyomány szerepe

Népköltészeti alkotások: a népmese, a népmonda, a népdal jellemzõi

Hiedelemvilág, magyarázatkeresés

Népi gyermekjátékok, a játékok szerepe, típusai

Feladatcsoportok

A népi kultúra, népi közösség

– Múlt és jelen egymásra épülése
– A hagyomány, a hagyományozódás folyamata, fontossága

– A népi kultúra mibenlétének körvonalazása
– A közösség szerepe az ember életében
– A közösségi érzés, hovatartozás–tudat felkeltése a tanulókban

Népköltészet

– A népköltészet sajátosságai
– Mesemondók, a mesemondás alkalmai
– A népmese: a népmesék szereplõi, mesei cselekmények
– A mese világképe, jellegzetes mesei elemek
– A népmonda: valóságra épülés, magyarázatkeresés
– Népi bölcsességek: szólások, közmondások
– Játékos kedv: mondókák, találós kérdések
– Események és érzelmek a népdalokban

Népi hitvilág

– A népi hitvilág
– Világképek
– Hiedelemalakok
– Mágikus cselekmények
– Hiedelmek a mindennapokban és a népköltészeti alkotásokban

Népi gyermekjátékok

– A gyermekjáték szerepe
– Csoportba tartozás – feladatok, szerepek
– A játékok típusai
– Felnõttek játékai a gyermekekkel
– Fiúk és lányok játékai
– Szellemi és mozgásos játékok
– Eszközös és eszközkészítõ játékok
– Szokások, hagyományok megjelenése gyermekjátékokban
– A hagyományos játéktevékenységek felelevenítése

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a hagyományok szerepét,
- a népi hitvilág, a népköltészet alapjait.

Legyen képes:

- a népi kultúra értékeinek befogadására.

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A magyar népi kultúra emlékeinek megismertetése, a múlt öröksége iránti érdeklõdés mélyítése.
- Az emberélet fordulóinak és a jeles napok jellemzõinek bemutatása, rajtuk keresztül az érzelmi és erkölcsi érzékenység árnyalása.
- A hagyományok és a közösség szerepének, mûködésének felismertetése, mindezzel a személyiség formálódásának pozitív irányba terelése.
- A népszokások és a saját környezetük szokásainak megfigyelésével az elemzõ és összehasonlító képesség fejlesztése.

Tananyag

Népmûvészet ismeretek

A néprajz mibenléte

Ünnep és hétköznap. Az ünnep jellemzõi

Népszokások

Jeles napok, naptári ünnepek

Népi közösségek, a közösség szerepe az ember életében

Az emberélet fordulói: születés, gyermekkor, felnõtté válás, házasság

Feladatcsoportok

A néprajz

– A népi kultúra fogalma, területei
– A hagyomány fogalma, a hagyományozódás kérdésköre
– Múlt és jelen egymásra épülése

Népszokások – Jeles napok

– Hétköznapok és ünnepek
– A tavaszi ünnepkör fontosabb ünnepei
– A nyári ünnepkör fontosabb ünnepei
– Az õszi ünnepkör fontosabb ünnepei
– A téli ünnepkör fontosabb ünnepei

– A jeles napokhoz kapcsolódó népköltészeti alkotások, dramatikus jelenetek, hiedelmek, mágikus tevékenységek,
szokástárgyak
Az ember életének fordulói
– Az egyén és a közösség viszonya
– A közösségi értékrend
– Család, nagycsalád
– Csoportba tartozás – feladatok, lehetõségek
– Életút a közösségen át
– Születés, gyermekkor
– A hagyomány, a hagyományokba való belenevelõdés folyamata
– A gyermekjáték szerepe, felkészülés a felnõtt életre
– Ifjúkor
– Lakodalom, házasság
– Az emberélet fordulóihoz kapcsolódó fontosabb szokások, népköltészeti alkotások, dramatikus jelenetek,
hiedelmek, mágikus tevékenységek
Követelmény
A tanuló ismerje:
– a néprajz, a népi kultúra területeit,
– az egyén és a közösség viszonyát, a hagyományok szerepét,
– a szellemi kultúra területeit, a népszokások alapjait.
Legyen képes:
– a népi kultúra értékeinek befogadására,
– a megismert népi hagyományokat és saját tapasztalatait összehasonlítani.

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A hagyományok bemutatásával a múlt öröksége iránti tisztelet mélyítése.
- A népi építészet és a népi gazdálkodás jellemzõinek megismertetése, általuk a népi kultúra az élet minden területét átfogó rendszerének felismertetése, a természet és az ember kölcsönhatásainak felfedeztetése, valamint az ember termelõ munkája iránti megbecsülés kialakítása.

- A régi és a mai viszonyok egymás mellé állításával, saját környezetük megfigyelésével, az elemzõ és összehasonlító képesség fejlesztése.
- A hagyományok és a közösség mûködésének példájával a személyiség formálódásának pozitív irányba terelése.

Tananyag

Népmûvészet ismeretek

A népi építészet: településtípusok, építmények, lakhely, alaprajz

A ház berendezése, bútorfajták

Életmód, munka, munkamegosztás

A népi gazdálkodás fajtái: az állattartás és a földmûvelés

Feladatcsoportok

A népi építészet

– A természeti viszonyok hatása az építkezésre
– A települések fajtái. A falu és a város
– A népi építészet jellemzõi: az építkezés alapvetõ anyagai, technikái
– Az építkezés mint közösségi munkaalkalom
– Lakóházak, gazdasági épületek
– Alaprajz, a jellegzetes háromosztatú ház

A ház berendezése

– A bútorok típusai, a bútortörténet érdekességei
– A helyiségek jellegzetes berendezési módjai
– A bútorok és a berendezés jelfunkciója
– A népi építészethez, berendezéshez fûzõdõ jellegzetes népköltészeti alkotások, népszokások, hiedelmek

A népi gazdálkodás

– A munka szerepe a közösségi értékrendben
– A közösség munkamegosztása – férfi és nõi munkák
– A „minden hasznosításának” elve
– A természeti környezet és az életmód összefüggései

Állattartás

– Az állattartás szerepe, fajtái, fontosabb munkafolyamatai
– A pásztorkodás

– A termelt javak feldolgozása
– Az állattartáshoz kapcsolódó népszokások, jeles napok, hiedelmek, mágikus tevékenységek

Földmûvelés

– Az földmûvelés szerepe, fajtái, fontosabb munkafolyamatai
– Termények, a termelt javak feldolgozása
– A földmûveléshez kapcsolódó népszokások, jeles napok, hiedelmek, mágikus tevékenységek

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a népi kultúra területeit,
- a gazdálkodás szerepét, alapjait,
- a természet és az életmód alapvetõ összefüggéseit,
- a népi építészet fontosabb jellemzõit.

Legyen képes:

- a népi kultúra értékeinek befogadására,
- a természet és a népi kultúra közti összefüggések felismerésére,
- a megismert népi hagyományok, valamint a mai kor és saját tapasztalatai közt párhuzamot vonni.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A hagyományok bemutatásával a múlt öröksége iránti tisztelet mélyítése.
- A népi kultúra az élet minden területét átfogó rendszerének felismertetése.
- A tárgyalkotó tevékenység, a céhes hagyományok bemutatásával az ember termelõ munkája iránti megbecsülés kialakítása.
- A régi és a mai viszonyok egymás mellé állításával, saját környezetük megfigyelésével, az elemzõ és összehasonlító képesség fejlesztése.
- A hagyományok példájával a személyiség formálódásának pozitív irányba terelése.

Tananyag

Népmûvészet ismeretek

A népi kézmûves tárgyalkotás szerepe, jellemzõi

A tárgyak csoportjai a felhasználási területek alapján

Kézmûves mesterségek kialakulása

Fával, agyaggal, textillel, bõrrel és fémmel dolgozó mesteremberek

Céh, céhszervezet

Feladatcsoportok

A hagyományos tárgyalkotás

– Az ember tárgykészítõ tevékenysége, a tárgykészítés szerepe, területei
– A hagyományos tárgyalkotás alapvetõ szempontjai
– A tárgykészítés fontosabb alapanyagai
– A tárgyak jelzõ értéke, mágikus funkciója
– Háztartási és gazdasági eszközök

A tárgyalkotás munkaformái

– Önellátás
– Kézmûves mesterségek
– Céhszervezet, céhes hagyományok

Kézmûves mesterségek

– Famûvesség
– Agyagmûvesség
– Textilmûvesség
– Bõrmûvesség
– Fémmûvesség
– Egyéb mesterségek
– A mesterségek alapjai, jellegzetes tárgyalkotási területek
– Céhtörténeti érdekességek

Vizsgamunka készítése

– Rajzokkal illusztrált néprajzi gyûjtõmunka

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a népi kultúra területeit, a hagyományok szerepét,
- tárgyalkotás szerepét, területeit, fontosabb jellemzõit,
- a kézmûves mesterségek fajtáit, alapjait.

Legyen képes:

- a népi kultúra értékeinek befogadására,
- az ember, a természet, a tárgyi és a szellemi kultúra közti összefüggések megértésére,
- a megismert népi hagyományok, valamint a mai kor és saját tapasztalatai közt párhuzamot vonni.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a néprajz, a népi kultúra fogalmát, területeit,
- az egyén és a közösség viszonyát, a hagyományok szerepét,
- a szellemi kultúra területeit, a népszokások, a népi hitvilág, a népköltészet alapjait,
- a természet és az életmód alapvetõ összefüggéseit,
- tárgyalkotás szerepét, területeit,
- a népi építészet fontosabb jellemzõit.

A tanuló legyen képes:

- a népi kultúra értékeinek befogadására,
- az ember, a természet, a tárgyi és a szellemi kultúra közti összefüggések megértésére,
- a megismert népi hagyományok, valamint a mai kor és saját tapasztalatai közt párhuzamot vonni.

A mûvészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészbõl áll.

Az írásbeli vizsga tantárgya és idõtartama

Népmûvészet max. 45 perc

A szóbeli vizsga tantárgya és idõtartama

Népmûvészet max. 15 perc

A vizsga tartalma

A népmûvészet írásbeli vizsga tartalma:

Az írásbeli vizsga feladatát az intézmény úgy határozza meg, hogy az írásbeli dolgozatból mérhetõ legyen a tanuló néprajzi ismerete: néprajzi alapfogalmakról, népszokásokról, népköltészetrõl, hitvilágról, életmódról, a hagyományos tárgyalkotásról megszerzett tudása.

1. A népmûvészet írásbeli vizsga két vizsgarészbõl tevõdik össze:

A) Rajzokkal illusztrált néprajzi gyûjtõmunka.

A tanuló által készített írásbeli munka szemléltesse az intézmény által meghatározott feladat megoldásának lépéseit, a tanuló adott témában szerzett ismereteit, egyéni gyûjtõmunkáját.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a mûvészeti alapvizsga napját megelõzõen tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervezõ intézménynek.

B) Népmûvészeti kérdéseket tartalmazó tesztlap kitöltése a vizsga helyszínén és ideje alatt.

Az írásbeli vizsga feladatát az intézmény úgy határozza meg, hogy az írásbeli dolgozatból mérhetõ legyen a tanuló népszokásokról, népköltészetrõl, hitvilágról, életmódról megszerzett ismerete.

2. A népmûvészet szóbeli vizsga tartalma:

– a néprajz kutatási tárgya, a népi kultúra fogalma, a hagyomány fogalma,
– a hagyományozódás kérdésköre, az egyén és közösség viszonya,
– népszokások (jeles napok, az emberélet fordulói),
– népi hitvilág, világkép,
– a népköltészet, (népmesék, népmondák, népdalok...),
– gyermekjátékok,
– természetharmonikus életmód, gazdálkodás, közösségi munkamegosztás, munkaalkalmak–hoz kapcsolódó
szokások, hiedelmek,
– népi építészet, a paraszthház berendezése, bútorai, a belsõ terek funkciói,
– hagyományos tárgyalkotás helye és szerepe a népéletben, szokásokban.

A szóbeli vizsgafeladatokat az intézmény úgy határozza meg, hogy a feleletekbõl mérhetõ legyen, hogy a tanuló az életkori sajátosságainak megfelelõen milyen szinten:

– tud eligazodni a népköltészet világában,
– ismeri a szokások és a hiedelmek helyét és szerepét a népéletben,

– ismeri a karácsonyi, húsvéti és pünkösdi ünnepkör alapjait,
– ismeri az emberélet fordulóihoz kapcsolódó szokásokat,
– ismeri a munkaalkalmakat, a hozzájuk kapcsolódó szokásokat, népköltészeti alkotásokat, hiedelmeket,
– tájékozott a népi építészet, a hagyományos tárgy– és környezetkultúra világában,

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése
– megfigyelõ, értelmezõ készség,
– összehasonlító, összegzõ készség,
– feladatmegoldó készség,
– tárgyismeret,
– helyes fogalomhasználat,
– tárgyelemzõ készség.

A szóbeli vizsga értékelése
– a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
– a megfogalmazás szabatossága, pontossága.

MÛVÉSZETTÖRTÉNET

A mûvészettörténet tantárgy célja a tanuló érdeklõdésének felkeltése, érzékennyé és nyitottá tétele a mûalkotások által nyújtott vizuális élmény befogadására. A tanuló világos kifejezõ– és érvelési képességének fejlesztése a közös mûelemzéseken és az egyes korokra jellemzõ legfontosabb stílusirányzatokon keresztül. A már megismert mûvészettörténeti korok új összefüggésbe helyezése, a korszakok formanyelvének, stílusjegyeinek vizsgálata. Célja továbbá a mûvészettörténet emlékanyagában való eligazodás elõsegítése, az ismeretek beépítése a tanuló életébe és munkájába az ábrázolási és kifejezési módok tanulmányozásával, az anyagok, mûfajok, technikák, eljárások megismerésével.

A tantárgy feladata a világkép és a képzõmûvészet viszonyának megismertetése. A mûvészet kultúrában és társadalomban betöltött szerepének bemutatása, a mûvészet folytonosságának és korról korra változó jellegének feltárása, az egyes mûvészettörténeti

korok jellemzõ stílusjegyeinek összehasonlítása. Feladata továbbá a kortárs mûvészet hagyományokhoz való viszonyának bemutatása a mûvészeti ágak kapcsolatának, érzékeltetése a mûfajhatárok elmosódásának és a mûfajok közötti közlekedés lehetõségeinek, megmutatásával. Az önálló tájékozódás képességének, az ismeretszerzés igényének kialakítása. Jelentõs mûemlékek, múzeumok, gyûjtemények, kiállítások látogatásával a szûkebb környezet iránti elkötelezettség elõhívása. A mûvészetek formanyelvének, a legjellemzõbb kifejezõeszközöknek és komponálásmódoknak megismertetése, a mûvészettörténet nagy alkotóinak és jellemzõ alkotásainak bemutatása az õskortól napjainkig.

A mûvészettörténet tantárgy oktatása szorosan kötõdik a mûvészeti képzés programjához, a vizuális alkotó gyakorlattal, valamint a mûhelyekben folyó elméleti és gyakorlati tudnivalók elsajátításával párhuzamosan nyújt ismereteket, ugyanakkor igyekszik kapcsolatot találni a társmûvészetek felé is.

A tantárgy szabadon választható, emellett tananyagtartalma szervesen beépíthetõ a többi tantárgy oktatási folyamatába is.

Alapfokú évfolyamok

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tanuló érdeklõdésének felkeltése a mûalkotások által nyújtott vizuális élmény befogadására.
- Közösen végzett mûelemzéseken keresztül a mûvészet legkorábbi korszakaira jellemzõ legfontosabb stílusjegyek megismertetése.
- Az ismeretszerzés igényének kialakítása, a mûvészet szerepének szemléltetése a különbözõ korszakokban és civilizációkban.

Tananyag

Bevezetés

– A mûvészettörténet alapfogalmai

– A mûvészettörténet helye és szerepe a tudományok között
– A mûvészet vizuális nyelve
– A képzõ– és iparmûvészet ágai, mûfajai, jellemzõi, kapcsolatuk, kölcsönhatásaik

Õskor

– Az emberré válás folyamata
– A mûvészet kezdetei
– Használati és kultikus tárgyak, ékszerek – a temetkezés legrégibb emlékei
– Plasztikák, idolok, állatszobrok
– Barlang– és sziklarajzok, festmények
– A megalitikus kultúra emlékei

Mezopotámia

– A folyamközi birodalmak
– Sumérok, akkádok, babiloniak, asszírok, perzsák

Egyiptom

– Az egyiptomi társadalom
– Világkép, hitvilág
– Az egyiptomi kultúra idõrendi áttekintése
– Az egyiptomi mûvészet konvenciói, stílusai, korszakai

A Kínai Birodalom

– A nagy dinasztiák idõrendi áttekintése
– Hiedelemvilág, az õsök kultusza
– A Kínai Birodalom kultúrája: edények, plasztikák
– Festészet, tájképfestés, kalligráfia

Japán mûvészete

– A természet erõinek és az õsöknek tisztelete, sintoizmus
– Kínai befolyás, a buddhizmus elterjedése
– A zen buddhizmus és a mûvészet
– Teaszertartás, virágrendezés, tusfestészet

India mûvészete

– Indiai kultúrák, birodalmak áttekintése
– A buddhizmus eszmerendszere, elterjedése
– A hinduista hitvilág és kultúra

Afrika mûvészete

– Õsi birodalmak Fekete–Afrikában

– A kultúrák sokfélesége
– Az afrikai maszkok, mágia, õsök kultusza
– Plasztika, bronzszobrászat

A prekolumbiánus mûvészet

– Korai földmûvelõ kultúrák
– Mítoszok, szertartás és építészet
– A közép– és dél–amerikai indián kultúrák áttekintése

Kréta és Mükéné

– A minoszi kultúra: építészet, festészet, plasztika
– Az akháj szellemiség, építészet

Görög mûvészet

– A görög kultúra nagy korszakainak áttekintése
– A városállamok és a társadalom felépítése
– Szellemiség, hitvilág, mitológia, tudományok, filozófia
– Az építészet új nyelvezete, oszloprendek, épülettípusok
– A szobrászat nagy korszakai
– Festészet, vázafestészet

A hellenizmus kora

– Új kulturális áramlatok és a klasszikus hellén kultúra kapcsolata, ötvözõdése

Követelmény

A tanuló ismerje:

- az elemi kifejezési és ábrázolási módozatokat, és ismerje fel azokat konkrét mûalkotásokban,
- a tanult mûvészettörténeti korok, korszakok fõbb stílusjegyeit,
- a mûvészet különbözõ funkcióját és társadalmi szerepét az õskorban, a korai nagy kultúrákban és más földrészek mûvészetében,
- az európai kultúra forrásait, bölcsõjét.

Legyen képes:

- az egyes mûvészettörténeti korokra, korszakokra jellemzõ stílusjegyek felismerésére,
- a megismert mûvészettörténeti korok, korszakok idõrendi áttekintésére,
- a tanult korszakok mûtárgyainak esztétikai és funkció–szempontú elemzésére,

- a nem európai kultúrák mûvészetének megértéséhez szükséges szempontok és kulturális tényezõk figyelembe vételére.

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A tanuló világos kifejezõ képességének fejlesztése, a mûvészettörténet emlékanyagában való eligazodás biztosítása.

A tanuló felkészítése az önálló szóbeli mûelemzésre az ábrázolási és kifejezési módok tanulmányozása, valamint az anyagok, mûfajok, technikák, eljárások megismerése által.

Az önálló tájékozódás képességének és az ismeretszerzés igényének kialakítása.

Tananyag

Az etruszkok

– A római kultúra kezdetei, görög hatások
– Az etruszk hitvilág, kultuszhelyek, sírépítmények

Római mûvészet

– Róma kialakulása, felemelkedése és hanyatlása
– Új építészeti vívmányok, szerkezetek, épülettípusok
– A szobrászat új feladatok elõtt – a portré
– Falfestmények, a jellegzetes római stílus kialakulása

Késõ római és bizánci mûvészet

– A kereszténység eszmevilága, elterjedése
– A latin ókeresztény és a görög bizánci építészet legfõbb jellemzõi, sajátosságai
– A mozaikmûvészet
– A kereszténység és az állam
– Egyházi táblakép–festészet, ikonok

A népvándorlás korának mûvészete

– A római birodalom bukása
– A nomád népek életmódja, hitvilága
– A honfoglaló magyarok mûvészete
– A Karoling Birodalom mûvészete
– Kultúra, vallás és képzõmûvészet

Az Iszlám Birodalom mûvészete

– Az iszlám kialakulása, felemelkedése, elterjedése
– Az iszlám építészet fõbb épülettípusai, stílusjegyei
– A kalligráfia az iszlám mûvészetben

A román kor mûvészete

– A római katolikus egyház szerepe a kultúrában
– Szerzetesek, zarándokok, kolostorok
– Az egyházi építészet sokszínûsége
– A kereszténység képi nyelve
– Hódítások, keresztes hadjáratok

A gótika

– Gótikus építészet – gótikus katedrális
– Üvegablakok, gótikus szobrászat

– Az egyház megújhodása
– A gótika sokszínûsége Európa országaiban

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a tanult mûvészettörténeti korok, korszakok fõbb stílusjegyeit,
- az európai kultúra elsõ nagy korszakainak szellemi és társadalmi hátterét (antik mitológia, kereszténység),
- a tárgy– és környezetkultúra alkotásait a tanult mûvészettörténeti korokban, korszakokban,
- a római kortól a gótikáig a stílusok magyarországi vonatkozásait, itteni megjelenési formájukat, jelentõségüket,
- azokat a múzeumokat, régészeti parkokat, mûemlékeket, ahol személyesen tanulmányozhatja a tanult stílusok emlékeit.

Legyen képes:

- az egyes mûvészettörténeti korokra, korszakokra jellemzõ stílusjegyek felismerésére,
- a megismert mûvészettörténeti korok, korszakok idõrendi és térbeli áttekintésére,
- mûvészeti, esztétikai élmények kifejtésére szóban.

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tanuló figyelmének ráirányítása a világkép és a képzõmûvészet viszonyára, a mûvészet kultúrában és a társadalomban betöltött helyére, a mûvészet folytonosságnak és korról korra változó jellegének az egyes mûvészettörténeti korok jellemzõ stílusjegyeinek bemutatása.
- Az önálló tájékozódás képességének, az ismeretszerzés igényének kialakítása, a kitartó, módszeres munkavégzésrevaló nevelés.
- A mûvészet saját múltjához, hagyományához való viszonyának megismertetése.

Tananyag

A reneszánsz elõzményei – trecento

– Mûvészet az itáliai városállamokban
– A szellemi megújulás elsõ jelei
– Vallási és világi építészet
– A plasztika és festészet az új igények szolgálatában
– Új stílus születése

A korai reneszánsz – quattrocento

– Kereskedõk és mecénások
– Új keresztény mûvészet
– Vallási hagyomány és antik kultúra
– A mûvészet és a természettudományok viszonya
– Mûvészet és humanizmus

Az érett reneszánsz – cinquecento

– Az itáliai udvarok és az antik világ
– Városi palotaépítészet és a megújuló egyházi építkezések
– A pápaság és a mûvészetek
– A reneszánsz mûvészet Itálián kívül

A reneszánsz alkonya – manierizmus

– A manierizmus fogalma, jellemzõ stílusjegyei

– A manierizmus Itáliában, Spanyolországban és a Németalföldön

A barokk mûvészet

– A katolikus egyház diadala
– Az új szellemiség hatása az egyházi építészetre, festészetre, szobrászatra
– Európa világi építészete a királyi udvarokban
– A barokk festészet Itáliában, Spanyolországban
– A holland festészet aranykora
– Új témák, új megrendelõk, új mûfajok, portré, tájkép, életkép, csendélet

A rokokó mûvészete

– Mûvészi érzékenység, frivolitás, elegancia
– A rokokó és a vallásos mûvészet
– A rokokó portrémûvészete

A klasszicizmus

– Itáliai, görögországi és kis–ázsiai ásatások
– Új mûvészet az antik világ bûvöletében
– A klasszicizmus építészetének, szobrászatának, festészetének áttekintése
– Szubjektivitás, erõs érzelmi töltés
– A napóleoni birodalom
– A romantika az irodalomban, a filozófiában, a zenében
– A romantika Európa országaiban

A realizmus

– Valóságfeltárás, társadalomkritika
– A realista portrémûvészet és tájképfestészet

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a tanult mûvészettörténeti korok, korszakok fõbb stílusjegyeit,
- a mûvészettörténeti korok, korszakok legkiemelkedõbb alkotóit és jellemzõ alkotásait,
- a tárgy– és környezetkultúra alkotásait a mûvészettörténeti korokban, korszakokban,
- az egyes korszakok kultúrtörténeti és világnézeti hátterét, társadalmi vonatkozásait,

- a reneszánsztól a realizmusig terjedõ korszak változásainak jellemzõ törvényszerûségeit, célkitûzéseit, a mûvészeti tradícióhoz, a valósághoz, valamint az esztétikumhoz való viszonyát,
- a tanult korszakok mûvészetének jellemzõ, kedvelt témáit és azok ikonográfiai változásait.

Legyen képes:

- az egyes mûvészettörténeti korokra, korszakokra jellemzõ stílusjegyek felismerésére,
- a megismert mûvészettörténeti korok, korszakok idõrendi áttekintésére,
- mûvészeti, esztétikai élmények kifejtésére szóban, írásban és kompozíciós vázlatokban,
- mûalkotásokat elemezni tartalmi és formai szempontból.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tanuló világos kifejezõ és érvelési képességének fejlesztése, az ismeretek a tanuló életébe és munkájába való beépülésének, felhasználhatóságának biztosítása.
- Az összehasonlító elemzések során a korok, korszakok kapcsolatainak, kölcsönhatásainak, egymásra épüléseinek kiemelése.
- A modern mûvészet létrejöttének, fõ mûvészi és társadalmi problémáinak, kérdésfelvetéseinek megértetése.

Tananyag

Az impresszionizmus

– Új utak, új mûvészi szabadság
– Szemléleti forradalom a modern festészet történetében
– Pillanatnyi benyomások, érzések, hangulatok

Posztimpresszionizmus

– Pointillizmus
– Az ösztönök felszabadítása
– A belsõ lényeg megragadása

A századforduló építészete és képzõmûvészete

– Ipari forradalom – új igények, új anyagok, új építészeti feladatok
– A historizmus, akadémizmus, eklektika
– Szecesszió
– Szakítás, szembefordulás az akadémizmus világával

A XX. század elsõ fele

– A klasszikus modernség, a klasszikus avantgarde irányzatai

Expresszionizmus

– A primitív mûvészet felfedezése

A fauvizmus

Kubizmus

– A látvány felbontása mértani alapformákra
– Autonóm képalkotás
– Újítások az építészetben

Organikus és funkcionalista építészet

Futurizmus

– Gépek kultusza. Mozgás, dinamizmus

Absztrakt mûvészet

– Utalásszerû kapcsolódás a külsõ tárgyi világhoz
– Megszületik a nem ábrázoló, nem tárgyi és nem figurális mûvészet
– Mûvészet a két világháború között

Konstruktivizmus

– Geometrikus alakzatok síkon és térben
– Festészet, függõleges, vízszintes irányok, tiszta színek

Dadaizmus

– Antimûvészet, a háború ellen, az esztétikai és erkölcsi konvenciók ellen
– A konceptuális mûvészet elõfutára

Szürrealizmus

– A belsõ felszabadítása, automatizmus

Bauhaus

– Az építõmûhely. Elõkurzus – kézmûves mesterség – ipari formatervezés

Mûvészet 1945–tõl napjainkig

– A modernség megújhodása

Absztrakt expresszionizmus

– Felfokozott érzelmi hatások
– Tasizmus, akciófestészet

Pop art
– Jóléti társadalom, reklámok, tömegtermékek, társadalomkritika
Hiperrealizmus
– Fényképszerû valósághûség
Op–art, kinetikus mûvészet
– Tiszta optikai hatások, tiszta szerkezetek – mozgás, fényeffektusok
Minimal art, konceptual art
– Gondolati tartalmak feltárása
– A kreatív gondolat fontosabb, mint maga a mû
Napjaink mûvészete – kortárs mûvészet
– Land art, body art, performance, happening, totális mûvészet ...
– Az építészet új útjai
– A posztmodern változatai
Vizsgamunka készítése
– Mûalkotásokkal, tanulmányrajzokkal illusztrált mûelemzés, mûleírás

Követelmény
A tanuló ismerje:

- a tanult mûvészettörténeti korok, korszakok fõbb stílusjegyeit,
- a mûvészettörténeti korok, korszakok legkiemelkedõbb alkotóit és jellemzõ alkotásait,
- egyes kiemelkedõ mûalkotások befogadás–történetét és utóéletét,
- a tárgy– és környezetkultúra alkotásait, ezek forradalmian megváltozó esztétikumát és funkcionalitását a 19–20. században,
- az egyes irányzatok kultúrtörténeti és világnézeti hátterét, társadalmi vonatkozásait,
- a modern mûvészet létrejöttének fõbb állomásait, motivációit, korabeli fogadtatását.

Legyen képes:

- a megismert mûvészettörténeti irányzatok idõrendi áttekintésére, összehasonlítására, értékelésére,

- mûvészeti, esztétikai élmények kifejtésére szóban, írásban és kompozíciós vázlatokban,

- – mûalkotásokat elemezni a témák és stíluselemek szempontjából, sikeresen alkalmazni az összehasonlító mûelemzés eszközét,
  - érteni és értékelni a mûvészet kísérletezõ megnyilvánulásait, felbecsülni ezek jelentõségét a késõbbi korokra nézve.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- az elemi ábrázolási módozatokat (konvenciókat), s ismerje fel azokat konkrét mûalkotásokban,
- a mûvészettörténeti korok, korszakok, irányzatok fõbb stílusjegyeit és legkiemelkedõbb alkotóit, alkotásait.

A tanuló legyen képes:

- mûalkotásokat elemezni a témák és stíluselemek szempontjából,
- eligazodni és szelektálni a tárgy– és környezetkultúra világában,
- az egyes mûvészettörténeti korokra jellemzõ stílusjegyek felismerésére,
- mûvészeti, esztétikai élmények kifejtésére szóban, írásban és kompozíciós vázlatokban,
- a megismert mûvészettörténeti korok idõrendi áttekintésére.

A mûvészettörténeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészbõl áll.

Az írásbeli vizsga tantárgya *és idõtartama*

Mûvészettörténet max. 45 perc

A szóbeli vizsga tantárgya és idõtartama

Mûvészettörténet max. 15 perc

A vizsga tartalma

Mûvészettörténet írásbeli vizsga tartalma

Az írásbeli vizsga feladatait az intézmény úgy határozza meg, hogy az írásbeli dolgozatból mérhetõ legyen a tanuló mûvészettörténeti ismerete, mûelemzési jártassága, az építészetrõl, a képzõmûvészeti ágakról – grafikáról, festészetrõl, szobrászatról –, a képzõmûvészeti ágak mûfajairól, a különbözõ mûfajok esztétikai törvényszerûségeirõl megszerzett tudása, ismeretszerzõ igénye.

1. A mûvészettörténeti írásbeli vizsga két vizsgarészbõl tevõdik össze:

A) Mûalkotásokkal, tanulmányrajzokkal illusztrált mûelemzés, mûleírás.

A tanuló által készített írásbeli munka szemléltesse az intézmény által meghatározott komplex mûelemzõ, mûleíró feladat megoldásának fázisait, a feladatra adott egyéni választ, válaszokat.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a

mûvészeti alapvizsga napját megelõzõen tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervezõ intézménynek.

B) Az intézmény által összeállított mûvészettörténeti kérdéseket tartalmazó tesztlap kitöltése a vizsga helyszínén és ideje alatt.

2. Mûvészettörténet szóbeli vizsga tartalma:

– mûvészettörténeti alapfogalmak,
– a mûvészettörténet helye és szerepe a tudományok között,
– a képzõ– és iparmûvészet ágai, mûfajai,
– a képzõmûvészeti ágak és mûfajok kapcsolata, kölcsönhatása,
– a mûvészet kezdetei, az õskori mûvészet,
– az ókori Egyiptom, Mezopotámia mûvészete,
– Kína, Japán, India, Afrika mûvészete,
– a prekolumbiánus mûvészet,
– Kréta, Mükéné mûvészete, a görög mûvészet szellemisége,
– etruszk és római mûvészet, Bizánc mûvészete,
– a népvándorlás korának mûvészete,
– a román és a gótikus kor mûvészete,
– a reneszánsz mûvészete,
– a barokk és rokokó mûvészete,

– a klasszicizmus, romantika és realizmus mûvészete,
– az impresszionizmus és posztimpresszionizmus mûvészete,
– a századforduló építészete és képzõmûvészete,
– a 20. század elsõ felének mûvészete,
– a két világháború közötti és az 1945 utáni mûvészet.

A szóbeli vizsgafeladatokat az intézmény úgy határozza meg, hogy a feleletekbõl mérhetõ legyen, hogy a tanuló milyen szinten:

– ismeri az egyes mûvészettörténeti korok, korstílusok kifejezési szándékát és módját,
– tud eligazodni a tárgy– és környezetkultúra világában,
– tudja kifejezni mûvészeti és esztétikai élményeit,
– ismeri fel a mûvészettörténeti ágak kapcsolatát,
– képes a mûalkotások önálló értelmezésére, elemzésére.

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése

– befogadó, megfigyelõ, értelmezõ, eligazodó készség,
– analizáló és szintetizáló készség,
– összehasonlító készség,
– tervezõ, feladatmegoldó készség,
– mûelemzõ készség,
– mûfaj– és stílusismeret,
– mûtárgyismeret,
– fogalomismeret.

A szóbeli vizsga értékelése

– a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
– a megfogalmazás szabatossága, pontossága,
– kifejezõ és érvelési képesség.

SZÍNMÛVÉSZETI–BÁBMÛVÉSZETI ÁG

„Azért szeretem a színészetet, mert sokkal valóságosabb, mint az élet.”

Oscar Wilde

AZ ALAPFOKÚ SZÍNMŰVÉSZETI–BÁBMŰVÉSZETI OKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

Az alapfokú mûvészetoktatás keretében folyó színházi–bábszínházi nevelés – figyelembe véve a tanulók érdeklõdését, életkori sajátosságait, elõzetes színházi–dramatikus tapasztalatait – lehetõséget biztosít a színmûvészet–bábmûvészet iránt vonzódó tanulók képességeinek fejlesztésére; ismereteik gyarapítására, mûvészeti kifejezõ készségeik kialakítására és fejlesztésére, a mûvészeti szakterületen való jártasság megszerzésére és gyakorlására, illetve felkészít a mûvészeti alapvizsgára és záróvizsgára.

A képzés lehetõvé teszi mindkét területen

– A tanulók számára önmaguk tudatos megfigyelését

– Az önértékelést annak érdekében, hogy képessé váljanak saját eredményeik felismerésére és azok színházi (bábszínházi) munka során történõ alkalmazására

– Az önkifejezést, a közös alkotómunka örömteli együttlétének megtapasztalását

– Az élet más területein elsajátított tanulói ismeretek, készségek, attitûdök színjátékban (bábjátékban) való alkalmazását

– Drámával és színházzal (bábszínházzal) kapcsolatos tanulói aktív szókincs bõvítését

– Színházi (bábszínházi) elõadások egyéni vagy csoportos készítését, illetve mások által bemutatott produkciók megtekintését, értelmezését

A színmûvészet területén különösen

– Változatos dramatikus tevékenységformákban való részvételt

– Az alapvetõ dramatikus technikák és a színházi konvenciók megismerését, alkalmazását differenciált feladatokban

– A színházi–drámai formával való kísérletezést, a színpadi megjelenítés jellemzõinek megismerését

– A színjáték kulturális hagyományainak megismerését

– A színjátéknak mint mûvészi kommunikációs formának a megtapasztalását.

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

Tanszakok és tantárgyak

Színjáték tanszak

Fõtárgy: dráma és színjáték

Kötelezõen választható tantárgyak:

beszéd és vers (1. alapfokú évfolyamtól)

mozgás és tánc (1. alapfokú évfolyamtól)

zene és ének (1. alapfokú évfolyamtól)

színházismeret (3. alapfokú évfolyamtól)

Választható tantárgyak: a színjáték és bábjáték tanszak bármelyik tantárgya

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok							
	Előképző		Alapfok					
	1	2	1	2	3	4	5	6
Főtárgy	2	2	3	3	3	3	3	3
Kötelezően választható tantárgy			1	1	1	1	1	1
Választható tantárgy	2	2	2	2	2	2	2	2
Összes óra	2-4	2-4	4-6	4-6	4--6	4-6	4-6	4-6

A fenti táblázatok Összes óra rovatában az elsõ számok az ajánlott heti minimális óraszámra, míg a második helyen szereplõ számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges idõre utalnak.

A tanszak kötelezõen elõírt tantárgyainak és azok óraszámainak a figyelembevétele mellett a tanuló más tanszak, valamint más mûvészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok tanítási óráin részt vehet.

Ha az intézmény az ajánlott minimális heti összóraszámot biztosítja, akkor az ezen felül tanított választható tantárgyakat heti 0,5 órában is oktathatja.

A dráma és színjáték tantárgy heti óraszáma a helyi tantervekben heti 2 óra is lehet, ha a beszéd és vers, valamint a mozgás és tánc tantárgyakat minimálisan heti 1–1 órában önálló tantárgyként oktatja az iskola.

A képzés évfolyamainak száma: 8 évfolyam (2+6 évfolyam)

Az elsõ számjegy az elõképzõ, a második számjegy az alapfokú évfolyamainak számát jelentik.

A tanítási órák idõtartama: 45 perc

A SZÍNMÛVÉSZETI–BÁBMÛVÉSZETI OKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

Kiemelt kompetenciák a színmûvészet területén

Bemeneti kompetenciák: iskolai előképzettség nem szükséges

Szakmai kompetenciák

- Színházi alapfogalmak/szakkifejezések alkalmazása
- Drámai/színházi konvenciók alkalmazása
- Meghatározó történeti és kortárs színházi stílusok felismerése
- A színházi mûfajok felismerése
- A szöveg– és előadáselemzés meghatározó szempontjainak, a színészi alkotómunka fázisainak, fõbb összetevõinek megismerése, alkalmazása
- Drámai szövegek értõ – színészi szempontokat figyelembe vevõ – olvasása
- Különbözõ színészi technikák megismerése és alkalmazása
- Színházi improvizáció
- Karakterábrázolás nyelvi, beszédtechnikai, illetve mozgásos eszközökkel
- Előadásban (játékban) szerepek megformálása
- A rendezõi instrukciók mentén végzett munka
- Más mûvészeti ágak területérõl származó ismereteinek alkalmazása a szerepalkotás során
- Színházi elõadások elemzése, értékelése

Személyes kompetenciák

- Önállóság
- Döntésképesség
- Érzelmi stabilitás, kiegyensúlyozottság
- Mozgáskoordináció
- Fejlõdõképesség, önfejlesztés

Társas kompetenciák

- Kapcsolatteremtõ készség
- Kezdeményezõkészség
- Empatikus készség

- Tolerancia
- Kommunikációs rugalmasság
- Adekvát metakommunikáció
- Konfliktusmegoldó készség

Módszerkompetenciák

- Kreativitás, ötletgazdagság
- Problémamegoldás
- Figyelem összpontosítás
- Helyzetfelismerés
- Kritikus gondolkodás

A MÛVÉSZETI ALAPVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

A mûvészeti alapvizsgára bocsátás feltételei

Mûvészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú mûvészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A mûvészeti alapvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A mûvészeti alapvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú mûvészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni. A mûvészeti alapvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervezõ intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhetõ és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A mûvészeti alapvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

Vizsga tantárgyak

Színjáték tanszak

A mûvészeti alapvizsga tantárgyai:

dráma és színjáték, valamint

egy választott tantárgy az alábbiak közül

beszéd és vers

mozgás és tánc

zene és ének

színházismeret

Színjáték tanszakon a fent megjelölt választható tantárgyak közül vizsga tantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint amely esetében a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az elõírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

A mûvészeti alapvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a mûvészeti alapvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos mûvészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzõként – a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet eléri.

Ha a tanuló már rendelkezik a színmûvészeti és bábmûvészeti ág valamelyik tanszakán beszéd és vers, mozgás és tánc, zene és ének, színházismeret tantárgyakból megszerzett mûvészeti alapvizsga bizonyítvánnyal, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

Amûvészeti alapvizsga minõsítése

A tanuló teljesítményét a mûvészeti alapvizsgán vizsga tantárgyanként külön–külön osztályzattal kell minõsíteni.

Azokban a tantárgyakban, ahol a tantárgy vizsgája több vizsgarészbõl áll, ott a tantárgy osztályzatát a vizsgarészek osztályzatának számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végzõdik, a vizsga tantárgy végsõ osztályzatának meghatározásában a szóbeli vizsgarész osztályzata a döntõ.

A mûvészeti alapvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végzõdik, a végsõ eredmény meghatározásában a fõtárgyból kapott osztályzat a döntõ.

Eredményes mûvészeti, alapvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi elõírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a mûvészeti alapvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészbõl, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészbõl, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

SZÍNJÁTÉK TANSZAK

TANTÁRGYAK

DRÁMA ÉS SZÍNJÁTÉK

A dráma és színjáték fõtárgy elsõdleges célja, hogy a színházmûvészet – ezen belül is elsõsorban a színjáték – iránt érdeklõdõ tanulók számára lehetõséget biztosítson a drámán és színjátékon keresztül történõ önkifejezésre, közösségi alkotásra, a kommunikációs és elõadói képességeik fejlõdésére, a színházi alkotófolyamaton keresztül a színpadi munka alapjainak elsajátítására, a színházon keresztül önmagukra és a világra vonatkozó kérdések megfogalmazására és a válaszok keresésére.

A tantárgy oktatása során a célokat a közösségben végzett dramatikus tevékenység élményén, a játék örömén keresztül érjük el.

A tantárgy feladata, hogy a folyamatos fejlesztés eredményeképpen a tanuló váljon képessé a dráma és a színház értõ befogadására, értelmezésére, illetve mûvészi együttmûködésen keresztül, tanulótársaival együtt, drámai és színházi produktumok létrehozatalára.

Elõképzõ évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a csoportos játék örömét
- a csoportos játék szabályait
- az érzékszervek mûködésének jelentõségét
- az alapvetõ emberi, állati mozgássémákat
- a jelenet kezdetének és befejezésének fontosságát
- a szerepjátékokban való részvétel élményét
- a dramatikus munkához szükséges népi gyermekjátékokat, kiszámolókat, mondókákat, gyerekdalokat, énekes–táncos játékokat, gyerekverseket, népmeséket

Fejlessze a tanulók

- érzékszerveinek mûködését, érzékelését
- ritmusérzékét

- megfigyelõ– és utánzóképességét
- mozgásos ügyességét, koordinációját
- együttmûködési képességét
- hallási figyelmét
- figyelemösszpontosító (koncentráló) képességét
- szabálytudatát
- közösségtudatát

Ösztönözze a tanulókat

- környezetük megfigyelésére, megismerésére, az arról való véleményalkotásra
- társaikkal való nyugodt kapcsolat kialakítására, egymás elfogadására
- versek, mesék meghallgatására, értelmezésére
- a hétköznapi szabályok és a csoportos játék szabályainak betartására és betartatására
- a nemkívánatos (pl. agresszív) viselkedésformák visszaszorítására
- a játék örömének másokkal való megosztására

Tananyag

Bemelegítõ mozgásos játékok

- Versenyjátékok, nagymozgásos játékok
- Népi kiszámoló– és fogócskajátékok
- Egyszerû mozgáselemeket is tartalmazó körjátékok, népi játékok
- Egyszerû mímes játékok tanári narrációra
- Rövidebb versek, mesék kísérése mozgással

Érzékelõ játékok

- Színek, formák, illatok, ízek felismerése, csoportosítása, megkülönböztetése
- Az érzékszervek által keltett érzetek megfogalmazása
- Az idõ észlelésének fejlesztése

Ritmusgyakorlatok

- Egyenletes lüktetés érzékeltetése mondókázással
- Szöveges és mozgásos ritmusjátékok
- Tempótartás (gyors és lassú) különbözõ térformákban
- Természetes ritmusok felfedezése és mozgásos lekövetése

Beszédgyakorlatok

- Hangok utánzása
- Beszédszervek ügyesítése játékos formában (ajak–, nyelvgyakorlatok)
- Beszédre késztetõ játékok

Utánzó játékok

- Testtartás és mozgás utánzása
- Hétköznapi tevékenységek utánzása
- Állatok mozgásának utánzása

Memória– és koncentrációfejlesztõ játékok

- Mondókák, kiszámolók, találós kérdések
- Mozgásos és szöveges figyelemfejlesztõ játékok

Szerepjátékok, szabályjátékok

- Népi gyermekjátékok
- Énekes–táncos játékok
- Mozgásos (testnevelési) játékok
- Egyszerû szerkezetû drámajátékok

Csoportos improvizációs játékok

- Mondókák, gyerekdalok feldolgozása
- Gyerekversek feldolgozása

Komplex drámafoglalkozások

- Mesei motívum vagy meserészlet vagy rövidebb mese feldolgozása tanári közremûködéssel (térmeghatározás, szimuláció, a teljes csoportot megmozgató szerepjáték, a tanár szerepben, szertartás, állókép, némajáték)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- az érzékszervek mûködésének funkcióját, jelentõségét
- a jelenet kezdetének és befejezésének fontosságát
- a dramatikus munkához szükséges népi gyermekjátékokat, kiszámolókat, mondókákat, gyerekdalokat, énekes–táncos játékokat, gyerekverseket, népmeséket (mindegyikbõl legalább egyet).

Legyenek képesek

- adottságaiknak megfelelõen a látáshoz és halláshoz kapcsolódó differenciált és pontos érzékelésre

- a csoportos ritmusjátékokban való aktív részvételre
- alapvetõ emberi, állati mozgássémák utánzására, a csoportos utánzó játékokban való aktív részvételre.
- legalább egy vers vagy rövid meserészlet önálló elmondására
- a beszéd és a mozgás összekapcsolására csoportos játék során
- a szerepjátékokban, csoportos improvizációkban való részvételre
- társaikkal való együttmûködésre.

Számonkérés javasolt formája

A tanulók munkáját félévkor és évvégén osztályzattal kell minősíteni.

Vizsga tartása nem javasolt, de kötetlenebb formában – pl. nyíltnap keretében - a műhelymunka szokásos menetét bemutató formában- a tanulók már ezen évfolyamon is – közönség előtt adjanak számot tudásukról.

Az értékelés szempontjai – minimum követelmények:

Az adott évfolyam tananyagának ismerete.

Magasabb évfolyamba lépés követelményei

Minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a csoportos improvizációs játék örömét
- a csoportos játék szabályait
- az alapvetõ emberi, állati mozgássémákat
- a bemelegítéshez használható mozgásos (testnevelési) játékokat
- az alapvetõ ritmushangszerek használatát

- a dramatikus munkához szükséges újabb népi gyermekjátékokat, mondókákat, gyerekdalokat, gyerekverseket, népmeséket
- egyes drámajátékok szabályait

Fejlessze a tanulók

- érzékszerveinek mûködését, érzékelését
- ritmusérzékét
- megfigyelõ– és utánzóképességét
- mozgásos ügyességét, koordinációját
- együttmûködési képességét
- hallási figyelmét
- figyelemösszpontosító (koncentráló) képességét
- kifejezõkészségét
- helyzetfelismerési képességét
- szabálytudatát
- közösségtudatát

Ösztönözze a tanulókat

- környezetük megfigyelésére, megismerésére, az arról való véleményalkotásra
- társaikkal való nyugodt kapcsolat kialakítására, egymás elfogadására
- versek, mesék meghallgatására, értelmezésére
- az önállóan olvasott versek, mesék élményének megosztására

- a hétköznapi szabályok és a csoportos játék szabályainak betartására és betartatására
- a nemkívánatos (pl. agresszív) viselkedésformák visszaszorítására
- a játék örömének másokkal való megosztására.

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

- Fogójátékok
- Versenyjátékok, nagymozgásos játékok
- Mozgáselemeket tartalmazó körjátékok, népi játékok
- Mímes játékok tanári narrációra

Érzékelõ játékok

- Az érzékszervek által keltett érzetek megfogalmazása
- Színkompozíciók összehasonlítása
- Tájékozódás hangok segítségével, tapintással, szaglással
- Az idõ észlelésének fejlesztése

Ritmusgyakorlatok

- Szöveges és mozgásos ritmusjátékok
- Tempótartás különbözõ térformákban
- Futások irányváltoztatással
- Ritmushangszerek és mozgás

Beszédgyakorlatok

- Beszédre késztetõ játékok
- Beszédgimnasztikai gyakorlatok
- Beszédszervek ügyesítése játékos formában

Utánzó játékok

- Egyszerû mozgástükrözések
- Hétköznapi tevékenységek és mesterségek jellemzõ gesztusainak utánzása
- Állatmozgások, természeti jelenségekhez kapcsolódó mozgások utánzása

Memória– és koncentrációfejlesztõ játékok

- Versek, mondókák szöveg nélkül, csak mozgással
- Összetettebb mozgásos és szöveges figyelemfejlesztõ játékok

Szerepjátékok, szabályjátékok

- Népi gyermekjátékok
- Mozgásos (testnevelési) játékok
- Egész csoportos és páros munkára épülõ drámajátékok
- Vetélkedõjátékok

Komplex drámafoglalkozások

- Mesei motívum vagy meserészlet, vagy rövidebb mese feldolgozása tanári közremûködéssel (térmeghatározás, közös rajzolás, üzenetek, szimuláció, a teljes csoportot megmozgató szerepjáték, a tanár szerepben, szertartás, állókép, némajáték)

4Követelmények

A tanulók ismerjék

- a csoportos játék szabályait
- az alapvetõ emberi, állati mozgássémákat
- a bemelegítéshez során használt mozgásos (testnevelési) játékokat
- a megismert ritmushangszerek használatát
- a dramatikus munkához szükséges népi gyermekjátékokat, mondókákat, gyerekdalokat, gyerekverseket, népmeséket (az újonnan – tanultak közül mindegyikbõl legalább egyet)
- egyes drámajátékok szabályait.

Legyenek képesek

- adottságaiknak megfelelõen differenciált és pontos érzékelésre
- a csoportos ritmusjátékokban való aktív részvételre
- alapvetõ emberi, állati mozgássémák utánzására, a csoportos utánzó játékokban való aktív részvételre
- legalább egy újonnan tanult vers és rövid meserészlet önálló elmondására
- a beszéd és a mozgás összekapcsolására a játékok során
- a szerepjátékokban, csoportos improvizációkban való részvételre
- társaikkal való együttmûködésre

Számonkérés javasolt formája

A tanulók munkáját félévkor és évvégén osztályzattal kell minősíteni.

Vizsga tartása nem javasolt, de kötetlenebb formában – pl. nyíltnap keretében - a műhelymunka szokásos menetét bemutató formában- a tanulók már ezen évfolyamon is – közönség előtt adjanak számot tudásukról.

Az értékelés szempontjai – minimum követelmények:

Az adott évfolyam tananyagának ismerete.

Magasabb évfolyamba lépés követelményei

Minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

Az előképző elvégzését követően a tanulók legyenek képesek:

- differenciált és pontos érzékelésre
- különböző ritmusok érzékelésére, a csoportos ritmusjátékokban való aktív részvételre
- alapvető emberi, állati, növényi, illetve különböző tárgyakhoz és jelenségekhez köthető mozgássémák utánzására, a csoportos utánzó játékokban való aktív részvételre
- önálló verbális és mozgásos kifejezésre
- legalább két rövid lélegzetű vers vagy meserészlet önálló elmondására
- a beszéd és a mozgás összekapcsolására csoportos játék során
- mesék, történetek kezdetének és végének felismerésére, a főhős és a szereplők tulajdonságainak felsorolására
- a szerepjátékokban, csoportos improvizációkban való részvételre

ismerjék:

- az érzékszervek funkcióját
- a ritmus fogalmát
- az alapvető emberi, állati, növényi, illetve különböző tárgyakhoz és jelenségekhez köthető mozgássémákat
- a cselekmény-mesélés kritériumait (időrend, kezdet és vég, szereplők)
- a főhős és a szereplők közti különbséget
- a szerepjátékokban, csoportos improvizációkban való részvétel élményét.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a képzelet és az emlékezet szerepét, fontosságát
- az egyszerû mozgáselemek összekapcsolását
- a tér használatát és az abban való tájékozódást
- a helyszín fogalmát, jelentõségét
- a figyelemösszpontosítás fontosságát, alapvetõ technikáit
- a beszédtevékenység részeit (légzés, hangadás, kiejtés)
- rövidebb prózai mesék dramatikus feldolgozásának folyamatát
- a hang tulajdonságait (pl. mélység, magasság)
- a legfontosabb légzõ– és hangképzõ gyakorlatokat
- a ritmikus mozgással kombinált koncentrációs gyakorlatokat

Fejlessze a tanulók

- együttmûködõ képességét
- képzelõerejét
- mozgásos improvizációs képességét
- térbeli tájékozódását
- figyelem–összpontosító képességét
- megfigyelõ képességét
- problémamegoldó képességét
- ritmusérzékét
- légzõkapacitását
- hangképzését
- artikulációs képességét

Ösztönözze a tanulókat

- maguk és környezetük egyre tudatosabb megfigyelésére
- a közlésformák egyre differenciáltabb alkalmazására
- társaikkal való együttmûködésre
- gondolataik és érzelmeik pontos kifejezésére
- a csoporton belüli aktív és kezdeményezõ munkára
- kiscsoportokban önállóan végzett tevékenységre

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

- Összekapaszkodó, érintésére törekvõ, érintés elõl elhúzódó, a gimnasztika gyakorlatait játékos szituációba tevõ gyakorlatok (pl. váll–, térdérintõs játékok, nehezített speciális helyzetû fogók)
- Lazító és feszítõ gyakorlatok
- Térformáló, térérzékelõ játékok: játékos formában különbözõ térformák felvétele, formálása, kikerüléses gyakorlatokban térérzék–fejlesztés körjátékok, lánc–típusú népi játékok
- Szabad mozgás zenére önállóan és a társakkal együttmûködve

Beszédgyakorlatok

- Légzõgyakorlatok

- A saját és a társak légzésének megfigyelése nyugalmi állapotban, tevékenység során (pl. tûzfújás), beszéd közben; a tapasztalatok megfogalmazása
- Fúvójátékok (pl. lyukas kulcs, síp, szájharmonika fúvása) a kilégzés erejének és hosszának tanulmányozására; folyamatos és szaggatott fúvások
- Indirekt légzõgyakorlatok (pl. „gumibaba" felfújása, leeresztése)
- Hanggyakorlatok
- A hangadás megfigyelése (ásítás, nevetés, lelkiállapotok, hangulatok tükrözõdése a hangban)
- A hang tulajdonságairól szerzett tapasztalatok megfogalmazása (magas–mély, halk hangos)
- Egymás hangjának felismerése, utánzása
- Hangkitalálás (a saját hangtól eltérõ hangzások játékos próbálgatása)
- Szavak, rövid mondatpárok játékos variálása
- Játékos hangerõ–gyakorlatok
- Artikulációs gyakorlatok
- A kiejtés, az artikulációs mozgások megfigyelése
- A beszédszervek mozgásának „ügyesítése" szavak, szólamok ismételgetõ ejtésével
- Szájról olvasás – kezdetben hangok, majd szavak
- Szóláncok pontos hangzó– és szóvégejtéssel
- Hangsúlygyakorlatok
- A szóhangsúly gyakorlása (az elsõ szótag nyomatékos ejtésének gyakorlása egyre hosszabb szavakban)
- Az összetett szavak elõtagjának és a teljes személynév elsõ tagjának hangsúlya

Fantáziajátékok

- Elképzelt tárgyak, helyszínek, figurák részletes kigondolása csoportban
- A közösen kitalált figurák, helyszínek, tárgyak köré szervezett játék

Ritmikus mozgással kombinált koncentrációs gyakorlatok

- Játékos, mozgással és szöveggel összekapcsolt ritmikus koordinációs gyakorlatok (pl. versek, mondókák ütemezése tapssal, járással, mozgással különbözõ tempóban)
- Térkitöltõ gyakorlatok
- Ritmikus, mozgással és szöveggel összekapcsolt számolós gyakorlatok

- Gyermekversek, mondókák ritmus– és mozgásváltással.

Dramatikus játékok

- Mimetikus (egyéni és csoportos) improvizációk zenére
- Szituációs játékok pl. szó, mondat, helyszín megadásával

Komplex drámafoglalkozások

- Központi figura köré épülõ dráma (hangaláfestés, szerep a falon, térképek és ábrák készítése, állókép, gyûlés, véletlenül meghallott beszélgetés, képaláírás, maszkok, beépített szereplõ, gondolatkövetés konvenciók felhasználásával)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a tér használatát és az abban való tájékozódást
- a helyszín fogalmát, jelentõségét
- a figyelemösszpontosítás fontosságát, alapvetõ technikáit
- a beszédtevékenység részeit (légzés, hangadás, kiejtés)
- a hang tulajdonságait (pl. mélység, magasság)
- a legfontosabb légzõ– és hangképzõ gyakorlatokat
- a ritmikus mozgással kombinált koncentrációs gyakorlatokat.

Legyenek képesek

- egyszerû képzettársításra, annak játékbeli alkalmazására
- egyes érzelmi állapotok verbális és mozgásos kifejezésére
- a tanult mozgáselemek összekapcsolására
- az adott tér használatára és az abban való tájékozódásra
- a helyszín fogalmának alkalmazására, jelentõségének felismerésére
- a tanult beszédgyakorlatok tudatos alkalmazására
- tanári irányítás mellett zajló komplex dramatikus tevékenységben való részvételre.

Számonkérés javasolt formája

A tanulók munkáját félévkor és évvégén osztályzattal kell minősíteni.

Vizsga tartása nem javasolt, de kötetlenebb formában – pl. nyíltnap keretében - a műhelymunka szokásos menetét bemutató formában- a tanulók már ezen évfolyamon is – közönség előtt adjanak számot tudásukról.

Az értékelés szempontjai – minimum követelmények:

Az adott évfolyam tananyagának ismerete.

Magasabb évfolyamba lépés követelményei

Minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a figyelem–összpontosítás tudatos alkalmazását
- a megfigyelés és önmegfigyelés fontosságát
- a bizalomra épülõ kapcsolatteremtés és kapcsolattartás szabályait
- a tiszta, érthetõ beszéd alapjait
- a történet, a jelenet, jelenet kezdete és vége, a fõhõs, a szereplõk fogalmát
- a szereplõk ábrázolását segítõ egyes technikákat (pl. beszédstílus, testtartás)
- a beszédtevékenység részeinek egymásrautaltságát
- a feszítés–lazítás alapgyakorlatait
- a mimikai bemelegítés gyakorlatait.

Fejlessze a tanulók

- figyelem–összpontosító képességét
- megfigyelõ képességét
- együttmûködõ képességét
- verbális megnyilvánulásainak tisztaságát
- fogalmazási és kifejezõ képességét
- dramatizáló képességét
- rögtönzési képességét
- elméleti drámaelméleti tudását.

Ösztönözze a tanulókat

- figyelmük tudatos összpontosítására

- a külvilág és önmaguk érzékeny megfigyelésére
- önálló és tudatos kapcsolatteremtésre
- a nemkívánatos viselkedésformák konstruktív visszajelzésére, megváltoztatására
- önálló verbális megnyilvánulásra
- pontos és kifejezõ szerepjátékra
- önálló dramatizálásra.

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

- Gimnasztikus gyakorlatok játékos helyzetekben, nehezített járásmóddal, fordított testhelyzetben
- Indítás és megállás különbözõ tempóban, helyzetben, magasságban történõ gyakorlása versenyjátékok segítségével (pl. tapsos fogó, csendkirály – típusú játékok)

Lazító gyakorlatok

- Feszítés–lazítás fekve, állva, ülve
- Az arc ellazítása, „kirázása” kilégzés közben

Beszédgyakorlatok

- Légzõgyakorlatok
- A különbözõ légzéstípusok megfigyelése (váll, mellkas, rekesz)
- A célszerû beszédlégzés folyamatának ismertetése
- Saját légzés megfigyelése nyugalmi állapotban és beszéd közben
- Zörej nélküli belégzést követõ kilégzés a laza testtónus megõrzése mellett
- Kapacitásnövelõ gyakorlatok versekkel, mondókákkal a laza testtónus megtartása mellett (legfeljebb 40–50 szótag)
- Hanggyakorlatok
- Játékos hangerõpróbálgatás
- Hangok próbálgatása az erõs érzelmi–indulati állapotok kifejezésére
- Artikulációs gyakorlatok
- Az áll nyitó mozdulatát megerõsítõ gyakorlatok
- Nyelvmozgást ügyesítõ gyakorlatok
- Ritmus és tempógyakorlat
- Versek ütemezése kötött mozgással

- Hangsúly– és hanglejtésgyakorlatok
- Számnevek, évszámok hangsúlya
- A kijelentés hanglejtése

Koncentrációs gyakorlatok

- Játékok számokkal
- Kérdés–felelet típusú játékok
- Mozgáskoncentrációs játékok
- Kapcsolatteremtõ és bizalomgyakorlatok

- Kapcsolatteremtés szemkontaktussal, érintéssel, kézfogással, hanggal
- Vakvezetõ játékok alapváltozatai

Improvizációs játékok

- Mimetikus improvizációk (mozdulatra, hangeffektusokra, tárgyakkal)
- Hétköznapi élethelyzetek felidézése mozgással és beszéddel
- Szituációs játékok (pl. befejezetlen történetre, képzõmûvészeti alkotások reprodukcióival, a szereplõk jellegzetes vonásainak megadásával)
- Rövid történetek (ismert mesék) elmesélése zenére, kisebb csoportokban elõkészített improvizációkkal

Komplex drámafoglalkozások

- Reális (de eltávolított) szituációk kibontása drámán keresztül
- Csoportról szóló drámaóra (a jelmezöltés, befejezetlen anyagok, interjú, forró szék, szerepcsere, kiscsoportos improvizáció, mímes játék, az igazság pillanata, belsõ hangok, szertartás, vita konvenciók felhasználásával)

Drámaelméleti alapok

- Verses mesék, mesék, elbeszélések szerkezetének érzékeltetése (történet, jelenet, jelenet kezdete és vége, fõhõs, szereplõk, helyszín)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a figyelem–összpontosítás tudatos alkalmazását
- a megfigyelés és önmegfigyelés fontosságát
- a bizalomra épülõ kapcsolatteremtés és kapcsolattartás szabályait
- a tiszta, érthetõ beszéd alapjait

- a történet, a jelenet, jelenet kezdete és vége, a fõhõs, a szereplõk fogalmát
- a szereplõk ábrázolását segítõ egyes technikákat (pl. beszédstílus, testtartás)
- a feszítés–lazítás alapgyakorlatait
- a mimikai bemelegítés gyakorlatait.

Legyenek képesek

- figyelmük tudatos összpontosítására
- társaik, önmaguk és a felnõtt világ érzékeny megfigyelésére
- a bizalom megélésére
- érzékeny kapcsolatteremtésre és a kapcsolat megtartására
- tiszta és kifejezõ verbális megnyilatkozásokra
- egy nagyobb lélegzetû vers vagy próza pontos, tiszta, érthetõ elmondására
- aktív szerepjátékra.

Számonkérés javasolt formája

A tanulók munkáját félévkor és évvégén osztályzattal kell minősíteni.

Vizsga tartása nem javasolt, de kötetlenebb formában – pl. nyíltnap keretében - a műhelymunka szokásos menetét bemutató formában- a tanulók már ezen évfolyamon is – közönség előtt adjanak számot tudásukról.

Az értékelés szempontjai – minimum követelmények:

Az adott évfolyam tananyagának ismerete.

Magasabb évfolyamba lépés követelményei

Minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- az együttérzõ beleélés szükséges voltát
- a szavak nélküli közlések jelentõségét
- a nonverbális kommunikáció csatornák mûködését

- a kommunikációs jelek jelentéshordozó erejét
- a feszültség élményét és fogalmát
- az analógiás gondolkodás alapjait
- a karakter fogalmát
- a gyakran alkalmazott páros és kiscsoportos kooperációs játékokat.

Fejlessze a tanulók

- légzéskapacitását
- térhez igazodó beszédét
- artikulációs képességét
- empátiás képességét
- verbális és nonverbális kommunikációs képességét
- fantáziáját és kreativitását
- differenciált kifejezõképességét
- fogalmi gondolkodását
- kooperációs készségét.

Ösztönözze a tanulókat

- elfogadó együttmûködésre
- érzelmeik és szándékaik pontos kifejezésére
- a nonverbális kommunikációs jelek tudatos használatára
- a nonverbális kommunikációs jelek minél pontosabb értelmezésére.

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

- Versenyjátékok, különbözõ típusú fogójátékok, nehezített fogó és üldözéses játékok a megfelelõ intenzitású jelenlét megteremtésére és a feszültség elvezetésére.
- Különbözõ tempójú, karakterû és funkciójú futástípusok.
- Testrész–vezetéses futások, páros fogó, a vezetõt követõ futás
- Lazító gyakorlatok
- Feszítés–lazítás testrészenként

Beszédgyakorlatok

- Légzõgyakorlat

- A be– és kilélegzett levegõ mennyiségének fokozatos növelése a laza testtónus megtartása mellett kapacitásnövelés versekkel, mondókákkal (legfeljebb 50–60 szótag)
- Hanggyakorlatok
- A térhez igazodó hangerõ gyakorlása
- Az emelt hangvétel gyakorlása a test megfelelõ tónusának összehangolásával (pl. rikkancs, piaci árus, idegenvezetõ)
- Artikulációs gyakorlatok
- Nyelvtörõ mondókák
- A hosszú magánhangzók pontos ejtésének gyakorlatai
- Szájról olvasási gyakorlatok (versek, verssorok)
- Ritmus és tempógyakorlat
- Ütemezés változó tempóban kitalált mozgássorral, tánccal, tapsjátékkal
- Hangsúly– és hanglejtésgyakorlat
- A kérdezés hangsúlya kérdõszóval és anélkül
- A kérdezés hanglejtése kérdõszóval és anélkül

Kapcsolatteremtõ és kommunikációs játékok

- Az arc, tekintet, gesztusok kifejezõképességét fejlesztõ játékok, gyakorlatok
- Érzelmi állapotok kifejezése testtartással, gesztusokkal
- Üzenetek (pl. utasítások, parancsok, kérések) küldése tekintettel és gesztusokkal

Fantáziajátékok

- Tárgyjátékok, tárgyak megszólaltatása, képzeletbeli tárgyak
- Képzelt lények megszemélyesítése, beszéltetése
- Belsõ képek megjelenítése mozgással és beszéddel

Improvizációs játékok

- Szituációs játékok vázlat megadásával
- Különbözõ karakterek megjelenítése páros vagy kiscsoportos improvizációkban
- Feszültségteli hétköznapi helyzetek megjelenítése és értelmezése
- Látott vagy hallott történetek feszültségteli jeleneteinek felidézése improvizációkban

Páros és kiscsoportos kooperációs játékok

- Tükörjátékok
- Távolságtartó játékok
- Szoborjátékok

Ön– és társismereti játékok

- Tulajdonságok megfogalmazásával járó játékok (apróhirdetés, tulajdonságok vására)
- Egyszerû visszajelzésekre építõ játékok

Komplex drámafoglalkozások

- Erkölcsi dilemmákat vizsgáló drámaórák (pl. a szakértõ köntösében, telefonbeszélgetés, az élet egy napja, fórum–színház, Hogyan történt? konvenciókkal)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- az együttérzõ beleélés szükséges voltát
- a szavak nélküli közlések jelentõségét
- a nonverbális kommunikáció csatornák mûködését
- a kommunikációs jelek jelentéshordozó erejét
- az analógiás gondolkodás alapjait
- egyes karakterjellemzõket
- a gyakran alkalmazott páros és kiscsoportos kooperációs játékokat
- a belsõ feszültség élményét, szerepét a drámai történésekben.

Legyenek képesek

- a szavak nélküli közlések különbözõ élethelyzetekben való felismerésére
- a nonverbális kommunikációs csatornák használatára
- aktív részvételre különbözõ élethelyzeteket feldolgozó improvizációkban, komplex drámaórákban
- feszültségteremtõ drámai jelenetek létrehozására
- beszédüket a térhez igazítani
- pontosan körülírt feladatok kiscsoportokban történõ elvégzésére.

Számonkérés javasolt formája

A tanulók munkáját félévkor és évvégén osztályzattal kell minősíteni.

A tanév végén szervezett nyilvános tanszaki bemutató.

Az értékelés szempontjai – minimum követelmények:

Az adott évfolyam tananyagának ismerete

Az értékelés módjai

- A főtárgyat irányító tanár folyamatos szóbeli értékelése
- A főtárgyhoz kapcsolódó időszakos írásbeli értékelés

Magasabb évfolyamba lépés követelményei

Minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- az elemzõ gondolkodás lényegét, használatát
- különbözõ hétköznapi élethelyzetek és morális problémák dramatikus megjelenítésének egyes módjait
- a konfliktus és a feszültség fogalmát, különbözõségét
- a színpadi tér kreatív használatának alapjait
- az artikuláció ritmus– és tempóformáló szerepét
- az idõmértékes versek ritmizálását
- a tagadás hangsúlyát
- az improvizáció szabályait
- a színpadi létezés alapszabályait
- a figyelem felkeltésének és megtartásának eljárásait.

Fejlessze a tanulók

- légzéskapacitását
- kifejezõ beszédét
- testkontrollját
- elemzõ gondolkodási képességét

- szóbeli és nem szóbeli kifejezõképességét
- fogalmazási képességét
- helyzetfelismerési képességét
- problémamegoldó képességét
- együttmûködési képességét
- megfigyelési képességét
- analógiás gondolkodását
- elõadói képességét
- improvizációs képességét.

Ösztönözze a tanulókat

- önmaguk és környezetük tudatos megfigyelésére
- kritikus és önkritikus gondolkodásra
- különbözõ élethelyzetek és morális problémák erõszakmentes kezelésére
- beszédük és mozdulataik koordinált és kifejezõ használatára
- a különbözõ közlésformák differenciált alkalmazására
- egy–egy életkoruknak megfelelõ rövid vers vagy prózai mû részletének bemutatására
- a munkaforma önálló megválasztásra egy–egy probléma feldolgozása során
- életkoruknak megfelelõ rangos színházi elõadások, színházi nevelési programok, filmek megtekintésére és a látottak közös feldolgozására a dráma eszközeivel.

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

- Futásos és kikerüléses gyakorlatok: ritmus és irányváltásos futások (szituációval), testrész–vezetéses futások
- Egyensúly–játékok: toló és húzó mozdulatok játékos formában
- Lazítógyakorlat
- Feszítés–lazítás testrészenként

Beszédgyakorlatok

- Légzõgyakorlatok
- Légzéskapacitás növelése a laza testtónus megtartása mellett (legfeljebb 60–70 szótag)
- Hanggyakorlatok

- Hangkitalálás
- Artikulációs gyakorlatok
- Nyelvtörõk, versek pontos, pergõ kiejtéssel
- Magánhangzók gyakorlatai (különös figyelemmel az idõtartamra)
- Szinkronizálási (leolvasási) gyakorlatok versekkel
- Ritmus– és tempógyakorlat
- Idõmértékes versek ritmizálása
- Hangsúlygyakorlat
- A tagadás hangsúlyai

Bizalomgyakorlatok

- Vakvezetéses gyakorlatok

Improvizációs játékok

- Rögtönzések életkori témákra
- Hétköznapi szituációkat feldolgozó páros rögtönzések
- Rögtönzések közmondásokra
- Rögtönzések megadott konfliktusra
- Rögtönzések megadott témára
- Rövid monológok különbözõ élethelyzetekben

Komplex drámafoglalkozások

- Erkölcsi, életkori és társadalmi problémák feldolgozása drámával
- Ismert történetek, regények részleteinek feldolgozása drámán keresztül (pl. riportkészítés, montázs, újrajátszás, stílusváltás, analógia, mélyítés konvenciók által)

Színjátékos gyakorlatok

- A színpadi létezés alapszabályai
- Rövid vers vagy prózai mû részletének önálló elõadása
- Rögzített kiscsoportos improvizációk nézõk elõtt
- A figyelem felkeltése és megtartása

Követelmények

A tanulók ismerjék

- különbözõ hétköznapi élethelyzetek és morális problémák dramatikus megjelenítésének egyes módjait
- a konfliktus és a feszültség fogalmát, különbözõségét
- a színpadi tér kreatív használatának alapjait
- az idõmértékes versek ritmizálását
- a tagadás hangsúlyát
- az improvizáció szabályait
- a színpadi létezés alapszabályait
- a figyelem felkeltésének és megtartásának eljárásait.

Legyenek képesek

- mozgásuk, testtartásuk kontrollálására a csoportos gyakorlatok során
- véleményalkotásra a látott színmûvek, filmek és improvizációk elemzõ megbeszélésekor
- kifejezõ szóbeli és mozgásos megnyilvánulásokra
- különbözõ élethelyzetek kritikus és önkritikus elemzésére
- részvételre különbözõ élethelyzeteket feldolgozó improvizációkban, tanítási drámákban
- konfliktushelyzetek erõszakmentes megoldására
- a tér tudatos használatára
- a ritmus és tempó tudatos alkalmazására.

Számonkérés javasolt formája

A tanulók munkáját félévkor és évvégén osztályzattal kell minősíteni.

A tanév végén szervezett nyilvános tanszaki bemutató.

Az értékelés szempontjai – minimum követelmények:

Az adott évfolyam tananyagának ismerete

Az értékelés módjai

- A főtárgyat irányító tanár folyamatos szóbeli értékelése

- A főtárgyhoz kapcsolódó időszakos írásbeli értékelés

Magasabb évfolyamba lépés követelményei

Minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a bizalom fontosságát
- a legfontosabb bizalomgyakorlatokat
- a kontraszt fogalmát, tudatos, jelentést hangsúlyozó és jelentésteremtõ használatát
- a beszédszervek tudatos, célszerû és pontos használatának fontosságát
- a drámák alapvetõ munkaformáit.

Fejlessze a tanulók

- megismerõ, önmegismerõ képességét
- önfegyelmét, színpadi fegyelmét
- asszociációs képességét
- konstruktivitását
- elemzõ gondolkodási képességét
- kritikai és önkritikai képességét
- elõadói képességeit
- improvizációs képességét
- problémamegoldó képességét
- együttmûködési képességét
- analógiás gondolkodását
- elõadói képességét
- improvizációs képességét.

Ösztönözze a tanulókat

- önálló döntéshozatalra

- hiteles és õszinte színpadi jelenlétre
- elõrevivõ, építõ gondolkodásra
- a feszültségteli helyzetek, konfliktusok elemzésére, a konfliktusokkal való szembenézésre
- más csoportok munkájának beható megismerésére
- színházi és mozgásszínházi elõadások megtekintésére
- színházi elõadásokat bemutató tévéfelvételek, videofilmek, dokumentumfilmek megtekintésére.

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

- Egyensúlygyakorlatok
- Vezetéses gyakorlatok
- Forgás, gurulás, támaszhelyzetek talajon

Beszédgyakorlatok

- Légzõgyakorlatok
- Nyelvtörõ mondókák légzésszabályozással
- Hanggyakorlat
- Erõs érzelmek, indulatok hangjának próbálgatása versekkel
- Artikulációs gyakorlat
- Szinkronizálás
- Ritmus– és tempógyakorlat
- Az idõmértékes versek gyakorlása tetszõleges ritmuskísérettel
- Hangsúly– és hanglejtésgyakorlat
- Számnevek, évszámok, összetett szavak, nevek, ikerszavak hangsúlya
- Az összetett mondatok hangsúly– és hanglejtés–variációi

Fantáziajátékok

- Irodalmi mûvek „új címe”
- Képzõmûvészeti alkotások „elõzménye”
- Kevéssé ismert irodalmi mûvek befejezése, folytatása
- Tárgyak nem rendeltetésszerû alkalmazása

Bizalomgyakorlatok

- Dõléses, billenéses gyakorlatok

Improvizációs gyakorlatok

- Versek indulati tartalmaira épülõ improvizációk
- Versek által keltett hangulatokra épülõ improvizációk
- Mozgáselemekbõl építkezõ improvizációk
- Rögtönzés zenei effektek beépítésével
- Rögtönzések szimbólumok, ellentétek megadásával
- Etûdök (indulatok, hangulatok, érzelmek megadásával)

Komplex drámafoglalkozások

- Erkölcsi, életkori és társadalmi problémák feldolgozása drámával
- Ismert történetek, regények részleteinek feldolgozása drámán keresztül (az eddig tanult konvenciók alkalmazásával)

Ön– és társismereti játékok

- Vélemények közlését és fogadását lehetõvé tévõ szabályjátékok (pl. mi lenne, ha?, telefon, ilyennek látlak)

Színjátékos gyakorlatok

- Rövid monológ önálló elõadása
- Rögzített páros improvizációk nézõk elõtt
- Kapcsolattartás a partnerrel

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a legfontosabb bizalomgyakorlatokat
- a kontraszt fogalmát
- a beszédszervek tudatos, célszerû és pontos használatának fontosságát
- a drámák alapvetõ munkaformáit.

Legyenek képesek

- ellentétek tudatos, jelentést hangsúlyozó és jelentésteremtõ alkalmazására
- egy–egy drámai szöveg mozgásban és szóban való megjelenítésére
- a beszédfolyamat részeinek tudatos irányítására
- bonyolultabb feladatok kiscsoportokban történõ elvégzésére
- a munka eredményének bemutatására
- véleményalkotásra a látott színmûvek, filmek és improvizációk elemzõ megbeszélésekor
- kifejezõ szóbeli és mozgásos megnyilvánulásokra

- részvételre különbözõ élethelyzeteket feldolgozó improvizációkban, tanítási drámákban
- a tér tudatos használatára
- a ritmus és tempó tudatos alkalmazására.

Számonkérés javasolt formája

A tanulók munkáját félévkor és évvégén osztályzattal kell minősíteni.

A tanév végén szervezett nyilvános tanszaki bemutató.

Az értékelés szempontjai – minimum követelmények:

Az adott évfolyam tananyagának ismerete

Az értékelés módjai

- A főtárgyat irányító tanár folyamatos szóbeli értékelése
- A főtárgyhoz kapcsolódó időszakos írásbeli értékelés

Magasabb évfolyamba lépés követelményei

Minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- különbözõ színházi terek jellemzõit
- a dobozszínházi tér hangsúlyos pontjait és irányait
- a színházi formanyelv alapelemeinek alkalmazását egy adott drámai szöveg megközelítésében
- a tanult drámai konvenciók alkalmazási lehetõségeit a szerepépítés folyamatában
- a mindennapi és a színpadi beszéd különbségeit
- a különbözõ szerkezetû tanítási drámák lényeges jegyeit

- az alárendelõ mondatok hangsúlyozását, hanglejtését
- a „félre” és a monológ technikai alapjait.

Fejlessze a tanulók

- színházi fogékonyságát
- kritikai és önkritikai képességét
- más mûvészetek iránti fogékonyságát
- önállóságát, magabiztosságát.

Ösztönözze a tanulókat

- az elõzõ évek során tapasztaltak, tanultak alkalmazására
- kísérletezésre, rugalmas gondolkodásra
- konstruktív együttmûködésre
- drámai mûvek olvasására
- színházzal rokon mûvészeti tevékenységek megismerésére, gyakorlására
- önálló, magabiztos megnyilvánulásra
- más, hasonló mûvészeti tevékenységet folytató csoportok tevékenységének megismerésére
- õszinte, építõ szándékú kritikai megnyilvánulásokra
- nyilvánosság elõtti fellépésre.

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

- Lassított mozgás(különbözõ helyzetekben)
- A mozdulat megállítására vonatkozó gyakorlatok

Beszédgyakorlatok

- Légzõgyakorlatok
- Koncentrációs légzõgyakorlatok mozgás közben
- Hanggyakorlatok
- Szöveges hangerõ–gyakorlatok
- Életkorok hangadási karakterének tanulmányozása, próbálgatása
- Artikulációs gyakorlatok
- Pontos, laza pergõ artikuláció járás, mozgás, fizikai terhelés közben
- Egymás artikulációjának megfigyelése, utánzása

- Ritmus– és tempógyakorlatok
- Ritmusgyakorlatok tempóváltással
- Hangsúly–, hanglejtésgyakorlatok
- Az alárendelõ mondatok hangsúly– és hanglejtés variációi

Színházi alapismeretek

- Színházi térformák (pl. dobozszínház, körszínház)
- Mozgás a dobozszínház terében (a tér hangsúlyos pontjai és irányai)
- A „félre” technikája
- Monológ

Színjátékos gyakorlatok

- Különbözõ drámai konvenciók (pl. állókép, gondolatkövetés) alkalmazása az improvizációk és egy adott színdarab megjelenítésének elõkészítésében
- Különbözõ drámai konvenciók (pl. belsõ hangok, „forró szék”) alkalmazása a szerepépítés folyamatában
- Rögtönzések érzelmi állapotok, színjátékos stílusok, szöveg megadásával
- Rögtönzések drámarészletek alapján, a mögöttes tartalmának és a szereplõk érzelmi állapotának kibontásával

Felkészülés a vizsgára

- Improvizációk létrehozása és javítása tanári segítséggel
- Jelenet létrehozása és javítása tanári segítséggel vagy

Rövid elõadás létrehozása tanári irányítással.

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a különbözõ színházi terek jellemzõit
- a dobozszínházi tér hangsúlyos pontjait és irányait
- a tanult drámai konvenciók alkalmazási lehetõségeit a szerepépítés folyamatában
- a mindennapi és a színpadi beszéd különbségeit
- a különbözõ szerkezetû tanítási drámák lényeges jegyeit
- az alárendelõ mondatok hangsúlyozását, hanglejtését
- a „félre” és a monológ technikai alapjait
- az elõzõ évek tapasztalatainak alkalmazási, hasznosítási lehetõségét

- a fejlesztõ és szinten tartó beszédes játékokat, beszédgyakorlatokat.

Legyenek képesek

- alkotó és eredeti módon hasznosítani az elõzõ évek tapasztalatait
- munkaformát választani az adott gondolat, érzelem kifejezése érdekében
- a munkaformák alkalmazására egy kötött drámai szöveg megjelenítésének elõkészítésében
- a munkaformák tudatos alkalmazására egy komplex drámafoglalkozás során
- részvételre egy adott mû színpadi feldolgozásának elõkészítésében
- a helyes színpadi beszédre dramatikus és színpadi munkájukban egyaránt
- az alapfokon elsajátított képességeiknek megfelelõ improvizációban, jelenetben vagy színházi elõadásban való közremûködésre.

Számonkérés javasolt formája

A tanulók munkáját félévkor és évvégén osztályzattal kell minősíteni.

A tanév végén szervezett nyilvános tanszaki bemutató.

Az értékelés szempontjai – minimum követelmények:

Az adott évfolyam tananyagának ismerete

Az értékelés módjai

- A főtárgyat irányító tanár folyamatos szóbeli értékelése
- A főtárgyhoz kapcsolódó időszakos írásbeli értékelés

Magasabb évfolyamba lépés követelményei

Minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanulók ismerjék

- saját teste lehetõségeit, illetve érzékszervei hatékonyságát
- a különbözõ verbális és gesztusnyelvi megnyilatkozásokat, illetve saját eszköztára ez irányú fejlettségének mértékét

- a különbözõ, szerepjátékokban alkalmazható mozgásformákat, illetve saját eszköztára ez irányú fejlettségének mértékét
- az empátiás képesség szerepét társas helyzetekben, kortársaival és másokkal való kapcsolatában
- a kreatív dramatizálás alapvetõ eszköztárát, a dramatizálás egyes lépéseit
- a megismert munkaformák tudatos és kreatív alkalmazásának lehetõségeit saját ötletei, gondolatai kidolgozásában, illetve egy kötött drámai szöveg megjelenítésének elõkészítésében
- azokat a dramatikus technikákat valamint a társmûvészetek alapvetõ kifejezõeszközeit, amelyek a körülöttük lévõ világról való gondolkodásban, véleményalkotásban, s azok kommunikációjában segítséget nyújtanak

Legyenek képesek

- figyelme tudatos összpontosítására, fegyelmezett feladatvégzésre
- társai, önmaga és a felnõtt világ érzékeny megfigyelésére
- a verbális, vokális és nonverbális kommunikációs csatornák tudatos használatára
- a bizalom átélésére, az empátiás képesség mûködtetésére társas helyzetekben
- személyes élményei felszínre hozására és a szerepjátékokban való alkalmazására
- drámában és színjátékokban a szerepnek és a helyzetnek megfelelõ kapcsolatteremtésre
- pontos és érzékletes szerepjátékra társaival és egyénileg
- a dramatizálás alapvetõ eszköztárának önálló alkalmazására, kreatív dramatizálásra
- saját teste, mozgásai, illetve a tér és a térben mozgó társak differenciált és pontos érzékelésére, a tér kreatív használatára
- a megismert munkaformák tudatos és kreatív alkalmazására saját ötletei, gondolatai kidolgozásában, illetve egy kötött drámai – szöveg megjelenítésének elõkészítésében
- társadalmi, életkori és erkölcsi problémákról szóló drámajátékokban való aktív közremûködésre, valamint a problémák életkorának megfelelõ szintû vizsgálatára és megfogalmazására.

A mûvészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészbõl áll

A gyakorlati vizsga tantárgya és idõtartama

Dráma és színjáték

mprovizáció 2–3 perc

színpadi produkció

– jelenet 3–5 perc

vagy

– elõadás 15 perc

A vizsga tartalma

A dráma és színjáték gyakorlati vizsga két részbõl tevõdik össze:

- Improvizáció
- Az improvizáció megadott instrukciók (pl. a jelenet témája, figurái, tárgyai, helyszíne, idõpontja) alapján rögtönzött szöveges vagy szöveg nélküli 2–3 fõs jelenet lehet. A szaktanárnak a tanulók életkori sajátosságainak megfelelõ, legalább tíz tételbõl álló tételsort kell összeállítania. A tételsor tartalmazhat szöveg nélküli vagy szöveges feladatokat.
- Az egyes tételeknek tartalmazniuk kell a jelenet eljátszásához szükséges instrukciókat (helyszín, szereplõk, cselekmény, konfliktus).

A felkészülési idõ 5 perc.

Színpadi produkció

A produkció szabadon választott drámai vagy dramatizált mû, illetve rögzített improvizáció alapján tanári irányítással készített prózai színházi produkció (2–3 fõs jelenet/csoportos elõadás) vagy szerkesztett játék lehet. A tanuló a csoportban, közös akciókban, együttes játékban közremûködve, illetve egyéni színpadi feladatok megoldásával egyaránt számot adhat a tanulmányai során megszerzett képességeirõl, jártasságáról.

A vizsga értékelése

- Improvizáció
- Az instrukciók megértése, követése
- Együttmûködés (közös jelenetépítés, társak ötleteinek elfogadása, cselekménybe illesztése),

- Színpadi jelenlét
- Figyelem, koncentráció (játékban maradás képessége, egyértelmû szerepbe lépés, szituációban maradás, egyértelmû kilépés a szerepbõl)
- Sûrítés képessége
- A jelenet szerkezete, íve (a jelenet nyitása, zárása, jelenetépítés)
- Színpadi produkció
- A színpadi helyzetek megértése, az önálló játékok közös játékba illesztése
- Együttmûködés (a partner impulzusainak elfogadása, a partner felé irányuló impulzusok erõssége, közös cselekményvezetés, társakkal összehangolt váltások, közös játékstílus kialakítása, tartása)
- Figyelem, koncentráció
- Színpadi jelenlét
- Ritmusérzék (a jelenet tempójának közös kialakítása, együttes tempóváltás)
- Atmoszféarateremtés
- Verbális kifejezõeszközök használata.

Ajánlott irodalom

*A tanulók felkészüléséhez***:**

Belinszki József: *Suliszínház: kreatív játékok kicsiknek és nagyoknak,* Szabolcs-Szatmár- Bereg Megyei Pedagógiai Intézet, Nyíregyháza, 1997

Montágh Imre: *Mondjam vagy mutassam?!*, Móra Könyvkiadó,1985

A tanári felkészülést segítő könyvek:

Borten, Helen: *Látod, amit én látok ? Móra.,* 1975.

Bújj, bújj, zöldág... Népi gyermekjátékok. (Szerk.: Kovács Ágnes) Móra, 1976.

Cinege, cinege, kismadár. Népi mondókák, gyermekjátékok. MRT - Minerva, 1975.

Gaál Éva: *Zoknidakszli és sokan mások.* Móra, 1981.

Granasztói Szilvia: *Játsszunk a bábuval.* Móra, 1974.

Karlócainé Kelemen Marianne: *Kisgyermekek játékos könyve.* Medicina, 1976.

Lukácsy András: *Népek játékai.* Móra, 1977.

Marék Veronika: *Jó játék a papír, a filc.* Móra, 1982.

Mezei Éva: *Mi mozog?* Móra, 1976.

Mezei Éva: *Játsszunk színházat !* Móra, 3979.

Mohás Lívia: *Találkozás önmagunkkal.* Móra, 1979.

LengyelPál: *Színházasdi.* Bp. Móra. 1987. 166 p. Kuckószínház. Mesejátékok Lázár Ervin művei alapján

Papp Ágnes: *Mit, kinek, hogyan? Kommunikációs gyakorlatok.* Nemzeti Szakképzési Intézet

Gabnai Katalin: *Drámajátéktár. Első* gyűjtemény. Bp. Magyar Drámapedagógia Társaság Petőfi Művelődési Központ:, Gödöllő. 1990. 72 p. (Drámapedagógiai füzetek 1.

Kalapács János: *Tesztek - nektek. Játékos önismeret fiataloknak.* Bp. Háttér k. 1988.

Megy a gyűrű vándorútra. Gyermekjátékok és mondókák. 1-2. köt. szerk. Gágyor József.

Bp. 1982. Gondolat Kiadó

Padisák Mihály: *Mindenki játékoskönyve.* Múzsák. 1990. 195 p.

Padisák Mihály - Padisák Judit: *Minden napra egy játék.* Bp. 1986. Múzsák. 501 p.

Vargha Balázs: *Szeretnél játszani ?* Játékok 10 éven aluliaknak. Bp. 1986. Múzsák. 223. p.

BESZÉD ÉS VERS

A beszéd és vers tantárgy tanításának célja, hogy hozzásegítse a tanulókat beszédük oldottá, természetessé válásához és maradásához, dramatikus és színpadi munkájukban egyaránt – az adottságaiknak és a képességeiknek megfelelõ szinten – könnyen érthetõvé és élvezhetõvé fejlesztéséhez. A tantárgy ugyanakkor keltse fel az érdeklõdést a tudatos beszédmûvelés, valamint a vers– és prózamondás mint önálló pódiumi mûfaj iránt.

A tantárgy feladata, hogy a tanulók a különbözõ képességfejlesztõ gyakorlatokon, játékos feladatokon, szövegelemzéseken és memoritereken keresztül váljanak képessé a magyar nyelv magas szintû, tudatos használatára, az irodalmi mûalkotások értõ befogadására és értelmezésére, jussanak el a lírai és prózai szövegek interpretálásának magas színvonaláig. A tantárggyal való ismerkedés során erõsödjön befogadói és elõadói attitûdjük, váljanak képessé a verskultúra ápolására.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a beszédfolyamat eseményeit (légzés, hangadás, kiejtés)
- a vers zenei–ritmikai jellemzõit.

Fejlessze a tanulók

- hallási figyelmét
- megfigyelõképességét
- ritmusérzékét
- a csoportos munkára való készségét.

Ösztönözze a tanulókat

- képességeik megismerésére
- megfigyeléseik megfogalmazására
- versolvasásra, fantáziájuk, asszociációs képességeik felszabadítására
- csoportos versjátékokra.

Tananyag

Lazítógyakorlat

- Lazítás–feszítés

Légzõgyakorlat

- A légutak és a légzés folyamatának megfigyelése
- Légzõgyakorlatok hangokkal
- Szabályozott légzés egyszerû szólamokkal, mondókákkal
- Fúvójátékok folyamatosan, szaggatottan, lágyan, erõsen

Hanggyakorlatok

- Játékos hangutánzás (állatok, gépek, tárgyak) magassági és dinamikai váltásokkal)

Hallásgyakorlat

- Egymás hangjának felismerése
- A környezet hangjainak megfigyelése

Artikulációs gyakorlatok

- Beszédmozgás–ügyesítés szavakkal, szólamokkal, nyelvtörõ mondókákkal
- Szájról olvasás – hangok

Ritmus– és tempógyakorlatok

- Versek ütemezése tapssal, járással, ütõhangszerekkel
- Kis vers–zenei kompozíciók készítése közmondásokból, ritmikus szólásokból

Hangsúlygyakorlat

- A szóhangsúly
- Szövegek memoriterként való rögzítése
- A közös szövegtanulás (mondókák, ritmikus gyermekversek, párbeszédes versek).

Követelmények

A tanulók ismerjék

- az egyszerû mozgásügyesítõ gyakorlatokat
- artikulációs és ritmusgyakorlatokat
- az általában érvényes hangsúly–szabályokat.

Legyenek képesek

- figyelmüket a saját beszédükre irányítani
- a szöveg zenei–ritmikai elemeinek kiemelésére
- csoportos ritmusjátékokra
- csoportban történõ vers–elõadásra.

Számonkérés javasolt formája

A tantárgyat irányító tanár folyamatos szóbeli értékelése.

A tanulók munkáját félévkor és évvégén osztályzattal kell minősíteni.

Az értékelés szempontjai – minimum követelmények:

Az adott évfolyam tananyagának ismerete.

Magasabb évfolyamba lépés követelményei

Minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a célszerû beszédlégzés folyamatát és egyszerû gyakorlatait
- a hétköznapi beszéd stílusteremtõ erejét
- a vershelyzetek felismerésének lehetõségeit
- az egyszerûbb képek, hangulatok kibontásának lehetõségeit
- a mimika és a testbeszéd szerepének jelentõségét.

Fejlessze a tanulók

- hangszínnel való bánásának képességét
- szabad asszociációs készségét
- hanggal történõ karakterábrázoló képességét.

Ösztönözze a tanulókat

- a saját és mások beszédének megfigyelésére

- különbözõ hangulatú szövegekkel való munkára
- kifejezõeszközeik bõvítésére.

Tananyag

Légzõgyakorlatok

- Légzéstípusok ismertetése, megfigyelése
- A célszerû beszédlégzés folyamatának ismertetése és egyszerû gyakorlatai

Hanggyakorlatok

- Hangkitaláló játékok (pl. állatok, mesefigurák, tárgyak elképzelt beszéde)
- Személyek és hangulatok megszólaltatása (hangszín–játék)
- A természetes alaphang gyakorlatai mindennapi szólamokkal, verssorokkal

Artikulációs gyakorlatok

- Ajak és áll gyakorlatok
- A magánhangzók gyakorlatai
- A szóvégejtés játékos gyakorlatai

Ritmus és tempógyakorlatok

- Versek, mondókák ütemezése kötött mozgással
- Versek, mondókák lassuló és gyorsuló tempóban egyaránt, hangerõváltásokkal

Hangsúlygyakorlatok

- Az állítás (kijelentés) hangsúlya
- Ereszkedõ beszéddallam
- Számnevek, évszámok hangsúlya
- A név hangsúlyai
- A név a cím, és a szöveg kapcsolata szöveggel való munkák
- Játék a szöveggel (ismert gyerekdalokkal, versekkel)
- Képek felismerése, szétválasztása, saját szavakkal történõ leírása
- A hangulatváltó–pontok tudatosítása
- Hangkulissza készítése szabad asszociációkkal
- Mozgás–improvizáció a szövegre (szöveg nélkül)
- Szöveg és mozgás összekapcsolása

Szövegek memoriterként való rögzítése

- Rövidebb szövegek kiválasztása, bemutatása a gyerekirodalom klasszikusaitól,– az egyéni választások szabadságával.

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a természetes és a szerep–beszédhang jellemzõit
- a vers képekre tagolásának módjait az artikuláció ritmus– és tempóformáló szerepét.

Legyenek képesek

- légzésük egyszerû szabályozására
- különféle hangszínekkel karakterek és hangulatok megjelenítésére
- egyszerûbb költõi képek felismerésére és kibontására
- a szövegek tartalmának kifejtésére
- a szöveg memoriterként való rögzítésére.

Számonkérés javasolt formája

A tantárgyat irányító tanár folyamatos szóbeli értékelése.

A tanulók munkáját félévkor és évvégén osztályzattal kell minősíteni.

Az értékelés szempontjai – minimum követelmények:

Az adott évfolyam tananyagának ismerete.

Magasabb évfolyamba lépés követelményei

Minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a természetes beszédhang tulajdonságait

- a hétköznapi beszéd stílusteremtõ erejét
- a saját középhang megtalálásának módjait
- a meseszövés alapvetéseit
- a mesék, verses mesék, kisprózák illetve a prózaversek elõadói különbségeit.

Fejlessze a tanulók

- koncentrációs képességét
- artikulációs ügyességét és pontosságát
- a belsõ képek elõhívását
- a történetmeséléshez szükséges készségeket.

Ösztönözze a tanulókat

- az otthoni gyakorlásra
- saját élményeik szabatos megfogalmazására
- mese és novella olvasására
- eredményeik bemutatására
- mesélésre, nagy mesemondó egyéniségek lemezeinek vagy elõadásainak meghallgatására.

Tananyag

Légzõgyakorlatok

- Kapacitásnövelõ légzõgyakorlatok zaj és látvány (vállemelés) nélkül
- Légzésszabályozó gyakorlatok.

Hanggyakorlatok

- A mellkasi rezonancia megerõsítése
- Mondókák mellhangon és fejhangon
- A közép hangsáv felismertetése
- Hangelõrehozó gyakorlatok

Artikulációs gyakorlatok

- A zárhangok gyakorlatai, kettõzésük technikája
- A hosszú magánhangzók ejtésének gyakorlatai
- Szájról olvasás (ismert verssorok, mondókák)

Ritmusgyakorlatok

- Ütemezés kitalált mozgássorral

- Idõmérték – ütemhangsúly (támaszkodni a ritmusra, ellene dolgozni…)
- Ritmus a prózában
- A tagolás módozatai

Hangsúly–gyakorlatok

- A kérdezés hangsúlya és hanglejtése kérdõszóval és anélkül
- Közbevetések
- A mesélõ és a beszélõ elkülönítése
- Értelmi és érzelmi hangsúlyok
- Felkiáltások, óhajtások, jelzõ és jelzett szó kapcsolata

A szöveggel való munkák

- Közös mese–költés (pl. egyszerû láncmese vagy ismeretlen történetek végének kitalálása, nem várt fordulatbeiktatása)
- Így mesélte anyukám – kedves mesék után–mondása
- Saját élményû történetek és viccek mesélése
- Mesélési technikák felismerése
- Közös mesemondás, dramatizálással
- A szereplõk elkülönítése, megszólaltatása
- Nonverbális kommunikáció, mimika, testbeszéd

Mesehallgatás, meseolvasás

- Mesemondókkal való ismerkedés, elõadás, hangos–könyv vagy mese–lemez segítségével
- Régi és új „mesék” olvasása (népmesék, majd rövid mûmesék).

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a kérdezés, felkiáltás, közbevetés helyes dallamvonalát
- a szereplõk elkülönítésének néhány variációját
- az alapvetõ testbeszéd–formákat.

Legyenek képesek

- széles hangterjedelemben, játékosan és könnyedén mondani szöveget

- rövid történetek, mesék értelmezésére, élményszerû felépítésére, közönség elõtti önálló elõadására.

Számonkérés javasolt formája

A tantárgyat irányító tanár folyamatos szóbeli értékelése.

A tanulók munkáját félévkor és évvégén osztályzattal kell minősíteni.

Az értékelés szempontjai – minimum követelmények:

Az adott évfolyam tananyagának ismerete.

Magasabb évfolyamba lépés követelményei

Minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a koncentráció szerepét a beszédben
- a vers–kommunikáció fogalmát
- a mûvek befogadásának, értelmezésének és közvetítésének lehetõségeit
- a versmondó versenyek mibenlétét, és az azokon való részvétel ismérveit
- a balladamondás sajátosságait

Fejlessze a tanulók

- ritmusérzékét
- kommunikációját
- a személyes közlés és a saját gesztusrendszer tudatosítását
- képi fantáziáját
- elõadói technikai tudását

Ösztönözze a tanulók

- eleven hanghasználatát

- produktív fantáziáinak elõhívását
- önálló szövegválasztását
- „házi” vers– és prózamondó alkalmainak szervezését
- önálló véleménynyilvánítását

Tananyag

Légzõgyakorlatok

- Szöveges gyakorlatok mozgás közben
- A lopott (pót) levegõvétel technikája

Hanggyakorlatok

- A mellkasi rezonancia megerõsítése
- Skálázás szavakkal, verssorokkal, legfeljebb egy oktáv terjedelemben

Artikulációs gyakorlatok

- A j–l–r hangok gyakorlatai
- Az artikulációs hibák fölismerése hallás útján
- „Szinkron–játék” (szájról olvasás) versekkel

Ritmusgyakorlatok

- Idõmértékes versek ritmizálása
- Játék a magyaros versformákkal

Hangsúlygyakorlatok

- A tagadás hangsúlya

Szöveggel való munka:

- Változatos hangulatok, érzelmek megmutatása (kreatív hangfestés)
- Vershelyzetek, szituációk – helyzetdalokban, zsánerképekben
- Lírai dalok – hangszín, hangulat, érzelem, tempó
- Ismerkedés a balladákkal – sûrített érzelmek, feszültségek megjelenítése

Szövegek memoriterként való rögzítése

- Választott nép– vagy vígballada
- Kisprózák (mûmesék, novellák)
- Vidám, rövid idõmértékes versek

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a légzés szövegtagoló szerepét
- beszédhibáik korrekciós lehetõségeit, a kreatív hangfestés eszközeit
- a hangszín szerepét a hangulatteremtésben
- a pódiumi kiállás, megszólalás alapvetõ ismérveit.

Legyenek képesek

- légzésük tudatos irányítására
- oldott, természetes középhangjuk használatára
- saját kiejtésük megfigyelésére és elemzésére
- különbözõ ritmusú lírai mûvek érzékletes megszólaltatására
- felépített produkciók bemutatására.

Számonkérés javasolt formája

A tantárgyat irányító tanár folyamatos szóbeli értékelése.

A tanulók munkáját félévkor és évvégén osztályzattal kell minősíteni.

Az értékelés szempontjai – minimum követelmények:

Az adott évfolyam tananyagának ismerete.

Magasabb évfolyamba lépés követelményei

Minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a hallás és beszédállapot kapcsolatát
- a gyakran hallható beszédhibákat, és azok korrekciós lehetõségeit
- az érzelmek, indulatok hangsúlymódosító szerepét
- a verselemzés elõadói központú megközelítését

Fejlessze a tanulók

- hallásfigyelmét, hallási megkülönböztetõ képességét
- képzelõerejét
- érzelmi intelligenciáját
- empatikus és mûértelmezõ képességeit

Ösztönözze a tanulókat

- a gesztusok és a mimika természetes használatára
- a versek saját élményû megfogalmazásának közelítésére
- önálló választású szövegek megformálására
- csoportos versmûsorokban való részvételre

Tananyag

Légzõgyakorlatok

- Fizikai terheléssel
- Koncentrációs légzõgyakorlatok
- Nyelvtörõk légzésszabályozással

Hanggyakorlatok

- A térhez igazodó középhang gyakorlatai
- Indulati fokozás–csillapítás egyszerû szólamokkal

Artikulációs gyakorlatok

- Nyelvtörõk a sziszegõ és a susogó hangok gyakorlására
- A gyakran elõforduló beszédhibák egyszerû korrekciós gyakorlatai

Ritmusgyakorlatok

- Idõmértékes versek tetszõleges és kötött ritmuskísérettel

Hangsúly és hanglejtésgyakorlatok

- Mondatok hangsúly–variációi
- Az indulat és érzelem hangsúlyai

Szöveggel való munka:

- Tartalom és forma; gondolati ívek
- Személyes közelítés a szöveghez
- A szöveg és a testbeszéd egymásra hatása
- A megszemélyesítések játékai (párbeszédes versek)
- Ismerkedés a szónoki beszéd alapjaival – az érvelés tagolási technikái

- Erõ, dinamika, gondolat a szövegben
- Elbeszélõ költemények – (narrátor, több szereplõ…)
- Rövid, ismeretlen szövegek elsõ olvasatú, értelmezett, kifejezõ felolvasása

Szövegek memoriterként való rögzítése

- Az irodalomórai kötelezõk elõadói feldolgozása
- Válogatás, önálló választás alapján, a kortárs irodalomból.

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a szövegelemzés elõadói szempontú alapfolyamatát
- a mûvészi elõadás gondolati (érzelmi) és beszédtechnikai feltételeit
- a hangsúly és érzelmi többletek jelentés–módosító szerepét.

Legyenek képesek

- alkalmazkodni a térhez
- megfelelõ hangerõvel, tartósan, érthetõen szöveget mondani
- a verbális, vokális és nonverbális kommunikációs csatornák tudatos használatára.

Számonkérés javasolt formája

A tantárgyat irányító tanár folyamatos szóbeli értékelése.

A tanulók munkáját félévkor és évvégén osztályzattal kell minősíteni.

Az értékelés szempontjai – minimum követelmények:

Az adott évfolyam tananyagának ismerete.

Magasabb évfolyamba lépés követelményei

Minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a beszédtechnikai váltások szerepét
- a leíró költészet és a gondolati líra sajátosságait, elõadói követelményeit

Fejlessze a tanulók

- figyelemmegosztó képességét
- esztétikai érzékenységét
- képközvetítési készségeit

Ösztönözze a tanulókat

- hangi adottságaik eleven használatára
- önismeretük pontosítására
- saját közlésvágyuknak megfelelõ szövegek kiválasztására, tolmácsolására
- csoportos és egyéni elõadói munkára
- ünnepi mûsorok szerkesztésében való kreatív részvételre
- az irodalmi elõadó–mûvészet fórumainak megismerésére.

Tananyag

Légzõgyakorlatok

- Koncentrációs légzõgyakorlatok mozgás közben

Hanggyakorlatok

- Szöveges hangerõgyakorlatok: a középhangerõ, az erõs és az intim hangvétel
- Szöveges hangmagasság gyakorlatok legfeljebb egy oktáv terjedelemben

Artikulációs gyakorlatok

- Pontos, pergõ tempójú szöveges gyakorlatok mozgás és fizikai terhelés közben

Ritmus és tempógyakorlatok

- Idõmértékes szövegek gyakorlatai tempóváltásokkal

Hangsúly és hanglejtésgyakorlatok

- Összetett mondatok hanglejtése

- A „lebegõ” szólamvég

Szöveggel való munka

- Gondolati és leíró versek színei
- Hangszín–váltások, hangerõ, tempó, ritmus
- Érzelmek – átélés, és/vagy közvetítés
- Instrukció–adás (pl. egymás versmondásának megfigyelése, értékelése, a véleménynyilvánítás mikéntje)
- Saját élmény keresés a versekben
- Ismeretlen szövegek elsõ olvasatú, értelmezett, kifejezõ felolvasása
- Ünnepi mûsorok szerkesztési gyakorlata (szövegek és zenék gyûjtése, válogatása)

Szövegek memoriterként való rögzítése

- Az iskolai kötelezõkön túli önálló választások
- Mûballadák

Követelmények

A tanulók ismerjék

- az írásjelek megszólaltatásának lehetõségeit
- a kifejezõ beszéd lehetõségeit és hatáselemeit
- saját elõadói lehetõségeiket és korlátaikat.

Legyenek képesek

- figyelmük megosztására
- érzelmeik kondicionálására
- fantáziájuk és elõadókészségük felszabadítására
- ismeretlen szövegek értelmezett felolvasására
- önmaguk és egymás teljesítményének többirányú értékelésére.

Számonkérés javasolt formája

A tantárgyat irányító tanár folyamatos szóbeli értékelése.

A tanulók munkáját félévkor és évvégén osztályzattal kell minősíteni.

Az értékelés szempontjai – minimum követelmények:

Az adott évfolyam tananyagának ismerete.

Magasabb évfolyamba lépés követelményei

Minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanulók ismerjék

- a lazító és koncentrációs játékokat és gyakorlatokat
- a fejlesztõ és kondicionáló beszédtechnikai játékokat, gyakorlatokat
- az általában érvényes hangsúly–szabályokat
- az artikuláció ritmus– és tempóformáló szerepét
- a szövegválasztás alapvetõ kritériumait
- a lírai és az epikus mûvek elõadásmódja közötti különbségeket
- a testbeszéd jeleit
- a pódiumi szereplés alapvetõ követelményeit
- saját elõadói lehetõségeiket és korlátaikat
- a szövegelemzés elõadói szempontú alapfolyamatát.

Legyenek képesek

- a beszédfolyamat részeinek és egészének tudatos irányítására az adottságaiknak legjobban megfelelõ beszédállapot elérése érdekében
- hallás alapján fölismerni a követendõ és az elvetendõ beszédpéldát
- a fejlesztõ és a korrekciós gyakorlatok alkalmazására beszédükben
- a szövegek zenei elemeinek kiemelésére, a ritmus és a vers gondolati összefüggésének felismerésére
- a szövegek tartalmának értelmezésére, memoriterként való rögzítésére
- mesék és versek, prózai szövegek önálló vagy csoportban történõ elõadására
- önmaguk és társaik teljesítményének értékelésére
- a kommunikációs csatornák eleven használatára.

A mûvészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészbõl áll

A gyakorlati vizsga tantárgya és idõtartama

Beszéd és vers

- beszédgyakorlat–sor bemutatása 5 perc
- vers– és prózamondás 5 perc

A vizsga tartalma

A beszéd és vers mûvészeti alapvizsga két részbõl tevõdik össze:

Beszédgyakorlat–sor bemutatása

- Tételsorból húzott gyakorlatsor bemutatása (a beszédtechnikai gyakorlatok közül a szaktanár által összeállított – és legalább 3 különbözõ feladatot tartalmazó – gyakorlatsor)

Vers– és prózamondás

- A közösen feldolgozott mûvekbõl (kötelezõ memoriterek) a tanuló által választott két különbözõ hangulatú vers vagy próza elõadása
- A tanuló a kötelezõ memoriterekbõl választott tíz mûvel készül (vers, monológ, prózai mû részlet vegyesen, lehetõleg különbözõ hangulatú szövegek). A vizsgán a tanulónak a vizsgabizottság által választott mûveket kell elõadnia.

A vizsga értékelése

Beszédtechnikai ismeretek:

- a gyakorlatok ismeretének szintje,
- a megvalósítás pontossága,
- oldott artikuláció és középhang,
- tudatos nyelvhasználat

A választott szövegek elõadása:

- kifejezõ megszólaltatás,
- elõadásmód,
- kiállás,
- jelenlét,
- közvetítõ erõ,
- elõadói készségek

MOZGÁS ÉS TÁNC

A tantárgy célja a tanulók testtudatának kialakítása és fejlesztése, a mozgással történõ önkifejezés fejlesztése, a testbeszéd, mint nyelv tanulmányozása, az alapvetõ mozgástechnikai elemek megismertetése és elsajátíttatása. A folyamatos fejlesztés eredményeképpen a tanulók legyenek képesek színházi helyzetekben megvalósuló, mozgásra, táncra épülõ feladatok ellátására.

A tantárgy feladata elérni, hogy a tanulók megtapasztalhassák egyéni vagy csoportos mozgásokra, illetve táncra épülõ gyakorlatok elvégzésével fizikai jelenlétük lehetõségeit, a mozgásban fellelhetõ szabadságérzetet, a test alkalmassá tételét különbözõ érzelmi állapotok és helyzetek megjelenítésére.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a mozdulat indításának, megállításának lehetõségeit
- a futásos és térérzékelõ gyakorlatok és játékok típusait
- a verseny–, illetve körjátékok különbözõ fajtáit

Fejlessze a tanulók

- mozgásintenzitását
- mozgáskoordinációját
- koncentrációját

Ösztönözze a tanulókat

- önmaguk testének megismerésére
- a különbözõ típusú feladatok pontos végrehajtására
- a mozgás örömének megtapasztalására
- a kis– és nagyobb csoportban végzett játékokban való részvételre
- a játékokban rejlõ kreativitás kibontására

Tananyag

Indítás–megállítás gyakorlatok

- Az indítás és megállás különbözõ tempóban, helyzetben, magasságban történõ gyakorlása versenyjátékok, illetve szituációs játékok segítségével (pl. tapsos fogó, csendkirály típusú játékok, a kettõs körben történõ páros fogók)

Versenyjátékok, különbözõ típusú fogó játékok

- Nehezített fogó és üldözéses játékok, gyermekjátékok nehezített változatai (térbeli, szabálybeli átalakítással) a megfelelõ intenzitású jelenlét megteremtésére

Speciális futásos és kikerüléses gyakorlatok

- Hosszabb távú, ritmus és irányváltásos futások, erdõ (álló társak között) és testrész–vezetéses (pl. egyik, majd másik kar, mellkas, fej) futások

Egyensúly játékok

- Toló és húzó mozdulatok játékos formában (pl. „bogozó”, sószsákot cipelõ, Gólya viszi...), ilyen játékhelyzeteket tartalmazó gyakorlatok

Népi játék, tánc

- Körjátékok, ügyességi játékok: különbözõ fogócskák (terpesz–, fészek–, láncfogók), ritmusjátékok (egyenletes lüktetés erõsítése, tempótartási gyakorlatok), egyszerû ugrásgyakorlatok ugrós zenére, különbözõ támaszhelyzetekben

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a versenyjátékok szabályrendszerét
- a gyakorlatok megértéséhez szükséges szakszavakat

Legyenek képesek

- a megismert játékok szabályszerû elvégzésére
- csoportos feladatokban való részvételre
- az egyensúlyra és irányváltásra épülõ feladatok pontos elvégzésére

Számonkérés javasolt formája

A tantárgyat irányító tanár folyamatos szóbeli értékelése.

A tanulók munkáját félévkor és évvégén osztályzattal kell minősíteni.

Az értékelés szempontjai – minimum követelmények:

Az adott évfolyam tananyagának ismerete.

Magasabb évfolyamba lépés követelményei

Minimum követelmények teljesítése

Minősítés alapján bizonyítvánnyal

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a bemelegítéshez szükséges játékformákat
- a dinamikus elmozdulásban rejlõ lehetõségeket
- a gyakorlatok egymásra épülésének lehetõségeit
- népi játékok, illetve lánc– és körjátékok egyes fajtáit, az ugrós táncok alaptechnikáit

Fejlessze a tanulók

- mozgáskoordinációs készségét
- koncentrációs készségét
- fizikai képességeit–kondícióját, rugalmasságát

Ösztönözze a tanulókat

- a csoportos feladatokban való koncentrált részvételre
- a különbözõ típusú feladatok pontos végrehajtására
- partnerekkel való együttmûködésre
- kis csoportokban történõ tevékenységre
- a kreatív képességek kibontakoztatására
- a közös játék örömének megtapasztalására, felismerésére, tudatosítására

Tananyag

Bemelegítõ játékok

- Összekapaszkodó, egymás elérésére törekvõ, érintés elõl elhúzódó, a gimnasztika gyakorlatait játékos szituációba tevõ gyakorlatok

Futásos gyakorlatok

- A bemelegítés szempontjából meghatározó gyakorlatok szituációs formában, különbözõ tempójú, karakterû és funkciójú futástípusok használatával

Egyensúly– és vezetéses gyakorlatok

- Egyensúlygyakorlatok támasz– és fogásos helyzetekben, vezetéses gyakorlatok kéz, fej, valamint fogásváltásos irányítással

Népi játék, tánc

- Utánzó (pl. állatutánzó) játékok, párválasztó–játékok, népi gyermekjátékok, lánc és körformák a táncban; ugrós táncok alaptechnikái; csoportosan a közösségi táncélmény megszerzése (pl. ugrós táncok alapmotívumaival, cifrák, lengetõk)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a csoportos futás–, egyensúly– és bizalomgyakorlatok szabályait
- a népi gyermekjátékok menetét

Legyenek képesek

- a megismert játékok szabályszerû elvégzésére
- a dinamikus, irányváltásos feladatokban való részvételre
- az egyensúly gyakorlatok koordinált elvégzésére

Számonkérés javasolt formája

A tantárgyat irányító tanár folyamatos szóbeli értékelése.

A tanulók munkáját félévkor és évvégén osztályzattal kell minõsíteni.

Az értékelés szempontjai – minimum követelmények:

Az adott évfolyam tananyagának ismerete.

Magasabb évfolyamba lépés követelményei

Minimum követelmények teljesítése

Minősítés alapján bizonyítvánnyal

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a talajfogás különbözõ módozatait
- a bizalomgyakorlatokban való részvétel szabályait és lehetõségeit
- a testközéppont használatának, a mozgás azon keresztül való vezetésének lehetõségeit
- a gyakorlatok egymásra épülésének különbözõ lehetõségeit
- ugrós táncok motívumfûzéseinek lehetõségeit

Fejlessze

- a tanulók biztonságát a talajfogás, eséstechnika, illetve a négy végtag egyenlõ értékû használatát kívánó gyakorlatok végzése során

Ösztönözze a tanulókat

- a csoportos feladatokban való koncentrált részvételre
- a különbözõ típusú feladatok pontos végrehajtására
- a mozgásból fakadó élmény megtapasztalására

Tananyag

Bemelegítõ játékok

- A gimnasztika életkornak megfelelõ gyakorlatait játékos szituációba tevõ gyakorlatok

Futásos gyakorlatok

- Szituációs formában különbözõ tempójú, karakterû és funkciójú futástípusok használatával; testrészvezetéses futások, páros fogó, vezetõt követõ, ún. kígyózó futás

Állatmozgások, középmagasságú mozgások

- Különbözõ mozgáskarakterek elsajátítása, illetve ezeken keresztül a négy végtag egyenrangú, a testközéppont által vezérelt, koordinált használata; majom– és macskakarakterû mozgáselemek elsajátítása

Bizalomgyakorlatok

- Egymás és önmaguk elfogadását célzó, dõléses, billenéses, haladásos helyzetekben történõ gyakorlatok, partner–felismeréses játékok csukott szemmel

Mozgássorok, motívumsorok felépítése

- Állatmozgások, középmagasságú mozgáselemek motívumainak sorba fûzése, elemsorrá fejlesztése

Tánc

- Térbeli elmozdulás lehetõségei ugrós motívumokkal
- Ugrós táncok motívumfûzései: szólóban, párban

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a tanult gyakorlatok technikai elemeit és egymásra épülésük lehetõségeit
- a tanult néptánc alaptechnikák elemeit és fûzésük lehetõségeit

Legyenek képesek

- a mozgástechnikai elemek harmonikus elvégzésére
- a magasságszintek rugalmas váltására
- az állatmozgások koordinált végrehajtására
- a táncelemek stílusos reprodukálására

Számonkérés javasolt formája

A tantárgyat irányító tanár folyamatos szóbeli értékelése.

A tanulók munkáját félévkor és évvégén osztályzattal kell minősíteni.

Az értékelés szempontjai – minimum követelmények:
Az adott évfolyam tananyagának ismerete.

Magasabb évfolyamba lépés követelményei
Minimum követelmények teljesítése
Minősítés alapján bizonyítvánnyal

4. évfolyam
Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a térbeli elmozdulás horizontális és vertikális irányú lehetõségeit
- a mozdulat lassításának technikai összetevõit
- a kórusmozgásban való részvétel lehetõségeit
- a párválasztó játékokat, illetve a páros és ugrós–legényes táncok alapelemeit, technikáját

Fejlessze a tanulók

- térérzékelését
- egyensúlyérzetét és koordinációs képességét
- mozgásmemóriáját

Ösztönözze a tanulókat

- a részletgazdag mozgástechnikai munka elvégzésére
- a különbözõ típusú feladatok pontos végrehajtására
- egyéni és csoportos munkában való részvételre
- a mozgásból fakadó élmény megtapasztalására

Tananyag
Tér– és helyzetérzékelõ gyakorlatok

- A térirányok, a színpadi tér felosztásának ismerete, „üres” tér kitöltésének, a tér mindhárom dimenziójában való elmozdulás képességének

megteremtése, csukott szemes és az ún. Vezetéses gyakorlatokon keresztül a tér érzetének, érzékelésének fejlesztése

Egyensúly– és lassított mozgás–gyakorlatok

- Az egyensúlyérzék fejlesztése, a lassú, súlyáthelyezéses mozgások billenés nélküli vezetése, páros, csoportos gyakorlatokban a súlyáthelyezés, súlyfelvétel, s a különbözõ támaszhelyzetek gördülékeny megoldása, a súly és erõegyensúly megteremtése

Kórusmozgások

- Csoportos gyakorlatban különbözõ mozdulatok, mozgáselemek, tánc és/vagy mozgáskombinációk szinkronban történõ elvégzése, a közös elmozdulások közben a helyes irányok, a mozgáskarakter és ritmus megtartása, az egységes mozgáskép kialakítása

Tánc

- Táncba hívó játékok (pl. hajlikázó)
- Párválasztó játékok
- Páros táncok
- Ugrós–legényes táncok

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a tanult feladatok technikai összetevõit
- az érintett feladatok szakkifejezéseit
- az ugrós–legényes táncok alapjait

Legyenek képesek

- a tánc– és mozgástechnikai elemek figyelemvezetési pontok mentén történõ elvégzésére
- az egyéni és csoportos térbeli elmozdulásban rejlõ lehetõségek alkalmazására
- különbözõ típusú tánc– és mozgástechnikai feladatok stílusos bemutatására

Számonkérés javasolt formája

A tantárgyat irányító tanár folyamatos szóbeli értékelése.

A tanulók munkáját félévkor és évvégén osztályzattal kell minősíteni.

Az értékelés szempontjai – minimum követelmények:

Az adott évfolyam tananyagának ismerete.

Magasabb évfolyamba lépés követelményei

Minimum követelmények teljesítése

Minősítés alapján bizonyítvánnyal

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a test egyes részeinek függetlenített mozgatásából adódó lehetõségeket
- a bizalomgyakorlatokban rejlõ technikai lehetõségeket
- a karaktermozgás kialakításának és mûködtetésének technikai alapelemeit
- ritmusképletek mozgásban történõ alkalmazásának lehetõségeit
- az eszközös táncok technikai felépítését
- a hétköznapi mozgásformák pontosításának, motívumsorba rendezésének lehetõségeit

Fejlessze a tanulók

- mozgástechnikai és ritmikai képességét
- mozgásának intenzitását és dinamikáját
- mozgásmemóriáját

Ösztönözze a tanulókat

- a részletgazdag mozgástechnikai munka elvégzésére
- a különbözõ típusú feladatok pontos végrehajtására
- egyéni és csoportos munkában való részvételre
- a mozgásból fakadó dinamikai és ritmikai lehetõségek megtapasztalására

Tananyag

Analitika, izoláció

- A test részeinek elkülönítéses mozgatása, egymástól való függetlenítése, a feszítés és lazítás lebontása kisebb „egységekre”

Bizalomgyakorlatok

- Partner talajra kísérése dõléses, billentéses helyzetbõl
- Talajra kíséréses elemek gyakorlatsorba fûzése

Lépés– és járásgyakorlatok

- Karakterformák keresése járásgyakorlatokon keresztül
- A gerinc mozgatása törzshullám–gyakorlatokon keresztül
- Láb– és kar–gyakorlatok plasztikus lehetõségeinek kibontása

Ritmika

- Alapfokú ritmusgyakorlatok
- Ritmusgyakorlatok lépésanyagban és tapssal
- Többszólamúság a ritmusban
- Adott mozgásanyag ritmizálása, motívumépítés megadott ritmusképletre

Tánc

- Eszközzel járt táncok (pl. bot, üveg, seprõ, párna, kendõ, kalap)
- Páros táncviszony, szoros összekapaszkodás (pl. a csárdás alaptechnikáival)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a tanult gyakorlatok technikai tulajdonságait
- az érintett feladatok szakkifejezéseit, irányelveit
- az eszközös és páros táncok technikai alapjait

Legyenek képesek

- a tánc– és mozgástechnikai elemek ritmikailag és dinamikailag pontosított elvégzésére
- karaktermozgások elvégzésére
- egyszerû mozgáselemek, technikai gyakorlatok pontosítására, s motívumsorba rendezésére

Számonkérés javasolt formája

A tantárgyat irányító tanár folyamatos szóbeli értékelése.

A tanulók munkáját félévkor és évvégén osztályzattal kell minősíteni.

Az értékelés szempontjai – minimum követelmények:

Az adott évfolyam tananyagának ismerete.

Magasabb évfolyamba lépés követelményei

Minimum követelmények teljesítése

Minősítés alapján bizonyítvánnyal

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a gyakorlatfûzések megtervezésének szabályait, és szerepét a színházi munkában
- a színpadi mozgások gyakrabban használt elemeit, technikai jellemzõiket
- a nehezített körülmények között végzett bizalomgyakorlatok biztonságos végzésének feltételeit
- a párban végzett tánchelyzetek esetén az egymásra hatás, valamint a megfelelõ tónus megteremtésének technikai összetevõit

Fejlessze a tanulók

- bátorságát és akaraterejét
- mozgásának precizitását, részletgazdagságát
- koncentrációját az egyénileg, illetve páros, csoportos helyzetekben végzett gyakorlatokban

Ösztönözze a tanulókat

- részletgazdag mozgástechnikai munka végzésére
- különbözõ típusú technikai feladatok pontos végrehajtására
- egyéni és partnerrel történõ munkában való részvételre
- mozgásgyakorlatokban rejlõ lehetõségek kreatív kibontására

Tananyag

Gyakorlattervezés

- Különbözõ típusú gimnasztikus és egyéb bemelegítõ gyakorlatok gyakorlatsorrá fûzése, a színházi feladatnak megfelelõ bemelegítõ mozgássor megtervezése és elvégzése

Bizalomgyakorlatok

- A korábbi gyakorlatkör továbbfejlesztése nehezebb, nagyobb koncentrációt és fizikai aktivitást követelõ feladatokkal (zuhanásos helyzetek, illetve tempóból történõ változatok)
- Technikai elõkészítés (a tánc– és mozgásszínházi táncokhoz)

- Talaj – és egyensúlygyakorlatok, támasz– és gördülés elemek páros helyzetekben
- Lépés és forgásgyakorlatok, táncanalitika

Tánc

- Kollektív táncformák (pl. moldvai táncokon keresztül), ahol a dallamorientált zenei illeszkedés és a csoporttáncolás adta lehetõségek érvényesülnek)
- A testen megjelenõ többszólamúság (pl. kéz, láb mozgásának különválasztása)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a tanult fizikai gyakorlatok végrehajtásának technikai, elméleti szempontjait
- az érintett feladatok szakkifejezéseit, irányelveit
- kollektív táncformák technikai alapjait

Legyenek képesek

- különbözõ karakterû gyakorlatsorok memorizálására és koncentrált végrehajtására
- attraktív mozgástechnikai feladatok biztonságos és kellõen pontosított bemutatására
- partnerrel végzett tánctechnikai feladatok kellõ figyelemmel és érzékenységgel történõ elvégzésére

Számonkérés javasolt formája

A tantárgyat irányító tanár folyamatos szóbeli értékelése.

A tanulók munkáját félévkor és évvégén osztályzattal kell minősíteni.

Az értékelés szempontjai – minimum követelmények:

Az adott évfolyam tananyagának ismerete.

Magasabb évfolyamba lépés követelményei

Minimum követelmények teljesítése

Minősítés alapján bizonyítvánnyal

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanulók ismerjék

- a feldolgozott mozgásgyakorlatok és táncok jellemzõit, típusait
- az alapvetõ mozgásmûvészeti szakkifejezéseket (pl. ritmus, dinamika).

Legyenek képesek

- a mozgásgyakorlatok és/vagy táncok egyéni és csoportos koncentrált és pontos elvégzésére,
- a gyakorolt és rögzített mozgássorok, koreográfiák bemutatására, elõadására
- az adott színházi helyzetnek megfelelõ mozgásszínházi eszközök megválasztására,
- karakterábrázolásra a mozgás és tánc eszközeivel,

A mûvészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészbõl áll

A gyakorlati vizsga tantárgya és idõtartama

Mozgás és tánc

- egyéni produkció 2–3 perc
- csoportos produkció 10–20 perc

A vizsga tartalma

Lépés–, járás–, futás–, ugrás–, esés–, talaj–, emelés– és támaszgyakorlatok, dinamikai gyakorlatok, tánclépések, illetve

a koreográfiák körébõl a szaktanár segítségével kiválasztott és összeállított produkció

A vizsga értékelése

- Mozgás– és táncgyakorlatok ismerete, gyakorlati alkalmazása különbözõ szituációkban
- A feladatok végrehajtásának pontossága, minõsége (mozgáskoordináció, ritmika, dinamika, térhasználat, koncentráció, együttmûködés)

A tantárgy célja az ösztönönös zenei készségek fejlesztésével a biztos hangképzésen alapuló éneklés, valamint az egyszerûbb ritmus– és dallamhangszerek használatának elsajátítása.
Cél, hogy a tanuló a zeneirodalom kiemelkedõ szemelvényein keresztül megismerjék a zenei stíluskorszakokat és azok jellemzõ mûfajait, különös tekintettel a zenés színházi mûfajokra és a zene színházi felhasználásának lehetõségeire.
A tantárgy feladata elérni, hogy a tanuló számára természetessé váljanak a zenei megnyilvánulási formák, és hogy képessé váljon a dramatikus tevékenységek során azok kreatív alkalmazására.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam
Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a magyar népdalkincs néhány régi hiedelmet õrzõ dalát és szokásdallamát
- néhány, a tanulók életkorának megfelelõ vers megzenésített változatát
- a negyed (tá) és a nyolcad (ti–ti) fogalmát
- a felelgetõs és a kánon éneklést
- az egyszerûbb ritmushangszereket
- egyes, a dramatikus játékokhoz alkalmas zenemûvek részleteit

Fejlessze a tanulók

- tiszta éneklését
- ritmusérzékét
- tempóra vonatkozó megfigyelési képességét
- ritmus– és dallamimprovizációs képességét

Ösztönözze a tanulókat

- a felszabadult éneklésre
- minél több dal elsajátítására
- egyéni és csoportos éneklésre
- különbözõ ritmushangszerek kipróbálására

- egyszerû dallam és ritmus rögtönzésére

Tananyag

Beéneklõ gyakorlatok

- Szillabikus, kis hangterjedelmû szöveges gyakorlatok

Egyszólamú éneklés

- Gyermekjátékdalok és szokásdallamok (pl. naphívogatók, esõhívogatók, lucázás, regölés)
- Énekelt versek (megzenésített, a tanulók életkorának megfelelõ gyerekversek)

Többszólamú éneklés

- Népdalkánonok
- Egyszerû dallamokhoz vokális dudakíséret
- Énekelt versek (megzenésített, a tanulók életkorának megfelelõ gyerekversek)

Énekes improvizáció

- Dallamvisszhang–játék
- Versek megszólaltatása kis hangterjedelmû, a tanulók által rögtönzött dallamokkal, énekbeszéddel

Ritmusgyakorlatok

- Saját légzés, szívdobogás ritmusának megszólaltatása
- Mozgás közben egymás tempójának átvétele
- Különbözõ mozgással tempóérzék fejlesztése
- Egyenletes lüktetés, illetve dal– vagy versritmus hangoztatása
- Ritmusvisszhang–játék (mozgással és/vagy hangszerrel)

Dramatikus játékok, gyakorlatok

- Csendjáték, mozgáskoncentrációs gyakorlatok
- A környezet hangjainak megfigyelése, utánzása a környezet tárgyaival, ritmushangszerekkel
- Dallamhoz mozgásformák keresése, dallamok elõadásmódjának mozdulatokkal való megismétlése

Zenehallgatás

- Állatok ábrázolása a zenében
- Különbözõ karakterû táncok (a klasszikus zenében)
- Népzenei felvételek (különbözõ tájegységek táncdallamaiból)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a tanult hiedelmet idézõ és szokásdallamokat
- a tanult énekelt verseket
- a negyed, nyolcad ritmusképletet
- a hallgatott zenemûvek szerzõjét, címét

Legyenek képesek

- csoportban adottságaiknak megfelelõen énekelni
- az egyenletes lüktetés ill. dal– vagy szövegritmus hangoztatására
- a hallott zenemû karakterének megfelelõ mozgásos lekövetésre

Számonkérés javasolt formája

A tantárgyat irányító tanár folyamatos szóbeli értékelése.

A tanulók munkáját félévkor és évvégén osztályzattal kell minősíteni.

Az értékelés szempontjai – minimum követelmények:

Az adott évfolyam tananyagának ismerete.

Magasabb évfolyamba lépés követelményei

Minimum követelmények teljesítése

Minősítés alapján bizonyítvánnyal

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a magyar népdalkincs néhány, a felnõtt élet szokásait utánzó gyermekjátékdalát és szokásdallamát (pl. párválasztók, lakodalmasok, altatók)
- néhány, a tanulók életkorának megfelelõ vers megzenésített változatát
- az egyszerû felelgetõs és kánonban énekelhetõ dalok további szemelvényeit
- a szinkópa ritmusképletet
- egyes, a gyermekvilághoz, ismert mesékhez köthetõ klasszikus mûvek részleteit

Fejlessze a tanulók

- tiszta és bátor éneklését
- többszólamú éneklését
- ritmus– és dallamimprovizáló képességét
- zene és mozdulat összekötésére irányuló képességét

Ösztönözze a tanulókat

- a felszabadult éneklésre
- minél több dal elsajátítására
- improvizálásra
- zenéhez kötõdõ szabad mozgásra
- a zenei megnyilvánulásokban való minél aktívabb részvételre

Tananyag

Beéneklõ gyakorlatok

- Közepes hangterjedelmû szöveges gyakorlatok, hajlítással is

Egyszólamú éneklés

- Gyermekjátékdalok (felnõtt élet szokásait utánzó játékok, pl. párválasztók)
- Szokásdallamok (pl. lakodalmas)
- Énekelt versek (pl. évszakokhoz, természeti jelenségekhez kapcsolódó költemények megzenésített változatai)

Többszólamú éneklés

- Egyszerûbb kánonok
- Énekelt versek

Énekes improvizáció

- Hangszín– és hangmagasság változtatására irányuló játékok, gyakorlatok
- Dallamhangok, rövid dallamok éneklése dinamikai váltásokkal
- Adott prózai vagy verses szövegre megadott skálán dallamimprovizáció

Ritmusgyakorlatok

- Egész test mint hangszer használata (taps, dobbantás, térd, csettintés)
- Egyszerû ritmusosztinátók különbözõ testhangzásokkal és ritmushangszerekkel
- Rezonáló deszkalap mint hangszer (szekrény, pad, szék)

Dramatikus játékok, gyakorlatok

- Különbözõ zenemûvek hangulatának visszaadása mozgással
- Mímes játékok (hangszerek megszólaltatása, zenekar)

Zenehallgatás

- Karakterek ábrázolása a zenében
- Népzenei felvételek (szokásdallamok, pl. lakodalmas)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a tanult gyermekjátékdalokat és szokásdallamokat
- a tanult énekelt verseket
- a szinkópa ritmusképletet
- a hallgatott zenemûvek szerzõjét, címét

Legyenek képesek

- csoportban adottságaiknak megfelelõen énekelni
- három, illetve négy hangból álló motívum improvizálására
- a zene hangulatának, karakterének visszaadására mozgással

Számonkérés javasolt formája

A tantárgyat irányító tanár folyamatos szóbeli értékelése.

A tanulók munkáját félévkor és évvégén osztályzattal kell minősíteni.

Az értékelés szempontjai – minimum követelmények:

Az adott évfolyam tananyagának ismerete.

Magasabb évfolyamba lépés követelményei

Minimum követelmények teljesítése

Minősítés alapján bizonyítvánnyal

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a magyar népdalkincs néhány, a karácsony és a Gergely–járás szokását õrzõ dallamát
- néhány, életkoruknak megfelelõ vers megzenésített változatát
- a triola ritmusképletet
- néhány ismert barokk zenei szemelvényt
- a barokk tánctételek karakterét
- a barokk zene jellemzõ stílusjegyeit

Fejlessze a tanulók

- tiszta éneklését
- többszólamú éneklési készségét
- hangterjedelmét
- zenei memóriáját
- képességét a zenei történések értelmezésére, ismert történeten keresztül

Ösztönözze a tanulókat

- a felszabadult éneklésre
- minél több dal elsajátítására
- kánonéneklésre

- ritmushangszerek kreatív használatára
- elmélyült zenehallgatásra
- a zenei stílusjegyek megfigyelésére
- a hallott zenemûvel kapcsolatos gondolataik megfogalmazására

Tananyag

Beéneklõ gyakorlatok

- Szöveg nélküli gyakorlatok, oktáv hangterjedelemig

Egyszólamú éneklés

- Szokásdallamok (karácsonyi magyar népénekek, Gergely–járás)
- Énekelt versek (a tanulók életkorának megfelelõ költemények megzenésített változatai hangszeres kísérettel)

Többszólamú éneklés

- Kánonok
- Quodlibet

Énekes improvizáció

- Dallamhang, egyszerû dallam zenei összetevõinek változtatása (idõtartam, hangmagasság, hangerõ, hangszín, szünetek) valamely kifejezni kívánt tartalom szolgálatában
- Adott prózai vagy verses szövegre egyszerû dallamimprovizáció a zenei összetevõk változtatásával
- Felelgetõs játék

Ritmusgyakorlatok

- Ritmusfelelgetõs a tanult ritmusképletek alkalmazásával
- Ismert dallamra ritmusosztinátó rögtönzése a tanult ritmusképletek alkalmazásával

Dramatikus játékok

- Ismert eseménysor visszaadása némajátékkal, zenére, kisebb csoportokban
- Zenehallgatás
- Különbözõ hangulatú barokk zenei szemelvények

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a magyar népdalkincs néhány, a karácsony és a Gergely–járás szokását õrzõ dallamát
- a tanult megzenésített verseket
- a triola ritmusképletet
- a barokk zene jellemzõ stílusjegyeit
- a hallgatott zenemûvek szerzõjét, címét

Legyenek képesek

- csoportban adottságaiknak megfelelõen énekelni
- ismert történet mozzanatait a zenei fordulatokon keresztül követni
- a triola ritmusképlet hangoztatására

Számonkérés javasolt formája

A tantárgyat irányító tanár folyamatos szóbeli értékelése.

A tanulók munkáját félévkor és évvégén osztályzattal kell minősíteni.

Az értékelés szempontjai – minimum követelmények:

Az adott évfolyam tananyagának ismerete.

Magasabb évfolyamba lépés követelményei

Minimum követelmények teljesítése

Minősítés alapján bizonyítvánnyal

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a magyar népdalkincs néhány betyárvilágot idézõ dalát
- további énekelt verseket
- az egyszerûbb dallamjátszó hangszereket

- klasszicista zeneszerzõk néhány dalát
- a klasszicista stílus jellemzõ jegyeit
- a klasszicizmus kiemelkedõ zeneszerzõit
- ismertebb klasszicista zenemûvek egyes részleteit

Fejlessze a tanulók

- tiszta, kifejezõ éneklését
- többszólamú éneklési készségét
- karakterfelismerõ képességét a zenében

Ösztönözze a tanulókat

- a felszabadult, kifejezõ éneklésre
- minél több dal elsajátítására
- a ritmus– és dallamhangszerek használatára
- a zenei elemeket bátran alkalmazó rögtönzésre
- minél több klasszicista zenemû megismerésére

Tananyag

Beéneklõ gyakorlatok

- Melizmatikus gyakorlatok

Egyszólamú éneklés

- A betyárélethez kötõdõ népdalok
- Énekelt versek
- Ismert klasszicista dalok

Többszólamú éneklés

- Klasszikus kánonok
- Könnyû kétszólamú énekek

Énekes improvizáció

- Dallam felépítése hangonként, csoportban
- Szöveg hangoztatása kánonban a zenei összetevõk változtatásával, majd dallammal megismételve
- Hangszínjáték
- Adott prózai vagy verses szövegre megadott skálán dallamimprovizáció

Ritmusgyakorlatok

- Ismert dalhoz, zenerészlethez ritmusosztinátó rögtönzése az ismert ritmuselemekkel

Dramatikus játékok, gyakorlatok

- Karakterek megjelenítése ritmus– illetve egyszerûbb dallamhangszerekkel
- Különbözõ szituációknak megfelelõ rövid párbeszéd improvizálása énekelve, ritmus– vagy dallamhangszerekkel

Zenehallgatás

- Jellemábrázolás a zenében
- Népzenei felvételek (betyárvilágot idézõ dalok)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a magyar népdalkincs néhány, betyárvilágot idézõ dalát
- a tanult énekelt verseket
- a tanult klasszicista dalokat
- a klasszicista stílus jellemzõ jegyeit
- a klasszicizmus kiemelkedõ zeneszerzõit
- az egyszerûbb dallamjátszó hangszereket
- a hallgatott zenemûvek szerzõjét, címét

Legyenek képesek

- csoportban adottságaiknak megfelelõen kifejezõen énekelni
- ritmus– és dallamhangszerekkel karaktereket ábrázolni
- a klasszicizmus stílusjegyeinek felismerésére

Számonkérés javasolt formája

A tantárgyat irányító tanár folyamatos szóbeli értékelése.

A tanulók munkáját félévkor és évvégén osztályzattal kell minősíteni.

Az értékelés szempontjai – minimum követelmények:

Az adott évfolyam tananyagának ismerete.

Magasabb évfolyamba lépés követelményei

Minimum követelmények teljesítése

Minősítés alapján bizonyítvánnyal

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a magyar népdalkincs néhány, az élet eseményeit idézõ dalát, balladáját
- romantikus zeneszerzõk néhány dalát
- a romantika stílusjegyeit, különbözõ zenei formáit (kérdés–felelet, szóló–tutti, rondó)
- ismertebb romantikus zenemûvek egyes részleteit

Fejlessze a tanulók

- tiszta, bátor, a romantika dalainak megfelelõ éneklését
- többszólamú éneklési készségét
- improvizáló készségét a zenei formák terén
- kifejezési képességét a különbözõ hangulatok zenei eszközökkel történõ visszaadása, illetve különbözõ zenék hangfelvételeinek – szituációhoz rendelése terén

Ösztönözze a tanulókat

- a romantikus dal stílusjegyeinek megfelelõ éneklésre
- minél több dal elsajátítására
- a romantikus zene néhány szemelvényének megismerésére
- a hallott zene hangulatának megfogalmazására

Tananyag

Beéneklõ gyakorlatok

- Mellrezonancia bekapcsolása
- Könnyû kétszólamú gyakorlatok

Egyszólamú éneklés

- Az élet eseményeihez kötõdõ népdalok (pl. katonadalok)
- Balladák
- Romantika ismertebb dalai

Többszólamú éneklés

- Romantika dalai
- Könnyû kétszólamú kórusmûvek

Énekes improvizáció

- Rövid lélegzetû zenei kompozíciók kitalálása, illetve improvizálása az összes zenei összetevõ alkalmazásával
- Adott prózai vagy verses szövegre hétfokú (dúr, moll) skálán dallamimprovizáció

Ritmusgyakorlatok

- Különbözõ formák megkomponálása ritmushangszerekkel (kérdés–felelet, szóló–tutti, rondó)

Dramatikus játékok, gyakorlatok

- Mások által játszott jelenet „szinkronizálása” ritmus és/vagy dallamhangszerekkel
- Különbözõ érzelmek, hangulatok megjelenítése rövid, improvizált dallamokkal

Zenehallgatás

- Történet a zenében
- Népzenei felvételek (az élet eseményeit idézõ dalok, balladák)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a magyar népdalkincs néhány, az élet eseményeit idézõ dalát, balladáját
- romantikus zeneszerzõk egyes dalait
- a romantika stílusjegyeit, különbözõ zenei formáit (kérdés–felelet, szóló–tutti, rondó)

Legyenek képesek

- csoportban adottságaiknak megfelelõen énekelni
- a romantikus dalok kifejezõ éneklésére
- egy hallott zenemûre történetet kitalálni

- a romantika stílusjegyeit felismerni

Számonkérés javasolt formája

A tantárgyat irányító tanár folyamatos szóbeli értékelése.

A tanulók munkáját félévkor és évvégén osztályzattal kell minősíteni.

Az értékelés szempontjai – minimum követelmények:

Az adott évfolyam tananyagának ismerete.

Magasabb évfolyamba lépés követelményei

Minimum követelmények teljesítése

Minősítés alapján bizonyítvánnyal

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a magyar népdalkincs néhány, a történelmi eseményekhez kötõdõ dallamát, balladáját
- XX. századi zeneszerzõk néhány, különbözõ stílusban írt dalát
- XX. századi költõk egyes verseinek megzenésített változatát
- a tizenhatod ritmusértéket
- a XX. század egyes jellemzõ stílusirányzatait

Fejlessze a tanulók

- biztos légzéstechnikán alapuló éneklését
- értelmezési képességét a hallott zenemû üzenetének minél pontosabb megfogalmazásában
- stílusirányzatok közötti eligazodását

Ösztönözze a tanulókat

- minél több dal elsajátítására

- a mondanivalót közvetítõ éneklésre
- a hallott zenemûvekkel kapcsolatos gondolataik megfogalmazására
- a zenei elemek dramatikus helyzetekben történõ kipróbálására

Tananyag

Beéneklõ gyakorlatok

- Intenzív rekeszlégzés gyakorlása

Egyszólamú éneklés

- Történelmi eseményekhez kötõdõ népdalok (pl. verbunkosok, bujdosók, kuruc kori nóták)
- Balladák
- Énekelt versek (XX. századi költõk egyes verseinek megzenésített változata)
- XX. századi zeneszerzõk egyes dalai

Többszólamú éneklés

- Könnyebb két– vagy háromszólamú kórusmû

Énekes improvizáció

- Visszhangjáték tanulók által rögtönzött dallammal, ritmussal
- Adott prózai vagy verses szövegre hétfokú (dúr, moll) dallamimprovizáció a szöveg hangulatának figyelembe vételével

Ritmusgyakorlatok

- Tizenhatod ritmusértéket tartalmazó versek megszólaltatása ritmushangszerekkel

Dramatikus játékok, gyakorlatok

- Különbözõ karakterek megjelenítése szituációba helyezve dallam– vagy ritmushangszerekkel
- Hallott zenemû hangulatának megfelelõ cselekmény kitalálása, eljátszása némajátékkal

Zenehallgatás

- A XX. századi stílusirányzatok szemelvényei
- Történelmi eseményekhez kötõdõ népzenei felvételek

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a magyar népdalkincs néhány, történelmi eseményekhez kötõdõ dallamát, balladáját
- XX. századi zeneszerzõk néhány dalát
- XX. századi költõk tanult megzenésített verseit
- a tizenhatod ritmusképletet
- a XX. század jellemzõ stílusirányzatait

Legyenek képesek

- csoportban adottságaiknak megfelelõen, az adott ének üzenetét közvetítve énekelni
- az ismert zenemûvekben az adott mû stílusjegyeit felismerni
- hallott zenemûre cselekményt kitalálni és megjeleníteni
- különbözõ karakterek szituációban történõ megjelenítésére dallam– vagy ritmushangszerekkel

Számonkérés javasolt formája

A tantárgyat irányító tanár folyamatos szóbeli értékelése.

A tanulók munkáját félévkor és évvégén osztályzattal kell minősíteni.

Az értékelés szempontjai – minimum követelmények:

Az adott évfolyam tananyagának ismerete.

Magasabb évfolyamba lépés követelményei

Minimum követelmények teljesítése

Minősítés alapján bizonyítvánnyal

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanulók ismerjék

- az egyszerûbb ritmusképleteket
- az egyszerûbb ritmus– és dallamhangszereket és azok használatát
- a fõbb zenei stílusokat és mûfajokat

Legyenek képesek

- adottságaiknak megfelelõen tiszta, kifejezõ, karakteres éneklésre

- egyszerû ritmuskíséret rögtönzésére
- gondolataik, érzéseik megfogalmazására egy hallott zenemû kapcsán
- egyszerûbb zenei elemek kreatív alkalmazására a különbözõ dramatikus tevékenységek során
- a megismert zenei stílusok és mûfajok jellemzõ jegyeinek felismerésére

A mûvészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészbõl áll

A gyakorlati vizsga tantárgya és idõtartama

Zene és ének

- csoportos gyakorlatsor vagy zenés színpadi etûd 10–15 perc
- szólóéneklés vagy csoportos éneklés 2–3 perc

A vizsga tartalma

A zene és ének gyakorlati vizsga két részbõl tevõdik össze.

Csoportos gyakorlatsor

A csoportos gyakorlatsort a szaktanár állítja össze a csoport adottságainak figyelembe vételével:

- a ritmus–, metrum–gyakorlatok során a láb, a kéz és a metrikus ének/beszéd egymástól való függetlenítése
- az akusztikus drámagyakorlatokban ritmus– és/vagy dallamhangszerek segítségével egy akciósor lekövetése

Szólóéneklés vagy csoportos éneklés (3–4 fõ)

A tanuló 8 különbözõ stílusú, szabadon választott dal elõadásával készül. A dalanyag kiválasztásánál ügyelni kell a tanuló adottságainak szem elõtt tartására. A vizsgán a tanulónak az általa választott két dalt kell bemutatnia: egy népdalt a capella és egy másik, egyéb mûfajú dalt hangszeres kísérettel. Az elõadásához igénybe vehetõ élõ hangszeres kíséret, amelyrõl a tanulónak kell gondoskodnia.

A vizsga értékelése

Gyakorlatsor: az elemek ismerete, pontos végrehajtása

Akusztikus drámagyakorlatok: pontosság, kreativitás, kooperáció

Ének: tiszta intonáció, stílushû elõadásmód, szövegérthetõség, prozódiai pontosság

Felhasznált, ajánlott irodalom és példatárak:

A magyar népzene tára. MTA 1951.

Bodza Klára, Paksa Katalin: Magyar népi énekiskola. Tankönyvkiadó, 1992.

Dobszay László: A magyar dal könyve. Zeneműkiadó, 1994.

Dobszay László: Kodály után. Kecskeméti Kodály Intézet, 1991.

Ferenczi-Nemes-Szabó: Szájharmonika iskola

Forrai Katalin: Ének az óvodában. Zeneműkiadó, 1993.

Kallós Zoltán: Új balladák könyve. Akadémiai kiadó, 1996.

Kallós Zoltán: Balladák könyve. Magyar Helikon, 1977.

Kerényi György: Magyar énekes népszokások. Gondolat, 1982.

Kiss Jenőné Kenesei Éva: Alternatív lehetőségek a zenepedagógiában. Tárogató kiadó, 1994.

Kodály Zoltán: A magyar népzene. Zeneműkiadó, 1991.

Kokas Klára: A zene felemeli a kezeimet. Akadémiai kiadó, 1992.

Magyar népi gyermekjátékok. Tankönyvkiadó, 1983.

Menuhin, Yehudi: Az ember zenéje

Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához. Tankönyvkiadó, 1992.

Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában. Zeneműkiadó, 1993.

Volly István: 277 karácsonyi népének és 101 Mária-ének

SZÍNHÁZISMERET

A színházismeret tantárgy fõ célja, hogy a tanulók tudatos színjátékosokká, felkészült nézõkké illetve „színházcsinálókká” váljanak. Egyrészt reflektálni tudjanak önmaguk és a csoportjuk színházi tevékenységére, másrészt a látott elõadásokban felismerjék azokat a színházi összetevõket, amelyek a színházi élmény forrásai. Ehhez a célhoz az alapfokon elsõsorban a gyakorlat felõl közelíthetünk. Ezeken az évfolyamokon a színházi kifejezés sajátosságait, formanyelvének összetevõit elsõsorban drámajátékos eszközökkel közelíthetjük meg. Azok a színházi mûfajok állnak a középpontban, amelyek a tanulók korosztálya által létrehozott színházi elõadásokban leggyakrabban elõfordulnak. Így a tanulók önmaguk, illetve kortársaik színházi tevékenységébõl kiindulva vonhatnak le következtetéseket a színház természetérõl, illetve a színpadi kifejezés legfõbb alkotórészeirõl. Azokról a formákról, mûfajokról, módszerekrõl pedig, amelyeket õk maguk nem gyakorolnak, játékos formák segítségével szerezhetnek személyes tapasztalatokat.

A továbbképzõ szakaszban az élõben (vagy felvételrõl) megtekintett elõadások teremthetnek alkalmat arra, hogy egyfajta színházi szemlélet, illetve fogalomkészlet felépítéséhez segítse hozzá a tanulókat a színházismeret tárgy. Az órák középpontjában a továbbképzõ szakaszban egy–egy elõadás megtekintése áll: míg az alsóbb évfolyamokon fõként gyermek– és diákszínjátszó elõadások közös megnézése, addig a felsõbb évfolyamokon sor kerülhet ifjúsági színházi elõadások, illetve gondosan kiválasztott felnõtt színházi elõadások megbeszélésére is. A megtekintett elõadásokat mindig egészében, összhatásában próbáljuk megragadni, mert elsõdleges célunk a színházi élmény elmélyítése. Ugyanakkor egy–egy részlet, alkotórész, összetevõ részletesebb vizsgálata megteremtheti annak a lehetõségét is, hogy fokozatosan felépüljön a tanulókban egyfajta színházi szemléletmód, illetve fogalomkészlet.

Alapfokú évfolyamok

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a színpadi szöveg fogalmát
- a téma fogalmát
- a színpadi figura fogalmát
- a színpadi építkezés lehetõségeit

- a ritmus fogalmát
- a színpadi tér fogalmát, a tér hangsúlyos pontjait, a térirányokat
- a szövegmondás egyéni és együttes módjait
- szerkezeti egység fogalmát
- a legfontosabb szerkesztési elveket
- a mozgás és a gesztus színpadi szerepét
- a színpadi képalkotás lehetõségeit
- a kellék és a jelmez fogalmát

Fejlessze a tanulók

- képességét a szöveg színpadi lehetõségeinek felismerésére
- érzékenységét a színházi elõadás alkotórészévé vált szöveg hatásai iránt
- érzékenységét a különféle szövegekben megjelenõ hangulati hasonlóságokra
- képességeit a szerkesztett játékokban érvényesülõ szerkesztési elvek felismerésére, alkalmazására
- térérzékelõi és térhasználói képességeit
- képességeit a szerkesztett játék zenei hatásainak érzékelésére

Ösztönözze a tanulókat

- önálló véleményalkotásra
- a szerkesztett játékok alapjául szolgáló alkotások megismerésére
- szerkesztett játékok megismerésére, létrehozására
- minél több élõ szerkesztett játék megtekintésére
- a színházzal kapcsolatos szókincs használatára

Tananyag

Szerkesztett játékok

A szerkesztett játék tanulmányozásán keresztül a tanulók egyidejûleg kapják meg az alkotás, a kipróbálás, a kísérletezés és a rendszerezés lehetõségét: alapvetõ színházismereti fogalmak tisztázhatók ezen a mûfajon keresztül. A továbbá a szerkesztett játékokkal való foglalkozás lehetõvé teszi, hogy a tanulók alkotó módon, a megtapasztalás, megélés élményén keresztül, a színház elemeivel kísérletezve közelítsenek a színházi ismeretek felé.

A szerkesztett játék vizsgálata lehetõséget teremt a színház legalapvetõbb jellegzetességeinek felismertetésére: a szöveg és a játék, a szövegmondás és a színpadi megjelenítés különbségeinek felismerésére, a színházi elõadás összetevõinek és felépítésének érzékelésére.

Az elõadás irodalmi alapanyagának gyûjtése, válogatása

- Egyeztetett téma (tematikus rend) alapján
- Figurák köré építve
- Helyzetek köré építve
- Hangulati hasonlóság alapján
- Motívumok köré építve
- Asszociációk alapján

Az irodalmi alapanyag kibontása

- A téma feltárása (dramatikus gyakorlatokkal, szituációkkal, monológokkal)
- A szövegekben rejlõ zeneiség kibontása (kórus)
- Hanghatások és szöveg – aláhúzás és ellenpontozás
- Zene és szöveg együttes hatása
- Szövegritmus jelentõsége és jelentéshordozó szerepe (szöveges ritmusjátékokkal)
- Szövegek megszólaltatása különbözõ stílusokban (stílusjátékok)

A szövegmondás variációi és színpadi hatásuk

- Az egyéni szövegmondás
- Együttes szövegmondás (pl. kórus, visszhang, szavankénti láncmondás)

Szöveg és tér

- A tér irányai, hangsúlyos pontjai
- Egyén és csoport elhelyezése a térben
- Egyéni és csoportos mozgások a térben

Szöveg és tárgyak

- Jelmezek, kellékek, hangkeltõ eszközök (pl. ritmushangszerek) használata

Az elõadás felépítése

- Szerkesztési elvek
- A szöveg és a megjelenítés összefûzése
- A tér, az idõ és a szöveg együttesei
- Szöveg és kép egymást erõsítõ, árnyaló illetve gyengítõ hatása
- Szöveg–gesztus–mozgás (tánc) együttesei (jelentésmódosító hatások)
- A szituáció változása a szöveg redukálásával

- A szöveg ritmusa és a jelenetritmus
- Az elõadás ritmusa (kiemelt pillanatok)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a színpadi szöveg fogalmát
- a téma fogalmát
- a színpadi figura fogalmát
- a szövegek legfontosabb szerkesztési elveit
- a ritmus fogalmát
- a színpadi tér fogalmát, a tér hangsúlyos pontjait, a térirányokat
- a mozgás és a gesztus fogalmát
- a kellék és a jelmez fogalmát.

Legyenek képesek

- megadott szempontok alapján színpadi megjelenítésre alkalmas szöveg válogatására
- a szövegmondás egyéni és együttes módjainak alkalmazására
- felismerni, hogy egy szerkesztett játék hatása milyen alkotórészekbõl adódik
- egy szerkesztett játék szerkesztési elvének felismerésére
- a tér nyújtotta lehetõségek felismerésére.

Számonkérés javasolt formája

A tantárgyat irányító tanár folyamatos szóbeli értékelése.

A tantárgyhoz kapcsolódó időszakos írásbeli értékelés.

A tanulók munkáját félévkor és évvégén osztályzattal kell minősíteni.

Az értékelés szempontjai – minimum követelmények:

Az adott évfolyam tananyagának ismerete.

Magasabb évfolyamba lépés követelményei

Minimum követelmények teljesítése

Minősítés alapján bizonyítvánnyal

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal:

- a mese fogalmát, jellegzetes elemeit
- a mese történetének jellegzetes elemeit
- az irodalmi elbeszélés és a színpadi megjelenítés legalapvetõbb különbségeit
- a narrátor fogalmát
- a színpadi alak jellemzésének alapvetõ formái, lehetõségeit
- a maszk fogalmát
- a díszlet fogalmát és legalapvetõbb fajtáit
- a jelmez és kellék használatának alapvetõ formáit
- a terek váltását, illetve a szimultán ábrázolás a lehetõségeit
- a színpadi világítás fogalmát
- a szituáció fogalmát
- a jelenet fogalmát

Fejlessze a tanulók

- képességét, hogy felismerjék a mesei történet legfõbb összetevõit
- képességét, hogy felismerjék a mese szituációit
- képességét, hogy felismerjék egy színpadi alak legalapvetõbb tulajdonságait, a történetben betöltött szerepét
- képességét, hogy felismerjék a jelmezek, maszkok, kellékek figurateremtõ hatását
- képességét, hogy felismerjék a tárgyak szerepét, szimbólumteremtõ, –hordozó lehetõségeit

Ösztönözze a tanulókat

- önálló véleményalkotásra
- színpadi megjelenítésre alkalmas mesék megismerésére
- a színházzal kapcsolatos szókincs használatára
- minél több élõ mesejáték–elõadás megtekintésére

Tananyag

Színházi elõadás meséből

A gyermekszínjátszók által a leggyakrabban feldolgozott, színpadra adaptált irodalmi (epikus) alkotások a mesék. Az adaptálás folyamatának vizsgálata és gyakorlati kipróbálása lehetõséget teremt a színház legalapvetõbb jellegzetességeinek további – az elõzõ évfolyamhoz képest kibõvített, mélyített – tanulmányozására, többek között az epikus és a drámai kifejezés különbségeinek érzékeltetésére.

Játék a mese összetevõivel

- A mese képei (ezek ábrázolása állóképekkel, állóképek sorával)
- A mesei szituációi (szituációs játékok)
- Meseindító helyzetek (szituációs játékok)
- Jellegzetes mesei elemek (ismétlõdések, fordulatok, váratlan események, akadályok, gátak – szituációs játékokban)
- A mese tanulságai (szituációs játék, egyéb drámaformák)

A mese szereplõi

- Alaptulajdonságok megjelenítése (pl. szoborjátékok, szerep a falon, tulajdonsághordozó játékok)
- A mese hõse a hõs bemutatására (pl. improvizációk, szituációs játékok, a hõs egy napja, pillanatképek a mesehõsök életébõl)
- A hõs segítõi és ellenfelei (szituációs játékok)
- Meseszereplõk találkozásai (szituációs játékok a szokványos és a szokatlan találkozásokra)

Elbeszélés és megjelenítés

- Elbeszélõ a színpadon (egy vagy két narrátor, a narrátor mint szereplõ, csoportos narrálás)
- A narrált tartalom képi és hangulati elemeinek megjelenítése (stilizált mozgások, hangaláfestés, állóképek, tablók)
- A narráció kiváltása játékkal (a narráció átfordítása szituációba)
- A mesei szituáció kibontása jelenetté (pl. improvizációk, szituációs játékok)
- A jelenet felépítése (kezdõ helyzet, fordulatok, záró helyzet)

Díszlet

- Az üres tér lehetõségei
- Díszlet emberi testekbõl (szoborjátékok, állóképek)
- Helyszínteremtés fényekkel
- A helyszínek jelzése, helyszínváltozások, jelzett, stilizált díszletelemek és azok elhelyezése, mozgatása
- Szimultán helyszínek
- A tér kiemelt pontjai különféle díszletekben

Jelmez és maszk

- Egy–egy mesei szereplõ felöltöztetése (jelmezbörze, divatbemutató)
- Ruhadarabbal figurateremtés (színek és formák szimbolikája)
- A maszk lehetõségei

Kellékek

- A kellék karakterépítést segítõ szerepe
- A tárgyak különféle szituációkban
- A kellék szimbólumteremtõ és –hordozó lehetõségei

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a mese fogalmát, jellegzetes elemeit
- a mese történetének jellegzetes elemeit
- az irodalmi elbeszélés és a színpadi megjelenítés legalapvetõbb különbségeit
- a narrátor fogalmát
- a színpadi alak jellemzésének alapvetõ formáit, lehetõségeit
- a maszk fogalmát
- a díszlet fogalmát és legalapvetõbb fajtáit
- a jelmez és kellék használatának alapvetõ formáit
- a színpadi világítás fogalmát
- a szituáció fogalmát
- a jelenet fogalmát.

Legyenek képesek

- egy történet alaphelyzetének, fordulatainak felismerésére
- a mesefigurák jellegzetességeinek felismerésére

- jelmezekkel, maszkokkal, kellékekkel figura teremtésére
- a tér– és díszlethasználattal megteremtett színpadi világ felismerésére.

Számonkérés javasolt formája

A tantárgyat irányító tanár folyamatos szóbeli értékelése.

A tantárgyhoz kapcsolódó időszakos írásbeli értékelés.

A tanulók munkáját félévkor és évvégén osztályzattal kell minősíteni.

Az értékelés szempontjai – minimum követelmények:

Az adott évfolyam tananyagának ismerete.

Magasabb évfolyamba lépés követelményei

Minimum követelmények teljesítése

Minősítés alapján bizonyítvánnyal

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a probléma fogalmát
- a szituáció legáltalánosabb összetevõit
- a szándék és a motiváció fogalmát
- a jelenet legáltalánosabb jellegzetességeit
- a jellem fogalmát
- a jellemábrázolás legalapvetõbb lehetõségeit
- az emberi viszonyok ábrázolásának legáltalánosabb jellegzetességeit
- a színpadi játék és a díszletek összefüggését

Fejlessze a tanulók

- képességét, hogy egy adott elõadásban megjelenõ legfõbb problémá(ka)t felismerjék
- képességét, hogy egy adott szituáció legfõbb jellegzetességeit felismerjék
- képességét, hogy egy figura adott szituációban érvényesülõ legfontosabb szándékát felismerjék
- képességét, hogy egy adott figura hosszabb távon érvényesülõ szándékát, érintettségét (motivációját) felismerjék

- képességét, hogy egy adott szituációban, illetve egy elõadás egészében megjelenõ emberi viszonyokat felismerjék

Ösztönözze a tanulókat

- színpadi megjelenítésre alkalmas epikus alkotások megismerésére
- a színházzal kapcsolatos szókincs használatára
- minél több irodalmi adaptációból készült élõ elõadás megtekintésére

Tananyag

Színházi elõadás novellából, regénybõl.

Az adott korcsoporthoz tartozó gyermek–, illetve diákszínjátszók gyakran és örömmel vállalkoznak nagy kihívást jelentõ feladatokra: elbeszélések, illetve ifjúsági regények színpadra állítására. A nekik szóló gyerek– és ifjúsági színházi elõadások is gyakran nyúlnak ezekhez az alapanyagokhoz. Az adaptáció folyamatának és a létrejött elõadásoknak a vizsgálata elmélyítheti az epikus és a drámai mûfajok közti különbségek ismeretét, ugyanakkor tovább építheti a tanulók színházi gondolkodását és fogalomkészletét is.

A színpadra állítás fázisai

- Problémakeresés, alapanyag keresése
- A választott mû szituációkra bontása
- Az egyes szituációk feltárása
- A történetet alapvetõen befolyásoló szituációk feltárása
- Jelenetek építése a szituációkból
- Elõadásépítés jelenetekbõl (szerkesztési lehetõségek)

Figurateremtés drámatechnikákkal

- Jellemzõk összegyûjtése
- Tulajdonságok kibontása (a figura viselkedése)
- A figura helyzetben – a jellemek megteremtése

A szereplõk viszonyai

- A szereplõk kapcsolatainak alaptípusai
- Megjelenítési lehetõségek a szereplõk közötti kapcsolatok ábrázolására (drámatechnikákkal)
- A szereplõk közötti kapcsolatok változása
- A szereplõk és azok kapcsolatainak alakulása az elõadás egészében

A színpadi környezet megteremtése

A figurák és kapcsolataik megjelenítését lehetõvé tevõ egységes színpadi környezet megteremtése (jelmez, kellék, maszk, díszlet, zene, fények

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a szituáció legáltalánosabb összetevõit
- a szándék és a motiváció fogalmát
- a jelenet legáltalánosabb jellegzetességeit
- a jellem fogalmát
- a jellemábrázolás legalapvetõbb lehetõségeit
- az emberi viszonyok ábrázolásának legáltalánosabb jellegzetességeit
- a színpadi játék és a színpadi környezet összefüggését.

Legyenek képesek

- egy irodalmi alkotás és színpadi megvalósítása közti különbség megfogalmazására
- szituációk, jelenetek elkülönítésére
- a jellemek jellegzetességeinek, motivációinak felismerésére
- a szereplõk közti viszonyok felismerésére
- a színházzal kapcsolatos szókincs felhasználására véleményük kifejtésében.

Számonkérés javasolt formája

A tantárgyat irányító tanár folyamatos szóbeli értékelése.

A tantárgyhoz kapcsolódó időszakos írásbeli értékelés.

A tanulók munkáját félévkor és évvégén osztályzattal kell minősíteni.

Az értékelés szempontjai – minimum követelmények:

Az adott évfolyam tananyagának ismerete.

Magasabb évfolyamba lépés követelményei

Minimum követelmények teljesítése

Minősítés alapján bizonyítvánnyal

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a hétköznapi élethelyzet és a színpadi szituáció összekapcsolásának lehetõségeit
- a típus fogalmát
- a probléma szituációkra való bontásának lehetõségeit
- a személyesség színházi szituációkba való áttételének lehetõségeit
- a színpadi világítás alapjait
- a zene színpadi használatának alapjait
- a szituációk és a jelenetek összefüggéseit
- a mozgásszínház fogalmát és legfontosabb mûfajai

Fejlessze a tanulók:

- ön– és társismeretét
- szituációelemzõ képességét
- színházi látásmódját

Ösztönözze a tanulókat

- a színházzal kapcsolatos szókincs használatára
- környezetük problémáinak érzékelésére
- a játékban rejlõ általános érvényû tartalmak felismerésére
- a térhasználattal való kísérletezésre
- akusztikai kísérletezésre
- a világítással való kísérletezésre
- minél több gyermek– és diákszínjátszó elõadás megtekintésére

Tananyag

Színházi elõadás személyes élményanyagból (életjátékok)

Az életjátékok létrehozásával, a személyes élményanyagból történõ kiindulással az érintettség elõnyei és hátrányai is megjelennek a gyermek– és diákszínjátszók munkájában. Az életjátékok tanulmányozása ezzel egyidejûleg a színházismereti tanulmányok új fázisát is

jelenti: az alapfok végén ennek a mûfajnak az alapos vizsgálata az eddig tanultak szintetizálása mellett egyben már a drámai kifejezés lehetõségeinek közelebbi megismeréséhez is elvezeti a tanulókat.

A tanulókat foglalkoztató problémák gyûjtése, kiválasztása, kibontása

- Problémagyûjtõ és a problémákat rendszerezõ tevékenység (ön– és társismereti, improvizációs játékok)
- A megtalált problémahelyzetek feldolgozása (szabályjátékokkal, szituációs játékokkal)
- Komplex dráma a kiválasztott problémák vizsgálatához

Eszközök a személyesség áttételére színházi helyzetbe

- A probléma áthelyezése analóg helyzetbe
- A személyek tipizálása (szituációk egy–egy típus kibontására; a típusok megjelenítése változó körülmények között)
- A személyes tartalmak reális és nem reális terekbe helyezése
- A személyes tartalmak expresszív képpé fogalmazása
- A személyes tartalmak mozgásszínházi megjelenítése

Szituációteremtés, jelenetépítés

- A problémák körüljárása rögtönzésekkel
- A rögtönzéstõl a szituáció felépítéséig dialógusok és akciók kidolgozása
- Jelenetszerkesztés szituációkból

A világítás

- Természetes és mesterséges fények hatása
- A fény atmoszféra teremtõ ereje
- A fény jelentésteremtõ és –módosító szerepe
- A színek és szimbolikájuk alkalmazása a világításban

A zene

- Élõ zene, gépzene
- A zene érzelmi, hangulati, atmoszférateremtõ hatása az elõadásban
- A zene dramaturgiai szerepe
- A zene mint az elõadás önálló alkotóeleme (pl. dalok)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a típus fogalmát
- a probléma szituációkra való bontásának lehetõségeit
- a személyesség színházi szituációkba való áttételének lehetõségeit
- a színpadi világítás alapjait
- a zene színpadi használatának alapjait
- a szituációk és a jelenetek összefüggéseit
- a mozgásszínház fogalmát és legfontosabb mûfajai

Legyenek képesek

- a fõbb színházi alkotóelemek (pl. alapanyag, színészi játék, tér, akusztikai elemek, jelmezek) felismerésére saját elõadásban
- a hétköznapi élet problémáját színházi szituációvá alakítani
- a személyesség színházi szituációkba való áttételére
- rögtönzésekkel szituációk felépítésére
- a megismert színházi fogalomkészlet használatára a saját rögtönzések elemzésekor.

Számonkérés javasolt formája

A tantárgyat irányító tanár folyamatos szóbeli értékelése.

A tantárgyhoz kapcsolódó időszakos írásbeli értékelés.

A tanulók munkáját félévkor és évvégén osztályzattal kell minősíteni.

Az értékelés szempontjai – minimum követelmények:

Az adott évfolyam tananyagának ismerete.

Magasabb évfolyamba lépés követelményei

Minimum követelmények teljesítése

Minősítés alapján bizonyítvánnyal

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanulók ismerjék

- azt az alkotói folyamatot, ahogyan egy–egy elõadás létrejön

- a színházi alkotóelemeket (pl. alapanyag, színészi játék, tér, akusztikai elemek, jelmezek, kellékek, világítás), azok hatását
- azokat a dramatikus konvenciókat, amelyek az alapanyag színpadra állítását segítik
- a színházmûvészet megközelítésére alkalmas fogalmi készlet elemeit (pl. játéktér, fõszereplõ, mellékszereplõ, jelenet, fordulat, felvonás).

Legyenek képesek

- színházi megjelenítésre alkalmas helyzetek, problémák felismerésére
- elõadások alapanyagául szolgáló alkotások válogatására
- saját csoportja által létrehozott elõadások sajátosságainak leírására a megismert fogalmi készlet segítségével
- annak megfogalmazására, hogy a színház milyen eszközökkel gyakorol hatást a nézõre
- a színházi összetevõkrõl és mûködésükrõl tanultak alkalmazására.

A mûvészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga szóbeli vizsgarészbõl áll

A gyakorlati vizsga tantárgya és idõtartama

Színházismeret

elõadás(részlet) elemzése 10 perc

A vizsga tartalma

A tanuló/csoportja által a vizsgán bemutatott saját produkció egészének vagy részletének felidézése a megismert fogalmi készlet alkalmazásával, a színházi alkotóelemek és azok nézõre gyakorolt hatásnak elemzõ bemutatása. vagy A tanuló a tanár által a vizsgát megelõzõ félévben elõre kiadott legalább öt különbözõ alapanyaggal (problémák, szituációk, szövegek) ismerkedhet meg. A vizsgán a tanuló szabadon választott alapanyaggal kapcsolatban feltárja, hogy mi az a helyzet, probléma, amely színházi megjelenítésre alkalmas, valamint felvázolja, hogy milyen színházi eszközöket alkalmazna megjelenítésükre, és azok várhatóan milyen hatást gyakorolnak a nézõre.

A vizsga értékelése

Színházi megjelenítésre alkalmas helyzetek, problémák felismerése.

A színházi alkotóelemek és azok hatásának ismerete, alkalmazása.

A feladathoz kapcsolódó fogalmi készlet ismerete, használata.

Ajánlott irodalom

Magyar Színházművészeti Lexikon, Akadémiai, 1994.

Színházi Kislexikon, Gondolat, 1969.

Több hasznos szócikk a Világirodalmi Lexikonban, Akadémiai, 1970–1997.

Almási Miklós: Színjáték és társadalom, Színháztudományi Intézet, 1963.

Almási Miklós: Színházi dramaturgia, Színháztudományi Intézet, 1965.

Artaud, Antonin: A könyörtelen színház, Gondolat, 1985.

Benedek András: Színházi dramaturgia nézőknek, Gondolat, 1975.

Brook, Peter: Az üres tér, Modern könyvtár, 1972.

Duró Győző–Nánay István: Dramaturgiai olvasókönyv, Marczibányi téri M. K., 1993.

Esslin, Martin: Az abszurd dráma elmélete, 1967.

Földényi F. László: A drámától a színpadig, Kossuth, 1976.

Hevesi András: Az előadás, a színjátszás, a rendezés művészete, Gondolat, 1965.

Hevesi Sándor: A drámaírás iskolája, Gondolat, 1961.

Honti Katalin: Színház és látvány I–II. Corvina, 1978.

Lengyel György: A színház ma, Gondolat, 1970.

Nánay István: A színésznevelés breviáriuma, Múzsák, 1983.

A pantomim (Korszerű színház)

Ruszt József: Színésznevelés és színészdramaturgia, NPI

Székely György: Színházi mi micsoda, NPI, 1976.

Székely György: Színházesztétika, Tankönyvkiadó, 1984.

Székely György: A színjáték világa, Gondolat, 1986.

Színházi kalauz I–II. Gondolat, 1986.

Sztanyiszlavszkij: Cselekvő elemzés, 1960.

Ungvári Tamás: A dráma művészete ma, Gondolat, 1974.

Várszegi Tibor: Felütés, 1992.

Várszegi Tibor: Félúton, 1994.

Várszegi Tibor: Fordulatok I–II., 1992.

Vekerdy Tamás: A színészi hatás eszközei Zeami mester művei szerint, Magvető, 1974.

ZENEMÛVÉSZETI ÁG

„Ahol a szavak elhagynak bennünket, ott kezdődik a zene.”
Heinrich Heine

A) KLASSZIKUS ZENE

AZ ALAPFOKÚ ZENEOKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

Az alapfokú mûvészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó zenei nevelés alkalmat ad az érdeklõdõ és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különbözõ szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklõdésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.

Lehetõséget ad az egyetemes kultúra, az európai mûveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegõrzés formáinak kialakítására.

A program lehetõséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, fogékonyság – alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására, az önálló ismeretszerzés képességére, a hagyományos és az új típusú kultúraközvetítõ eszközök alkalmazásával.

A zeneoktatás a különbözõ zenei mûfaj sajátosságait, a mûvészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel. Kiemelten fejleszti a közösséggel való együttmûködés képességét, az érzelmi és társas intelligenciát.

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

Tanszakok és tantárgyak

Billentyûs tanszak tantárgyai: zongora, csembaló, orgona

Kamarazene tanszak tantárgyai: kamarazene, zenekar, kórus

Zeneismeret tanszak: szolfézs

„A” TAGOZAT

Fõtárgy: hangszeres tantárgyak és magánének

Kötelezõ tantárgy: szolfézs kötelezõ*

Kötelezõen választható tantárgyak: szolfézs, zeneismeret, zenetörténet–zeneirodalom, zeneelmélet, kamarazene, zenekar, kórus

Választható tantárgyak: szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet–zeneirodalom, egyházzene, improvizáció, zeneismeret, második hangszer, magánének, kamarazene, zenekar, kórus, valamint a népzene, jazz–zene, elektroakusztikus–zene tantervi programjainak tantárgyai

Korrepetíció (zongorakíséret): a hangszeres (kivéve csembaló, zongora, orgona, harmonika, gitár, hárfa tantárgyak) és a vokális tanszakok tantárgyaihoz szorosan kapcsolódó kötelezõ kiegészítõ foglalkozás.

* Ha a tanuló már teljesítette a kötelezõ tantárgy követelményeit (szolfézs alapfok 4. évfolyam), akkor helyette a kötelezõen választható tantárgyak közül körül köteles egyet felvenni.

Óratervek

Az „A” tagozatos óratervek magukba foglalják az elõképzõ, az alapfokú évfolyamokat. Az elsõ (zárójelben levõ) számjegy az elõképzõ, a második számjegy az alapfok évfolyamainak számát jelenti. Az elõképzõ évfolyamokat nem kötelezõ elvégezni.

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok							
	Előképző		Alapfok					
	1	2	1	2	3	4	5	6
Főtárgy	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	2	2	2	2	2	2		
Kötelezően választható tantárgy							2	2
Választható tantárgy	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra	4-6	4-6	4-6	4-6	4--6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak számai

(2)+6 évfolyam: furulya, fuvola, oboa, klarinét, szaxofon, fagott, trombita, kürt, harsona–tenorkürt–baritonkürt, tuba, cimbalom, harmonika, hárfa, gitár, ütõ, zongora, hegedû, gordonka

A tanítási órák idõtartama

Fõtárgy: „A" tagozaton 2x30 perc (egyéni)

Kötelezõ tantárgy: „A" tagozaton a 4. évfolyam végéig 2x45 perc (csoportos)

Kötelezõen választható tantárgy: 5–6. évfolyamig

Csoportos foglalkozás: 2x45 perc

(zenekar, kórus: minimum 9 fõ; kamarazene, 2–8 fõ)

Választható tantárgy: Az elõképzõ 1. évfolyamától a képzés teljes idejében 1 vagy 2 tantárgy.

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1x45 perc

(zenekar, kórus: minimum 9 fõ; kamarazene, improvizáció: 2–8 fõ)

Korrepetíció ideje:

Hangszeres tanszakok: (minimum)

Ek.1–2. és 1. évfolyam 5 perc

2–3. évfolyam 10 perc

4. évfolyamtól 15 perc

Vokális tanszak: A teljes képzési idõben 20 perc

„B" TAGOZAT

Fõtárgy: hangszeres és vokális tanszakok – alapfok 2. évfolyamától javasolt.

Kötelezõ tantárgy: szolfézs

Kötelezõen választható tantárgy: zongora (kivéve a zongora, orgona, csembaló fõtárgyak esetében) a 3. évfolyamtól

Választható tantárgyak: zeneelmélet, zenetörténet–zeneirodalom, egyházzene, improvizáció, zeneismeret, második hangszer, magánének, kamarazene, zenekar, kórus, valamint a népzene, jazz–zene, elektroakusztikus–zene tantervi programjainak tantárgyai

Korrepetíció (zongorakíséret): a hangszeres (kivéve csembaló, zongora, orgona, harmonika, gitár, hárfa tantárgyak) és a vokális tanszakok tantárgyaihoz szorosan kapcsolódó kötelezõ kiegészítõ foglalkozás.

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok							
	Előképző		Alapfok					
	1	2	1	2	3	4	5	6
Főtárgy	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelezően választható tantárgy					0-1	0-1	0-1	0-1
Választható tantárgy	2	2	2	0-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra	4-6	4-6	4-6	4-6	4--6	4-6	4-6	4-6

Az „B” tagozatos évfolyamok óratervei magukba foglalják az elõképzõ, az alapfokú és a továbbképzõ évfolyamokat.

A zárójelbe tett évfolyamok az „A” tagozaton végzett elõtanulmányokat jelentik. Az elõképzõ évfolyamokat nem kötelezõ elvégezni.

A képzés évfolyamainak száma

(2+1)+5 évfolyam: furulya, fuvola, oboa, klarinét, fagott szaxofon, trombita, kürt, harsona–tenorkürt–baritonkürt, tuba, ütõ, hárfa, gitár, cimbalom, harmonika, zongora, hegedû, gordonka

A tanítási órák idõtartama

Fõtárgy: „B” tagozaton 2x45 perc (egyéni)

Kötelezõ tantárgy: 2x45 perc (csoportos)

Kötelezõen választható tantárgy:

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Választható tantárgy: 1 vagy 2 foglalkozás

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1x45 perc

Korrepetíció ideje:

Hangszeres tanszakok:

2. évfolyam 15 perc

3–4. évfolyam 20 perc

5. évfolyamtól 25 perc

Vokális tanszak:

A teljes képzési idõben minimum 30 perc

Zeneismeret és kamarazene tanszakok – csoportos képzés

„A” TAGOZAT

Fõtárgy: szolfézs, zenetörténet–zeneirodalom, zeneelmélet, kamarazene

Kötelezõ tantárgy: szolfézs és zeneelmélet fõtárgynál zongora; zenetörténet–zeneirodalom és kamarazene fõtárgynál zongora vagy az elõzõleg tanult hangszeres tárgy

Választható tantárgy: második hangszer, magánének, kamarazene, zenekar, kórus, szolfézs, zenetörténet–zeneirodalom, zeneelmélet, zeneismeret, improvizáció valamint népzene, jazz–zene, elektroakusztikus–zene tantervi programjainak tantárgyai

Óraterv 1

Tantárgy	Évfolyamok							
	Előképző		Alapfok					
	1	2	1	2	3	4	5	6
Főtárgy	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	2	2	2	2	2	2		
Kötelezően választható tantárgy							2	2
Választható tantárgy	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra	4-6	4-6	4-6	4-6	4--6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak száma

(2)+6 évfolyam: szolfézs

Az elsõ (zárójelben levõ) számjegy az elõképzõ, a második számjegy az alapfokú évfolyamainak számát jelenti. Az elõképzõ évfolyamokat nem kötelezõ elvégezni.

Óraterv 2

Tantárgy	Évfolyamok	
	Alapfok	
	1	2
Főtárgy	2	2
Kötelező tantárgy	2	2
Választható tantárgy	0-2	0-2
Összes óra	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak száma

2 évfolyam: zenetörténet–zeneirodalom, zeneelmélet, kamarazene

A számjegy az elõtanulmányok számát jelentik.

A zenetörténet–zeneirodalom és zeneelmélet tantárgyak fõtárgyként, kötelezõen választható, vagy választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától tanulhatók.

A kamarazene fõtárgyként csak az alapfokú hangszeres vagy vokális évfolyamok elvégzése után, kötelezõen választható tantárgyként a 4. évfolyam után tanulható.

A fõtárgyként nem választható tantárgyak képzési ideje:

- szolfézs kötelezõ: (2)+4 évfolyam (elõképzõ 1–2) + alapfok 1–4. évfolyam
- zeneismeret: 2+4 évfolyam, kötelezõen választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától tanulható
- zenekar: kötelezõen választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától tanulható
- kórus: kötelezõen választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától tanulható
- egyházzene: 2+4 évfolyam, választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától tanulható
- improvizáció: 2+6+4 évfolyam, választható tantárgyként az elõképzõ évfolyamoktól tanulható.

A tanítási órák idõtartama

Fõtárgy: „A” tagozaton 2x45 perc

kamarazene csoportlétszáma: minimum 2 fõ

Kötelezõ tantárgy: „A” tagozaton egyéni 2x30 perc

Választható tantárgy:

Egyéni foglalkozás minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás minimum 1x 45 perc

zenekar, kórus minimum 9 fõ; improvizáció, kamarazene: 2–8 fõ

Korrrepetició (zongorakíséret): a teljes képzési idõ alatt a kötelezõ hangszerhez szorosan kapcsolódó

Kötelezõ kiegészítõ foglalkozás ideje az Ek.1–2. és 1. évfolyamban 5 perc, a továbbiakban minden évfolyamban 10 perc (kivéve csembaló, zongora, orgona, harmonika, gitár, hárfa tantárgyak).

„B” TAGOZAT

Fõtárgy: szolfézs

Kötelezõ tantárgy: zongora

Választható tantárgy: második hangszer, magánének, kamarazene, zenekar, kórus, improvizáció zenetörténet–zeneirodalom, zeneelmélet, valamint a népzene, jazz–zene, elektroakusztikus–zene tantervi programjainak tantárgyai

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok			
	Alapfok			
	3	4	5	6
Főtárgy	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	2	2		
Kötelezően választható tantárgy			2	2
Választható tantárgy	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra	4--6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak száma

4 évfolyam: szolfézs

A számjegy az alapfok évfolyamainak számát jelentik. „B” tagozatra a tanulót a zenei elõtanulmányokat követõen, az alapfok harmadik évfolyamától lehet irányítani.

A tanítási órák idõtartama

Fõtárgy: csoportos 2x45 perc

Kötelezõ tantárgy: egyéni 2x30 perc

Választható tantárgy:

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1x 45 perc

zenekar, kórus minimum 9 fõ; improvizáció, kamarazene: 2–8 fõ

Korrepetició: a teljes képzési idõ alatt a kötelezõ hangszerhez szorosan kapcsolódó kötelezõ kiegészítõ foglalkozás egységesen 10 perc (kivéve csembaló, zongora, orgona, harmonika, gitár, hárfa tantárgyak)

A ZENEOKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

Kiemelt kompetenciák a zeneoktatás területén

Bemeneti kompetencia:

- Azok az adottságok és képességek, amelyek alkalmassá teszi az oktatásba bekapcsolódó tanulót arra, hogy elsajátítsa a zenetanuláshoz szükséges kompetenciákat.

Szakmai kompetencia

- A zenei képességek és készségek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, elõadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység).
- A zenei olvasás és írás készségének megalapozása és fejlesztése.
- A hangszeres technikai készség, az improvizációs készség fejlesztése.

Személyes kompetencia

- Érzelmi intelligencia, mûvészi kifejezõ készség, szorgalom, önfegyelem, elhivatottság, kreativitás, ötletgazdagság, az alkotói magatartás, lelkiismeretesség, önbizalom.

Társas kompetencia

- Együttmûködés képessége (közös munka, alkalmazkodás, irányíthatóság, tolerancia, kommunikációs készség) azon viselkedési formák tanulása, amely alapján konstruktívan be tud illeszkedni és aktívan részt tud venni a társas zenélésben.
- Esélyegyenlõség.

Módszertani kompetencia

- Tanulás tanulása, a tanulók rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.
- Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei mûveltség megalapozása.
- A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.

- A fõbb zenei mûfajok, stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének, az elõadómûvészet és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.
- A kortárs zene befogadására nevelés.
- A tanulók zenei ízlésének formálása, a tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.
- A társmûvészetek iránti nyitottság kialakítása.
- Tehetséggondozás.
- Hátrányos helyzetûekkel való differenciált foglalkozás .
- A zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra.

A MÛVÉSZETI ALAPVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

A mûvészeti alapvizsgára bocsátás feltételei

Mûvészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú mûvészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A mûvészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A mûvészeti alapvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú mûvészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével az iskola helyi tantervében kell meghatározni.

A mûvészeti alapvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervezõ intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhetõ és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A mûvészeti alapvizsgát háromtagú vizsgabizottság elõtt kell letenni. A vizsgabizottság elnökét és tagjait a vizsga szervezõje bízza meg.

A mûvészeti alapvizsga lebonyolítása a vizsgáztató intézmény feladata.

Vizsga tantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az elõírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

A mûvészeti alapvizsga vizsga tantárgyak

Alapvizsga tantárgyai

Az alapvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészbõl áll.

Az alapvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, vagy szóbeli vizsga között.

A „B” tagozatos tanulók, valamint zeneelmélet fõtanszakos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelezõ. Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

1. Írásbeli vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok és magánének fõtárgy „A” tagozat: szolfézs kötelezõ, vagy szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet–zeneirodalom, vagy zeneelmélet

Hangszeres tanszakok és magánének fõtárgy „B” tagozat: szolfézs

Szolfézs fõtárgy „A” és „B” tagozat: szolfézs

Zenetörténet–zeneirodalom fõtárgy („A” tagozat): zenetörténet–zeneirodalom

Zeneelmélet fõtárgy („A” tagozat): zeneelmélet

Kamarazene fõtárgy („A” tagozat): szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet–zeneirodalom, vagy zeneelmélet

2. Szóbeli vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok és magánének fõtárgy „A” tagozat: szolfézs kötelezõ, vagy szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet–zeneirodalom, vagy zeneelmélet

Hangszeres tanszakok és magánének fõtárgy „B” tagozat: szolfézs

Szolfézs fõtárgy „A” és „B” tagozat: szolfézs

Zenetörténet–zeneirodalom fõtárgy (”A” tagozat): zenetörténet–zeneirodalom

Zeneelmélet fõtárgy („A” tagozat): zeneelmélet

Kamarazene fõtárgy („A” tagozat): szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet–zeneirodalom, vagy zeneelmélet

3. Gyakorlati vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok és magánének fõtárgy „A” és „B” tagozat, kamarazene fõtárgy („A” tagozat): fõtárgy

Szolfézs „A” és „B” tagozat, zenetörténet–zeneirodalom, zeneelmélet fõtárgy („A” tagozat): tanult hangszer

A mûvészeti alapvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet az adott tantárgyból a mûvészeti alapvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos mûvészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzõként – az adott tanévben döntõbe került.

Ha a tanuló már rendelkezik a zenemûvészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett mûvészeti alapvizsgával, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

A mûvészeti alapvizsga és záróvizsga minõsítése

A tanuló teljesítményét a mûvészeti alapvizsgán vizsga tantárgyanként külön–külön osztályzattal kell minõsíteni.

Amennyiben az intézmény elõrehozott mûvészeti alapvizsgát szervez, úgy annak eredményét a mûvészeti alapvizsgán figyelembe kell venni.

A mûvészeti alapvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végzõdik, a végsõ eredmény meghatározásában a fõtárgyból kapott osztályzat a döntõ.

Eredményes mûvészeti alapvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi elõírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészbõl, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészbõl, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

FAFÚVÓS TANSZAK

FURULYA

Az alapfokú mûvészetoktatás furulya tantárgyának hangszere a barokk (angol) fogású hangszer.

A furulyatanítás általános céljai, feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal (életkoruknak megfelelõ szinten)

- a furulya lehetõségeit, saját irodalmát és a furulyán is játszható egyéb mûvek minél szélesebb körét,
- hangszerük történetét, akusztikai sajátosságait, a furulyairodalom legkiemelkedõbb alkotó– és elõadómûvészeit,
- a furulyacsalád egyéb tagjait és a rokon hangszereket.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- megfelelõ légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test–, hangszer– és kéztartást, billentést és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejezõ furulyahangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- megfelelõ tempójú repetíciót,
- laza, egyenletes ujjtechnikát,
- pontosan összehangolt nyelv– és ujjmozgást.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- tartott hangokat állandó és változó dinamikával, az intonáció lehetõség szerinti megtartásával,
- hangsorokat, fokozatosan táguló hangterjedelemben, különbözõ figurációkkal,
- a felmerülõ technikai problémáknak megfelelõ mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat,
- tegye jártassá a tanulót a furulyairodalom javát képezõ reneszánsz és barokk mûvek díszítésében.

Fordítson figyelmet

- a furulyázni tanulók alapfunkcióinak gondos megalapozására,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a különbözõ alaphangú furulyák használatakor az abc–s névvel történõ helyes (nem transzponáló) olvasásra,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a mûvek zeneileg igényes kidolgozására,
- az eredeti furulyairodalom mellett más zenei korszakok mûveinek megismertetésére,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulót a hangszer ápolására.

Elõképzõ évfolyamok

1. évfolyam

A zeneiskola 1. évfolyamának tanterve a 8 éves tanulók (általános iskola 3. évfolyam) életkori sajátosságainak figyelembevételével készült. Az ennél fiatalabb tanulókkal szemben nem támaszthatók ugyanazok a követelmények.

Fejlesztési feladatok

A tanulók értelmi, érzelmi és fizikai fejlettségéhez alkalmazkodva az elõképzõ célja a tanuló hangszeres készségének, zenei érzékének felmérése.Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A hangszer részei, összeállítása.
- Egyszerû ritmusértékek és ütemsúlyok.
- Különbözõ játékmód és hangindítások.
- A játszott anyagban elõforduló tempó– és karakterjelzések, elõadási utasítások.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A helyes légzéstechnika elsajátítása, fejlesztése.
- Játék a hangszer fejével.
- Helyes test–, hangszer– és kéztartás kialakítása, a bal hüvelykujj megfelelõ helyzeteinek mielõbbi pontos begyakorlása
- A helyes gyakorlás és memorizálás módjai kottával és kotta nélkül.

Ajánlott tananyag

Lõrincz–Paragi: Furulya ÁBC (EMB 14090)

Béres: Furulyaiskola I. (EMB 5406)

Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 1.

Gyermekdalok, népdalok

Követelmények

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hüvelykujjtechnika.

A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.

Gyermekdalok, népdalok és egyszerûbb táncok értelmesen tagolt megszólaltatása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Négy gyermekdal, illetve egyéb dallam a tanult hangterjedelemben kotta nélkül.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

A tanulók értelmi, érzelmi és fizikai fejlettségéhez alkalmazkodva az elõképzõ célja a hangmagasság, ritmus iránti fogékonyságának, zenei memóriájának fejlesztése, aktivitásának, kreativitásának kibontakoztatása, az életkornak megfelelõen játékos formában ritmikus mondókák, ütõhangszerek, esetleg táncmozgások segítségével.

Feladata olyan alapokat adni, melyekre az 1. évfolyam tananyaga szilárdan támaszkodhat.

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A hangszer részei, összeállítása.
- Egyszerû ritmusértékek és ütemsúlyok.
- Különbözõ játékmód és hangindítások.
- A játszott anyagban elõforduló tempó– és karakterjelzések, elõadási utasítások.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A helyes légzéstechnika elsajátítása, fejlesztése.
- Helyes test–, hangszer– és kéztartás kialakítása, a bal hüvelykujj megfelelõ helyzeteinek mielõbbi pontos begyakorlása.

- Az ismert hangterjedelmen belül lehetõleg intenzív, lebegésmentes hang elérése.
- A helyes gyakorlás és memorizálás módjai kottával és kotta nélkül.

Ajánlott tananyag

Lõrincz–Paragi: Furulya ÁBC (EMB 14090)

Béres: Furulyaiskola I. (EMB 5406)

Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 1.

Gyermekdalok, népdalok

Követelmények

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hüvelykujjtechnika.

A tanuló kizárólag helyes beidegzõdésekkel rendelkezzen.

A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.

Gyermekdalok, népdalok és egyszerûbb táncok értelmesen tagolt megszólaltatása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Négy gyermek– vagy népdal, illetve egyéb dallam a tanult hangterjedelem minél teljesebb igénybevételével, kotta

nélkül.

Alapfokú évfolyamok „A" tagozat

1. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A hangszer részei, összeállítása.
- Különbözõ ritmusértékek, pontozások, ütemsúlyok, felütés.
- A játékmód és az artikuláció alapfogalmai, különbözõ hangindítások és hanglezárás nyelvvel.
- A játszott anyagban elõforduló tempó– és karakterjelzések, elõadási utasítások stb.
- A szerkezet és tagolás alapfogalmai (motívum, zenei sor stb.).

A hangszerkezelés fejlesztése

- A helyes légzéstechnika elsajátítása és állandó fejlesztése.

- Helyes test–, hangszer– és kéztartás kialakítása, a bal hüvelykujj megfelelõ helyzeteinek mielõbbi pontos begyakorlása (a tartófunkció kialakulásának elkerülése érdekében).
- Hangképzés, különbözõ hosszúságú hangok.
- A dü és tü hangindítások, valamint hanglezárás nyelvvel.
- A helyes gyakorlás és memorizálás módjai.
- A társas muzsikálás kezdetei, esetleg a tanár vagy zongorakísérõ közremûködésével is.

Ajánlott tananyag

Lõrincz–Paragi: Furulya ÁBC (EMB 14090)

Béres: Furulyaiskola I. (EMB 5406)

Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 1.

Gyermekdalok, népdalok

Követelmények

A hangszer helyes összeállítása és ennek önálló ellenõrzése.

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hüvelykujjtechnika.

A tanult hangkészlet és ritmusok biztonságos olvasása, valamint a hangkészlet fogásainak ismerete.

Gyermekdalok, ritmikus népdalok és egyszerûbb táncdarabok értelmesen tagolt megszólaltatása (kotta nélkül is).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Két–három népdal, kotta nélkül.
– Egy–két könnyû tánctétel kísérettel, lehetõleg kotta nélkül.

2. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek

- Az eddig tanult hangkészlet bõvítése, fõfogásokkal is könnyen játszható trillák.
- Az artikulációk szerepe a furulyajátékban.
- Tizenhatodok, nyolcad szünet, nyújtott ritmus, nyolcad felütés.

- Régi és új stílusú magyar népdalok.
- A játszott anyag formai elemzése az életkornak megfelelõ szinten: azonosság, hasonlóság, különbségek felismerése stb.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Az alapfunkciók (testtartás, légzéstechnika, kéztartás) állandó ellenõrzése és fejlesztése.
- Tartott hangok gyakorlása minimális crescendo–decrescendo–val.
- A hangindítás és hangismétlés gyorsítása a nyelv lazaságának megõrzésével.
- Társas zenélés: furulya kísérettel, duók.

Ajánlott tananyag

Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 2.

Bali J.: Furulyaiskola I.

Béres J.: Furulyaiskola I., II. (EMB 5406, 7062)

Keuning, Hans P.: 30 simple studies

Giesbert, F. J.: 77 Daily Exercises

Anonymus: Allemande (EMB 4303)

Anonymus: Angol tánc (EMB 7888)

Anonymus: Hajdútánc (EMB 7888)

Anonymus: Rondo (EMB 7888)

Bach, J. S.: Menuett (EMB 14090/118)

Purcell, H.: A pásztor (EMB 8959)

Követelmények

Jól értelmezhetõ beintés a kamarapartner felé.

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hüvelykujjtechnika.

A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.

A tü–dü hangindítások zökkenõmentes, de megszólalásában határozottan megkülönböztethetõ alkalmazása.

Dúr skálák gyakorlása.

Rövidebb lélegzetû etûdök.

Egyszerûbb táncdarabok értelmesen tagolt megszólaltatása a már megismert artikulációk és trillák alkalmazásával,
kotta nélkül is.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Skála lehetõleg figurációkkal kotta nélkül.
– Egy népdal, kotta nélkül.
– Egy etûd.
– Két különbözõ karakterû tánctétel, kísérettel lehetõleg kotta nélkül.

3. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A furulyacsalád tagjai és hangterjedelmük.
- Az eddig tanult hangkészlet bõvítése.
- A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
- A játszott anyagban elõforduló új ritmusértékek, ütemfajták, tempó– és karakterjelzések, elõadási utasítások stb.
- A játszott anyagban elõforduló táncok jellegzetességei (pl. pavane, allemande, chorea, menüett stb.).

A hangszerkezelés fejlesztése

- A tü, dü, rü artikulációk és a belõlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.
- Hanglezárás a száj kinyitásával.
- Dúr és moll skálák c1–c3 hangterjedelemben.
- Hosszabb zenei gondolatok egy levegõvel játszása, szopránfurulyán.
- Társas zenélés: furulya kísérettel, duók, triók.

Ajánlott tananyag

Markovich J. GRADUS a barokk furulyához 3.
Oromszegi O. 101 etûd, népdalvariáció és karakterdarab
Sellner, J. Etüden für Oboe / I., II., III.(EMB 12002)
Hinke, G. Praktische Elementarschule für Oboe (Peters 2377)
Keuning, H. P. 20 studies
Rodgers, Ph. Sight reading exercises 118–150. (SM 1479)

Giesbert, F. J. 77 Daily Exercises

Anonymus: Lassú tánc (EMB 7888)

Bach, J. S.: Menuett (EMB 14090/142)

Bach, J. S.: Menuett (EMB 2750)

Bach, J. S.: Polonaise (EMB 14090/130)

Pepusch, J. Chr.: C–dúr szonáta III–IV. tétel (6 szopránszonáta/1.) (EMB 14071)

Purcell, H.: Bourrée (EMB 6106)

Követelmények

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hanglezárás, hüvelykujjtechnika.

A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.

Egyszerûbb szabad díszítések a kottakép alapján.

Társas zenélésnél hangolás tanári segítséggel.

Parlando népdalok (szöveggel is) és egyszerû tánctételek értelmesen tagolt megszólaltatása, a már megismert

artikulációk és trillák alkalmazásával, hangsorok, mérsékelt tempójú rövidebb etûdök (kotta nélkül is).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Skála figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül.
– Egy etûd.
– Két különbözõ karakterû elõadási darab, trillákkal, kísérettel lehetõleg kotta nélkül.

4. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
- A hangmagasság és az artikulációs magánhangzók összefüggéseinek tudatosítása.
- A megfelelõ artikuláció megválasztásának szempontjai.
- Könnyebb ékítések a trillákon kívül: mordent, paránytrilla, elõkék.
- A játszott anyagban elõforduló új tempó– és karakterjelzések, elõadási utasítások stb.
- A játszott anyagban elõforduló táncok jellegzetességei (pl. gagliarda, gavotte, siciliano stb.).

- „F” alapú furulya bevezetése, fogásai és olvasása hangzó magasságban.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A t, d, r artikulációk és a belõlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.
- Staccato–játék nyelvzárással.
- Dúr és moll skálák c1–d3 tercekkel, hármashangzat–felbontásokkal, az eddig tanult artikulációkkal.
- Az „F”–alapú furulya használatának gyakorlása.
- Kézfunkciók (különösen a bal hüvelykujj) fokozott ellenõrzése az altfurulya bevezetésekor.
- A „rekesz”–légzés és támasz állandó ellenõrzése, különös tekintettel az altfurulya megnövekedett levegõ–szükségletére.
- Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió.

Ajánlott tananyag

Giesbert, F. J.: 77 Daily Exercises

Hinke, G.: Praktische Elementarschule für Oboe

Keuning, H. P.: 20 studies

Keuning, H. P.: 10 difficult studies

Keuning, H. P.: 25 studies

Keuning, H. P.: 40 simple studies

Linde, H. M.: Die kleine Übung (Tägliche Studien für ….)

Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 3.

Oromszegi O.: 101 etûd, népdalvariáció és karakterdarab

Sellner, J.: Etüden für Oboe / I., II. (EMB 12002)

Fesch, W. de: G–dúr szonáta III., IV. tétel (Dobblinger Musicverlag)

Pepusch, J. Chr.: d–moll szonáta III–IV. tétel (6 szopránszonáta/4.) (EMB. 14071)

Telemann, G. Ph.: G–dúr Partita VI. Aria (Tempo di Minuet) (EMB 14071)

Telemann, G. Ph.: Menuett (EMB 13100)

Vivaldi, A.: Largo (EMB 14090/167)

Händel, G. Fr.: F–dúr szonáta III., IV. tétel

Lavigne, Ph. de: Gaiment (EMB 13100)

Loeillet, J. B. John: op. 3/2 d–moll szonáta III., IV. tétel (EMB 13100)

Somis, G. B.: Allegro (EMB 14095)

Követelmények

A összetett hangindítások gördülékeny alkalmazása a tanár útmutatása alapján.

„F”–alapú furulya használata.

Melodikus vagy összhangzatos moll hangsorok gyakorlása.

A fogástáblázat önálló használata.

A tanuló alkalmazzon minimális dinamikát a zenei motívumok és kisebb zenei egységek megformálására, a tanár

útmutatásai alapján, legyen képes változó nyomáserõsségû levegõvezetésre.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Skála: figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül.
- Egy etûd.
- Két szonátatétel trillákkal, kísérettel lehetõleg kotta nélkül.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
- A trillatáblázat használata.
- Inégal játék fogalma, szerepe a furulyajátékban.
- A játszott anyagban elõforduló új tempó– és karakterjelzések, elõadási utasítások stb.
- A játszott anyagban elõforduló új tánctípusok jellegzetességei (pl. gigue, rigaudon stb.).

A hangszerkezelés fejlesztése

- Gyakorlás szoprán– és altfurulyán is.
- Az artikulációk és a belõlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.
- Hangsorok gyakorlása lehetõleg altfurulyán.
- Hosszabb zenei gondolatok egy levegõvel való játéka altfurulyán.

- Lapról olvasás az elõzõ év anyagának megfelelõ nehézségi fokon, szoprán– és altfurulyán.
- Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes.

Ajánlott tananyag

Kállay G. Hangnemgyakorló szopránfurulyára (EMB14071)

Keuning, H. P. 10 difficult studies

Keuning, H. P. 25 studies

Keuning, H. P. 12 difficult studies

Kölz, E. M. l Essercizi per il Flauto dolce

Sellner, J. Etüden für Oboe/ IV. V. (EMB 12002)

Winterfeld, L. Höffer v. Zwölf Etüden für Altblockflöte

Corelli, A.: Sarabande (EMB 7888)

d'Hervelois, L. de Caix: La Tubeuf (EMB 14071)

Loeillet, J. B.: e–moll szonáta I., II. tétel op. 3/7

Loeillet, J. B.: F–dúr szonáta (szopránkiadásból 3/2.)

Pepusch, J. Chr.: G–dúr „altszonáták" 6/3. szopránon

Telemann, G. Ph.: II. G–dúr Partita – tételek

Lavigne, Ph. de: Rondeau – Tambourin I., II. (EMB 13100)

Marcello, B.: B–dúr szonáta op. 2/7 III., IV., V. tétel

Marcello, B.: d–moll szonáta op. 2/2

Telemann, G. Ph.: F–dúr szonáta II., I. tétel

Követelmények

Az egyszerûbb hangnemekhez tartozó fontosabb trillák ismerete.

Mordent, parántrilla, elõkék alkalmazása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Skála figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül.
- Egy etûd.
- Két szonáta– vagy szvittétel trillákkal és egyéb egyszerûbb ékesítésekkel, kísérettel, lehetõleg kotta nélkül.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A furulya története és különbözõ stíluskorszakokban betöltött szerepe.
- A népi furulya és a furulya (blockflöte) közti különbség.
- A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
- A játszott anyagban elõforduló új tempó– és karakterjelzések, elõadási utasítások stb.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
- Kromatikus skála.
- Lapról olvasás az elõzõ év anyagának megfelelõ nehézségi fokon szoprán– és altfurulyán.
- Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Ajánlott tananyag

Kállay G. Hangnemgyakorló szopránfurulyára (EMB 140719)

Keuning, H. P. 10 difficult studies

Keuning, H. P. 25 studies

Keuning, H. P. 12 difficult studies

Kölz, E. M. l Essercizi per il Flauto dolce

Sellner, J. Etüden für Oboe/ IV. V. (EMB 12002)

Winterfeld, L. Höffer v. Zwölf Etüden für Altblockflöte

Bach, J. S.: Gavotte, Bourrée D–dúr (EMB 14071)

Fesch, W.: G–dúr szonáta I., II. tétel

Händel, G. Fr.: Menuett (EMB 7888)

Loeillet, J. B.: h–moll szonáta op. 3/10 (EMB 13160–3)

Telemann, G. Ph.: I. B–dúr Partita – tételek

Bellinzani, P. B.: C–dúr szonáta op. 3/3

Händel, G. Fr.: C–dúr szonáta III., IV. tétel

Telemann, G. Ph.: B–dúr szonáta III., IV. tétel

Veracini, Fr. M.: G–dúr szonáta I., II. tétel (12/2)

Követelmények

A trillatáblázat önálló használata.

Egyszerûbb trillák forgódíszítéssel.

A tanuló alkalmazzon önállóan minimális belsõ dinamikát zenei motívumok és kisebb zenei egységek
megformálására.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Skála figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül,
- Egy etûd,
- Két szonáta– vagy szvittétel, trillákkal és egyéb egyszerûbb ékesítésekkel illetve dallami díszítésekkel, kísérettel, lehetõleg kotta nélkül.

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

„B" tagozatos oktatásra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklõdése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a „B" tagozatos oktatás minõségben és mennyiségben magasabb követelményeinek.

3. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A furulyacsalád tagjai és hangterjedelmük.
- Az eddig tanult hangkészlet bõvítése.
- A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
- Pontozott ritmusértékek, 8–ados ütemmutatók, hemiola ismerete, használata.
- Könnyebb ékítések a trillákon kívül: mordent, paránytrilla, elõkék.
- Enharmónia.
- A játszott anyagban elõforduló új tempó– és karakterjelzések, elõadási utasítások stb.

- A játszott anyagban elõforduló táncok jellegzetességei (pl. pavane, allemande, chorea, menüett stb.).
- Az „f” alapú furulya bevezetése, fogásai és olvasása hangzó magasságban.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Artikulációk és a belõlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.
- Hanglezárás a száj kinyitásával.
- dúr és moll skálák tercekkel, hármashangzat felbontásokkal, az eddig tanult artikulációkkal.
- Hosszabb zenei gondolatok egy levegõre játszása, szopránfurulyán.
- Az „f” alapú hangszer használatának gyakorlása.

- – A „rekesz”–légzés és támasz állandó ellenõrzése a kétféle hangolású hangszer levegõszükségletének figyelembevételével.
  - Kézfunkciók (különösen a bal hüvelykujj) fokozott ellenõrzése a kétféle hangolású hangszer bevezetésekor.
  - Az abc–s névvel való helyes, nem transzponáló gondolkodás ellenõrzése különbözõ módszerekkel.
  - Társas zenélés: furulya kísérettel, duók, triók.

Ajánlott tananyag

Giesbert, F. J. 77 Daily Exercises

Hinke, G. Praktische Elementarschule für Oboe

Keuning, H. P. 20 studies

Keuning, H. P. 10 difficult studies

Keuning, H. P. 25 studies

Keuning, Hans P. 40 simple studies

Linde, H. M. Die kleine Übung (Tägliche Studien für ….)

Markovich J. GRADUS a barokk furulyához 3.

Oromszegi O. 101 etûd, népdalvariáció és karakterdarab

Sellner, J. Etüden für Oboe / I., II. (EMB 12002)

Bach, J. S.: Menuett I. (EMB 4303)

Bach, J. S.: Polonaise (EMB 14090/130)

Corelli, A.: op. 5/8 a–moll szonáta III., II. tétel

Fesch, W. de: G–dúr szonáta III., IV. tétel (Doblinger Musicverlag)

Pepusch, J. Chr.: C–dúr szonáta (6 szopránszonáta/1.)

Händel, G. Fr.: F–dúr szonáta III., IV. tétel (EMB 13100)

Loeillet, J. B. John: op. 3/2 d–moll szonáta III., IV. tétel (EMB 13160–3)

Telemann, G. Ph.: F–dúr szonáta II., I. tétel

Követelmények

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hanglezárás, biztos hüvelykujjtechnika.

A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.

Összetett hangindítások gördülékeny alkalmazása a tanár útmutatásai alapján.

Melodikus moll hangsorok gyakorlása.

Társas zenélésnél hangolás tanári segítséggel.

A tanuló alkalmazzon minimális dinamikát, zenei motívumok és kisebb zenei egységek megformálására, a tanár útmutatásai alapján, legyen képes változó nyomáserõsségû levegõvezetésre.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Skála: tercekkel, hármashangzat felbontásokkal, kotta nélkül.
- Egy etûd,
- Két különbözõ karakterû elõadási darab/tétel, trillákkal, kísérettel kotta nélkül.

4. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
- A trillatáblázat használata.
- Jelzetlen kötelezõ díszítések szükségességének felismerése.
- Egyszerûbb szabad díszítések a tanár útmutatásai alapján.
- A megfelelõ artikuláció megválasztásának szempontjai.
- A játszott anyagban elõforduló új tempó– és karakterjelzések, elõadási utasítások stb.
    - A játszott anyagban elõforduló táncok jellegzetességei (pl. gagliarda, gavotte, rondeau, gigue stb.).

A hangszerkezelés fejlesztése

- Artikulációk és a belõlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.
- Staccatók nyelvzárással.
- Az altfurulya használatának gyakorlása.
- Lapról olvasás az elõzõ év anyagának megfelelõ nehézségi fokon, szopránfurulyán.
- Társas zenélés: furulya kísérettel, duók, triók.

Ajánlott tananyag

Kállay G. Hangnemgyakorló szopránfurulyára (EMB 14071)

Keuning, H. P. 10 difficult studies

Keuning, H. P. 25 studies

Keuning, H. P. 12 difficult studies

Kölz, E. M. l Essercizi per il Flauto dolce

Sellner, J. Etüden für Oboe/ IV. V. (EMB 12002)

Winterfeld, L. Höffer v. Zwölf Etüden für Altblockflöte

Bach, J. S.: Bourrée I., II. h–moll (Z. 14071)

Corelli, A.: op. 5/8 a–moll szonáta I., IV. tétel

Loeillet, J. B.: C–dúr szonáta (szopránkiadásból 3/1.)

Pepusch, J. Chr.: d–moll szonáta III–IV. tétel (6 szopránszonáta/1.) (EMB 14071)

Telemann, G. Ph.: G–dúr Partita – tételek

Händel, G. Fr.: g–moll szonáta III., IV. tétel

Lavigne, Ph. de: Gaiment (EMB 13100)

Marcello, B.: op. 2/2 d–moll szonáta

Telemann, G. Ph.: F–dúr szonáta II., I. tétel

Követelmények

Mordent, paránytrilla, elõkék alkalmazása.

Altfurulya használata.

A fogástáblázat önálló használata.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Skála tercekkel, hármashangzat– és domináns négyeshangzat–felbontásokkal, kotta nélkül.
- Két etûd.
- Két szonátatétel egyszerûbb ékesítésekkel és dallami díszítésekkel, kísérettel kotta nélkül.

5. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
- Egész értéknél hosszabb hangok és szünetjeleik, tizenhatod–triolák.
- Inégal játék fogalma.
- A moduláció fogalma, egyszerû hangnemi kitérések felismerése a tanár segítségével.
- A szonáta felépítése, variációs formák, az anyagban megjelenõ új tánctípusok.
- A játszott anyagban elõforduló új tempó– és karakterjelzések, elõadási utasítások stb.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Gyakorlás szoprán és altfurulyán is.
- Hangsorok gyakorlása altfurulyán, tempójának fokozása.
- Hosszabb zenei gondolatok egy levegõvel való játéka altfurulyán.
- Lapról olvasás az elõzõ év anyagának megfelelõ nehézségi fokon, szoprán– és altfurulyán.
- Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes.

Ajánlott tananyag

Kállay G. Hangnemgyakorló szopránfurulyára (EMB 14071)

Keuning, H. P. 10 difficult studies

Keuning, H. P. 25 studies

Keuning, H. P. 12 difficult studies

Kölz, E. M. l Essercizi per il Flauto dolce

Sellner, J. Etüden für Oboe/ IV. V. (EMB 12002)

Winterfeld, L. Höffer v. Zwölf Etüden für Altblockflöte

d'Hervelois, L. de Caix: La Tubeuf (EMB 14071)

Händel, G. Fr.: Menuett (EMB 7888)

Loeillet, J. B.: F–dúr szonáta (szopránkiadásból 3/2)

Loeillet, J. B.: h–moll szonáta op. 3/10

Telemann, G. Ph.: II. G–dúr Partita

Händel, G. Fr.: C–dúr szonáta III., IV. tétel

Lavigne, Ph. de: Rondeau – Tambourin I., II. (EMB 13100)

Marcello, B.: op. 2/7 B–dúr szonáta

Pepusch, J. Chr.: B–dúr „altszonáták" 6/6.

Telemann, G. Ph.: B–dúr szonáta III., IV. tétel

Veracini, Fr. M.: G–dúr szonáta I., II. tétel (12/2)

Vivaldi, A.: d–moll szonáta RV 36 I., III. tétel (EMB 14130)

Követelmények

A t, d, r artikulációk és a belõlük alkotott összetett hangindítások önálló megválasztása, bejegyzése a játszandó
anyagnak megfelelõen.

A trillatáblázat önálló használata.

Egyszerûbb trillák forgódíszítéssel.

Minimális belsõ dinamika önálló alkalmazása a zenei motívumok és kisebb zenei egységek megformálására.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Skála tercekkel, hármashangzat– és domináns négyeshangzat–felbontásokkal, kotta nélkül.
- Két etûd.
- Két szonáta– vagy szvittétel egyszerûbb ékesítésekkel és dallami díszítésekkel, kísérettel, kotta nélkül.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A furulya története és különbözõ stíluskorszakokban betöltött szerepe.
- A népi furulya és a furulya (blockflöte) közti különbség.
- A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
- Az inégal játék (elsõsorban francia zenénél) alkalmazásának szabályai.
- A játszott anyagban elõforduló új tempó– és karakterjelzések, elõadási utasítások stb.
- Versenymû, fantázia.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Gyakorlás szoprán és altfurulyán is.
- A t, d, r artikulációk és a belõlük alkotott összetett hangindítások, valamint a (t–) t–r–t–r–t inégal játék állandógyakorlása.
- A t–l d–l összetett hangindítások bevezetése, gyakorlása.
- Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
- Lapról olvasás az elõzõ év anyagának megfelelõ nehézségi fokon, szoprán– és altfurulyán.
- Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáta.

Ajánlott tananyag

Quantz, J. J.–Nagy Frigyes 100 Tägliche Übungen für Flöte

Winterfeld, L. H. v. 40 Studien für Altblockflöte

Linde, H. M. Der Kunst des Blockflötenspiels

Sellner, J. Etüden für Oboe VI. (EMB 12002)

Staeps, H. U. Das Tägliche Pensum

Staeps, H. U. Das Tägliche Pensum (átírta: Báthori Béla)

Brüggen, F. 5 etûd

Collette, J. 12 melodikus gyakorlat

Staeps, H. U. Methodische Übungen

Veilhan, J.–C. La flute ? bec baroque

Winterfeld, L. Höffer v. Technische Studien für Altblockflöte

Eyck, J. v. Der Fluyten Lust–hof I–III.

Thomas, B. The Baroque solo book

Anonymus: Greensleeves to a Ground

Bach, J. S.: Menuett h–moll (EMB 13100)

Fesch, W.: G–dúr szonáta I., II. tétel

Telemann, G. Ph.: I. B–dúr Partita – tételek

Bellinzani, P. B.: op. 3/3 C–dúr szonáta

Händel, G. Fr.: a–moll szonáta III., IV. tétel

Marcello, B.: op. 2/4 e–moll szonáta I., II. tétel

Telemann, G. Ph.: „kis" C–dúr szonáta I., II. tétel (TWV 41: C 2)

Telemann, G. Ph.: Andante (EMB 14095)

Veracini, Fr. M.: a–moll szonáta (12/6)

Vivaldi, A.: g–moll szonáta op. 13/6 III., IV. tétel

Követelmények

Zárlati hemiolák önálló felismerése.

Önálló hangolás.

Hosszabb lélegzetû etûdök technikailag pontos megoldása.

Barokk szonáták élményszerû elõadása a tanult zenei kifejezõeszközök felhasználásával.

Altfurulya szólamok olvasása kóruslejegyzésben.

Bonyolultabb szabad díszítések játéka a kottakép alapján.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Skála tercekkel, hármashangzat és domináns négyeshangzat – felbontásokkal, kotta nélkül.
- Egy etûd.
- Egy teljes szonáta kotta nélkül.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

„A" tagozat

A tanuló

- legyen képes a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelõ hangszerkezeléssel, kotta– és stílushûen, értelmesen tagolva, kifejezõen megszólaltatni,
- rendelkezzék a játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges koncentrálóképességgel,

- legyen tisztában a hangszerkezelés alapvetõ tudnivalóival, alkalmazza tudatosan a helyes légzéstechnikát, befúvásmódot, billentést stb.,
- legyen képes a hangok biztonságos megszólaltatására a furulya klasszikusan értelmezett hangterjedelmében f1 g3–ig (in F),
- legyen jártas mind a C, mind az F alaphangú hangszer használatában,
- tudjon dinamikailag árnyalt, kulturált, kifejezõ hangot képezni,
- alkalmazza játékában a hangindítás, elválasztás és hangbefejezés különbözõ módjait, többek között a t, r, dhangindításokat és ezek különbözõ kombinációit,
- törekedjék játékában a tiszta intonációra, javítsa tudatosan hangszere intonációs hibáit, rendelkezzék az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges ujjtechnikával,
- tudjon önállóan hangolni,
- a tanár útmutatásai alapján legyen képes a különbözõ zenei kifejezõeszközök alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.), az új darabok egyszerûbb dallami díszítésére,

Ismerje

– az f1– g3 (in F), hangterjedelem valamennyi hangjának fogását, a leggyakoribb segédfogásokat,

– a hangszer ápolásának karbantartásának alapvetõ feladatait, és végezze ezeket önállóan,

– a tanult anyagban elõforduló tempo– és karakterjelzéseket, egyéb elõadási jeleket, zenei mûszavakat és ezek

jelentését,

– a tanult elõadási darabok zeneszerzõinek nevét, a mûvek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,

– a furulya történetét, rokon hangszereit,

– a furulya szerepét különbözõ zenei korszakokban.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történõ bemutatásával:

- dúr és moll skálák 3#, 4b elõjegyzésig, tercekkel, hármashangzat– és dominánsszeptim négyeshangzat–felbontásokkal, minimum az f1–g3 (in F) hangterjedelem teljes kihasználásával,

- két etûd vagy egy variációsorozat,
- legalább két tétel egy nagybarokk szonátából vagy versenymûbõl.

A mûvészeti alapvizsga követelményei

Mûvészeti alapvizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészbõl áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya *és idõtartama*

Furulya fõtárgy

„A" tagozat: minimum 10 perc

„B" tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A" tagozat

– Egy etûd vagy technikai jellegû mû szoprán– vagy altfurulyán; Kállay G.: Hangnemgyakorló (EMB14071), Baroque Solo Book–ból könnyebb darabok, Giesbert: Furulyaiskola 2. rész (Schott) nehézségi szintjén.

– Elõadási darab két különbözõ karakterû tétele, az egyik tétel választható kamaramûbõl is; Anon: Greensleeves to a Ground, Marcello szonáták (EMB13476–7), Loeillet de Gant: Szonáták, op. 1 és op. 3 (EMB 13160–3), Vivaldi: F–dúr szonáta RV 52, d–moll RV 36 (Ricordi Nr13322300), Telemann: F–dúr szonáta (EMB 13542), kamaramûvek: Boismortier: Leichte Duos (Schott), 6 Suite, Loeillet: 6 szonáta 2 furulyára, Naudot: Triószonáta, Czidra: Régi magyar táncok (EMB 14283) nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot az etûd és a kamaramû kivételével lehetõleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

– Egy etûd vagy szólómû; Kállay G.: Hangnemgyakorló (EMB 14071), J.v.Eyck: Der Fluyten Lust–hof – Variációk (Amadeus), Braun: etûdök/Baroque Solo Book, Winterfeld: 12 etûd altfurulyára (Hofmeister) nehézségi szintjén.

– Elõadási darab két különbözõ karakterû tétele, az egyik tétel választható kamaramûbõl is; Telemann: C–dúr szonáta

(EMB 13542), Veracini: a–moll szonáta (Peters), Lavigne: Rondeau és Tambourin I–II. tétel, Fesch: F–dúr szonáta op. 6.
no. 2; Telemann: 6 duett, Telemann: Kánonszonáták, Loeillet de Gant: Szonáta 2 altfurulyára nehézségi szintjén.
A vizsgaanyagot az etûd és kamaramû kivételével kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az elõírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– elõadásmód,
– a zenei stílus és az elõírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

AKKORDIKUS TANSZAK

GITÁR

Az alapfokú mûvészetoktatás „klasszikus gitár” tantárgyának hangszere a hat húros, nylonhúrozású, hagyományos akusztikus gitár.

A gitártanítás céljai, feladatai

Tanítsa meg:

- A gitár részeit, felépítését, akusztikai sajátosságait.
- A gitár különbözõ behangolási módjait.
- A gitárjáték alapvetõ technikai elemeit: apoyando, tirando, arpeggio, törtakkordok fekvésváltás, kötések, barré, valamint a tompítás különféle lehetõségei jobb– és balkézzel egyaránt.
- A gitárirodalomban elõforduló egyéb effektusok: üveghang (flageolett), glissando, tompított pengetés (etouffe), rasgueado, ütés, dobolás (tamb.) kivitelezését.
- A legato, tenuto, portato, staccato játékmód alkalmazásával az artikuláció megvalósítását.
- A játszott mûvek karakterének, tempó és dinamikai jellegzetességeinek kifejezését.
- A gitáron megszólaltatható fõbb zenei stílusok elõadási sajátosságait.
- A gitár, mint kisérõhangszer lehetõségeit: a leggyakrabban elõforduló akkordokat és akkordfûzéseket.
- A hangszer karbantartási feladatok elvégzését.

Alakítsa ki és tudatosítsa az alábbiakat:

- Helyes test–, hangszer– és kéztartás.
- Laza kar– és ujjtechnika.
- A két kéz pontosan összehangolt mozgása.
- Helyes fogástechnika, differenciált pengetés.
- Összességében könnyed hangszerkezelés.

Gyakoroltasson rendszeresen:

- Az adott technikai elem tanításának megfelelõ mechanikus ujjgyakorlatokat, mozdulatsorokat.
- Az elméleti ismeretekkel összhangban hangsorokat, skálákat, különbözõ pengetési– és ritmusvariációkkal is.
- Arpeggio gyakorlatokat.
- A felmerülõ technikai problémának megfelelõ etûdöket.

Ösztönözze a tanulókat:

- Játéktechnikájuk folyamatos fejlesztésére, gondozására, ezen belül kiemelten a szép gitárhangszín kialakítására.
- Céltudatos gyakorlási módszer kialakítására.
- A rendszeres társas muzsikálásra.Fordítson figyelmet:
- A precíz hangszerhangolásra.
- A mûvek igényes kidolgozására technikai és zenei szempontból egyaránt.
- A tudatos zenei memorizálásra.
- A lapról játékra, mindig az elõzõ év nehézségi szintjén gyakoroltatva.

Elõképzõ évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A tanuló ismerkedjen meg – életkorának megfelelõ szinten – a gitár részeivel és felépítésével.
- Vonalak, vonalközök számozása, violinkulcs.
- Ütemvonal, kettõsvonal, ismétlõjel. 2/4–es, 3/4–es, 4/4–es ütem.
- Hangértékek és szünetjelek: egész, fél, negyed, nyolcad.
- A megtanult törzshangok ábécés nevei.
- A húrok számozásának, valamint a jobb és balkéz ujjazatának megismerése a tanult zenei anyaggal párhuzamosan.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A helyes testtartás, hangszertartás és kéztartás kialakítása.

- A szabad és a ráhúzott pengetés (tirando, apoyando) megtanítása üres húrokon, továbbá az arpeggio pengetés p–i–m–a ujjakkal.
- Szünetek játéka az üres húrok tompításával. (Bal, majd jobb kézzel.)
- Törzshangok megtanítása az elsõ fekvésben.

Ajánlott tananyag

Puskás T.: Gitáriskola

Nagy E.–Mosóczi M.: Gitáriskola I.

Szendrey–Karper L.: 50 magyar népdal

Követelmények

Kétfél ritmusértéket (negyedet, nyolcadot) tartalmazó egyszólamú gyermekdalok és egyszerû népdalok játéka legalább pentaton, pentachord hangterjedelemben.

Olyan könnyû gyakorlatok elsajátítása, melyekben gyakran fordulnak elõ üres húrok.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

– Két népdal, illetve gyermekdal,
– Egy könnyû etûd, vagy elõadási darab, melyben gyakran fordulnak elõ üres húrok.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A tanuló ismerkedjen meg – életkorának megfelelõ szinten– a gitár részeivel és felépítésével.
- Vonalak, vonalközök számozása, violinkulcs.
- Ütemvonal, kettõsvonal, ismétlõjel. 2/4–es, 3/4–es, 4/4–es ütem.
- Hangértékek és szünetjelek: egész, fél, negyed, nyolcad.
- Forte és piano.
- Az ütemhangsúly.

- A megtanult törzshangok ábécés nevei.
- A húrok számozásának, valamint a jobb és balkéz ujjazatának megismerése a tanult zenei anyaggal párhuzamosan.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A helyes testtartás, hangszertartás és kéztartás kialakítása.
- A szabad és a ráhúzott pengetés (tirando, apoyando) megtanítása üres húrokon, továbbá az arpeggio pengetés p–i–m–a ujjakkal.
- Ostinato és dudabasszus kiséret
- Szünetek játéka az üres húrok tompításával. (Bal, majd jobb kézzel.)
- Törzshangok megtanítása az elsõ fekvésben.
- Hangos–halk játék. Hangsúlyos hang játéka.
- A többszólamúság lehetõség szerinti megtanítása együttpengetés nélkül.

Ajánlott tananyag

Puskás T.: Gitáriskola

Nagy E.–Mosóczi M.: Gitáriskola I.

Szendrey–Karper L.: 50 magyar népdal

Követelmények

Kétféle ritmusértéket (negyedet, nyolcadot) tartalmazó egyszólamú gyermekdalok és egyszerû népdalok játéka legalább pentaton, pentachord, hexachord hangterjedelemben.

Népdalfeldolgozások ostinato, vagy dudabasszus kisérettel.

Olyan könnyû darabok elsajátítása, melyekben gyakran fordulnak elõ üres húrok.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

– Két népdal, illetve gyermekdal,
– Két etûd, vagy elõadási darab, melyben gyakran fordulnak elõ üres húrok.

Alapfokú évfolyamok „A" tagozat

1. évfolyam „A" *tagozat*

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A tanuló ismerkedjen meg a gitár részeivel és felépítésével.
- Vonalak, vonalközök számozása, violinkulcs.
- Ütemvonal, kettõsvonal, ismétlõjel. 2/4–es, 3/4–es, 4/4–es ütem.
- Hangértékek és szünetjelek: egész, fél, negyed, nyolcad.

- Pontozott hangok, nyújtott és éles ritmus.
- Primo–secondo, Da Capo al Fine.
- A dinamika fogalma. Forte, mezzoforte és piano.
- Az ütemhangsúly.
- A megtanult hangok ábécés nevei, elõjegyzések, módosított hangok.
- Kis– és nagyszekund.
- A húrok számozásának, valamint a jobb és balkéz ujjazatának megismerése a tanult zenei anyaggal párhuzamosan.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A helyes testtartás, hangszertartás és kéztartás kialakítása, stabilizálása
- A szabad és a ráhúzott pengetés (tirando, apoyando) megtanítása, továbbá az arpeggio pengetés p–i–m–a ujjakkal.
- A többszólamúság megtanítása együttpengetés nélkül, majd együttpengetéssel.
- Együttpengetés két ujjal, különbözõ variációkban.
- Kétszólamú dallam–kiséret játék együttpengetéssel
- Szünetek játéka az üres húrok tompításával.
- Törzshangok megtanítása az elsõ fekvésben.
- Elõjegyzés nélküli modális hangsorok játéka az elsõ fekvésben.
- Módosított hangok tanulása a zenei anyagnak megfelelõen. C–dúr, G–dúr, F–dúr, a–moll, e–moll, d–moll hangsorok játéka az elsõ fekvésben.
- Tanítsuk meg a zenei nyitás–zárás és a helyes hangsúlyok alkalmazását. Dinamikai váltás tanítása.

Ajánlott tananyag

Puskás T.: Gitáriskola

Nagy E.–Mosóczi M.: Gitáriskola I. II.

Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok I.

Szendrey–Karper L.: 50 magyar népdal

Fodor – Marnitz – Vass: Gitáros képeskönyv

Követelmények

Egyszólamú népdalok eljátszása p, illetve i–m–a ujjakkal, tirando, vagy apoyando, váltott pengetéssel.

Könnyû kétszólamú népdalfeldolgozások és elõadási darabok együttpengetéssel.

A többszólamúság megjelenésével – az egész tanulási folyamatban – ügyeljünk a gondos szólamvezetésre a

ritmusértékek szólamonkénti pontos betartásával.

Könnyû arpeggio pengetésû etûdök, elõadási darabok sok üres húrral.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

– Egy magyar népdal,
– Egy etûd, melyben megtalálható az arpeggio valamilyen formája,
– Két elõadási darab, melyben megvalósul az együttpengetéses kétszólamúság.

2. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Tanítsuk meg a darabokban elõforduló új ütembeosztásokat (3/8, 6/8)
- A darabokban elõforduló hangnemek ismerete.
- Ismerje a tanuló a tizenhatod értékû hangot és szünetjelet, a pontozott nyolcadértéket, a triolát és a szinkópát.
- Fontos a tanult darabok szerkezeti (formai) elemzése.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Játsszon a tanuló kétoktávos F– és G–dúr skálát az elsõ fekvésben.
- Gyakoroltassunk egy–egy húron kromatikus ujjgyakorlatokat.
- A második fekvés és az egyszerû fekvésváltás megismerése.
- A kettõsfogások gyakorlása, fejlesztése.
- Az együttpengetés és az arpeggio továbbfejlesztése könnyû kétszólamú darabokban.
- Kezdjük el az artikuláció tanítását és alkalmazását a mûvekben.
- Tanítsuk meg és alkalmazzuk a hangszínváltást.
- Tanítsuk meg a természetes üveghangokat a XII. érintõnél.

Ajánlott tananyag

Nagy E.–Mosóczi M.: Gitáriskola II., III.

Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok II., III.

Fodor–Marnitz–Vass: Gitáros képeskönyv

Követelmények

Könnyû kétszólamú darabok eljátszása.

Az arpeggio pengetés egyszerû darabokban (pl. Carulli, Carcassi, Sor).

Lapról játék az elõzõ év nehézségi szintjén.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

– Egy etûd,
– Három különbözõ jellegû darab.

3. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Ismerje meg a tanuló a gitár rövid történetét.
- A darabokban elõforduló hangnemek ismerete.
- A darabokban elõforduló összetettebb ritmusképletek ismerete.
- A dúr és moll hármashangzat felépítése.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A scordatura használatának bevezetése; folytatása a további években.
- Tanítsuk meg az ötödik fekvés hangjait.
- Játszassuk a kétoktávos G–dúr skálát második fekvésben és a C–dúr skálát ötödik fekvésben, harmadik húrról indítva.
- Tanítsuk meg és gyakoroltassuk a legegyszerûbb kötéseket bal kézzel (elpengetés, ráütés), és alkalmazni könnyû darabokban.
- Fontos a hármasfogások tanítása és gyakorlása.
- Tanítsuk meg a kisbarrét 2, majd 3 húron.
- Tanítsunk egyszerû mechanikus ujjgyakorlatokat ismétlõdõ mozgásokkal.
- Tanítsuk meg a természetes üveghangokat az V. és VII. érintõknél.
- Fontos a sul ponticello és sul tasto játék, továbbá a dinamikai árnyalás (crescendo, diminuendo) megvalósítása.
- Kezdjük el a nem kívánt hangösszecsengések tompítását, kezdetben a domináns–tonika zárlatokban. (Pld. üres húron E–A, A–D)
- Balkéz fogás–sémával összekapcsolt arpeggio gyakorlatok tanítása és játéka az ötödik fekvésig.

Ajánlott tananyag

Nagy E.–Mosóczi M.: Gitáriskola III., IV.

Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok II.–IV.

Fodor–Marnitz–Vass: Gitáros képeskönyv

Repertoire gitárra (Ed. Mus. Z.14445)

Követelmények

Egy adott technikai problémát feldolgozó etûd megvalósítása (pl. kötés, kisbarré).

Az elsõ fekvés összekapcsolása más fekvésekkel egy mérsékelt tempójú etûdben, vagy elõadási darabban.

Könnyû tánctétel jellegzetességeinek megvalósítása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

– Egy etûd,
– Három különbözõ jellegû elõadási darab.

4. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A modális hangsorok ismerete. Egyszerû harmóniai elemzés a tanár irányításával.
- A dominánsszeptim–akkord megismerése.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Kezdjük el a prím és oktávhangolás tanítását üveghangokkal.
- Tanítsuk meg az hetedik fekvés hangjait.
- Kötések továbbfejlesztése (elpengetés, ráütés), és alkalmazása a darabokban. Játszani kell könnyû ékesítéseket is (pl. elõke).
- Négyesfogások bevezetése.
- A barré továbbfejlesztése. Akkord fogások kis/tört barréval.
- Vibrato megtanítása.
- Tanítsuk meg a kétoktávos fekvésváltásos C–dúr skálát. Transzponáltassuk a G–dúr skálát a hetedik fekvésig.
- Folytassuk a nem kívánt hangösszecsengések tompításának tanítását.

- Balkéz fogás–sémával összekapcsolt arpeggio gyakorlatok továbbfejlesztése a hetedik fekvésig.
- Tört–akkord játék megtanítása.

Ajánlott tananyag

Nagy E.–Mosóczi M.: Gitáriskola III.– V.

Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok IV.–VI.

Repertoire gitárra (Ed. Mus. Z.14445)

F. Sor Op. 31.–35.

Puskás: Klasszikus etûdök gitárra

Kováts: Könnyû darabok gitártanulóknak

Brouwer: Etûdök I–V.

Követelmények

Reneszánsz, barokk tánctételek és klasszikus darabok stílusos megszólaltatása.

Terjedelmesebb etûd megtanulása.

Rövid, könnyû XX. századi vagy kortárs darabok megtanulása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

– Egy etûd,
– Három különbözõ stílusú elõadási darab.

5. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Hangszertörténeti ismeretek gyarapítása.
- Harmóniai elemzés az évfolyamnak megfelelõ elméleti ismeretek alapján, a tanár irányításával.
- Beszélgetés a romantikus és a XX. századi zenérõl a tanult darabok alapján.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Tanítsuk meg a kilencedik fekvés hangjait.
- Kötéses díszítések továbbfejlesztése.
- Gyakoroltassuk a kromatikus skálákat és hétfokú hangsorokat egy húron, fekvésváltással.

- Mechanikus kézügyesítõk folyamatos gyakorlása.
- Kezdjük el a 6 húros nagybarré tanítását.
- A tört–akkord játék továbbfejlesztése.
- Folytassuk a nem kívánt hangösszecsengések tompításának tanítását a balkéz bevonásával is.
- Balkéz fogás–sémával összekapcsolt arpeggio gyakorlatok továbbfejlesztése a kilencedik fekvésig.
- Lényeges az ujjrendezés alapelveinek rendszeres megbeszélése.

Ajánlott tananyag

Nagy E.–Mosóczi M.: Gitáriskola IV.– V.

Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok V.–VIII.

Repertoire gitárra (Ed. Mus. Z.14445)

F. Sor Op. 31.–35.

Puskás: Klasszikus etûdök gitárra

Aguado: Etûdök I.

Marschner, Mertz, Paganini és Tarrega könnyebb darabjai.

Kováts: Könnyû darabok gitártanulóknak

Brouwer: Etûdök VI.–X.

Bartók–Szendrey: Gyermekeknek–bõl könnyebb tételek.

A Musica per Chitarra sorozat kiadványaiból az évfolyam nehézségi szintjének megfelelõen válogatva.

Követelmények

Mérsékelt tempójú etûd, amely magasabb fekvéseket is érint.

Klasszikus tánctételek (pld. Sor Walzerek) elõadása.

Romantikus, (pld. Marschner: Bagatell) és XX. századi, vagy kortárs darabok (Pld. Brouwer Etûd VI–X.) eljátszása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

– Egy etûd,

– Három különbözõ stílusú elõadási darab, melybõl az egyik romantikus, XX. századi, vagy kortárs darab.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A hangszeres és elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló formai és harmóniai elemzés.
- Ismerje fel a tanuló a fõbb zenei korszakokat stílusjegyeik alapján.
- Legyen képes a zenei formák (szvit– és szonátatételek) szerkezetének felismerésére és a tempók megállapítására tanári segítséggel.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Tanítsuk meg a háromoktávos dúr– és moll skálákat (E–dúr, e–moll).
- Stabilizáljuk, erõsítsük meg a nagybarrét.
- Mechanikus kézügyesítõk folyamatos gyakorlása.
- Törekedjünk a a nem kívánt hangösszecsengések tompításának még differenciáltabb kivitelezésére.
- Balkéz fogás–sémával összekapcsolt arpeggio gyakorlatok továbbfejlesztése.
- Az önálló az ujjrendezés alapelveinek kialakítása.

Ajánlott tananyag

Aguado: Etûdök

Carcassi Etûdök op. 60

Giuliani: Etûdök

Nagy E. – Mosóczi M.:Gitáriskola V.

Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok VII–VIII.

Repertoire gitárra (Ed. Mus. Z.14445)

Régi spanyol muzsika

Bach – Szendrey: 20 könnyû darab

Bartók – Szendrey: Gyermekeknek

Frescobaldi: Táncok és ária variációkkal stb.

F. Sor: Etûdök op. 35, op. 31

Fodor – Marnitz – Vass: Klasszicizmus

Brouwer: Etûdök VI.–X.

Faragó: Musica Ficta

Pavlovits Dávid gitárdarabjai.

Követelmények

Tudni kell a barokk szvit két különbözõ karakterû (gyors, lassú) tételét helyes tempóarányokkal játszani.

Tanuljon meg a tanuló egy terjedelmesebb, vagy élénkebb tempójú etûdöt is.

Játsszon a romantikus, XX. századi, és kortárs zeneszerzõk mûveibõl.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

– Egy etûd,

– Három különbözõ stílusú elõadási darab, melybõl az egyik romantikus, XX. századi, vagy kortárs darab.

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

„B" tagozatos oktatásra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklõdése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a „B" tagozatos oktatás minõségben és mennyiségben magasabb követelményeinek.

2. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Ismerje a tanuló a 2/2, 3/8, 6/8–os ütembeosztást.
- Tanítsuk meg 3#, 2b elõjegyzésig a dúr és moll hangnemeket.
- Ismerje a tanuló a dinamikai árnyalást (crescendo, diminuendo).
- Ismerje a prím, szekund, terc, kvart, kvint, oktáv hangközöket.
- Tanítsuk meg a tizenhatodértéket és –szünetet; a triolát és a szinkópát, valamint a pontozott nyolcadot.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Tanítsuk meg a kis barré–t. Rendszeresen gyakoroltassuk a kromatikus skálát az I. fekvésben.
- Tanítsuk meg a kétoktávos G–dúr skálát (üres húrok használata nélkül), különbözõ ritmusképletekkel is.
- Ismerni kell az I. fekvés teljes hangkészlete mellett az V. fekvés törzshangjait is.

- Játszassunk kettõs– és hármasfogásokat is.
- Kapcsoljuk össze az elsõ fekvést más fekvésekkel is.
- Tovább kell fejleszteni az arpeggio–játékot.
- A sul ponticello és sul tasto játék megvalósítása fontos.
- Gyakoroltassuk a staccato portato és tenuto játékot is.
- Tanítsuk a hangolást, prím és oktáv hangközökkel.
- Ismertessük meg a tanulót a természetes üveghangokkal.

Ajánlott tananyag

Nagy E.–Mosóczi M.: Gitáriskola II.–IV.

Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok II.–IV.

Fodor–Marnitz–Vass: Gitáros képeskönyv

Követelmények

Az arpeggio pengetés megvalósítása egyszerû etûdben (Carcassi, Carulli, Sor).

A dinamikai árnyalás gyakorlati megvalósítása.

Az elsõ fekvés más fekvéssel való összekapcsolása egyszerû etûdben vagy elõadási darabban.

A reneszánsz táncok jellegzetességeinek megfigyelése.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

– Egy technikai gyakorlat vagy skála,
– Egy etûd,
– Három különbözõ jellegû darab.

3. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Tanítsuk meg a modális hangsorokat, hogy a darabokban megjelenõ modális fordulatokat megmutathassuk.
- Ismerni kell a dúr és moll hangsorokat 4#, 4b elõjegyzésig.
- Ismertessük meg a tanulókkal a szext és szeptim hangközöket.
- Elméleti szinten foglalkozzunk a dúr és moll hármashangzat és dominánsszeptim–akkord felépítésével.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Fontos a fekvésváltás továbbfejlesztése; a kromatikus és diatonikus skála fekvésváltással.
- Tanítsuk meg a kétoktávos C–dúr skálát, játszassuk a G–dúr skálát különbözõ fekvésekben.
- Gyakoroltassuk a kötést bal kézzel (ráütés, elpengetés), különféle kombinációkkal.
- Ismertessük meg a tanulóval az elõkét és az utókát.
- Tanítsuk meg a kis, tört, és nagy barré–t.
- Kezdjük el gyakoroltatni a tremolo pengetést és az arpeggio–játék különféle változatait.

- Gyakoroltassuk a IX. fekvés hangjait.
- Alkalmazzuk a vibratot. Fejlesszük a dinamikai árnyalás minõségét.

Ajánlott tananyag

Nagy E.–Mosóczi M.: Gitáriskola III.– V.

Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok IV.–VI.

Repertoire gitárra (Ed. Mus. Z.14445)

F. Sor Op. 31.–35.

Puskás: Klasszikus etûdök gitárra

Kováts: Könnyû darabok gitártanulóknak

Brouwer: Etûdök I–V.

Követelmények

Barokk és klasszikus tánctételek díszítése.

Nehézségi szint: Brescianello, G. Sanz és könnyebb Weiss darabok, Sor: Etûdök op. 31, op. 35 sorozat és Walzerek.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

– Egy technikai gyakorlat vagy skála,
– Egy etûd,
– Három különbözõ jellegû darab

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Tudatosítsuk az ujjrendezés alapelveit.
- Végeztessünk a tanulókkal harmóniai elemzést egyszerû darabokban, tanári segítséggel.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Fontos a kromatikus skálák és a kézügyesítõ (ujjfüggetlenítõ), gyorsító gyakorlatok különbözõ fajtáinak gyakoroltatása.
- Tanítsuk meg a háromoktávos E–dúr skálát.
- Fejlesszük tovább a díszítési technikát.
- Mutassuk meg az üveghangképzés további lehetõségeit.

Ajánlott tananyag

Nagy E.–Mosóczi M.: Gitáriskola IV.– V.

Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok V.–VIII.

Repertoire gitárra (EMB Z.14445)

F. Sor Op. 31.–35.

Puskás: Klasszikus etûdök gitárra

Aguado: Etûdök I.

Marschner, Mertz, Paganini és Tarrega könnyebb darabjai.

Kováts: Könnyû darabok gitártanulóknak

Brouwer: Etûdök VI.–X.

Bartók–Szendrey: Gyermekeknek–bõl könnyebb tételek.

Követelmények

Különbözõ fekvések használata etûdökben.

Klasszikus tánctétel, romantikus vagy impresszionista darabot, illetve rövid XX. századi mûveket stílushû elõadása.

Nehézségi szint: Aguado: Etûdök, Carcassi: Etûdök op. 60, Ponce: Prelûdök stb.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

– Egy technikai gyakorlat vagy skála,
– Egy etûd,
– Három különbözõ jellegû darab.

5. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A hangszeres és elméleti órákon szerzett ismeretek felhasználásával önállóan végezzen a tanuló formai, és harmóniai elemzést.
- Tanulja meg a tanuló elméleti szinten a hármas– és négyeshangzatok megfordításait.
- Tanítsuk a zenei formákat (pl. szvit, szonáta) és azok szerkezetét és a tempójellegzetességeket.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Tanítsuk meg a háromoktávos e–moll skálát, továbbá a modális hangsorokat egy húron, egy oktáv hangterjedelemben, valamint az egészhangú skálára épített különféle hangközmeneteket, változatos pengetési módokkal, kézügyesítõ és gyorsaságfejlesztõ gyakorlatokkal.
- A tanulóknak törekedni kell az önálló, tudatos ujjrendezés kialakítására és a gyakorlás módszerességére.

Ajánlott tananyag

Aguado: Etûdök

Carcassi: Etûdök op. 60

Giuliani: Etûdök

Nagy E. – Mosóczi M.:Gitáriskola V.

Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok VII–VIII.

Repertoire gitárra (Ed. Mus. Z.14445)

Régi spanyol muzsika

Bach – Szendrey: 20 könnyû darab

Bartók – Szendrey: Gyermekeknek

Frescobaldi: Táncok és ária variációkkal stb.

F. Sor: Etûdök op. 35, op. 31

Fodor – Marnitz – Vass: Klasszicizmus

Bartók–Szendrey: Gyermekeknek

Brouwer: Etûdök VI.–X.

Faragó: Musica Ficta

Követelmények

Játsszon a tanuló reneszánsz mûveket.

Tudja elõadni helyes tempóaránnyal a barokk szvit két különbözõ karakterû (gyors, lassú) tételét.

Tanuljon meg a tanuló legalább egy terjedelmes etûdöt is.

Szólaltasson meg legalább egy mérsékelt tempójú romantikus mûvet.

Nehézségi szint: L. Milan pavane–jai, de Visée tánctételei, könnyû Tarrega–, Marschner–darabok, Carcassi: Etûdök op. 60.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

– Egy technikai gyakorlat vagy skála,
– Egy etûd,
– Három különbözõ jellegû darab.

6. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A hangszeres továbbfejlõdés mellett fontos a zenei tájékozottság elmélyítése és a zenélési kedv ébrentartása.
- Szükséges a darabok szerkezeti, formai elemzése (barokk szvit, fúga, klasszikus szonáta stb.). Lényeges a darabok önálló kiválasztása és megtanulása a tanár felügyelete mellett.

A hangszerkezelés fejlesztése

Fontos a technikafejlesztés kézerõsítõ és gyorsaságfejlesztõ gyakorlatokkal. Lényeges a hangminõség állandó javítása.

Játszassunk kromatikus skálát; dúr, moll és modális skálákat többféle hangnemben.

Tanítsunk tercskálákat.

– Az egészhangú skálára épített valamennyi hangköz gyakorlása változatos pengetési módokkal. Cél: a játékbiztonság és állóképesség növelése.

A tanuló ismerje meg a gitárjáték különleges effektusait: rasgueado, étouffé, kopogás.

Ajánlott tananyag

Carcassi: Etûdök op. 60, Capricciók

Giuliani: Etûdök

Legnani: Capricciók

Repertoire gitárra (Ed. Mus. Z.14445)

Dowland: Táncok és Fantáziák

Bach: Sonate e Partite könnyebb tételei

Bach: Lantmûvek (Sárközy) könnyebb tételei

Giuliani: Szonáta op. 15.

Napoleon Coste: Etûdök, elõadási darabok

Tarrega: Mazurkák, Tango

A Musica per Chitarra Mertz kötetei

Könnyû koncertdarabok gitárra (Mosóczi–Nagy)

Bartók–Szendrey: Gyermekeknek

Villa–Lobos: e–moll Prelûd

Brouwer: Etûdök XI–XV.

XX. századi magyar szerzõk darabjai (pld. Farkas Ferenc)

Kortárs szerzõk (pld. Pavlovits Dávid gitárdarabjai.)

Követelmények

Különbözõ karakterû, nehezebb barokk tánctételek elõadása.

Technikafejlesztés gyors elõadási darabokkal, illetve etûdökkel.

Nehézségi szint: Bach–szvitek/partiták könnyebb tánctételei, Legnani, Sor darabjai, Carcassi: Etûdök op. 60,

Brouwer–etûdök, Villa–Lobos–prelûdök.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

– Egy technikai gyakorlat vagy skála,
– Egy etûd,
– Három különbözõ jellegû darab.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

„A" tagozat

A tanuló rendelkezzék a gitárjátékhoz szükséges koncentrálóképességgel.

Alkalmazza a tanulmányai során elsajátított zenei és technikai ismereteket. Különbözõ stílusú darabok önálló feldolgozásával és memorizálásával artikulált, dinamikailag árnyalt hangszerjátékot valósítson meg.

Ismerje

- a gitár hangjait, tudja hangszerét behangolni,
- a tanult anyagban elõforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb elõadási jeleket, zenei mûszavakat és ezek jelentését,
- a tanult elõadási darabok zeneszerzõinek nevét, a mûvek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Ismerje és készségszinten alkalmazza a gitárjáték alapvetõ technikai elemeit:

- a fekvésjátékot, fekvésváltást,
- a kis és nagy barré–t,
- a kötéseket (ráütés, elpengetés),
- a dallamjátékot apoyando és tirando pengetéssel,
- az akkordfelbontás (arpeggio) különbözõ formáit,
- a törtakkord megszólaltatását,
- a nem kívánt hangösszecsengések tompítását (jobb és bal kézben egyaránt).

Legyen képes különbözõ játékmódok megvalósítására:

- dallam akkordkísérettel (pl. Neusiedler–darabok),
- harmóniafelbontásos játék (pl. Carcassi, Diabelli, Giuliani),
- egyszerû többszólamú darabokban szólamvezetés, dallamkiemelés (pl. Losy, Campion, Robert de Visée).

Rendelkezzék az egyszerû kortárs darabok (pl. Borsody, Brouwer) eljátszásához szükséges zenei alapismeretekkel és technikai készségekkel.

Repertoárjának egy részét tudja kotta nélkül játszani.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak koncertszerû bemutatásával:

– G–dúr, C–dúr skála 2 oktávon, háromoktávos E–dúr skála, transzponálva, repetíciós pengetéssel is, kromatikus skálák, arpeggio–gyakorlatok,

– 2 etûd (pl. Carcassi: Etûdök op. 60),

– 1 vagy 2 reneszánsz vagy barokk mû,

– XX. századi mûvek (pl. Bartók – Szendrey).

A választott etûdök tartalmazzanak egymástól eltérõ technikai feladatokat.

A teljes anyagot kotta nélkül kell elõadni.

A mûvészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészbõl áll.

A vizsga tantárgya és idõtartama

Gitár fõtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– 3 oktávos dúr, vagy moll skála fekvésváltással, váltott pengetéssel, közepes tempóban, vagy kromatikus skála

1 húron fekvésváltással.

– Egy klasszikus etûd; Sor: Op. 31., Op. 35., Carcassi: Op. 60./2., 3., 6., 7. etûdök nehézségi szintjén.

– Három különbözõ stílusú elõadási darab a következõ nehézségi szinteken:

Reneszánsz zene: pld. Reneszánsz magyar táncok gitárra (Edition Simonffy 151)

Barokk zene: pld. Brescianello, Weiss tánctételei, Bach: Notenbüchlein für A. M. Bach átiratai (Nagy–Mosóczi:

Gitáriskola V., Szendrey: Gitárgyakorlatok V. kötet.)

Klasszikus zene: pld. Carulli: Larghetto alla siciliana (Nagy–Mosóczi: Gitáriskola V./78.) Carcassi: Capriccio

(Nagy–Mosóczi: Gitáriskola V./50.) Sor: Allegretto (Szendrey: Gitárgyakorlatok VI./1.)

Romantikus zene: pld. Marschner: Bagatelle (Nagy–Mosóczi: Gitáriskola V./79.)

XX. századi / Kortárs zene;. Bartók–Szendrey: Gyermekeknek–bõl könnyebb darabok: 1–5., 10. (EMB Z.7495) (Szendrey:

Gitárgyakorlatok V. kötet) Kováts: Rövid darabok gitártanulóknak I./5., 8. (EMB Z. 8883) (Nagy–Mosóczi: Gitáriskola

IV./48.) Brouwer: Estudios sencillos I–X. nehézségi szintjén.

„B" tagozat

– 3 oktávos dúr, vagy moll skála fekvésváltással, ritmusvariációval, gyorsabb tempóban, vagy kromatikus skála

1 húron fekvésváltással, gyorsabb tempóban.

– Egy klasszikus etûd; Carcassi: Op. 60./8.–17. etûdök nehézségi szintjén.

– Három különbözõ stílusú elõadási darab a következõ nehézségi szinteken:

Reneszánsz zene: pld. Luis Milan: 6 Pavane

Barokk zene: pld. J. Dowland: Seven Pieces, Robert de Visée: d–moll Szvit tételei, Bach: Sonate e Partite, Lantmûvek könnyebb tételei.

Klasszikus zene: pld. Sor: Menüettek, Keringõk, Giuliani: C–dúr Szonáta op. 15.

Romantikus zene: pld. Tarrega könnyebb darabjai (Mazurkák)

XX. századi / Kortárs zene;. Bartók–Szendrey: Gyermekeknek–bõl 6., 13., 17., 21. (EMB Z.7495) (Szendrey:

Gitárgyakorlatok V. kötet) Kováts: Rövid darabok gitártanulóknak I., II. (EMB Z. 8883, Z. 12065) Brouwer: Estudios

sencillos VI–XV. nehézségi szintjén.

A vizsga értékelése

- megfelelés az elõírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes test– és hangszertartás,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- elõadásmód,
- a zenei stílus és az elõírások megvalósítása,
- memória,
- állóképesség.

BILLENTYÛS TANSZAK

TANTÁRGYAK

ZONGORA

A zongoratanítás feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal

- a zongora alapvetõ sajátosságait, felépítését, mûködésének elvét (kalapács–mechanika, pedálszerkezet, hangolás), akusztikai sajátosságait,
- a hangszer gazdag irodalmának legjelentõsebb zeneszerzõit és elõadómûvészeit,
- a hangszer kialakulásának vázlatos történetét.

Alakítson ki

- a testarányoknak megfelelõ elhelyezkedéssel természetes hangszerkezelést,
- megfelelõ kéztartást,
- független játszóapparátust (ujjak, kar), a kezek önállóságával,
- rugalmas, laza ízületeket (váll, könyök, csukló, ujjtõ),
- az adottságok alapján kiegyenlített zongoratechnikát (sima pozícióváltást, a kezek ügyes alá– és fölétevését),
- differenciált billentést, ujjvégérzetet.

Tegye képessé a tanulókat arra, hogy

- tudjon a billentyûzet teljes terjedelmében tájékozódni és azon játszani,
- tudja a zongorajáték alapelemeit, játékformáit (skála, hármashangzat, futam, kettõsfogás, tremolo, trilla, díszítés), a billentésmódokat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
- tudja a zongorapedálokat megfelelõen használni,
- a mû mondanivalójának megfelelõen tudja kifejezõ hangon, hangszínben, hangerõben, gazdagon megszólaltatni a hangszert, a zenei karaktereket megvalósítani,

Fejlessze a tanuló

- muzikalitását a hajlékony, dinamikában árnyalt dallamformálással, a dallam és kíséret viszonyának igényes kimunkálásával, billentéskultúrával,
- zenei hallását, a tiszta intonációt, a melodikus, a polifon és funkciós hallást,

- metrum– és ritmusérzékét, az egyenletes tempótartását,
- kottaolvasási készségét, lapról játékát, memóriáját,
- hangszerkezelését, technikáját az ügyesítõk, az ujjgyakorlatok, etûdök, skálák alkalmazásával.

Elõképzõ évfolyamok

1. évfolyam

Az életkori és egyéni sajátosságok miatt a haladás üteme személyre szabott. Az oktatási programot és az alkalmazott tanári módszert az éneklésre, az ösztönösségre és a gyermeki alkotófantáziára alapozva kell kialakítani.

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

- a hangszer vázlatos megismerése,
- tájékozódás a billentyûzeten (fehér–fekete billentyûk, regiszterek stb.),
- gyermekdalok tanulása,
- elemi ritmusképletek ismerete (belsõ lüktetés érzete),
- azonosság, különbözõség felismerése a feldolgozott zenei anyagban,
- az elemi szintû kottaolvasás elõkészítése.

Hangszerkezelés és technika:

- készségfejlesztõ játékok,
- a non legato, legato játék alapjai,
- a kézfüggetlenítés elõkészítése,
- különbözõ kifejezésmódok, érzelmek, hangszeres megvalósítása játékos formában,
- kortárs zene játékelemeinek elõkészítése,
- egyszerû gyermekdalok megszólaltatása változatos módon.

Ajánlott tananyag

Aszalós T.: A zongorázó gyermek I., III. kötet

Kurtág Gy.: Játékok I., VI.

Papp L.: Zongora ABC

Követelmény:

Helyes ülésmód.

Néhány mondóka, gyermekdal, dallam kifejezõ hangszeres megszólaltatása külön, illetve kétkezes változatban.

Elemi hangszerkezelési ügyesség kialakulása.

Számonkérés formája

A tanulók félévi és évvégi vizsgán adnak számot tudásukról.

A félévi vizsga anyagát szaktanár állítja össze

Az évvégi vizsga anyaga az ajánlott tananyagból választott darab előadása.

Az értékelés szempontjai – minimumkövetelmények

Az adott évfolyam tananyagának ismerete.

Elemi hanszerkezezési ügyesség kialakulása

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Három darab (az egyéni fejlõdéstõl függõen adjon értékelhetõ keresztmetszetet az elsajátított hangszerkezelés alapelemeirõl)

Magasabb évfolyamba lépés feltételei

Minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

- tájékozódás a billentyûzeten (fehér–fekete billentyûk, regiszterek stb.),
- gyermekdalok tanulása,
- elemi ritmusképletek ismerete (belsõ lüktetés érzete),

- azonosság, különbözõség felismerése a feldolgozott zenei anyagban,
- elemi szintû kottaolvasás.

Hangszerkezelés és technika:

- készségfejlesztõ játékok,
- a non legato, legato, staccato játék alapjai,
- a kézfüggetlenítés elõkészítése,
- különbözõ kifejezésmódok, érzelmek hangszeres megvalósítása játékos formában,
- kortárs zene játékelemeinek elõkészítése,
- egyszerû gyermekdalok megszólaltatása változatos módon.

Ajánlott tananyag

Aszalós T.: A zongorázó gyermek I., III. kötet

Kurtág Gy.: Játékok I., VI.

Papp L.: Zongora ABC

Lakos Á.: Zongoraiskola

Követelmény:

Helyes ülésmód.

Néhány mondóka, gyermekdal, dallam kifejezõ hangszeres megszólaltatása külön, illetve kétkezes változatban.

Elemi hangszerkezelési ügyesség kialakulása.

Kottaolvasás kezdõ szinten.

Számonkérés formája

A tanulók félévi és évvégi vizsgán adnak számot tudásukról.

A félévi vizsga anyagát szaktanár állítja össze

Az évvégi vizsga anyaga az ajánlott tananyagból választott darab előadása.

Az értékelés szempontjai – minimumkövetelmények

Az adott évfolyam tananyagának ismerete.

Elemi hanszerkezezési ügyesség kialakulása

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Három darab (az egyéni fejlõdéstõl függõen adjon értékelhetõ keresztmetszetet az elsajátított hangszerkezelés alapelemeirõl)

Magasabb évfolyamba lépés feltételei

Minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

Alapfokú évfolyamok „A" tagozat

1. évfolyam „A" tagozat

Az 1. évfolyam tanterve a 8 éves tanulók (általános iskola 3. évfolyam) életkori sajátosságainak figyelembevételével készült.

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

- ismerkedés a zongorával (a hangszer felépítése, mûködése stb.),
- dallamsorok, motívumok azonosságának, hasonló részek különbözõségeinek felismerése (kérdés–felelet),
- kulcsok, elõjegyzések, módosítójelek,
- ütemmutatók: 2/4, 3/4, 4/4,
- pentachord, pentaton,
- dúr és moll hangsor, vezetõhang,
- hangközök: oktáv, kvint, kvart, szekundok, tercek,
- hangjegyértékek (egész, fél, negyed, nyolcad), szünetjelek,
- nyújtópont (fél és negyed érték mellett), nyújtott, élesritmus, triola,
- kottaolvasás hangnévvel, ritmusban,
- a kottában elõforduló zenei mûszavak, jelzések értelmezése,
- tájékozottság a magyar gyermek– és népdalokban (sorszerkezet),
- a klasszikus zenei stílus alapjai,
- a kortárs zene néhány alapeleme, notációja,
- formálás: indítás–lezárás.

Hangszerkezelés, technika:

- helyes ülésmód,
- a kar és az ujjak együttmûködése, a kezek függetlenítése ritmikában, billentésben,
- a staccato és a legato játékmód különbözõ formái,
- a pozícióérzet, a pozíciós ujjrend kialakítása,
- az ujjalátevés elõkészítése,
- pentachordok, skálajáték külön kézzel, kettõsfogások, a kisakkord,
- unisono, tükörjáték, dudabasszus.

Ajánlott tananyag

Aszalós T.: A zongorázó gyermek I–II. (Choral Kft. 1991.)

Bartók: Mikrokozmosz I.

Czövek: Zongoraiskola I. (Zenemûkiadó)

Haydn: Hat kis menüett zongorára (Csurka M., EMB)

Kabalevszkij: 12 könnyû zongoradarab (Moszkva)

Könnyû zongoramuzsika a XVIII. századból (Hernádi)

Kurtág Gy.: Játékok I–II., VI. (EMB)

Magyar szerzõk könnyû zongoradarabjai (Váczi)

Papp L.: Zongora ABC

Papp L.: 27 kis zongoradarab

Régi táncok gyermekeknek (Hernádi Lajosné, Hajdú Anna, Fantóné Kassai Mária, Komjáthy Aladárné)

Teõke M.: Találkozások a zongoránál

Teõke M.: Válogatott etûdök I.

Türk, D. G.: Gyermekévek (Sármai, EMB)

Zongoraiskola I. (Hernádi Lajosné, Inselt Katalin, Fantóné Kassai Mária, Komjáthy Aladárné, Máthé Miklósné, Zenemûkiadó 1964.)

Aszalós T.: A zongorázó gyermek III. (1995)

Majkapar: Elsõ lépések

Teõke M.: Egy–mással (Akkord)

Türk, D. G.: Négykezes zongoradarabok gyerekeknek (Csurka M.)

Weiner: 3 kis négykezes darab

Követelmény

Egyszerû népdalfeldolgozások, négykezesek.

A megismert stílusokat képviselõ mûvek kottahû megszólaltatása.

Kottaolvasás violin– és basszuskulcsban.

A tudásszintnek megfelelõ zenei anyag egy részének memorizálása, az otthoni gyakorlás kialakítása.

A tanuló legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.

Számonkérés formája

A tanulók félévi és évvégi vizsgán adnak számot tudásukról.

A félévi vizsga anyagát szaktanár állítja össze

Az évvégi vizsga anyaga az ajánlott tananyagból választott darab előadása.

Az értékelés szempontjai – minimumkövetelmények

Az adott évfolyam tananyagának ismerete.

Elemi hanszerkezezési ügyesség kialakulása

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Három mû kotta nélkül.

Magasabb évfolyamba lépés feltételei

Minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

2. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

- az elõzõekben tanultak ismétlése,
- a dúr és moll hangsor szerkezete, hangközei, hármashangzat,
- tonika, domináns, szext, szeptim hangközök
- nyújtópont nyolcad után, szinkópa, triola, új ütemmutatók,

- a zenei építkezés alapkövei (periódus, visszatérés, két– és háromtagú forma),
- barokk és klasszikus táncok, azok fõbb jellemvonásai,
- lapról játék egy szólamban,
- jelek, idegen kifejezések ismerete.

Hangszerkezelés, technika:

- a kezek függetlenítése (dallam és kíséret),
- dúr és moll skála, külön kézzel,
- kisakkord és fordításai (kézalkattól függõen a késõbbiekben nagy akkord), kettõsfogás, hármashangzat–felbontás,
- etûdjáték (a zenei anyaghoz kapcsolódóan).

Ajánlott tananyag

Aszalós T.: A zongorázó gyermek I–II. (Choral Kft. 1991.)

Bartók: Mikrokozmosz I.

Czövek: Zongoraiskola I. (Zenemûkiadó)

Haydn: Hat kis menüett zongorára (Csurka M., EMB)

Kabalevszkij: 12 könnyû zongoradarab (Moszkva)

Könnyû zongoramuzsika a XVIII. századból (Hernádi)

Kurtág Gy.: Játékok I–II., VI. (EMB)

Magyar szerzõk könnyû zongoradarabjai (Váczi)

Papp L.: Zongora ABC

Papp L.: 27 kis zongoradarab

Régi táncok gyermekeknek (Hernádi Lajosné, Hajdú Anna, Fantóné Kassai Mária, Komjáthy Aladárné)

Teõke M.: Találkozások a zongoránál

Teöke M.: Válogatott etûdök I.

Türk, D. G.: Gyermekévek (Sármai, EMB)

Zongoraiskola II. (Hernádi Lajosné, Inselt Katalin, Fantóné Kassai Mária, Komjáthy Aladárné, Máthé Miklósné,

Zenemûkiadó 1964.)

Aszalós T.: A zongorázó gyermek III. (1995)

Majkapar: Elsõ lépések

Sári J.: Lépésrõl lépésre
Sugár R.: Magyar gyermekdalok (EMB)
Teõke M.: Egy–mással (Akkord)
Türk, D. G.: Négykezes zongoradarabok gyerekeknek (Csurka M.)
Weiner: 3 kis négykezes darab

Követelmény:
Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejezõ különbözõ karakterû barokk, klasszikus, XX. századi mûvek.
A tananyag körülbelül egyharmada fejbõl játszandó.
A tanuló legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.

Számonkérés formája
A tanulók félévi és évvégi vizsgán adnak számot tudásukról.
A félévi vizsga anyagát szaktanár állítja össze

Az értékelés szempontjai – minimumkövetelmények
Az adott évfolyam tananyagának ismerete.
Elemi hanszerkezezési ügyesség kialakulása
Néhány mondóka, gyermekdal kifejező hangszeres megszólaltatása külön illetve kétkezes változatban.

Év végi vizsga ajánlott anyaga
– Három különbözõ stílusú mû kotta nélkül.

Magasabb évfolyamba lépés feltételei
Minimum követelmények teljesítése.
Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

- az elõzõ évek anyagának ismétlése, továbbfejlesztése,
- a szubdomináns funkció, kvintkör/kvintoszlop,
- hangnemi változások megfigyelése,
- új metrumok (3/8, 6/8),
- a szonatinaforma vázlatos ismerete,
- az elõforduló jelek, idegen kifejezések ismerete,
- a romantika elõkészítése karakterdarabokkal,
- a zenei memória fejlesztése.

Hangszerkezelés, technika:

- kézfüggetlenítés, a polifon játék továbbfejlesztése,
- éneklõ (cantabile) billentés, a pergõ (leggiero) játék megalapozása a repetíció elõkészítése
- skálajáték: a korábbi elemek bõvítése,
- az Alberti– és a keringõbasszus elõkészítése,
- pedálhasználat (utánnyomásos, elõrenyomott),
- etûdjáték a zenei anyaghoz kapcsolódva,
- négykezes játék, zongorakíséret,
- lapról játék,
- a hangerõ megfelelõ alkalmazása,
- kortárs zene elõadásának eszköztára (könyökös, tenyeres stb)

Ajánlott tananyag

A szonatina mesterei I. (Csurka M.)

J. S. Bach és Händel könnyû zongoradarabjai (Hernádi)

J. S. Bach: Notenbüchlein für Anna Magdalena Bach (Urtext)

J. S. Bach: Az elsõ Bach–tanulmányok (Teõke M., EMB 1980)

Bartók: Gyermekeknek I., III.

Bartók: Mikrokozmosz II.

Czerny: Könnyû technikai gyakorlatok I.

Grecsanyinov: Gyermekalbum

Kadosa P.: 55 kis zongoradarab

Kodály: Gyermektáncok (Zenemûkiadó)

Könnyû szonatinák zongorára

Majkapar: Kis zongoradarabok

W. A. Mozart: Klavierstücke (Nannerls Notenbuch, Londoner Skizzenbuch) (Könemann Music, Budapest)

W. A. Mozart: A gyermek Mozart (Hernádi, Zenemûkiadó)

Schumann: Jugend Album

Teõke M.: Válogatott etûdök III.

Weiner: 20 könnyû zongoradarab

Haydn: Deutsche Tänze

Magyar szerzõk négykezes zongoradarabjai (Váczi)

Muzsikáljunk együtt I. (Szávai – Veszprémi)

Thern K.: Magyar induló hat kézre (Aszalós T.)

Teöke M.: Találkozások a zongoránál

Követelmény

Pontos kottaolvasás, ritmikusság, tempótartás.

Felszabadult játszóapparátus.

Az évfolyam zenei követelményeit kifejezõ különbözõ stílusok ismerete és játéka: barokk, klasszikus (triós forma vagy szonatina), karakterdarab, XX. századi mû,

A tananyag körülbelül egyharmada fejbõl játszandó.

A tanuló legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.

Számonkérés formája

A tanulók félévi és évvégi vizsgán adnak számot tudásukról.

A félévi vizsga anyagát szaktanár állítja össze

Az évvégi vizsga anyaga az ajánlott tananyagból választott darab előadása.

Az értékelés szempontjai – minimumkövetelmények

Az adott évfolyam tananyagának ismerete.

Elemi hanszerkezezési ügyesség kialakulása

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Három különbözõ stílusú és karakterû mû, kotta nélkül.

Magasabb évfolyamba lépés feltételei

Minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

4. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

- az elõzõek ismétlése, bõvítése,
- a kottakép tudatos és helyes megvalósítása, tájékozottság a fõ stílusokban,
- a polifon hallás finomítása,

- új metrumok (5/8, 2/2, változó ütem), parlando játék,
- vázlatos formai, harmóniai elemzések.

Hangszerkezelés és technika:

- skálajáték több oktávon keresztül, különbözõ dinamikával, hármashangzat, futam, repetíció,
- a pergõ technika fejlesztése, ékesítések,
- Alberti– és keringõ–basszus,
- pedálhasználat (együttnyomott),
- etûdjáték a zenei anyaghoz is kapcsolódva,
- négy– és hatkezes játék, zongorakíséret,
- lapról játék.

Ajánlott tananyag

A szonatina mesterei I–II. (Csurka M, EMB)

J. S. Bach: Notenbüchlein für Anna Magdalena Bach (Urtext)

Bartók: Gyermekeknek I–III.

Bartók: Mikrokozmosz II–III.

Beethoven: Leichte Meisterwerke für Klavier (Csurka M.)

Csajkovszkij: Jugend Album

Czerny: Könnyû technikai gyakorlatok

Grecsanyinov: Gyermekalbum.

Haydn – Varró: 4 igen könnyû menüett

Kabalevszkij: Válogatott zongoradarabok

Kadosa P.: 55 kis zongoradarab

Kodály: Gyermektáncok

Könnyû szonatinák zongorára (Munkaközösség)

Könnyû zongoramuzsika a XVIII. századból (Hernádi)

Majkapar: Kis zongoradarabok

W.A. Mozart: A gyermek Mozart (Hernádi) (Zenemûkiadó)

Schubert: Táncok

Schumann: Jugend Album

Zongoráskönyv (Bognár, Darvas, Hortobágyi)

Leichte Klaviermusik für vier Hände (Kováts G, EMB)

Magyar szerzõk négykezes zongoradarabjai I–II. (EMB)

Muzsikáljunk együtt I–II. (Szávai – Veszprémi)

Ránki Gy.: Két bors ökröcske – Mese zenével

Követelmény

Tudatos memorizálás.

Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejezõ különbözõ stílusok ismerete és játéka: barokk, klasszikus, romantikus, XX. századi, és kortárs mûvek.

Önállóan megtanult mûvek.

A tananyag körülbelül egyharmada fejbõl játszandó.

A tanuló tudja a mûveket megfelelõ tempóban, stílusosan elõadni.

Legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.

Számonkérés formája

A tanulók félévi és évvégi vizsgán adnak számot tudásukról.

A félévi vizsga anyagát szaktanár állítja össze

Az évvégi vizsga anyaga az ajánlott tananyagból választott darab előadása.

Az értékelés szempontjai – minimumkövetelmények

Az adott évfolyam tananyagának ismerete.

Elemi hanszerkezezési ügyesség kialakulása

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Három különbözõ stílusú és hangulatú mû kotta nélkül, benne egy barokk mû és klasszikus szonatina tétel elõadása.

Magasabb évfolyamba lépés feltételei

Minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

5. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

- az elõzõ évek anyagának ismétlése, rendszerezése, bõvítése,
- a tanult mûvek alapvetõ formai, harmóniai elemzése a tanár irányításával,
- kromatikus hangsor, dominánsszeptim, szûkített és bõvített akkord,
- rondóforma.

Hangszerkezelés, és technika:

- az elõzõ években tanult billentésmódok, játékformák tudatos alkalmazása,
- skálajáték 2–4 oktávon keresztül, kromatikus skála, hármashangzat, futam, akkord,
- etûdjáték a zenei anyaghoz is kapcsolódva,
- négy– és hatkezes játék, zongorakíséret,
- lapról játék.

Ajánlott irodalom

A klasszika mesterei (Csurka M., EMB)

Bach és Händel könnyû zongoradarabjai (Hernádi)

J. S. Bach: 18 kis prelúdium (Hernádi)

Bartók: Gyermekeknek III.

Bartók: Mikrokozmosz III–IV.

Czerny: 160 rövid gyakorlat op. 821

Csajkovszkij: Jugend Album

Kabalevszkij: Válogatott zongoradarabok
Könnyû szonatina album
Mozart: 10 könnyû tánc (Hernádi)
Scarlatti: Klavierbüchlein
Schubert: Táncok (EMB)
Repertoire 3.
Muzsikáljunk együtt II. (Szávai – Veszprémi)
Bizet: Gyermekjátékok
Mozart: Részlet a Figaro házasságából (Aszalós T.: A zongorázó gyermek III.)
Weiner: Lakodalmas

Követelmény:
Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejezõ különbözõ stílusú és karakterû mûvek elõadása az évfolyamnak megfelelõ szintû hangszerkezeléssel.
Önállóan megtanult mûvek, a tananyag körülbelül egyharmada fejbõl játszandó.
A tanuló legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.

Számonkérés formája
A tanulók félévi és évvégi vizsgán adnak számot tudásukról.
A félévi vizsga anyagát szaktanár állítja össze
Az évvégi vizsga anyaga az ajánlott tananyagból választott darab előadása.

Az értékelés szempontjai – minimumkövetelmények
Az adott évfolyam tananyagának ismerete.
Elemi hanszerkezezési ügyesség kialakulása

Év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy barokk mû,
– Egy szonatina tétel,
– Egy elõadási darab.
Magasabb évfolyamba lépés feltételei
Minimum követelmények teljesítése.
Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

- variáció, invenció,
- új stílus elõkészítése: impresszionizmus,
- a hangszeres és elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló önálló formai és harmóniai elemzés,
- kottában elõforduló jelek, zenei mûszavak ismerete.

Hangszerkezelés, és technika:

- az eddig tanultak tudatos, önálló alkalmazása,
- skálajáték, hármas– és négyeshangzat–futam, kettõsfogás oktávmenet (kézalkattól függõen)
- különbözõ billentésfajták ismerete,
- zongorapedálok használata.

Ajánlott tananyag

J. S. Bach: 18 kis prelúdium (Hernádi)

J. S. Bach: Kétszólamú Invenciók

Bartók: Gyermekeknek II–IV.

Bartók: Mikrokozmosz IV–V.

Bécsi mesterek könnyû zongoradarabjai (Csurka M.)

Czerny–Bertini: Etûdök zongorára (Hajdú Anna, Hernádi Zsuzsa, Kassai Mária, Komjáthy Aladárné, EMB 1957)

Grieg: Lyrische Stücke (T. Zászkaliczky)

Könnyû variációk zongorára (Csurka M.)

Majkapar: Variációk

W. A. Mozart: 6 bécsi szonatina

Mendelssohn: Lieder ohne Worte

Mendelssohn: Gyermekdarabok

Scarlatti: Klavierbüchlein

Scarlatti: Szonáták

Schumann: Jugend Album

Brahms: Magyar táncok zongorára I–II. (EMB)

Könnyû négykezesek Couperin–tõl Mozart–ig (Peters)

Meister für die Jugend (Peters)

Schubert: Originalkompositionen für Klavier 4 Händen I–II. (Peters)

Követelmény:

Természetes hangszerkezelés.

Zenei stílusismeret, a játszandó mûvek értelmes elõadása.

Zenei karakterek megoldása.

Pedálok helyes használata.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy barokk mû (J. S. Bach mû ajánlott),

– Egy klasszikus szonatina tétel,

– Egy elõadási darab.

Számonkérés formája

A tanulók félévi és évvégi vizsgán adnak számot tudásukról.

A félévi vizsga anyagát szaktanár állítja össze

Az évvégi vizsga anyaga az ajánlott tananyagból választott darab előadása.

Az értékelés szempontjai – minimumkövetelmények

Az adott évfolyam tananyagának ismerete.

Elemi hanszerkezezési ügyesség kialakulása

Év végi vizsga ajánlott anyaga

3 mű az ajánlott anyagból

Magasabb évfolyamba lépés feltételei

Minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

- a dúr és a moll hangsor összefüggései, vezetõhang, hármashangzat,
- tonika, szubdomináns, domináns, kvintkör/kvintoszlop,
- új ritmusok (pontozott ritmus, triola, szinkópa), 3/8–os, 6/8–os ütemek, felütés,
- a kortárs zenei notáció ismereteinek bõvítése,
- az elõforduló jelek, idegen szavak ismerete,
- a tanult mûvek formai elemzése (két– és háromtagú forma, periódus, visszatérés),
- a formálási készség fejlesztése,
- alapfokú polifon játékkészség és hallásfejlesztés,
- lapról játék egyszerû ellenszólammal,
- karakterdarabok, a romantika elõkészítése,
- parlando játékmód, zenei deklamáció.

Hangszerkezelés, technika:

- a pódiumképesség megalapozása,
- a kezek függetlenítése magasabb igénnyel ritmikában, artikulációban és dinamikában,
- skálajáték (dúr, moll), kettõsfogás, kis akkord, hangzatfelbontás és –megfordítás,
- éneklõ billentés (cantabile), a pergõ játék elõkészítése,
- pedálozás (a testi felépítéstõl függõen): utánnyomásos, elõre nyomott, tompító pedál,
- etûdök (klasszikus és modern).

Ajánlott tananyag

Aszalós T.: A zongorázó gyermek II.

Bartók: Mikrokozmosz I–II.

Bartók: Gyermekeknek I.

Borsody L.: Címkék

Bozay A.: Medáliák

Czerny: Könnyû technikai gyakorlatok I.

Czövek: Zongoraiskola I. (Zenemûkiadó)

Haydn: 6 kis menüett zongorára (Csurka M.)

Könnyû zongoramuzsika a XVIII. századból (Hernádi)

Kurtág Gy.: Játékok I–II.

Magyar szerzõk könnyû zongoradarabjai (Váczi)

Papp L.: Elsõ játékok a zongorán

Papp L.: Meseképek

Papp L.: Zongora ABC II.

Régi táncok gyermekeknek

Szabó F.: Válogatott zongoradarabok (Inselt K.)

Tarka–barka gyûjtemény (Teõke M.)

Teõke M.: Találkozások a zongoránál

Teõke M: Barátom a zongora

Teõke M.: Válogatott etûdök II.

Türk, D. G.: Gyermekévek (Sármai)

Weiner: Magyar népi muzsika

Zongoraiskola II. (Hernádi Lajosné, Inselt Katalin, Fantóné Kassai Mária, Komjáthy Aladárné, Zenemûkiadó 1965.)

Sári J.: Lépésrõl lépésre

Szõnyi E.: Kis kamarazene

Türk, D. G.: Négykezes darabok gyerekeknek (Csurka M.)

Weiner: Három kis négykezes darab

Ez a kottaanyag felhasználható a kamarazene tantárgy tanításához is.

Követelmény:

Folyamatos kottaolvasás.

A tanult zenemûvek, karakterdarabok, barokk/J. S. Bach, klasszikus, Bartók és egyéb XX. századi, kortárs (köztük virtuóz jellegû) mûvek stílushû megszólaltatása.

A tananyag körülbelül fele fejbõl játszandó.

A tanuló nyújtson átfogó képet az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetében leírtak elsajátításáról.

Számonkérés formája

A tanulók félévi és évvégi vizsgán adnak számot tudásukról.

A félévi vizsga anyagát szaktanár állítja össze

Az évvégi vizsga anyaga az ajánlott tananyagból választott darab előadása.

Az értékelés szempontjai – minimumkövetelmények

Az adott évfolyam tananyagának ismerete.

Elemi hanszerkezezési ügyesség kialakulása

Év végi vizsga ajánlott anyaga:

– Egy karakterdarab,

– Egy könnyû bécsi klasszikus mû,

– Egy népdal– vagy gyermekdal–feldolgozás.

Magasabb évfolyamba lépés feltételei

Minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

3. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

- az elõzõ évek anyagának ismétlése, továbbfejlesztése, bõvítése,
- a polifon játék és hallás továbbfejlesztése,
- dúr és moll tonalitás, hangnemek és hangnemváltások, zárlatok felismerése,
- új ritmusok, metrumok (5/8, 2/2), változó ütem,
- a szonátaforma vázlatos ismerete,
- új stílus: romantika,
- a memória és az állóképesség fejlesztése,
- parlando játék.

Hangszerkezelés, technika:

- a kezek függetlenítése: azonos kézzel dallam és kíséret,
- éneklõ legato fokozott igénnyel,
- a pergõ játék fejlesztése,
- skálajáték (több oktávon): az eddigi formákon kívül futam,
- a repetíció elõkészítése, ékesítések,
- Alberti– és keringõ–basszus,
- pedálhasználat (utánnyomásos, együttnyomásos, elõre nyomott),
- etûd (klasszikus, modern),
- négy– és hatkezes játék, zongorakíséret,
- lapról játék ellenszólammal.

Ajánlott tananyag

A szonatina mesterei I. (Csurka M.)

Bach és Händel könnyû zongoradarabjai (Hernádi)

Bach: Notenbüchlein für Anna Magdalena Bach (Urtext)

Bach: Az elsõ Bach–tanulmányok (Teõke M., EMB 1980)

Bartók: Gyermekeknek I–III.

Bartók: Mikrokozmosz II–III.

Csajkovszkij: Gyermekalbum

Grecsanyinov: Gyermekalbum

Grecsanyinov: Gyöngyszemek

Kadosa P.: 55 kis zongoradarab

Kadosa P.: Népdalszvit

Kodály: Gyermektáncok (Zenemûkiadó)

Könnyû szonatinák zongorára

Kis zongoradarabok

Majkapar: Prelûdök (pedálgyakorlatok) (orosz kiadás)

Mozart: A gyermek Mozart (Hernádi)

Preklasszikus zongoramuzsika (Csurka M., EMB)

Schumann: Jugend Album

Teõke M.: Válogatott etûdök

Weiner: 20 könnyû zongoradarab

Aszalós T.: A zongorázó gyermek III.

Beethoven: Deutsche Tänze
Diabelli: 6 szonatina
Diabelli: Könnyû négykezesek
Haydn: Deutsche Tänze
Magyar szerzõk négykezes zongoradarabjai (Váczi)
Martin: École de Piano
Mozart: Kontratáncok
Mozart: 6 ländlerische Tänze
Muzsikáljunk együtt I. (Szávai – Veszprémi)
Thern K.: Magyar induló hat kézre (Aszalós T.)
Türk, D. G.: Négykezes darabok gyerekeknek
Türk D. G.: 30 Tonstücke

Követelmény:
Zongorázás könnyed folyamatossággal.
A kotta helyes olvasása és megszólaltatása.
Önállóan megtanult darabok.
Megfelelõ koncentráció, a tananyag körülbelül fele fejbõl játszandó.
A tanuló nyújtson átfogó képet az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetében leírtak elsajátításáról.

Számonkérés formája
A tanulók félévi és évvégi vizsgán adnak számot tudásukról.
A félévi vizsga anyagát szaktanár állítja össze
Az évvégi vizsga anyaga az ajánlott tananyagból választott darab előadása.

Az értékelés szempontjai – minimumkövetelmények
Az adott évfolyam tananyagának ismerete.
Elemi hanszerkezezési ügyesség kialakulása

Év vég vizsga ajánlott anyaga
– Egy barokk mû, (ajánlott J. S. Bach mû)
– Egy bécsi klasszikus mû vagy szonatina–tétel,
– Egy karakterdarab vagy romantikus mû,

– Egy XX. századi mû.

Magasabb évfolyamba lépés feltételei

Minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

4. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- Az elõzõek ismétlése, bõvítése, az ismeretek rendszerezése.
- A tanult mûvek formai, harmóniai elemzése a tanár irányításával.
- Dominánsszeptim, szûkített, bõvített akkord, kromatikus hangsor.
- Rondóforma, polifon mûvek.

Hangszerkezelés, technika:

- skálajáték 2–4 oktávon, kromatikus skála, hármas– és négyeshangzat–felbontás és fordításai, akkord, futam,
- biztonságos kézzel megcélzott hangok, ugrások,
- a pedál differenciált alkalmazása.

Ajánlott tananyag

A szonatina mesterei I–II. (Csurka M. EMB)

J. S. Bach: 18 kis prelúdium (Hernádi)

Bartók: Gyermekeknek I–II.

Bartók: Mikrokozmosz III–IV.

Bartók: 10 könnyû zongoradarab

Beethoven: Leichte Klavierstücke

Csajkovszkij: Jugend Album

Czerny: Könnyû technikai gyakorlatok I.

Czerny: 160 rövid gyakorlat op. 821

Grecsanyinov: Gyermekalbum

Hacsaturján: Gyermekalbum I–II.

Kabalevszkij: Válogatott zongoradarabok

Kodály: Gyermektáncok (pl. 3, 7)

Könnyû szonatinák zongorára

Könnyû variációk zongorára (Csurka M.)

Majkapar: Kis zongoradarabok

Mozart: Salzburger Tanzbüchlein

Prokofjev: Kindermusik

Schubert: Táncok

Schumann: Jugend Album

Soproni J.: Jegyzetlapok I–IV. (EMB)

Tarka–barka gyûjtemény (Teõke M.)

Teõke M.: Válogatott etûdök

Balassa S.: Bagatellek op. 17/a, b, c

Durkó Zs.: Gyermekzene

Kocsár–mûvek (15 kis zongoradarab)

Zongoráskönyv (Bognár, Darvas, Hortobágyi)

Bizet: Négykezesek (Gyermekjátékok)

Diabelli: Négykezes szonatinák

Dvoøák: Második szláv tánc

Muzsikáljunk együtt II. (Szávai – Veszprémi)

Ránki Gy.: Két bors ökröcske – Mese zenével

Romantikus zongorazene négy kézre.

Követelmény

Értelmes, muzikális formálás, tudatos és önálló munka.

Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejezõ mûvek elõadása.

Bach– vagy más barokk mû, teljes szonatina, romantikus, XX. századi (kortárs és Bartók), virtuóz jellegû mûvek.

A tananyag körülbelül fele kotta nélkül játszandó.

A tanuló nyújtson átfogó képet az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetében leírtak elsajátításáról.

Számonkérés formája

A tanulók félévi és évvégi vizsgán adnak számot tudásukról.

A félévi vizsga anyagát szaktanár állítja össze

Az évvégi vizsga anyaga az ajánlott tananyagból választott darab előadása.

Az értékelés szempontjai – minimumkövetelmények

Az adott évfolyam tananyagának ismerete.

Elemi hanszerkezezési ügyesség kialakulása

Év vég vizsga ajánlott anyaga:

– Egy barokk mû (ajánlott J. S. Bach–mû),

– Egy szonatina–tétel,

– Egy könnyû romantikus darab,

– Egy XX. századi mû.

Magasabb évfolyamba lépés feltételei

Minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

5. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

- az elõzõ évek ismereteit kiegészítve: variáció, invenció, szvit, Scarlatti szonáta,
- a zenei stílusokhoz megfelelõ billentés és hangszínek alkalmazása,
- a formai tagolódás és a belsõ tartalom értése és éreztetése,
- a hangszeres és elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló formai és harmóniai elemzés,
- új stílus: az impresszionizmus elõkészítése,
- a polifon hallás állandó jellegû mûvelése.

Hangszerkezelés, technika:

- az elõzõ években tanultak önálló és tudatos alkalmazása,
- skálajáték (két kézzel, ellenmozgásban, négy oktávon keresztül),
- dominánsszeptim, szûkített szeptimakkord, futam, oktáv, tört oktáv (kézalkattól függõen), tremolo,
- pedál (a darab stílusához, karakteréhez igazodó, mind önállóbb használat),

Ajánlott tananyag

A szonatina mesterei I. (Csurka M. EMB)

A klasszika mesterei (Csurka M. EMB)

Bach és Händel könnyû zongoradarabjai (Hernádi)

J. S. Bach: Kis fúgák

Bartók: Gyermekeknek III–IV.

Bartók: Mikrokozmosz IV–V

Chopin Mazurkák

Couperin: 12 zongoradarab

Czerny: Etûdök op. 821

Czerny – Bertini: Etûdök

Debussy: A kis néger

Haydn: Szonáta 1/a, 1/b (Urtex)

Mendelssohn: Lieder ohne Worte

Mendelssohn: Gyermekdarabok

Mozart: 6 bécsi szonáta

Scarlatti: Szonáták

Schubert: Táncok (EMB)

Ránki Gy.: Két bors ökröcske (mese zenével)

Ravel: Lúdanyó meséi

Ravel: A Szép és a Szörny

Schubert: Originalkompositionen für Klavier 4 Händen I–II. (Peters)

Weiner: Lakodalmas

Követelmény

Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejezõ mûvek stílusos elõadása.

Bach– vagy más barokk mû, Scarlatti szonáta, klasszikus szonatina vagy szonáta, romantikus, XX. századi (kortárs és Bartók) mû.

A metrum, ritmus, valamint a tempótartás pontossága.

Az anyag körülbelül fele kotta nélkül játszandó.

A tanuló nyújtson átfogó képet az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetében leírtak elsajátításáról.

Számonkérés formája

A tanulók félévi és évvégi vizsgán adnak számot tudásukról.

A félévi vizsga anyagát szaktanár állítja össze

Az évvégi vizsga anyaga az ajánlott tananyagból választott darab előadása.

Az értékelés szempontjai – minimumkövetelmények

Az adott évfolyam tananyagának ismerete.

Elemi hanszerkezezési ügyesség kialakulása

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy barokk mû (J. S. Bach–mû),

– Egy szonatina vagy könnyû szonáta tétel,

– Egy romantikus mû,

– Egy XX. századi mû.

Magasabb évfolyamba lépés feltételei

Minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

6. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- Az eddigi ismeretek összefoglalása,
- Új stílus: az impresszionizmus,
- A hangszeres és elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló önálló formai és harmóniai elemzés.

Hangszerkezelés, technika

- Skála, hármashangzat, futam felgyorsítása
- Az eddig tanultak továbbfejlesztése fokozott igényességgel,
- Az agogika önálló alkalmazása,

- Zenei stílusjegyek alkalmazása.

Legyen képes:

- Hajlékony dallamformálásra,
- Technikájának kiegyenlítettségét ellenõrizni,
- Hangok közötti kapcsolat megteremtésére, összefoglalására,
- A zongoramû struktúrájának megértésére és kifejezésre juttatására,
- Önálló tanulására.

Ajánlott tananyag

J. S. Bach: 18 kis prelúdium (Hernádi)

J. S. Bach: 15 kétszólamú invenció (Solymos, Urtext EMB)

Bartók: Gyermekeknek IV.

Bartók: Mikrokozmosz IV–VI.

Chopin: Mazurkák

Chopin: Keringõk

Czerny – Bertini: Etûdök zongorára

Czerny: A kézügyesség iskolája I.

Hacsaturján: Gyermek album

Haydn: Sämtliche Klaviersonaten (Landon, WUE, EMB)

Könnyû variációk zongorára (Csurka M.)

Mozart: 6 bécsi szonatina

Majkapar: Variációk

Scarlatti: Szonáták (Urtext, Editio Musica Budapest)

Korai német zongoramuzsika (Könemann Music Budapest)

Debussy: Children's Corner (6056)

Introduction to Polyphonic Playing (Á. Lakos)

First Concert Pieces I. G. Frescobaldi – C. Ph. E. Bach (Á. Lakos)

Sonatinen I–II. (A. Kemenes)

Grieg: Lyrische Stücke (T. Zászkaliczky)

Chr. Bach: Duetti

Brahms: Magyar táncok zongorára I–II. (EMB)

Csajkovszkij–, Wagner–átiratok (Aszalós: A zongorázó gyermek III.)

Frank Martin: Drei leichte Klavierstücke (Universal 1988)

Mozart: Leichte Sonatinen für Klavier (Peters)

Követelmény

Kottahû zongorázásra való törekvés,

Eddig tanult stílusok önálló, igényes megszólaltatása: önállóan megtanult darabok.

A tananyag körülbelül fele kotta nélkül játszandó.

A tanuló nyújtson átfogó képet az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetében leírtak elsajátításáról.

Számonkérés formája

A tanulók félévi és évvégi vizsgán adnak számot tudásukról.

A félévi vizsga anyagát szaktanár állítja össze

Az évvégi vizsga anyaga az ajánlott tananyagból választott darab előadása.

Az értékelés szempontjai – minimumkövetelmények

Az adott évfolyam tananyagának ismerete.

Elemi hanszerkezezési ügyesség kialakulása

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy barokk mû,

– Egy szonatina vagy szonáta tétel,

– Egy romantikus darab,

– Egy XX. századi vagy impresszionista mû.

Magasabb évfolyamba lépés feltételei

Minimum követelmények teljesítése.

Minősítés alapján bizonyítvánnyal.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- hangszere alapvetõ sajátosságait, mûködési elvét (kalapács–mechanika, pedálszerkezet, húrozat, hangolás, rezonáns szekrény),
- a zongorairodalom legjelentõsebb alkotóit és alkotásait,

- a kottában elõforduló jeleket és zenei mûszavakat, a hangszerre vonatkozó speciális utasításokra (pl. una corda, prol. ped.),
- a kortárs zenei notáció alapvetõ jelzéseit,
- a tanult elõadási darabok zeneszerzõinek nevét, a mûvek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes

- természetes hangszerkezelésre és az ehhez szükséges gyakorlatok elvégzésére,
- egyenletes és helyes tempóban, pontos ritmusban zongorázni,
- tudatos, önálló gyakorlásra,
- a zongorajáték során elõforduló különbözõ játékmódokat, játékformákat (skála, hármashangzat, futam, kettõsfogás, tremolo, trilla, díszítés), billentésfajtákat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) használni,
- a játszandó zongoramûvek értelmes tagolására,
- a zenei karakterek megvalósítására,
- a zongorapedálok használatára (elõ–, után– és együttnyomás),
- életkorának és képességeinek megfelelõen a zongorázandó anyag kottahû, stílusos, dinamikailag változatos és kifejezõ elõadására,
- az együttzenélésre (négykezes, hatkezes, kétzongorás darab, zongorakíséret).

Rendelkezzék

- biztonságos kotta– és lapról olvasási készséggel,
- adottságainak megfelelõ zenei memóriával,
- képességei alapján kimûvelt zenei hallással.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- a tanulandó zenemû formáját és vázlatos harmóniai szerkezetét,

Legyen képes

- a kottában elõforduló jelek, zenei mûszavak és a hangszerre vonatkozó speciális utasítások (pl. una corda, prol. ped.), értelmezésére és használatára
- a kortárs zenei notáció alapvetõ jelzéseinek használatára

- tudatos, önálló gyakorlásra
- a zongorajáték során elõforduló különbözõ játékmódokat, játékformákat (skála, hármashangzat, futam, kettõsfogás, tremolo, trilla, díszítés), billentésfajtákat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,

Rendelkezzék

- biztos zenei memóriával és technikai tudással

Mûvészeti alapvizsga követelmények

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati részbõl áll

A vizsga tantárgya és idõtartama

Zongora fõtárgy

„A" tagozat minimum 10 perc

„B" tagozat minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A" tagozat

A 4 stílusból választható 3 különbözõ stílusú darab, amibõl lehet egy kamaramû.

- Barokk mû, lehet tánc, vagy többszólamú szerkesztést bemutató darab; Bach: 18 kis prelúdium (EMB 1879) 13, 15, 18, Händel: Válogatott darabok (EMB 4250, EMB 6990, EMB 6991, EMB 4321, EMB 13165), Telemann: Kezdõk zongoramuzsikája (EMB 13452) nehézségi szintjén.
- Klasszikus szonatina vagy szonáta–tétel, könnyebb variáció; Könnyû szonatinák (EMB 2719), 15 könnyû szonáta, Szonatina album (EMB 1280), Clementi: C Op. 36 (Ricordi) Nr. 3., Haydn: D Hob. XVI/4, (Universal) Beethoven: 6 könnyû variáció egy svájci népdalra, Csurka: Szonatina–gyûjtemény (EMB 14412) nehézségi szintjén.
- Romantikus mû; Schumann: Emlékezés (EMB 13543 kötetben), Színházi utóhangok, Csajkovszkij: Édes álmodozás (EMB 6715 kötetben), Pacsirtadal (EMB 6715 kötetben), Schubert: Táncok (EMB 13212), Keringõk (EMB 7355) nehézségi szintjén.

- XX. századi mû; Bartók Béla: Mikrokozmosz III. 84 Mulatság, 90 Oroszos 91–92, Kromatikus invenció IV/97 Notturno, Kodály: Gyermektáncok (Boosey & Hawkes) 5–10 nehézségi szintjén.

A három mû közül lehetõség szerint egy éneklõ, egy pedig virtuóz jellegû legyen.

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

Négy különbözõ stílusú darab:

- Barokk mû, többszólamú szerkesztésben írt darab, vagy szvit–tétel; J. S. Bach: 18 kis prelúdium (EMB 1879) 9, 16, 17, Kétszólamú invenciók (EMB 6912) C, a, F nehézségi szintjén.
- Klasszikus szonatina vagy szonáta–tétel, variáció; 15 könnyû szonáta, Haydn: Szonáták A Hob. XVI/12, (Universal) E Hob. XVI/13, (EMB 3658 kötetben) D Hob. XVI/14, (Universal) Mozart: 6 bécsi szonatina (EMB 2395), Beethoven: Szonatinák (EMB 8648), Grazioli: G–dúr Szonáta nehézségi szintjén.
- Romantikus mû; Schumann: Fantáziatánc (Peters), Chopin: Keringõk (EMB 6787) a, h, nehézségi szintjén.
- XX. századi mû; Bartók: Mikrokozmosz IV. 100 népdalféle, 109 Bali szigetén, Mikrokozmosz: V. 128, Dobbantós tánc, Kurtág: Játékok (EMB 8377, EMB 8378, EMB 8379) nehézségi szintjén.

A vizsgamûsorban legyen egy éneklõ és egy virtuóz jellegû darab.

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az elõírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes test– és kéztartás,
- hangminõség, billentés,
- pedálhasználat,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- elõadásmód,

- a zenei stílus és az elõírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

ELEKTROAKUSZTIKUS ZENE

AZ ALAPFOKÚ ELEKTROAKUSZTIKUS ZENE OKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

Az alapfokú mûvészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó elektroakusztikus zenei nevelés alkalmat ad az érdeklõdõ és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különbözõ szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklõdésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.

Lehetõséget ad az egyetemes kultúra, az európai mûveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az

értékmegõrzés formáinak kialakítására a digitális technika modern eszközeivel.

A program lehetõséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, fogékonyság – alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására.

A zeneoktatás a különbözõ zenei mûfajok sajátosságait, a mûvészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

Tanszakok és tantárgyak

Billentyûs tanszak tantárgyai: klasszikus szintetizátor, szintetizátor–keyboard, számítógépes zene

Zeneismeret tanszak tantárgyai: hangszínszolfézs, szolfézs kötelezõ, szolfézs, zeneismeret, zenetörténet–zeneirodalom, zeneelmélet

Kamarazene tanszak tantárgya: kamarazene

Hangszeres tantárgyak – egyéni képzés

„A” tagozat

Fõtárgy: klasszikus szintetizátor, szintetizátor–keyboard, számítógépes zene

Kötelezõ tantárgy: szolfézs kötelezõ *

Kötelezõen választható tantárgy: szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet–zeneirodalom, zeneismeret, kamarazene, második hangszer, magánének

Választható tantárgy: hangszínszolfézs, szolfézs, zeneismeret, zenetörténet–zeneirodalom, zeneelmélet, kamarazene, második hangszer, magánének, valamint a klasszikus zene, népzene, jazz–zene tantervi programjainak tantárgyai

* Ha a tanuló már teljesítette a kötelezõ tantárgy követelményeit (szolfézs alapfok 4. évfolyam), akkor helyette a kötelezõen választható tantárgyak közül körül köteles egyet felvenni.

Óraterv 1.

Tantárgy	Évfolyamok							
	Előképző		Alapfok					
	(1)	(2)	1	2	3	4	5	6
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	2	2	2	2		
Kötelezően választható tantárgy							2	2
Választható tantárgy	(0-2)	(0-2)	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4--6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak számai:

(2)+6évfolyam: klasszikus szintetizátor, szintetizátor–keyboard,

Az elsõ (zárójelben levõ) számjegy az elõképzõ, a második számjegy az alapfokú évfolyamok számát jelenti. Az elõképzõ évfolyamokat nem kötelezõ elvégezni.

Óraterv 2.

Tantárgy	Évfolyamok					
	Alapfok					
	1	2	3	4	5	6
Főtárgy	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	2	2	2	2		
Kötelezően választható tantárgy					2	2
Választható tantárgy	2	2	2	2	2	2
Összes óra	4-6	4-6	4--6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak számai:

(2+2)+4évfolyam: számítógépes zene

Az elsõ (zárójelben levõ) számjegy az elõképzettség, a második számjegy az alapfok évfolyamainak számát jelentik.

A tanítási órák idõtartama:

Fõtárgy: „A” tagozaton minimum 2x30 perc (egyéni)

Kötelezõ tantárgy: „A” tagozaton a 4. évfolyam végéig 2x45 perc

Kötelezõen választható tantárgy: 5 – 10. évfolyamig

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum. 2x45 perc

(kamarazene: 2– 8 fõ)

Választható tantárgy:

Az elõképzõ 1. évfolyamától a képzés teljes idejében 1 vagy 2 tantárgy.

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1x45 perc

(kamarazene: 2– 8 fõ)

„B” tagozat

Fõtárgy: szintetizátor–keyboard, számítógépes zene

Kötelezõ tantárgy: alapfokú évfolyamokon szolfézs, továbbképzõ évfolyamokon szolfézs, vagy zeneelmélet

Kötelezõen választható tantárgy: zongora

Választható tantárgy: hangszínszolfézs, szolfézs, zeneismeret, zenetörténet–zeneirodalom, zeneelmélet, kamarazene, második hangszer, magánének, valamint a klasszikus zene, népzene, jazz–zene tantervi programjainak tantárgyai

Óraterv 1

Tantárgy	Évfolyamok							
	Előképző		Alapfok					
	(1)	2	(1)	(2)	3	4	5	6
Főtárgy	(2)	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2
Kötelezően választható tantárgy					1	1	1	1
Választható tantárgy	(0-2)	(0-2)	(0-2)	(0-2)	1	1	1	1
Összes óra	(4-6)	(4-6)	(4-6)	(4-6)	5--6	5-6	5-6	5-6

A képzés évfolyamainak száma:

(2+2)+4 évfolyam: szintetizátor–keyboard,

„B” tagozatra a tanulót a szintetizátor–keyboard fõtárgynál az alapfok harmadik évfolyamától javasolt irányítani.

Az elsõ (zárójelben levõ) számjegy az elõképzettség, a második számjegy az alapfok évfolyamainak számát jelentik. Az elõképzõ évfolyamokat nem kötelezõ elvégezni.

Óraterv 2.

Tantárgy	Évfolyamok					
	Alapfok					
	(1)	2	3	4	5	6
Főtárgy	(2)	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	2	2	2	2	2
Kötelezően választható tantárgy		1	1	1	1	1
Választható tantárgy	(2)	1	1	1	1	1
Összes óra	(4-6)	5-6	5-6	5-6	5-6	5-6

A képzés évfolyamainak száma:

(2+1)+3évfolyam: számítógépes zene

„B” tagozatra a tanulót a számítógépes zene esetében második évfolyamtól javasolt irányítani.

Az elsõ (zárójelben levõ) számjegy az elõképzettség, a második számjegy az alapfok évfolyamainak számát jelentik.

A tanítási órák idõtartama:

Fõtárgy: „B” tagozaton 2x45 perc (egyéni)

Kötelezõ tantárgy: „B” tagozaton a 12. évfolyam végéig 2x45 perc

Kötelezõen választható tantárgy:

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Választható tantárgy: a képzés teljes idejében

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1x 45 perc

(kamarazene: 2– 8 fõ)

A ZENEOKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

Kiemelt kompetenciák a zeneoktatás területén

Bemeneti kompetencia

- Azok az adottságok és képességek, amelyek alkalmassá teszi az oktatásba bekapcsolódó tanulót arra, hogy elsajátítsa a zenetanuláshoz szükséges kompetenciákat.

Szakmai kompetencia

- A zenei képességek és készségek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, elõadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység).
- A zenei olvasás és írás készségének megalapozása és fejlesztése.
- A hangszeres technikai készség, az improvizációs készség fejlesztése.

Személyes kompetencia

- Érzelmi intelligencia, mûvészi kifejezõ készség, szorgalom, önfegyelem, elhivatottság, kreativitás, ötletgazdagság, az alkotói magatartás, lelkiismeretesség, önbizalom.

Társas kompetencia

- Együttmûködés képessége (közös munka, alkalmazkodás, irányíthatóság, tolerancia, kommunikációs készség) azon viselkedési formák tanulása, amely alapján konstruktívan be tud illeszkedni és aktívan részt tud venni a társas zenélésben.
- Esélyegyenlõség

Módszertani kompetencia

- Tanulás tanulása, a tanulók rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.
- Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei mûveltség megalapozása.
- A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.

- A fõbb zenei mûfajok, stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének, az elõadómûvészet és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.
- A kortárs zene befogadására nevelés.
- A tanulók zenei ízlésének formálása, a tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.
- A társmûvészetek iránti nyitottság kialakítása.
- Tehetséggondozás.
- Hátrányos helyzetûekkel való differenciált foglalkozás
- A zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra.

A MÛVÉSZETI ALAPVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

A mûvészeti alapvizsgára bocsátás feltételei

Mûvészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú mûvészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A mûvészeti alapvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A mûvészeti alapvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú mûvészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével az iskola helyi tantervében kell meghatározni.

A mûvészeti alapvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervezõ intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhetõ és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A mûvészeti alapvizsgát háromtagú vizsgabizottság elõtt kell letenni. A vizsgabizottság elnökét és tagjait a vizsga szervezõje bízza meg.

A mûvészeti alapvizsga és záróvizsga lebonyolítása a vizsgáztató intézmény feladata.

Vizsga tantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az elõírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

A mûvészeti alapvizsga vizsga tantárgyak

Alapvizsga tantárgyai

Az alapvizsga írásbeli szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészbõl áll. Az alapvizsgán az „A" tagozatos tanuló választhat írásbeli, illetve szóbeli vizsga között. A „B" tagozatos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelezõ. Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

1. Írásbeli vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok fõtárgy („A" tagozat): szolfézs kötelezõ, vagy szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet–zeneirodalom, vagy zeneelmélet

Hangszeres tanszakok fõtárgy („B" tagozat): szolfézs

2. Szóbeli vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok fõtárgy („A" tagozat): szolfézs kötelezõ, vagy szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet–zeneirodalom, vagy zeneelmélet

Hangszeres tanszakok és magánének fõtárgy („B" tagozat): szolfézs

3. Gyakorlati vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok fõtárgy „A" és „B" tagozat: fõtárgy

Elõrehozott vizsga

Az alapfokú mûvészetoktatási intézmény tanulói számára elõrehozott vizsga is szervezhetõ. Elõrehozott mûvészeti alapvizsga az egyes tantárgyra elõírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése elõtt szervezhetõ.

A mûvészeti alapvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet az adott tantárgyból a mûvészeti alapvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos mûvészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzõként – az adott tanévben döntõbe került.

Ha a tanuló már rendelkezik a zenemûvészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett mûvészeti alapvizsgával, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

A mûvészeti alapvizsga minõsítése

A tanuló teljesítményét a mûvészeti alapvizsgán vizsga tantárgyanként külön–külön osztályzattal kell minõsíteni.

Amennyiben az intézmény elõrehozott mûvészeti alapvizsgát szervez, úgy annak eredményét a mûvészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.

A mûvészeti alapvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végzõdik, a végsõ eredmény meghatározásában a fõtárgyból kapott osztályzat a döntõ.

Eredményes mûvészeti alapvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi elõírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészbõl, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészbõl, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

BILLENTYÛS TANSZAK

KLASSZIKUS SZINTETIZÁTOR

A program célja:

– alakítsa ki a különbözõ billentéstechnikájú billentyûs hangszerek – akusztikus zongora, digitális zongora, szintetizátor – játéktechnikai és zenei alapjait,

– fejlessze a tanuló zenei képességeit a szintetizátor és a hozzá tartozó digitális eszközök segítségével,

– alapozza meg a klasszikus és kortárs zenei mûveltséget a digitális és számítástechnikai eszközök segítségével,

– fejlessze a hangszínek iránti fogékonyságot és a hallást a különbözõ elõadásmódok finomabb megkülönböztetéséhez.

A program feladata:

– adjon áttekintést a zenetörténet billentyûs irodalmáról, és ne zárkózzon el a jazz– és tánczene kiemelkedõ alkotásaitól sem,

– foglalkozzon a szintetizátorra írott eredeti mûvekkel és átiratokkal, alakítsa ki az ezek interpretálásához szükséges játéktechnikai és stílusbeli jártasságot,

– ismertesse meg a hangszer technikai sajátosságait, hangtechnikai alapelveit,

– teremtse meg már az alsóbb évfolyamokon is az aktív kamarazenélés, zenekari játék lehetõségét,

– alakítson ki jó improvizációs készséget, ösztönözze a tanulót zenei fantáziájának kiélésére,

– készítsen fel a számítógépes zenei alkalmazások kreatív használatára,

– adjon lehetõséget a késõbbi szintetizátor elõadómûvészi, illetve zeneszerzõi pályára való felkészülésre.

Elõképzõ évfolyamok

1. évfolyam

A hangszeres elõkészítõ évfolyam az elõképzõs tanulók számára nyújthat lehetõséget arra, hogy elkezdhessék hangszeres tanulmányaikat, és életkori sajátosságaiknak megfelelõ elõkészítést biztosítson a további hangszeres évfolyamok elvégzéséhez

Fejlesztési feladatok

- Karos ejtegetés
- Karos staccato
- Legato játék
- Az ujjak kéztõbõl való, önálló mozgása
- A hüvelyk– és a kisujj megfelelõ tartása
- Ismerkedés a hangszerrel
- A klaviatúra, a hangok elhelyezkedése
- A szintetizátor és a zongora összehasonlítása
- A hangszer ki– és bekapcsolása, a hangszínváltó gombok használata
- A játszott dallamok, dalocskák megszólaltatása különbözõ hangszíneken
- Az elsõ félévben hallás utáni játék, a második félévben a legegyszerûbb kottaképek játéka
- Az alapvetõ metrumérzék kialakítása
- Játék a hagyományos zongoratechnikáktól eltérõ gesztusokkal (tenyeres, alkaros stb.)
- Környezetünk hangszíneinek megismertetése

Ajánlott tananyag

Aszalós Tünde: A zongorázó gyermek I.

Józsefné – Szmrecsányi: Zenei elõképzõ

Füzesi Zsuzsa: Daloskönyv

Követelmény

Játsszon a tanuló megfelelõ kéztartással.

Tudjon játszani hallás után, illetve kottakép alapján egyszerû bi–, tri–, tetra–és pentachord (–ton) hangkészletû dallamokat, egy kézzel.

Legyen képes egyszerû hangszínváltásokra.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Két egyszerû gyermekdal, népdal, vagy más dallam lejátszása lehetõleg kotta nélkül

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Karos staccato
- Legato játék
- Az ujjak kéztõbõl való, önálló mozgása
- A hüvelyk– és a kisujj megfelelõ tartása
- A szintetizátor és a zongora összehasonlítása
- A hangszínváltó gombok használata
- A játszott dallamok, dalocskák megszólaltatása különbözõ hangszíneken
- Az alapvetõ metrumérzék kialakítása, fejlesztése
- Játék a hagyományos zongoratechnikáktól eltérõ gesztusokkal (tenyeres, alkaros stb.)
- Környezetünk hangszíneinek megismertetése

Ajánlott tananyag

Aszalós Tünde: A zongorázó gyermek I.

Józsefné – Szmrecsányi: Zenei elõképzõ

Füzesi Zsuzsa: Daloskönyv

Követelmény

Játsszon a tanuló megfelelõ kéztartással.

Tudjon játszani hallás után, illetve kottakép alapján egyszerû bi–, tri–, tetra–és pentachord (–ton) hangkészletû

dallamokat egy kézzel, két kézzel.

Legyen képes egyszerû hangszínváltásokra.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Két egyszerû gyermekdal, népdal, vagy más dallam lejátszása lehetõleg kotta nélkül

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

A klasszikus szintetizátor tanítási anyaga általában a zongora szak anyagához igazodik, hiszen a hangszer annak édes gyermeke. A játéktechnikai követelmények valamelyest enyhébbek, tekintettel arra, hogy a speciális hangszerismeret anyagát is el kell sajátítania a tanulónak.

Fejlesztési feladatok

- Érintésvédelmi ismeretek
- Ismerkedés a hangszerrel
- A klaviatúra, a hangok elhelyezkedése
- A szintetizátor és a zongora összehasonlítása
- A hangszer ki– és bekapcsolása, a hangszínváltó gombok használata
- A glissando–kerék, a modulációs–kerék és a billentyû–utánnyomás megismertetése
- Játék a hagyományos zongoratechnikáktól eltérõ gesztusokkal
- Környezetünk hangszíneinek megismertetése
- Kétkezes játék ellenmozgással és párhuzamos mozgással
- Fekete billentyûs skálajáték külön kézzel, egy–két oktáv terjedelemben
- Az elsõ félévben javarészt hallás utáni játék, a második félévben egyszerûbb kottaképek játéka
- A játszott dallamok, dalocskák megszólaltatása különbözõ hangszíneken
- Egyszerû ritmikai improvizációk
- A kérdés–felelet formai technika
- Kérdés–felelet improvizációk
- Kottaolvasás rögzített ritmus–patternek (osztinátók) segítségével

Ajánlott tananyag

Aszalós Tünde: A zongorázó gyermek I–II.

Józsefné – Szmrecsányi: Zenei elõképzõ

Hernádiné – Inselt – Fantóné – Komjáthyné – Máthéné: Zongoraiskola I.

Bartók: Mikrokozmosz I.

Füzesi Zsuzsa: Daloskönyv; Eszterlánc

A „Kezdõk muzsikája” sorozat különbözõ kötetei

ROLAND PIANO ISM– Skills Book I.

Követelmény

Játsszon a tanuló megfelelõ kéztartással.

Tudjon játszani hallás után, illetve kottakép alapján egyszerû bi–, tri–, tetra–és pentachord (illetve –ton) hangkészletû
dallamokat egy, illetve két kézzel.
Legyen képes önálló hangszínváltásokra, egyszerû ritmikai és kérdés–felelet improvizációkra.
Tudjon rögzített kísérettel együtt játszani.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Két egyszerû gyermekdal, népdal, vagy más dallam lejátszása

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A különbözõ akusztikus hangszerek hangzásának, játékmódjának megismerése
- Hangszintézis– kezdeti elemeinek elsajátítása
- A két kéz függetlenítésének folytatása ritmikai és dinamikai síkon
- A karos ejtegetés, karos staccato és legato játék biztonságossá tétele
- Kétkezes játék bonyolultabb kísérõszólamokkal
- Elõre rögzített (programozott) ostinatókra ritmus–, illetve dallamrögtönzések
- A II–V–I–es skálajáték elõkészítése (harmóniakíséretes skálajáték)
- A tizenhatod értékû hangok és a velük alkotott ritmuscsoportok
- A ritmusképletek – szinkópa, éles és nyújtott ritmus – transzpozíciói (augmentálása, diminuálása)
- Kottaolvasás negyed és fél mérõkkel – a mérõket a szintetizátoron beállított ütõhangszerekkel szólaltatjuk meg
- Játék lapról olvasó oktató szoftverrel
- Elõre rögzített kíséretekkel kamarazenélés
- Nehezebb ritmikus improvizációk és egyszerûbb dallami figurációk gyakorlása
- Hosszabb kérdés–felelet improvizációk (esetleg 2 tanulóval, egymásnak adva a dallamokat)
- Egyszerû hangszerelési gyakorlatok

Hangszerismeret

- A Display kezelése
- A kurzormozgató billentyûk használata
- A numerikus gombok használata
- Az Up–Down, a Page (lapozó) és egyéb speciális gombok használata
- Hangbankok kezelése – GM – hangkészlet
- MIDI összeköttetés, a MIDI és a DIN csatlakozó összevetése
- Érintésvédelmi kérdések, elektromos veszélyek

Ajánlott tananyag

Aszalós Tünde: Zongorázó gyermek I–III.

Hernádiné – Inselt – Fantóné – Komjáthyné – Máthéné: Zongoraiskola I–II.

Bartók: Mikrokozmosz I.

Teõke: Válogatott etûdök I.

A „Kezdõk muzsikája” sorozat különbözõ kötetei:

Gonda János: A rögtönzés világa I.

ROLAND PIANO ISM – Skills Book I.

Követelmény

Tudjon a tanuló biztonságosan játszani egyszerû kétkezes darabokat. Legyen képes elõre rögzített szólamokkal – pl.

ROLAND ISM – együtt játszani, illetve egyszerû két–három hangszeres kamarazenélésben részt venni. Tudjon negyed és fél mérõvel jó tempóban kottát olvasni. Tudjon adott dallamra ritmikus és egyszerûbb dallam improvizációkat készíteni.

Ismerje hangszere alapvetõ technikai sajátságait, tudja kezelni a technikai képzésrõl szóló részben megadott funkciókat.

Tudjon javaslatot tenni egyszerû darabok hangszerelésére.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– két szóló– és egy kamaradarab eljátszása az ajánlott tananyag nehézségi szintjén

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A hangszintézis–elemek használatának bõvítése
- Hangszercsoportok hangbeállításainak, és azok játékmodorának, játékstílusának megismerése
- A II–V–I–es skálajáték rendszeres gyakorlása
- Az éneklõ legato játék és a staccato technika tökéletesítése alkalmas hangszínek, hangzások segítségével
- Kettõsfogasok, hangzatbontás
- Gyakorlás digitális és akusztikus zongorán
- Ismerkedés a klasszikus táncok világával
- A háromtagú forma
- Elõre rögzített kísérettel kamara
- A tanult darabok rögzítése és elemzése szekvenszer segítségével
- Könnyû kamaraátiratok készítése
- Improvizációs játékok a háromtagú formával
- Szintetizátorzene–szerzõktõl egy–egy mû elemzése
- Játék lapról olvasó oktató szoftverrel

Hangszerismeret

- A Mód–választó gombok, a single–dual, a mono–poli funkciók és azok használata (a használt szintetizátor adottságaihoz alkalmazkodva)
- A Program, Edit Program, Combi, Edit Combi funkciók (hang, hangszerkesztés, kombináció, kombináció szerkesztés)
- A hangkeltés, az oszcillátor
- Az EG–burkológörbe fogalma
- A transzponálás, a billentyûzet transzponálhatósága
- MIDI kapcsolatok (IN, OUT, THROUGH), OMNI ON mód
- A billentyûs hangszercsoport hangszereinek áttekintése
- A szintetizátor története: a korai szintetizátorok (lehetõleg zenehallgatással egybekötve)

Ajánlott tananyag

Aszalós Tünde: A zongorázó gyermek II–III.

Hernádiné – Inselt – Fantóné – Komjáthyné – Máthéné: Zongoraiskola II.

Bartók: Mikrokozmosz II.

Bartók: Gyermekeknek I.

Teõke: Válogatott etûdök II.

Régi táncok gyermekeknek (Hernádi – Komjáthy)

A „Kezdõk muzsikája” sorozat különbözõ kötetei:

ROLAND ISM – Skills Book II.

Burgmüller: Easy and progressive studies for the Piano

Gonda János: A rögtönzés világa I.

Követelmény

A tanuló legyen képes az ajánlott anyag szintjének megfelelõ darabok technikailag és zeneileg helyes elõadására, az egyéni adottságok figyelembe vételével.

Billentéstechnikája, érzékenysége fejlõdjék tovább. Tudja elõadni darabját más billentyûs hangszeren is. Tudjon

MIDI–s hangszereket összekötni.

Kamarazenélésére legyen jellemzõ a társakra való megfelelõ odafigyelés. A hangszintézis alapjainak megismerésével tudjon a preset hangszínekbõl kiindulva egyszerû editálásokat elvégezni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Két szóló– és egy kamaradarab eljátszása az ajánlott tananyag nehézségi szintjén

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- „Klasszikus” szintetizátorzene–szerzõk mûveinek interpretálása
- A hangszintézis használt elemeinek bõvítése
- A gyors (kiszórt) staccato gyakorlása pengetõs hangzások utánzásának segítségével
- Hangzatbontások, hangzatfogások
- Polifon szerkesztésû zenék megfelelõ frazeálása
- A pedálok használata

- A billentyû–utánnyomás (aftertouch) használata
- Barokk és klasszikus táncok elõadása
- A jellegzetes barokk hangzások – csembaló, orgona, klavikord – tanulmányozása
- Bonyolult ritmusanyagok tanulmányozása komputergrafikus megjelenítéssel
- A II–V–I–es skála folytatása C–, B–, Asz–, Fisz– és E–dúrig
- A II–V–I–es skála fordított kezes gyakorlása (jobb kézzel harmóniák, bal kézzel skála)
- A kamaraórák keretén belül az ajánlott anyag nehézségi fokához igazodó kamaradarabok elõadása
- Az elõadott mûvek rendszeres átvitele akusztikus, illetve digitális zongorára
- Improvizációs gyakorlatok patternek segítségével
- A kottaolvasó készség fejlesztése oktató szoftver segítségével

Hangszerismeret

- Az ADSR görbék tanulmányozása és szerkesztése a burkológörbékrõl szerzett ismeretek felhasználásával
- A hangkeltõ rendszer hangerõ burkológörbe (ADSR) szerkesztése
- A GLOBAL (az egész hangszerre vonatkozó) beállítások áttekintése, klaviatúra–megosztás
- A vonós hangszercsoport hangszereinek áttekintése, azok megfelelõ használata
- MIDI–vezérlés, MIDI–csatornák, OMNI Off mód
- A szintetizátor története: a 60–as, 70–es évek hangszerei
- A szintetizátorok megszólaltatására hivatott hangtechnikai rendszerek általános áttekintése

Ajánlott tananyag

Czerny: Könnyû technikai gyakorlatok

Bartók: Gyermekeknek I–II.

Bartók: Mikrokozmosz III.

Bach: 18 kis zongoradarab

Régi táncok zongorára

Aszalós Tünde: A zongorázó gyermek III. (kamaraanyagként is)

A „Kezdõk muzsikája" sorozat különbözõ kötetei:

ROLAND ISM – Skills Book II.

ROLAND ISM – Mozart

P. Wedgwood: It's never too late to play Piano I.

Burgmüller: Easy and progressive studies for the Piano

Gonda János: A rögtönzés világa I.

MIDI szakirodalom:

Pl. Sík – Gerényi: MIDI alapozás – MIDI protokoll

Bajusz – Bors: A PC–k hangja

Simon Collin: így mûködik a számítógépes multimédia

Kortárs zeneszerzõk (Vangelis, Jan Michael Jarre, Isao Tomita, Rick Wakeman, Andreas Vollenweider, Presser Gábor,

Benkõ László, ifj. Kurtág György, Stockhausen, Ligeti György stb.) szintetizátorra írt mûveinek elemzése, hallás utáni feldolgozása, és könnyebb mûveik kamaracsoportos elõadása

Követelmény

A tanuló tudja az ajánlott anyag szintjének megfelelõ barokk és bécsi klasszikus mûveket technikailag és zeneileg helyesen interpretálni, egyéni adottságait is figyelembe véve.

Billentéstechnikája és billentésérzékenysége érje el azt a szintet, hogy az év során egy–egy mûvet helyesen meg tudjon szólaltatni akusztikus és digitális zongorán is.

A hangszintézisben legyen képes a hangerõ – ADSR különbözõ beállításaival új hangok létrehozására.

Kamarazenélésben tudja az alá– és fölérendelt viszonyokat pontosan követni, elõadásában adjon helyes polifonikus dallamvezetést. Tudjon dallamokat utánnyomásos billentéssel is megformálni. Legyen képes szintetizátorok között OMNI Off módban MIDI kapcsolatokat teremteni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Két szóló– és egy kamaradarab eljátszása az ajánlott tananyag nehézségi szintjén

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Ismerkedés a komputer és keyboard lehetõségeivel, használatával
- Hangzatbontás futamszerûen
- Négyeshangzat–fogások
- Több szólam tiszta, értelmes vezetése
- Újabb pedálfunkciók elsajátítása
- Ritmus– és dallamszerkesztés komputergrafikus úton
- Skálák más harmónia–patternekre
- Szintetizátorzene–szerzõk eredeti mûveinek és átiratainak elemzése, megszólaltatása, szükség esetén áthangszerelése
- A kamarazenei munka kibõvül tánc– és jazz–zenei produkciókkal
- Összetettebb mûvek önálló hangszerelése
- A játszott és készített mûvek elemzése számítógépes megjelenítés segítségével
- Improvizációs gyakorlatok patternek segítségével
- Rendszeres gyakorlás és elõadás digitális és akusztikus zongorán

Hangszerismeret

- A szûrõk
- A hangkeltõ rendszer szûrõjének szerkesztése
- A hangmagasság–burkológörbe (Pitch EG)
- Új COMBI hangzások szerkesztése, létrehozása
- A fúvós hangszercsoport áttekintése, azok megfelelõ, stílusos használata
- A MIDI interface
- A szintetizátor története: a digitális szintetizátorok
- A hangtechnikai rendszer elemei: az erõsítõ és a hangfal

Ajánlott tananyag

Czerny: Könnyû technikai gyakorlatok

Bach: 18 kis prelúdium

Könnyû szonatinák (Hernádi)

Schumann: Jugend Album

Csajkovszkij: Jugend Album

Schubert: Keringõk

Bartók: Gyermekeknek II–III.

Bartók: Mikrokozmosz III–IV.

A „Kezdõk muzsikája" sorozat különbözõ kötetei:

A „Régi kamarazene" sorozat kötetei

Nagy Olivér: Partitúraolvasás – partitúrajáték (Kétszólamú vokális és transzponáló hangszeres példák)

ROLAND ISM sorozat: Mozart, Beethoven

Matt Denis: Blues for beginners

Gonda János: A rögtönzés világa I.

Kovács Gábor: Keyboard iskola I–II.

Planki – Endl: Keyboard iskola I–IV.

Hegedûs Sándor: Gyermekvarázs

Kulcsár Zoltán: Harmónia– és ritmusiskola

Kulcsár Zoltán: Dallamszerkesztés, szekvenciaszövés, rögtönzés keyboardon

Követelmény

A tanuló tudja az ajánlott anyag szintjének megfelelõ barokk és bécsi klasszikus mûveket, a könnyebb bécsi szonatinákat, szonátákat valamint romantikus mûveket stílushûen elõadni. Ezek digitális és akusztikus zongorán való megszólaltatása se okozzon gondot.

A kamarazenélés területén mozogjon otthonosan a bonyolultabb barokk polifónia világában, játsszon klasszikus

táncokat, könnyebb romantikus mûveket, és igény esetén ismerkedjen meg a tánc– és jazz–zenei elemekkel a kamarazenélés során.

Legyen képes a komputeres megjelenítés segítségével mûveket elemezni, editálni, s ezeket az ismereteket a saját darabok írásánál felhasználni. Legyen képes a MIDI technikát a kamarazenében alkalmazni, szekvenszerrel

MIDI–kapcsolatot teremteni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Két szóló– és egy kamaradarab eljátszása az ajánlott tananyag nehézségi szintjén. Az egyik szólódarab akusztikus
hangszeren kerüljön elõadásra.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az összes játék– és billentésforma tudatos alkalmazása
- A futam és a repetíció tempójának gyorsítása
- A barokk, klasszikus, romantikus és XX. századi zene stílusos elõadása
- A rondó– és a variációs forma tanulmányozása
- Skálajáték más harmónia patternekre
- A komputeres alkalmazások köre kibõvül a ritmus– és dallamszerkesztésen túl a kottagrafikai szerkesztésekkel
- A MIDI–alkalmazások áttekintése, MIDI–protokoll
- A tanuló próbálkozzék önálló darab írásával tanári segítség nélkül
- A játszott mûvek további gyakorlása a digitális társhangszereken, illetve akusztikus zongorán
- Ismert szintetizátorzene–szerzõk mûveinek elemzése, megszólaltatása, szükség esetén áthangszerelése
- A jelentõs szintetizátorzene–szerzõk mûveinek igényes elõadásban való megszólaltatása
- Az elõadások a XX. századi zenére koncentrálnak ebben az évben

Hangszerismeret

- A beépített effektprocesszor mûködési jellemzõi, paraméterezése
- Az ütõs és a szintetikus hangszercsoport hangszereinek áttekintése, stílusos használata
- A szintetizátor története: a szintetizátorok fejlõdési tendenciái
- A hangtechnikai rendszer elemei: a keverõpult, a mikrofon és a kábelek

Javasolt tananyag

Czerny: A kézügyesség iskolája

Bach: 18 kis prelúdium

Könnyû szonatinák (Hernádi)

Csajkovszkij: Jugend Album

Schubert: Keringõk

Bartók: Gyermekeknek III–IV.

Bartók: Mikrokozmosz III–IV. (V.)

Hacsaturján: Gyermekalbum II.

Prokofjev: Kindermusik Könnyû variációk zongorára

A „Kezdõk muzsikája" sorozat különbözõ kötetei

Nagy Olivér: Partitúraolvasás – partitúrajáték (Kétszólamú vokális és transzponáló hangszeres példák)

ROLAND ISM sorozat: Operák

Dániel Capeletti: The Complete Piano 1–3.

Kovács Gábor: Keyboard iskola I–II.

Planki – Endl: Keyboard iskola I–IV.

Hegedûs Sándor: Gyermekvarázs

Kulcsár Zoltán: Harmónia és ritmusiskola

Kulcsár Zoltán: Dallamszerkesztés, szekvenciaszövés, rögtönzés keyboardon

Esze Jenõ: Tanuljunk zongorázni tánczenét

Gonda János: A rögtönzés világa I.

MIDI–szakirodalom

Követelmény

A tanuló tudja megszólaltatni a mûveket az ajánlott anyag szintjén mind a négy klasszikus stílusban, jó elõadásban.

Lehetõség szerint rendelkezzék ismeretekkel a jazz– és tánczenei stílusok játékáról is. A kamarazenélésben legyen képes érett produkció nyújtására. Érje el azt a szintet, hogy a továbbiakban bármilyen szintetizátor–zenekarban örömmel és jól tudjon zenélni.

Tudjon kisebb volumenû saját mûvet létrehozni, rendelkezzék a zeneszerzés területén olyan alapismeretekkel, hogy ilyen tanulmányokat folytathasson a késõbbiek során.

Rendelkezzék a szintetizátorok hangképzésében olyan jártassággal, hogy legyen képes a játszandó mûvekhez saját maga a leginkább odaillõ új hangokat és hangzásokat létrehozni.

Tudja használni a számítógépes zenei alkalmazásokat. Legyen képes felmérni, hogy valamely hangszer milyen
MIDI–információk fogadására, illetve küldésére, valamint hangszerkesztésre, editálásra képes.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Két szóló– és egy kamaradarab eljátszása az ajánlott tananyag nehézségi szintjén. Az egyik szólódarab akusztikus hangszeren kerüljön elõadásra.

Követelmények az alapfok elvégzése után
A tanuló ismerje

- az akusztikus, az elektronikus (analóg és digitális) billentyûs hangszerek kialakulását, fejlõdéstörténetét, fõbb szerkezeti elemeit, azok mûködését,
- az akusztikus, az elektronikus (analóg és digitális) eszközökre írt klasszikus és kortárs irodalmat, a meghatározó elõadók munkásságát,
- az analóg és digitális hangkeltõ–berendezések közötti különbségeket,
- a hangszintézissel kapcsolatos alapvetõ tudnivalókat,
- a számítógép felhasználási lehetõségeit a zene területén.

Legyen képes

- a maga és környezete örömére muzsikálni választott hangszerén,
- klasszikus és kortárs zenemûveket akusztikus és digitális zongorán, illetve szintetizátoron megfelelõ szinten megszólaltatni,
- szintetizátorokkal és más hangszerekkel együtt zenélni (kamara– és zenekari produkcióban egyaránt),
- a szintetizátor funkciót készségszinten kezelni,
- a hangszintézis–ismeretek felhasználásával önállóan hangszíneket, hangzásokat létrehozni,
- a tanult mûvekbõl önállóan egyszerûbb átiratokat (kamaraátiratokat is), hangszereléseket készíteni,
- kisebb kompozíciókat önállóan megalkotni,
- a hangszer megszólaltatásához szükséges hangtechnikai eszközöket (erõsítõ, hangfal, mikrofon stb.) összeállítani, alapfokon kezelni.

Rendelkezzék

- a program anyagának megfelelõ billentyûs készségekkel az elektronikus zenei területen szükséges és elvárható elõadókészséggel,
- a kortárs zene olvasásához és interpretálásához szükséges alapvetõ elméleti ismeretekkel,
- a korszerû képzettség alapjául szolgáló kreativitással,
- a késõbbi amatõr zenéléshez szükséges jártassággal a hangtechnika területén,
- a zenei alkalmazásoknak megfelelõ jártassággal a számítástechnika területén.

A mûvészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészbõl áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya *és idõtartama*

Klasszikus szintetizátor fõtárgy

„A" tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

A vizsgán a tanulónak három mûvet – köztük legalább egyet akusztikus hangszeren – kell elõadnia egyénileg és kamarapartnerekkel

– két elõadási darab különbözõ klasszikus stílusból választva (Bach: 18 kis zongoradarab, „Könnyû szonatinák"

(Hernádi), Bartók: Mikrokozmos III kötet, Bartók: Gyermekeknek II–III nehézségi szintjén)

– egy 3–4 szólamú kamarazenei mû (Bartók–Weiner: 10 darab a Gyermekeknek, Bach: Wohltemperiertes Klavier I–II

kötetének kamara átiratai nehézségi szintjén).

A vizsga értékelése

– megfelelés az elõírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes test– és kéztartás,
– hangminõség, billentés,
– kontrollerek használata,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– elõadásmód,
– a zenei stílus és az elõírások megvalósítása,
– alkalmazkodóképesség,

Záró rendelkezések

A Pedagógiai Program 2011. szeptember 1-től lép életbe, ezzel egyidejűleg az intézmény előző Pedagógiai Programja hatályát veszti.

A program érvényességi ideje 5 tanévre szól. A bevezetése, valamennyi évfolyamon egyszerre történik. Módosítása a nevelőtestület és a fenntartó egyetértésével lehetséges.

Jelen Pedagógia Program életbelépéséhez a tantestület elfogadó határozata és a fenntartó jóváhagyása szükséges.

Nyírbogdány, 2011. szeptember 1.

.....

Igazgató

ZÁRADÉK

Az intézmény pedagógiai programját a nevelőtestület 2011. ……..hó ….. napi ülésén elfogadta.

Nyírbogdány, 2011.év …….hó…..nap

…….

igazgató

A Kazinczy Ferenc Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény Pedagógiai Programját jóváhagyom.

Nyírbogdány, 2011.év ……. hó…..nap

……

fenntartó